

YEDİ İKLİM TÜRKÇE

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ
DERS KİTABI

Yunus Emre Enstitüsü

Seviye **C1**

Yunus Emre Enstitüsü
Yedi İklim Türkçe

C1

Yayın Türü ve Basım Tarihi

Ders Kitabı - 2015

İmtiyaz Sahibi

Prof. Dr. Hayati DEVELİ

Editörler

Yrd. Doç. Dr. Erol BARIN
Dr. Şaban ÇOBANOĞLU
Prof. Dr. Şeref ATEŞ
Doç. Dr. Mustafa BALCI
Doç. Dr. Cihan ÖZDEMİR

Yazarlar

Yrd. Doç. Dr. İbrahim GÜLTEKİN
Doç. Dr. Mahir KALFA
Yrd. Doç. Dr. İbrahim ATABEY
Yrd. Doç. Dr. Filiz METE
Aydan ERYİĞİT
Uğur KILIÇ

Eğitim Tasarımı ve Redaksiyon

Selçuk DOĞAN, Gül GÖNÜLTAŞ
Emine SARIKAYA, Sinan DORUK, Aybegüm AKSAK GÖNÜL

Görsel Yapım

Görsel Yayın Yönetmeni: Zeynep Sevde Paksu
Görsel Yayın Danışmanı: Dr. Melike Günyüz
Sanat Yönetmeni: Sümeyye Eroğlu
Fotoğraflar: Sezer Alçinkaya
Grafik Uygulama: Rumeysa Temiz
İllustratörler: İbrahim Çiftçi, Saadet Ceylan

Basım

Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi
Serhat Mah. Alinteri Bulvarı 1256.
Sok. No: 11 Ostim - Yenimahalle - Ankara
www.diyantevakfiyayin.com.tr
Tel: 0 312 354 91 31 Fax: 0 312 354 91 32

Dağıtım

Karbey Yayıncılık Eğitim ve Dan. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.
Ankara Cad. No: 15 Konak Han Kat: 1
Hobyar Mahallesi Çağaoğlu - Fatih / İstanbul
Tel: 0 212 512 56 33 - 0 212 511 68 28

Yönetim Yeri

Anafartalar Mah. Atatürk Bulvarı No: 11 Ulus-Ankara
Tel: 0.312 309 11 88 Faks: 0.312 309 16 15
www.yee.org.tr - iletisim@yee.org.tr

ISBN

978-605-87010-2-1

© 2015

Yunus Emre Enstitüsü
Bütün hakları saklıdır.

C1 SUNUŞ

Sevgili Öğrenciler,

Bir dili öğrenmek, yeni bir dünyaya doğru yolculuğa çıkmak gibidir. Her yolculuk gibi, dil öğrenme yolculuğu da öncelikle sağlam bir niyet, coşkulu bir arzu ve hedefe varmak için gerekli irade ve çalışma gerektirir. Dil öğrenirken birkaç adım sonra bu kararından dönenler, birkaç durak sonra vazgeçenler çok görülür; hedefe varanlar ise yeni bir kültür ve medeniyetin geniş kapısından içeri girip kendi geleceklerini, kendi zihin dünyalarını zenginleştirme mutluluğuna erenlerdir.

Bu yolculuğun üç temel unsuru var: Birincisi öğrencidir. Öğrenci bu yolculuğun asıl unsurudur. Onun talebi, iradesi, çalışması olmadan yolculuk gerçekleşemez. Diğer unsurlar ise ona bu yolda kılavuzluk edecek olan öğreticiler ve öğretim malzemeleridir.

Yunus Emre Enstitüsü, Türkçe öğrenme yolculuğuna çıkanlara yardımcı olmak için çalışıyor. Okutmanlarımızı bu konuda özel bir eğitimden geçiriyor ve bir dilin yabancı dil olarak öğretimi metodlarını bilen okutmanlarla yürüyoruz. Okutmanlarımızın işlerini yaparken en iyi araçlara sahip olmasını arzu ediyoruz. Kitap ve yardımcı ders malzemeleri bunların başında geliyor.

Elinizdeki kitap, Türkçe öğrenmek isteyenlere yardımcı olmak üzere üretildi. Türkçeyi daha hızlı, kolay, akılda kalıcı; günlük hayatın ihtiyaçlarına cevap verecek yeterlikleri kazandırmak üzere tasarlandı. Derslerde ilerledikçe kendinizi Türkçe ifade edebilmeniz, Türkçe ile iletişim kurabilmeniz, yazma, okuma, konuşma ve dinleme becerileriniz gelişmesi hedeflendi.

Yedi İklim Türkçe kitabının tamamını bitirdiğinizde günümüz Türkçesinin iyi bir konuşuru olacağınıza, Türk edebiyatının heyecanlı sayfalarında kendi başınıza gezinebileceğinize, Türk akademik hayatını Türkçe takip edebileceğinize inanıyoruz.

Bu yeni yolculukta Yunus Emre Enstitüsü, okutmanları ve yöneticileriyle sizin yanınızdadır. Hepinize sağlık ve başarılar diliyorum.

Prof. Dr. Hayati DEVELİ
YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI

C1 İÇİNDEKİLER

1

SPOR

Spor

9-34

A) Daha Hızlı, Daha Yüksek, Daha Güçlü: Olimpiyatlar

10

B) Spor Çeşitleri

20

C) Sağlıklı Yaşam İçin Spor

26

2

DEĞİŞEN
DÜNYA

Değişen Dünya

35-54

A) Dünden Bugüne

36

B) Neredeyim?

43

C) Yakın Gelecek

49

3

KELİMELEİN
BÜYÜLÜ
DÜNYASI

Kelimelerin Büyülü Dünyası

55-72

A) Sözlerin Gizemi

56

B) Sazın ve Sözün Ustaları

61

C) Hayalden Mecaза

66

4

CANLILAR
ÂLEMİ

Canlılar Âlemi

73-92

A) Hayvanlar

74

B) Bitkiler

81

C) Modern Hayat ve Canlılar Âlemi

86

YEDİ İKLİM TÜRKÇE

 Dinleme	 Okuma	 Konuşma	 Yazma
• Olimpiyat Oyunlarında Yaşanmış İlginç Olaylar	• Olimpiyatların Öyküsü	• Benim Şehrim	• Neden Olmasın!
• Türkiye Destan Yazdı	• 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası	• Spor Dalları	• En Sevdiğim Spor Dalı
• Sporcular Nasıl Beslenir?	• Egzersiz Neden Bu Kadar Yararlı?	• Spor Yap, Zinde Kal!	• Sağlık Köşesi

 Dinleme	 Okuma	 Konuşma	 Yazma
• Deveyle 22 Yıl Seyahat	• Pekin'den Londra'ya	• Göçebe	• Teknolojinin Faydaları
• Uçuş Sendromu	• İki Otobüs Meraklısının Serüveni	• Yurt Dışında Öğrenim	• Gezi Rehberi
• Yapay Zekâ	• Kullanma Kılavuzu	• Robotum	• Hayalimdeki Makine

 Dinleme	 Okuma	 Konuşma	 Yazma
• Dilin Tadı	• Tarihten Hazır Cevaplar	• Dilin Önemi	• Sözler Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?
• Yaşayan İnsan Değeri	• Lambada Titreyen Alev Üşüyor	• Hayata Yön Veren Sözler	• Kim Olmak İstersin?
• Aşk Mektupları	• Tatlı Dil	• Gönül Alma Sanatı	• Kış Günü

 Dinleme	 Okuma	 Konuşma	 Yazma
• Hayvan Davranışlarının İnsandaki Görünümleri	• Hayvanlar Âlemi	• Aslan Payı	• Bu Hayvanlar Çok İlginç
• Çiçek Kültürü	• Oksijen Makineleri	• Meyveler ve İnsanlar	• Kardelen Çiçeğinin Hikâyesi
• İsim Bulma Sanatı	• Tutsaklık mı Koruma mı?	• Ağacın Dalı	• Size Göre

C1
İÇİNDEKİLER

5
TARİHE
YOLCULUK

Tarihe Yolculuk

93-112

A) Yazının Macerası

94

B) Medeniyetler

100

C) Kilometre Taşlarımız

106

6
BİLİMİN
GÖZÜYLE

Bilimin Gözüyle

113-130

A) Sempozyuma Hazırlık

114

B) Sempozyum Günleri

118

C) Bildiri Sunuyorum

123

7
SAYILARLA
HAYAT

Sayılarla Hayat

131-154

A) Abaküsten Bilgisayara

132

B) Sayılar Ne Söyler?

140

C) Hayatımızdaki Sayılar

145

8
KİŞİLER
KİŞİLİKLER

Kişiler, Kişilikler

155-170

A) Bilim Adamı

156

B) Kişiliğin Anahtarı: El Yazısı

161

C) Yüz Hatları İle Karakter Okumak

165

YEDİ İKLİM TÜRKÇE

 Dinleme	 Okuma	 Konuşma	 Yazma
• Dilimizi Yazıyoruz ve Okuyoruz	• Yazı Nasıl Ortaya Çıktı?	• Benim Alfabem	• Dilimiz
• Maya Medeniyeti	• "Maya" Deyince Akla O Gelir!	• Tarihî Eserler	• En Değerli Hazinemiz
• Sultan Şairler	• Büyük Üstatlar	• Ben Olsaydım...	• Farkı Nedir?

 Dinleme	 Okuma	 Konuşma	 Yazma
• Sempozyuma Ulaşım	• Sempozyum ve Bildiri	• Seç Birini	• Yunus Emre Sempozyumu
• VI. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Açış Konuşması	• Yabancılar Türkçe Öğretiminde Yunus Emre Enstitüsü Modeli	• Bir Sempozyum Yap...	• Sempozyuma Davet
• Kültürel Karşılaştırmalar Sempozyumu	• Türk - Boşnak Halk Kültürünün Ortak Unsurları	• Bilimsel Yayınlar	• Bildiri Başvuru Formu

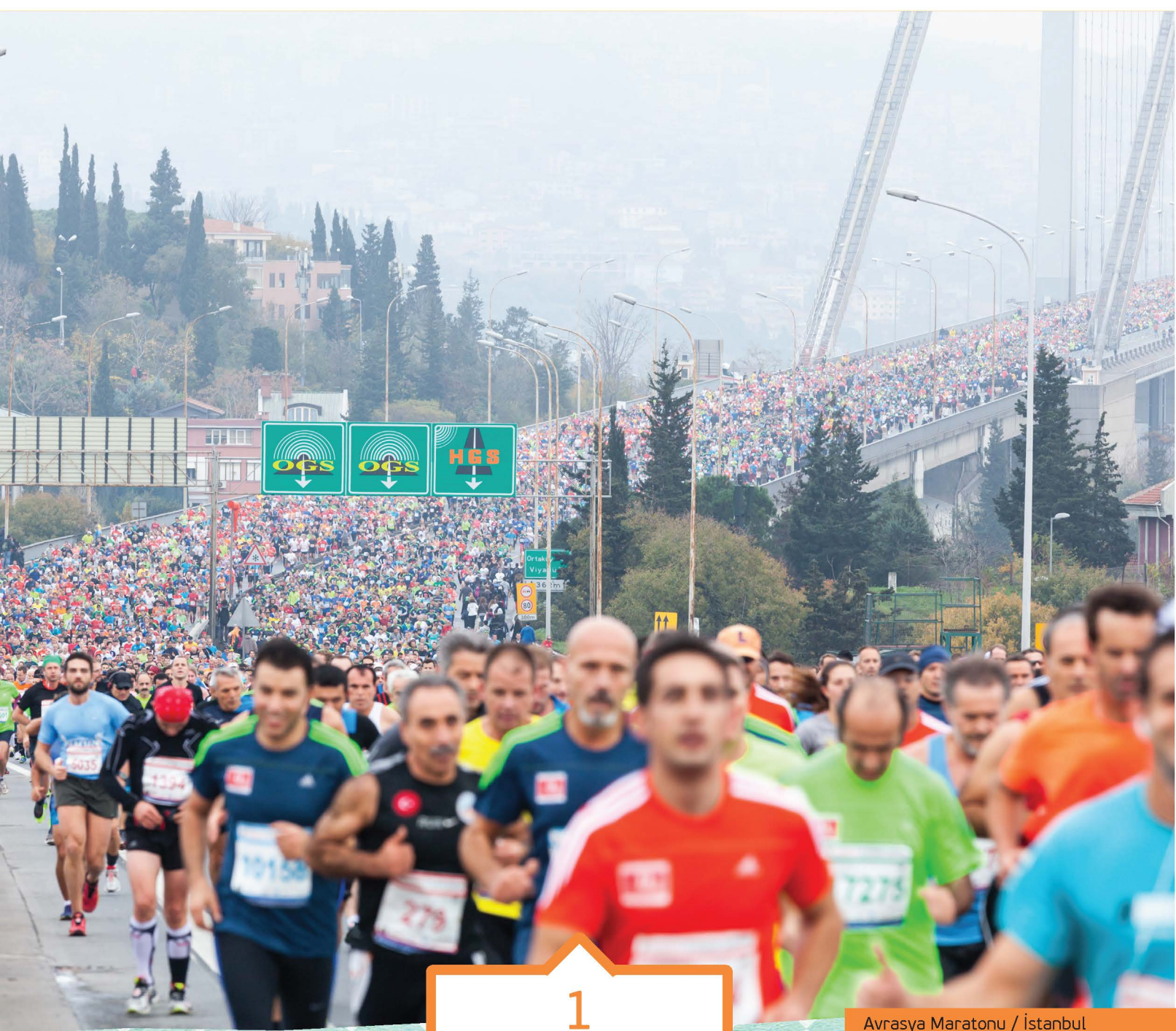
 Dinleme	 Okuma	 Konuşma	 Yazma
• Pablo Picasso ve 4 Rakamı	• Sıra Sıra Boncuklardan Mini Mini Bilgisayarlara	• Sorunların Çözümü	• Otobüs Gecikti
• Türkiye Bursları	• Türkiye'nin Nüfusu Açıklandı	• Nüfusunuz Az mı, Çok mu?	• Dünya Nüfusu Azalacak
• Sayıların Uğuruna İnanır mısınız?	• Kültürümüzde Sayılar	• Bu Sayılar Uçaklarda Niçin Yok?	• Deyimler, Kalıp Sözler

 Dinleme	 Okuma	 Konuşma	 Yazma
• Barış Manço - Kazma	• Cahit ARF	• En Sevdiğim Ders	• Onun Hayatı
• Karalamalar ve Karakter Tahlili	• El Yazısı Analizi	• Karşılaştırma	• Yazı Analizi
• Bedeniniz Sizi Ele Veriyor	• Yüz Hatları ile Karakter Okumak	• Gezgin	• Karakter Analizi

Avrasya Maratonu / İstanbul

1

Spor

◆ Bölümler

- A) Daha Hızlı, Daha Yüksek, Daha Güçlü: Olimpiyatlar
- B) Spor Çeşitleri
- C) Sağlıklı Yaşam İçin Spor

◆ Beceriler

- Sporla İlgili Anonsları Anlayabilme
- Geleneksel Spor Çeşitlerini Tanıma

◆ Kelimeler

- saha
- hakem
- istatistik
- olimpiyat

Üniteye Hazırlık

- Ülkenizde olimpiyatlarda derece elde etmiş bir millî sporcu var mı?
- Amatör olarak ilgilendiğiniz bir spor dalı var mı?
- Sağlıklı bir yaşam için sizce sporun hayatımızdaki yeri nedir?

A) DAHA HIZLI, DAHA YÜKSEK, DAHA GÜÇLÜ: OLİMPİYATLAR

1. Okuyalım.

Olimpiyatların Öyküsü

Olimpiyat oyunları veya kısaca olimpiyatlar, dört yılda bir yapılan geniş kapsamlı bir spor organizasyonudur. Dünya çapında sporcu, gazeteci, televizyoncu, spor adamı ve seyircilerin katılımı ile gerçekleştirilen olimpiyatlar, insanlar ve ülkeler arası barışın sağlanabilmesini amaçlamaktadır.

Olimpiyat oyunları, Eski Yunan döneminde Elis kenti yakınlarındaki Olimpia Vadisi'nde düzenlenen bir festivalle başlamıştı. Bu festival, Eski Yunan uygarlığının en önemli spor olaylarından biriydi.

Tanrıları onurlandırmak amacıyla düzenlenen festivaller, Eski Yunan'da yaşamın önemli bir parçasıydı. Festivallerde geçit törenleri yapılır, tanrılara adaklar sunulurdu. Müzik, şiir, tiyatro ya da spor yarışmaları yapılırdı. Bunlardan

biri de Olimpia'da, Zeus'un onuruna düzenlenen festivaldi. Bu festivaldeki Olimpiyat Oyunları için öteki Yunan kentlerinden Olimpia'ya çok sayıda atlet gelirdi. Atletler, beş gün süren festival boyunca çeşitli yarışmalara katılırlardı. Olimpiyat oyunlarında başarılı olmak, bir atlet için büyük bir gurur kaynağıydı. Olimpiyat oyunlarında zafer kazanan sporcular, armağanlara boğulur, ömürlerinin geri kalanında çeşitli ayrıcalıklara sahip olurlardı.

Olimpiyatlara Kimler Katılırdı?

Eski Yunan kentlerinin çoğu Akdeniz kıyılarında bulunuyordu. Her kentin kendi özel yönetimi vardı. Kentler arasında genellikle savaşlar olurdu. Ama Olimpia'daki festival başlamadan bir ay önce Elis'ten gönderilen haberciler, "kutsal ateşkes" in başladığı haberini her yana yayarlardı. Bu ateşkes, dileyen herkesin güvenli bir biçimde Olimpia'ya gidebileceği anlamına gelirdi. Festivaldeki Olimpiyat oyunlarını izlemek için kente ziyaretçiler akın ederdi.

Eski Yunan'da düzenlenen Olimpiyat oyunları, birçok açıdan günümüzde düzenlenen olimpiyatlardan farklıydı. Örneğin çok daha az sayıda yarışma vardı ve oyunlara yalnızca Yunanca konuşabilen özgür erkekler katılabiliyordu. O dönemde Yunanistan'da birçok köle bulunuyordu. Kadınların olimpiyatlara katılmasıysa yasaktı.

Olimpiyat Oyunlarında Hangi Spor Dalları Vardı?

Eski Yunan döneminde gerçekleştirilen Olimpiyat Oyunları'nda at arabası yarışları, at yarışları, güreş, boks, koşu, güreşle boks karışımı bir spor dalı olan "pankrasyon" ve "pentatlon" dallarında yarışlar düzenleniyordu. Pentatlon, disk atma, cirit atma, yüksek atlama, koşu ve güreş dallarını içeren beş aşamalı bir yarışmaydı.

Olimpia festivali beş gün sürüyordu. İlk gün, çeşitli törenler yapılıyor ve erkek çocuklar yarışyordu. İkinci gün, atlar ve at arabalarıyla yapılan yarışlarla başlıyordu. Bunlar hipodromda yapılıyordu. Öğleden sonra, pentatlon yarışları vardı. Üçüncü gün, Zeus adına bir geçit töreni düzenlenir ve kurbanlar kesilirdi. Kesilen kurbanlar pişirilip izleyicilere dağıtılırdı. Binlerce izleyicinin her birine yiyecek bir şeyler düşerdi. Daha sonra da stadyumda koşu yarışları yapılırdı. Dördüncü gün, boks, güreş ve pankrasyon karşılaşmaları yapılırdı. Bu günün programında, sporcuların asker zırhı kuşanıp ellerinde kalkanlarıyla yarıştıkları bir koşu da vardı. Beşinci gün kutlamalara ve kazananlara ödül dağıtılmasına ayrılırdı. Yarışmalarda ve karşılaşmalarda başarılı olan sporculara zeytin ağacı dallarından yapılmış taçlar takılırdı. Bu dallar, Zeus tapınağındaki kutsal zeytin ağacından kesilirdi.

Olimpiyatlara 1503 Yıl Ara Veriliyor!..

Eski Yunan uygarlığında Olimpiyat Oyunları, MÖ 776 yılından MS 393 yılına kadar düzenlendi. Oyunların yeniden düzenlenmeye başlaması için, aradan 1503 yıl geçmesi gerekti. Çağdaş Olimpiyat Oyunları'nın birincisi, 1896 yılında Atina'da gerçekleştirildi. Olimpiyatları yeniden düzenleme fikri, Baron Pierre Coubertin adlı bir Fransız'a aitti. Coubertin, 1894 yılında Fransa'da "Uluslararası Olimpiyat Komitesi"ni kurdu. Komite, olimpiyatların her dört yılda bir dünyanın farklı bir kentinde yapılmasına karar verdi.

Olimpiyat bayrağı, 1914 yılında Pierre de

Coubertin tarafından tasarlandı. İlk kez Belçika'nın Anvers kentindeki 1920 Yaz Olimpiyat Oyunları'nda kullanıldı. Bayraktaki beş halka, beş kıtayı temsil ediyor. Halkaların birbirine geçmiş olması da bu kıtaların Olimpiyat Oyunları sayesinde birbirleriyle bütünleşmesini ve farklı ülkelerden sporcuların buluşmasını simgeliyor. Halkalar, mavi, siyah, sarı, yeşil ve kırmızı renklerde. Bu renkler, dünya üzerindeki her ülkenin bayrağında en az biri bulunduğu için seçilmiş.

Olimpiyat Ateşi

Olimpiyat oyunları ile ilgili çeşitli gelenekler var. Bunların belki en ilginç olanı olimpiyat ateşidir. Olimpiyat ateşi, olimpiyat oyunlarının ilk gününde olimpiyat alanında yakılır ve kapanış töreninde söndürülür. Olimpiyat alanındaki ateşi yakmak için Yunanistan'daki Olympia'dan meşaleyle getirilen ateş kullanılır. Meşalenin yolculuğu kimi durumlarda aylar sürer. Meşale, yolculuğun büyük bölümünde sporcular, sanatçılar, öğrenciler gibi pek çok kişi tarafından elden ele geçirilerek taşınır.

Ödüllerin Anlamı

Olimpiyat oyunlarında dereceye giren tüm sporculara madalya verilir. Birinciler altın, ikinciler gümüş, üçüncülerse bronz madalya alırlar. Madalyaların bir yüzünde Eski Yunan mitolojisinde geçen Zafer Tanrıçası Nike'nin kabartması olur. Diğer yüzünderse olimpiyat oyunlarının

düzenlendiği ülkenin simgelerinden birine yer verilir.

Olimpiyat Parkı

Olimpiyat oyunlarının düzenlendiği kentlerde etkinliklerin gerçekleştirileceği bir alan oluşturulur. Bu alana "olimpiyat parkı" adı verilir. Olimpiyat parkında stadyumlar, oyun sahaları,

yüzme havuzları, kortlar ve "olimpiyat köyü" yer alır. Olimpiyat oyunlarına katılacak sporcular, bu sporcuların eğitmenleri ve görevliler olimpiyat köyünde kalır.

Olimpiyat Logo ve Maskotları

Olimpiyat oyunlarının her biri için ayrı bir logo tasarlanır. Bu logo, o yılki oyunların tanıtımında kullanılır. Ayrıca sporcuların giysileri, ödülleri, ilanlar, tanıtım ürünleri gibi pek çok şeyde de bu logoya yer verilir. Olimpiyat oyunları için maskotlar tasarlanır. Bu maskotlar, genellikle ev sahibi ülkenin kültürünü yansıtan figürler olur.

Olimpiyat oyunlarının sloganından olan "Citius, Altius, Fortius", Türkçede "daha hızlı, daha yüksek, daha güçlü" anlamına geliyor. Bu slogan ilk kez 1924 Paris Olimpiyat Oyunları'nda kullanılmıştır.

Olimpiyat oyunları, bütün sporcuların katıldığı bir merasimle açılır. Daha sonra ev sahibi ülke başkanı, olimpiyatların açıldığını resmen ilan eder. Bu merasimde bir atlet sahaya girerek olimpiyat meşalesini yakar. Bütün oyunlar boyunca yanan meşale, sonra söndürülür. Her bir müsabakadan sonra yapılan törenle ilk üç sporcuya madalya verilir. Bu sporcuların ait olduğu devletlerin bayrağı göndere çekilirken millî marşları çalınır. Kapanış merasiminde her bir ülke en çok altı sporcu ile temsil edilir. Oyunlar, sporcuların milliyetlerine göre ayrılmadan yapacakları ve kardeşliği temsil eden geçit töreniyle son bulur.

Bilim Çocuk

(Düzenlenmiştir.)

2. Cevaplayalım.

1. Aşağıdaki cümlelerin sorularını yazalım.

Kaç gün?

Ne zaman?

Niçin?

Ne?

Kim/Kimler?

Kaç yıl?

Nerede?

Nedir?

1. Nedir?

Olimpiyat oyunları, dört yılda bir yapılan geniş kapsamlı bir spor organizasyonudur.

2. ....

Olimpiyatlar, insanlar ve ülkeler arası barışın sağlanabilmesi için gerçekleştirilmektedir.

3. ....

Olimpiyat oyunları, Eski Yunan döneminde Elis kenti yakınlarındaki Olimpia vadisinde düzenlenen bir festivalle başladı.

4. ....

Olimpia festivali beş gün sürüyordu.

5. ....

Olimpiyatlara 1503 yıl ara verildi.

6. ....

Çağdaş Olimpiyat Oyunları'nın birincisi, 1896 yılında Atina'da gerçekleştirildi.

7. ....

Baron Pierre Coubertin, 1894 yılında Fransa'da "Uluslararası Olimpiyat Komitesi'ni kurdu.

8. ....

Olimpiyat bayrağı, ilk kez Belçika'nın Anvers kentindeki 1920 Yaz Olimpiyat Oyunları'nda kullanıldı.

9. ....

Olimpiyat bayrağındaki beş halka, beş kıtayı temsil etmektedir.

10. ....

Olimpiyat bayrağındaki halkaların renkleri, dünya üzerindeki her ülkenin bayrağında en az biri bulunduğu için seçildi.

11. ....

Olimpiyat oyunlarında dereceye giren tüm sporculara madalya verilir.

12. ....

Olimpiyat oyunlarının düzenlendiği kentlerde etkinliklerin gerçekleştirileceği alana olimpiyat parkı adı verilir.

13. ....

Olimpiyat oyunlarına katılacak sporcular, bu sporcuların eğitmenleri ve görevliler olimpiyat köyünde kalır.

14. ....

Türkçede "daha hızlı, daha yüksek, daha güçlü" anlamına gelen Olimpiyat oyunları sloganı ilk kez 1924 Paris Olimpiyat Oyunları'nda kullanıldı.

2. Bu metin kaç paragraftan oluşmaktadır?

3. Birinci paragrafta olimpiyat oyunlarının tanımı ve bu oyunların amacı anlatılmaktadır. Diğer paragraflarda anlatılanları da siz söyleyiniz.

4. Cümlelerden hareketle metni özetleyelim.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Aşağıdakilerden hangisi okuduğunuz metnin alt başlıkları içerisinde yer almaktadır? İşaretleyiniz.

☐ Olimpiyatlara Kimler Katılırdı?

☐ Olimpiyat Ateşi

☐ Olimpiyat Dereceleri

☐ Olimpiyat ve Meşale

☐ Olimpiyat Oyunlarında Hangi Spor Dalları Vardı?

☐ Olimpiyat Ödüllerinin Anlamı

☐ Olimpiyatların Tarihçesi

☐ Olimpiyat Logo ve Maskotları

3. Dinleyelim.

Olimpiyat Oyunlarında Yaşanmış İlginç Olaylar

Olimpiyat oyunları, etkinlikleri açısından bütün ülkeleri yakından ilgilendiren en kapsamlı spor olayıdır. Ekonomik, politik, sosyal ve sportif boyutlarıyla bütün dünya kamuoyunun dikkatleri bu oyunların üzerindedir. Olimpiyat oyunları tarihinde bu büyük spor organizasyonu pek çok sıra dışı olaya sahne olmuştur.

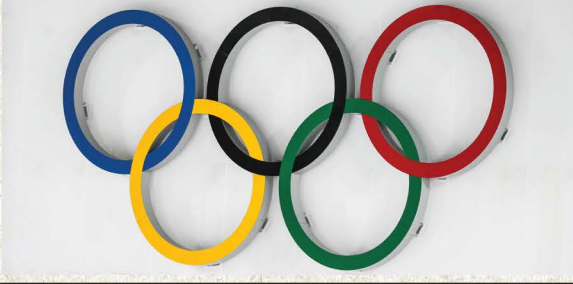
Şimdi bu olayların bazılarının neler olduklarını dinleyelim.

4. Hangi olimpiyat oyunlarında ne oldu? İşaretleyelim.

	Olympia	1996 Atlanta	1928 Amsterdam	1896 Atina	2012 Londra	1948 Londra	1976 Montreal	1912 Stockholm	1960 Roma
Atletler çıplak olarak müsabakalara katıldı.									
İlk modern olimpiyatlar başladı.									
Maraton koşusu ölçüsü tespit edildi.									
Avustralyalı kürekçi Henry Pearce, yarışırken kayığını durdurarak nehirden geçmekte olan ördek sürüsüne yol verdi.									
Final müsabakasında yenilemeyen iki güreşçi de gümüş madalya sahibi oldular.									
Hamza Yerlikaya bütün güreşlerini, rakiplerine hiç puan vermeden kazanarak erişilmesi güç bir rekorla şampiyon oldu.									
Romanyalı jimnastikçi 14 yaşında katıldığı yarışmalarda bütün jüri üyelerinden 10 tam puan alarak altın madalyalar kazandı.									
Doğal hayatı korumak için olimpiyat parkına 500 kuş ile 150 yarasa yuvası yerleştirildi.									
Türkiye güreş dalında 7 altın 2 gümüş madalya kazandı.									
Araba farlarıyla mücadelelerin yapıldığı alanlar aydınlatıldı.									

5. Tamamlayalım. Ne zaman? Nerede?

İlk çağdaş olimpiyatlar ..... yılında
..... başladı.

....., kazanan atletlere madalya yerine tablo hediye edildi.

..... yılında, ... yapılan olimpiyatlara ABD çok uzak olduğu için ve gidiş geliş masraflarının pahalı oluşu nedeniyle katılım çok az olmuştur.

..... yılındaki ..... Avustralyalı kürekçi Henry Pearce, çeyrek finalde yarışırken kayığını durdurarak, nehirden geçmekte olan ördek sürüsüne yol verdi.

Polonyalı Stella Walsh (Stanislawa Walsiewiczówna), ... 100 metrede altın madalyayı kazandı.

Televizyondan yayımlanan ilk olimpiyat oyunları, ... oyunları oldu.

..... Türk güreşçiler 6 altın, 4 gümüş ve 1 bronz madalya almışlardır.

....., Çek atlet Emil Zatopek (Lakabı Çek Lokomotifi'dir.) 5000 mt ve 10000 mt koşularında altın madalya alır.

..... Türkiye güreş dalında 7 altın 2 gümüş madalya kazanmıştır.

..... Romanyalı jimnastikçi Nadia Elena Comaneci, 14 yaşında katıldığı yarışmalarda bütün jüri üyelerinden 10 tam puan almıştır.

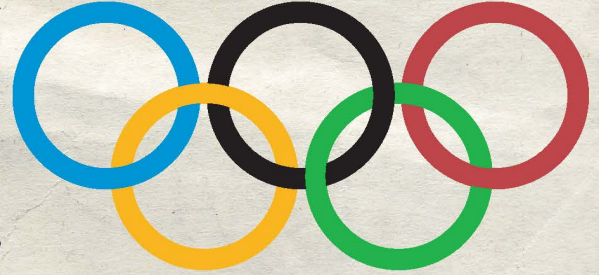
..... olimpiyatlarında, halterde Naim Süleymanoğlu, güreşte Hamza Yerlikaya üçüncü defa olimpiyat şampiyonu olma başarısını gösterdiler.

....., doğal hayatı korumak için olimpiyat parkına 500 kuş ile 150 yarasa yuvası yerleştirildi.

6. Okuyalım. Olimpiyat Oyunları Nerede Düzenlenir?

Dört yılda bir düzenlenen olimpiyat oyunları, Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) tarafından bir şehre emanet edilir. Bu şehir, olimpiyat oyunlarının ev sahibi olarak seçilir. Ancak bir şehrin olimpiyatları düzenlemesi için Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin belirlediği adaylık ölçütlerini taşıması gerekir. Şehirlerin olimpiyatlara başvuru şartları ve adaylık ölçütleri nelerdir? Hep birlikte okuyalım.

Başvuru Şartları

- Aday şehirlerin, Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) yönetim kurulu tarafından kabul edilmesi,
- Aday şehirlerle adaylık prosedürünün imzalanması ve bu şehirlerin adaylık aidatını ödemesi,
- Aday şehirlerin 100 nüsha adaylık dosyasını, 2 nüsha maddi garanti bildirisini, imzalı taahhütnameyi, 2 nüsha detaylı bütçeyi, olimpiyatla ilgili haritaları (tesisler, konaklama mekânları vb), dijital materyal vs. ile Uluslararası Olimpiyat Komitesi'ne resmen sunması,
- Değerlendirme komisyonunun aday şehirleri ziyaret etmesi,
- Değerlendirme komisyonunun IOC'ye rapor sunması ve aday şehirlerin son bir defa adaylıklarını anlatması,
- Aday şehirler tarafından IOC üyelerine teknik sunum yapılması,
- Önceden belirlenen bir tarihte olimpiyat oyunlarının yapılacağı şehrin seçilmesi.

Adaylık Ölçütleri

Vizyon, konsept ve miras

Aday şehrin hedefleri, amaçları ve olimpiyat oyunlarından sonraya bırakacağı miras. Bu başlık doğrudan bir not almıyor, daha ziyade değerlendirilmeye yön vermesi açısından ekleniyor.

Güvenlik

- Yangın tertibatı,
- Trafik güvenliği,
- Asayiş için alınacak tedbirler ve asayiş istatistikleri,
- Güvenlik gücü kapasitesi,
- Güvenlikle ilgili yasal düzenlemeler,
- Geçmişte uluslararası organizasyonlarda güvenliği sağlama konusundaki tecrübeler,
- Teknolojik ve doğal afet riskleri,

Teknoloji ve enerji

- İletişim ve internet sistemleri,
- Radyo frekansı bilgileri,
- Aday şehrin enerji altyapısı,
- Elektrik üretim kapasitesi vb. konular.

Tıbbî hizmetler ve doping kontrolü

- Aday şehirdeki tıbbî hizmetlerin durumu,
- Hastane sayısı ve hasta bakım kapasitesi,
- Hastanelerde acil yardım hizmetleri,
- Son 10 yılda yaşanmış salgınlar,
- Doğal afetlerde kurtarma planları vb. konular,
- Ülkede bir millî anti-doping organizasyonunun olup olmadığı.

Hükümet ve halk desteği

- Ülkenin ve şehrin olimpiyatların düzenleneceği yılda nüfusunun ne kadar olacağı,
- Ülkenin siyasi yapısı,
- Ekonomik altyapısı, son 10 yılın bütçe rakamları,
- Hükümetin ve şehir yönetiminin olimpiyat adaylığına desteği,
- Halkın genel olarak oyunlara desteği,
- Ülkede oyunlara adaylık için referandum vs. gibi düzenlemelerin gerekip gerekmediği.

Konaklama

- Olimpiyat oyunları için zaruri olan 3-4-5 yıldızlı otel sayısı,
- Otellerin yatak sayısı,
- Basın mensuplarının konaklaması vb. konular.

Yasal konular, gümrük ve vize işlemleri

- Olimpiyat oyunlarının düzenlenmesi için yasal engellerin olup olmadığı
- Oyunlar için özel kanunların düşünülüp düşünülmediği,
- Ülkeye giriş için gereken vize koşulları,
- Aşı vb. konular ve hayvan girişinde yasal düzenlemeler,
- Olimpiyat süresince geçici çalışma izni koşulları,
- Spor alet ve ürünlerinin ülkeye sokulmasındaki kurallar.

Tesisler

- Şehrin bugüne kadarki uluslararası spor etkinliklerine ev sahipliği yapıp yapmadığı ve şehrin spor tesislerinin durumu,
- Hâlihazırda kullanıma açık tesisler ve planlanmış ve inşa edilecek tesisler,
- Tesislerin konumları, olimpiyat köyü hakkında bilgiler, basın tesislerinin durumları,
- Çevre ve meteoroloji,
- Aday şehrin coğrafi özellikleri,
- SİT alanları, kültürel ve koruma altındaki anıtlar,
- Olimpik oyunların yaratacağı potansiyel riskler,
- Şehrin hava durumu ve içme suyu kalitesi gibi bilgiler,

Ulaşım

- Hâlihazırda kullanılan ulaşım altyapısı,
- Planlanan/inşa edilecek ulaşım altyapısı,
- Havaalanı kapasitesi,
- Ulaşımla ilgili potansiyel riskler,
- Konaklama ile spor tesisleri arasındaki mesafeler ve ulaşım süreleri.

Finans ve Pazarlama

- Olimpiyat oyunlarının bütçesinin nasıl oluşacağı,
- Hükümetin maddî garantileri,
- Oyunların bütçesi, gelir potansiyeli,

7. Yazalım.

Neden Olmasın!

Sunum Hazırlama Komisyonu

Olimpiyat oyunlarının sizin şehrinizde düzenlenmesini istiyorsunuz. Bunun için Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin belirlediği ölçütlere göre bir sunum hazırlamanız gerekiyor. Arkadaşlarınızla beşer kişilik ekipler oluşturunuz. Ölçütlere göre şehrinizi tanıtıcı bir sunum hazırlayın. Sunumlarınızda görsel malzemelerden de yararlanınız.

Değerlendirme komisyonu

Arkadaşlarınızın sunumlarını değerlendirmek için sınıfınızda bir değerlendirme komisyonu kurunuz. Değerlendirme komisyonu beş kişiden oluşur.

8. Konuşalım.

Benim Şehrim

Şehrinizin tanıtımına yönelik hazırladığınız sunumları sınıfınızda "değerlendirme komisyonu"nin önünde ekip olarak sununuz.

Ekiplerin sunumları tamamlandıktan sonra "değerlendirme komisyonu" üyeleri aşağıdaki ölçütlerden hareketle bu sunumları değerlendirip puanlar. Puanlama sonuçlarına göre en iyi üç sunum belirlenir. Değerlendirme komisyonu üyeleri değerlendirme sonuçları hakkında genel bir rapor hazırlar ve bu raporu arkadaşlarıyla paylaşırlar.

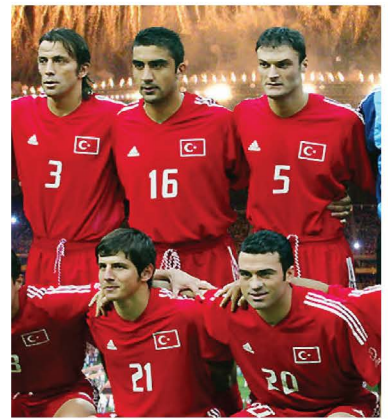
Değerlendirme Ölçütleri

	5	4	3	2	1
1. Aday şehrin hedefleri ve amaçları açık bir şekilde ifade edilmiş.					
2. Aday şehir uluslararası spor etkinliklerine ev sahipliği yapmış.					
3. Mevcut spor tesislerinin yanında yeni tesislerin yapılması planlanmış.					
4. Aday şehrin coğrafi özellikleri olimpiyat oyunları için uygundur.					
5. Şehrin hava durumu oyunların düzenleneceği zaman için elverişli.					
6. Şehirde içme suyu kalitesi standartlara uygun.					
7. Konaklama ile spor tesisleri arasındaki mesafeye dikkat edilmiş.					
8. Şehirde ulaşım sorununa rastlanmadı.					
9. Sporcular ve seyirciler için tıbbî hizmetler, acil yardım hizmetleri yeterli.					
10. Şehir doğal afet riski taşımamaktadır.					
11. Trafik akışı düzenli, yer altı ve yer üstü ulaşım araçları mevcut.					
12. Güvenlik ve asayiş tedbirleri için yasal düzenlemeler yapılmış.					
13. Aday şehrin enerji alt yapısı uygun.					
14. İletişim, İnternet, telefon vb. telekomünikasyon ağı güçlü.					
15. Olimpiyat Oyunları düzenlenmesi için yasal engeller yok.					
16. Ülkeye giriş çıkış için vize şartları uygun.					
17. Olimpiyat Oyunlarının düzenleneceği yılda şehrin tahmini nüfusu belirtilmiş.					
18. Aday şehir halkı olimpiyat oyunlarının yapılmasını destekliyor.					
19. Olimpiyat Oyunlarının bütçesi belirlenmiş ve yeterli.					
TOPLAM PUAN					

9. Okuyalım, konuşalım. Kırmızı Giyen Kazanır

Kazanmak mı istiyorsunuz? O zaman kırmızı giyin! İngiltere'deki Durham Üniversitesinden iki araştırmacı, kırmızı forma giyen sporcuların, başka renk forma giyen sporculara göre daha başarılı olduğunu söylüyorlar. Araştırmacılar, 2004 olimpiyat oyunlarındaki dört spor dalından alınan sonuçları incelemişler: Boks, tekvando, grekoromen güreş ve serbest güreş. Sonuç mu? Kırmızı giyen sporcuların, karşılaşmaların %60'ını kazandığını görmüşler. Peki, ya takım sporları? Araştırmacılar, Euro 2004 Uluslararası Futbol Turnuvası'nın sonuçlarını da incelemişler. Kırmızı formayla oynayan takımlar, mavi ya da beyaz formalılara göre daha iyi performans gösteriyor ve daha çok gol atıyormuş. Araştırmacılara göre bunun nedeni, kırmızı giymenin, sporcuların kendine güvenini artırması olabilir. Kendine güvenen sporcularsa daha iyi oynuyor.

Forma renklerinin bir müsabakayı kazanmada etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz? Niçin?

10. Tartışalım.

Spor müsabakalarında kazanmak mı önemlidir yoksa müsabakaya katılmak mı? Düşüncelerinizi ikna edici bir şekilde açıklayınız.

B) SPOR ÇEŞİTLERİ

1. Dinleyelim, cevaplayalım, işaretleyelim.
Türkiye Destan Yazdı

1. Dinlediğiniz maç, hangi ülkeler arasında oynanıyor?
.....
2. Maç hangi şehirde oynanıyor?
.....
3. Maçta hangi ülkenin takımı kaç golle öne geçiyor?
.....
4. Türkiye'nin gollerini atan oyuncuların adlarını sırasıyla yazınız.
.....
5. Türkiye ikinci golünü kaçınıcı dakikada ağlarla buluşturuyor?
.....
6. Hangi futbolcu kırmızı kartla oyun dışı kalıyor?
.....
7. Maç kaç kaç bitiyor ve maçı hangi ülke kazanıyor?
.....

	Sunucu	Yorumcu	Anons ve Seyirciler
1. Aferin beel!			
2. Arda Turan ve durum 2-1 futbol severler.			
3. İşte golün gelişimi.			
4. Ortayı kim yaptı? Hamit mi?			
5. Yıllarca unutulmayacak bir maç yaşıyoruz.			
6. Çekler havlu attı bile!			
7. 78. dakika, Türkiye'nin golü, Ardaaa (Turaan).			
8. Goooll, yav bitiricez bu işi!			
9. Mükemmel bir an!			

	Sunucu	Yorumcu	Anons ve Seyirciler
10. Nihat Kahveci onun adı, iki dakikada işleri nasıl çevirdi!			
11. Eyvah, eyvah, Volkan yapma, kırmızı kart!			
12. Tuncay Şanlı kaleye geçme hazırlığı yapıyor.			
13. Türkiye! Türkiye!!			
14. Cenevre'de Türkiye Türkiye sesleri.			
15. Hah, güzel yere attı! Bitir Allah aşkına şunu yaa!			

2. İşaretleyelim.

1. "Çekler, havlu attı bile." cümlesinin anlamı hangisidir?

- a) Çek takımı oyuncuları yenilgiyi kabul etti.
- b) Çek takımı oyuncuları iyice yoruldu.

2. "Şu anın tadını çıkaralım." cümlesindeki "tadını çıkarmak" deyiminin anlamı hangisidir?

- a) Bir şeyin güzelliğinden veya sağladığı imkânlardan yeterince yararlanmak.
- b) Bir şeyin güzelliğinin kıymetini bilmek.

3. Yazalım.

Deyimlerin Anlamı

Aşağıdaki deyimleri birer cümle içinde kullanınız.

eli ayağı titremek

yerinde duramamak

tüyleri diken diken olmak

4. Hangisi doğru? Söyleyiş farklılığının sebebi nedir?

☐

Bitiricez.

☐

Bi şey söyleyim mi?

☐

Çok şey istemiyo musun?

☐

Avusturya'ya biz gidicez.

☐

Bitireceğiz

☐

Bir şey söyleyeyim mi?

☐

Çok şey istemiyor musun?

☐

Avusturya'ya biz gideceğiz.

5. Okuyalım, işaretleyelim. 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası

2008 Avrupa Futbol Şampiyonası, sadece UEFA üyesi ülkelerin millî takımlarının katıldığı Avrupa Futbol Şampiyonası'nın 13. Turnusu. Avusturya ve İsviçre'nin ev sahipliğinde, 7 - 29 Haziran 2008 tarihleri arasında düzenlenen turnuvayı, finalde Almanya'yı 1-0 yenen İspanya şampiyon olarak tamamladı. Şampiyona kapsamında oynadığı tüm maçlardan galip ayrılan İspanya, 1984'te Fransa, 1996'da ise Almanya'nın ardından tüm maçları kazanan üçüncü takım oldu. İspanya, bu başarısı ile ilk kez 1964'te kazanmış olduğu kupayı, 44 yıl aradan sonra tekrardan elde etti.

Turnuvaya katılan 16 takım, dörder takımdan oluşan 4 grupta mücadele etti. Ev sahipleri Avusturya ve İsviçre turnuvaya eleme maçları oynamadan katıldı. Diğer 14 takım ise 16 Ağustos 2006'dan 21 Kasım 2007'ye kadar süren elemelerde yer aldı. Son turnuvanın şampiyonu Yunanistan ise oynadığı üç maçtan da mağlubiyetle ayrılarak takımlar arasındaki en kötü performansı sergiledi. Avusturya ve Polonya, tarihlerinde ilk kez bir Avrupa Futbol Şampiyonası'na katıldı. Şampiyonayı kazanan takım olan İspanya, 2009 yılında Güney Afrika Cum-

huriyeti'nde düzenlenen FIFA Konfederasyon Kupası'nda Avrupa'yı temsil etti.

2008 Avrupa Futbol Şampiyonasına A grubunda katılan Türkiye, bu turnuvada yarı finale kadar yükselerek tarihî bir başarıya imza attı. Çeyrek finalde Hırvatistan'la karşılaşan Türkiye, berabere tamamlanan maçın sonunda penaltılarda Hırvatistan'ı elemeyi başardı. Yarı finalde Türkiye'nin rakibi panzerler lakaplı Alman millî takımı oldu. Alman millî takımı Türkiye'yi 3-2 yenerek finale çıkan takım oldu. Türkiye, yarı finalde yenildi ama gösterdiği büyük başarı ile bütün dünyada adını duyurdu.

1. 13. Avrupa Futbol Şampiyonası hangi tarihler arasında düzenlendi?

- A) 7-30 Haziran 2008
- B) 7-29 Temmuz 2008
- C) 7-29 Haziran 2008
- D) 7-30 Temmuz 2008

3. Final, hangi iki ülke arasında yapıldı?

- A) Almanya- İsviçre
- B) Almanya- Türkiye
- C) İspanya- İsviçre
- D) İspanya-Almanya

6. Türkiye, çeyrek finalde hangi ülkeyi elledi?

- A) İsviçre
- B) Çek Cumhuriyeti
- C) Almanya
- D) Hırvatistan

2. 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası hangi iki ülkede yapıldı?

- A) Almanya- İsviçre
- B) Avusturya- İsviçre
- C) İspanya- Avusturya
- D) Almanya- Avusturya

4. İspanya, kaç yıl aradan sonra kupayı kazandı?

- A) 44   B) 45   C) 46   D) 47

5. Türkiye, turnuvadan hangi aşamada elendi?

- A) Gruplarda
- B) Çeyrek finalde
- C) Yarı Finalde
- D) Finalde

6. İşaretleyelim.

	İsviçre	İspanya	Yunanistan	Avusturya	Polonya	Almanya	Türkiye
Avrupa Futbol Şampiyonasına ev sahipliği yaptılar.							
Finalde İspanya'ya yenildi.							
Oynadığı tüm maçlardan galip olarak ayrıldı.							
Avrupa kupasını ilk kez 1964 yılında kazandı.							
2004 Avrupa kupasını kazandı.							
Tarihlerinde ilk kez bir Avrupa Futbol Şampiyonası'na katıldılar.							
Türkiye'yle yarı finalde karşılaştı.							
Turnuvaya eleme maçları oynamadan katıldılar.							
Takımlar arasındaki en kötü performansı sergiledi.							
Hırvatistan'ı penaltılarda eledi.							

7. Okuyalım, yerleştirelim.

tenis

voleybol

kayak

masa tenisi

tekvando

su topu

judo

golf

atletizm

basketbol

binicilik

eskrim

bisiklet

boks

jimnastik

kürek

aikido

Küçük bir topun raketle vurularak oyun alanının orasına gerilmiş olan file üzerinden karşı sahaya atılmasıyla oynanan spor dalıdır.

Altışar kişiden oluşan iki takımın topu üç pasta filenin üzerinden geçirmeye ve rakip takımın sahasına düşürmelerine dayanan spor dalı. 1885 yılında Amerika'da icat edildi.

Kar üzerinde çeşitli yönlerde kaymaya dayanan spor dalıdır. Tarih öncesi çağlarda insanların kışın karda batmamak amacıyla, ayaklarına bağlamış oldukları çeşitli şekillerdeki ağaç parçaları bu spor dalının en ilkel şeklini temsil etmektedir.

Bir masanın iki tarafındaki sporcuların ellerindeki raketler yardımıyla küçük bir topu, masanın ortasına gerilmiş ağ üzerinden karşı tarafa geçirmeye çalıştıkları spor dalıdır.

Rakibe vurmaksızın denge ve güç unsurlarının kullanarak savunma yapmaya dayanan spor dalıdır. Bu spor dalının amacı, zihinsel ve ahlâki disiplin yoluyla sağlam karakterli insan yetiştirirken vücudu kuvvetli, faydalı ve sağlıklı yapmaktır.

Üzerinde doğal ve yapay engellerden oluşan parkurlar bulunan geniş bir çim arazide, özel bir topu sopalar yardımıyla her parkur sonundaki deliğe en az sayıda sıralı vuruşla sokma esnasına dayanan açık alan sporudur.

Topu yerden 3.05 metre yükseklikteki bir çemberden geçirmeye çalışan beşer kişilik takımların elle oynadıkları oyun.

At terbiyesi, engel atlama, kros gibi ana bölümlerden oluşan bayan ve erkek sporcuların bir arada yarıştığı olimpiik atlı spor dalı. Tarihi, insanın atı ehlileştirerek binmeye başladığı ilk çağlara dayanır. 4 bin yıllık geçmişiy-le en eski spor dallarından biri olarak kabul edilir.

İnsan gücü ile çevrilen pedal veya benzeri bir mekanizma ile çalışan iki tekerlekli motorsuz taşıt aracıyla, özel pistte, yolda veya açık arazide ferdi ve takım halinde yapılan spor dalı.

İnsanoğlunun denizler ve akarsularla basit araçlar kullanarak mücadelesini temel alan bir spor dalıdır.

Atletizm ve gösteri niteliklerini taşıyan, vücudun esnekliğine, çevikliğine dayalı çeşitli ritmik-artistik hareketlerden oluşan, bayanlar ve erkeklerin yaptığı aletli-aletsiz spor dalı.

Kılıçla dövüşme sanatının çeşitli kategorilere ayrılarak ve teknolojik gelişmelerden yararlanarak uygulanmasına dayalı bayan ve erkek sporu. Bu oyunda 1928'den 1960'a kadar olimpiyat şampiyonluğunu kimseye kaptırmayan tek ülke Macar'lardır.

Özel eldiven takılmış, kilolarına göre sınıflandırılmış, iki kişinin, ring adı verilen kare biçimindeki bir alanda yumruklarıyla vuruşarak birbirlerine üstünlük sağladıkları, amatör veya profesyonel olarak oynanan oyun. En eski spor dallarından biridir ve 5 bin yıllık geçmişi vardır.

8. Yazalım.

En Sevdiğim Spor Dalı

En çok hangi spor dalı ilginizi çekiyor? Niçin? Konu hakkındaki düşüncelerinizi yazınız.

---

9. Konuşalım.

Spor Dalları

Seçtiğiniz bir spor dalı hakkında araştırma yapınız ve araştırmanızı sunum hâline getirerek sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

C) SAĞLIKLI YAŞAM İÇİN SPOR

1. Dinleyelim, yazalım, işaretleyelim.

Sporcular Nasıl Beslenir?

1. Verilen kelimelerden hareketle dinlediğiniz metnin önemli gördüğünüz yerlerini not ediniz ve notlarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

1

- spor
- enerji
- doğru beslenme

2

- enerji
- besin
- beslenme

3

- doğru beslenme
- karbonhidrat
- protein
- yağ
- vitamin

4

- vücut- ihtiyaç
- protein; et-yumurta ve süt ürünleri
- karbonhidratlar; tahıllar
- vitaminler ve mineraller; sebze ve meyveler-süt ürünleri
- yağ; Hindistan cevizi- mısır-ayçiçeği; et-süt-peynir

5

- sporcu
- antrenman
- kalori gereksinimi

6

- kalori miktarı
- antrenman süresi

7

- demir eksikliği
- çabuk yorulma
- et- yumurta
- kurutulmuş meyve

8

- kalsiyum - demir
- kemik - süt ürünleri
- yeşil yapraklı sebzeler

9

- sporcu
- sıvı tüketimi
- performans

10

- sporcu
- yemek ihtiyacı
- çok şekerli besinler
- tuzlu besinler

11

- sporcu
- dengeli ve doğru beslenme

2. Metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sporcu için sağlıklı beslenme doğru ve dengeli beslenme demektir.
 B) Akıllı sporcular sağlıklı ve doğru beslenmenin önemini bilirler.
 C) Sağlıklı vücuda sahip olmak için günlük spor etkinlikleri ihmal edilmemelidir.
 D) Başarılı sporcular vücut sağlığını korumak için günlük egzersizlerine dikkat ederler.

3. Sağ sütundakilerle sol sütundakileri dinlediğiniz metne göre eşleştiriniz.

1. demir eksikliği	☐ a. çabuk yorulma
2. et, yumurta ve kurutulmuş meyve	☐ b. demir
3. tenis	☐ c. raket
4. enerji	☐ d. besin
5. protein	☐ e. et, yumurta ve süt ürünleri
6. karbonhidratlar	☐ f. tahıllar
7. vitaminler ve mineraller	☐ g. çeşitli sebze ve meyveler, süt ürünleri
8. yağlar	☐ h. Hindistan cevizi, mısır ya da ayçiçeği
9. kalsiyum	☐ i. kemiklerin güçlenmesi
10. kalsiyum	☐ j. süt ürünleri, yeşil sebzeler ve portakal
11. demir	☐ k. et, yumurta ve kurutulmuş meyve
12. aşırı su kaybı	☐ l. performans eksikliği
13. tuzlu besinler	☐ m. su ihtiyacı
14. sporcu	☐ n. dengeli ve doğru beslenme

2. Okuyalım.

Egzersiz Neden Bu Kadar Yararlı?

İki hafta önce orta yaştan sonra da ağır spor yapılabileceğini belirttiğim bir yazı yazmıştım. Yazı hakkında okurlarımdan aldığım elektronik postalarda ortak bir soru vardı: "Koşmak şart mı?"

Cevap: Kesinlikle hayır.

Kalp damar sağlığını korumak için ille de koşmak veya spor salonunda "aerobik jimnastik" yapmak ya da tenis oynamak gerekmez. Pahalı spor kıyafetlerine de ihtiyaç yok. Yürümek hepsinin yerini tutar, yeter ki günde 30 dakika hızlı bir şekilde yürüyün.

Düzenli spor yapanlarda kalp krizi riski hareketsiz bir hayat sürenlere göre neredeyse yarı yarıya daha az. Bu gerçeği kanıtlayan birçok araştırma var. Harvard Üniversitesi'nden mezun olan 17 bin kişinin uzun yıllar izlendiği bir araştırmada hareketsiz bir yaşam sürenlere göre düzenli spor yapanlarda kalp krizlerinin yüzde 35 (%35) oranında azaldığı, kalp krizi geçirdiklerinde iyileşmelerinin daha kolay olduğu ve ömürlerinin neredeyse 3 yıl daha uzun olduğu saptandı. 70 binden fazla kadının incelendiği Hemşire Sağlık Çalışması'nda haftada toplam 3 saat hızlı olarak yürüyenlerde kalp hastalığı riskinin yüzde 40 (%40) oranında azaldığı görüldü. Bu çalışmanın kadınları ilgilendiriyor olması, yürümenin yararını kanıtlaması kadar önemli.

Düzenli sporun bizi kalp krizi ve inmenin yanı sıra kemik erimesi, şeker hastalığı, kalınbağırsak ve meme kanseri, depresyon ve bunama gibi ciddi birçok kronik hastalıktan koruduğunu gösteren güçlü kanıtlar var. Egzersizin, hemen her hücremize olumlu etkisi var desek yanlış olmaz. Aşağıdaki liste, sporun kalp ve damar sağlığına doğrudan nasıl etki ettiğini gösteriyor.

Kalbi kuvvetlendirir: Her kas gibi kalp kası da antrenman yaptıkça daha güçlü olur ve daha verimli çalışır. Hem kasılması güçlenir hem de rahatlayıp gevşemesi mükemmelleşir.

Kalp daha verimli çalışır: Hareketsiz bir kişinin kalbi vücuda gereken kanı dakikada ortalama 75 kere çarparak atarken düzenli spor yapan birinin kalbinin 60 kere atması yeter. Kalp 24 saatte 108.000 kere yerine 86.400 kere çarpar. Sadece 1 günde 20 bin kalp atımından tasarruf edilmiş olunur.

Kalbin çok hızlı çarpmasını önler: Antrenmanlı kalp, sıkıntılı bir durumla karşılaştığı

zaman sakin bir tepki verir. Hareketsizliğe alışmış olan kalp ise hemen telaşa kapılır. Örneğin; otobüse yetişmek için koşarken veya çok heyecan uyandırıcı bir durumla karşılaşan kalbin hızı aniden yükselir, dakikada 180-200'e kadar çıkabilir. Hâlbuki bir sporcunun kalbi aynı koşullarda daha yavaş atarak tepki verir ve en kısa zamanda normale döner.

Tansiyonu düşürür: Düzenli spor yapanlarda, örneğin günde yarım saat tempolu olarak yürüyenlerde kan basıncının düştüğü biliniyor. Özellikle tansiyon tehlikesi altında olanların her gün yapacakları yürüyüşle bu tehdidi bertaraf etmeleri mümkün.

Zayıflatır: Şişmanlığın harcanandan fazla kalori alma sonucu oluştuğu düşünülürse perhiz yapmanın neden tek başına kalıcı bir çözüm olmadığı ortaya çıkar. Düzenli egzersiz sadece spor yapıldığında değil, dinlenme hâlinde tükettiğimiz enerjiyi de artırdığı için kilo vermeyi kolaylaştırır. Kilo verdikten sonra düzenli spor yapmadan ideal kiloyu korumak çok zordur.

İyi kolesterolü yükseltir: Damar sertliğine karşı koruyucu rol oynayan HDL kolesterolü yükseltmenin yollarından biri egzersiz yapmaktır. Haftada 3 gün 3 kilometre yürüyenlerde bile iyi kolesterolün yükseldiği biliniyor. Egzersizin süresi ve sıklığı arttıkça olumlu etki de artar.

Kanın aşırı pıhtılaşmasını önler: Düzenli egzersiz kanda pıhtılaşmayı başlatan ve güçlendiren maddelerin dengede kalmasına yardımcı olur.

Şeker hastalığını önler: Diyabet olma riski yüksek olanların ellerinde sağlıklı beslenmenin yanı sıra çok güçlü bir silah daha var ki o da düzenli egzersiz. İlaçlardan çok daha etkin, yan etkisi yok, hem de bedava.

Stresi azaltır: Düzenli spor yapanların hareketsiz bir yaşam sürenlere göre daha az endişeli olduklarını, uykularının daha düzenli olduğunu gösteren çalışmalar var. Orta yaşın üstündeki kişilerde yapılmış 32 araştırmayı inceleyen bilim insanları, düzenli egzersizin kötümserliği azalttığı, mutluluk hissini artırdığı, ağrı eşliğini yükselttiği sonucuna vardılar.

Prof. Dr. E. Murat TUZCU (Milliyet.com.tr)

(Düzenlenmiştir.)

1. Düzenli spor, kalp krizi ve felç dışında insanları hangi hastalıklardan korumaktadır?
.....
2. Kalp atışından tasarruf edilmesi insan ömrü için ne anlama gelmektedir?
.....
3. Antremanlı kalp ile hareketsizliğe alışmış kalbin farklılığı hangi durumlarda ortaya çıkar?
.....
4. Düzenli egzersizin kilo sorunu yaşayanlar için ne gibi faydaları vardır?
.....
5. Yaşlılıkta başkasına muhtaç olmadan yaşamak için ne yapmalı?
.....
6. "Elden ayaktan düşmek" ve "ele güne muhtaç olmak" deyimlerinin anlamı ne olabilir?
.....
7. Yazarın son paragraftaki düşüncelerini kendi cümlelerinizle özetleyiniz.
.....
8. Aşağıdaki bölümde noktalı yerleri metinden çıkan sonuca göre tamamlayalım.
İnsanların uzun ve sağlıklı bir ömür geçirmeleri kendi ellerindedir. Yazara göre uzun ve sağlıklı ömür ..... gerekir.

3. Doğru seçenekleri işaretleyiniz.

	D	Y
1. Kalp damar sağlığını korumak için günde en az 30 dakika yürümek yeter.		
2. 24 saatte 108,000 kere çarpan kalp, 24 saatte 86,400 kere çarpan kalpten daha verimli çalışır.		
3. Hareketsizliğe alışmış kalp, sıkıntılı bir durumla karşılaştığında hızlı hızlı atmaya başlar.		
4. Perhiz yapmanın, şişmanlığın önlenmesinde kalıcı bir çözüm olduğu söylenebilir.		
5. Kalp damar sağlığını korumak için günde 30 dakika hızlı yürümek yeter.		
6. Düzenli spor yapan birinin kalbi hareketsiz bir kişinin kalbinden daha az yorulur.		
7. Hareketsizliğe alışmış kimselerin kalbi, telaş ve heyecan gibi durumlara sakin bir tepki verir.		
8. Kilo verdikten sonra düzenli spor yapmaya devam etmek ideal kiloyu korumak için gereklidir.		

4. Cevaplayalım.

1. Aşağıdaki kelime öbekleri hangi anlama gelmektedir? Yazınız.

hareketsiz yaşam: .....

düzenli spor: .....

kalp krizi: .....

kalp hastalığı: .....

2. İkinci paragrafta yer alan araştırma sonuçlarına göre aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Hareketsiz yaşam sürenlerin kalp krizi geçirme oranları düzenli spor yapanlara göre daha fazladır.
- B) Hareketsiz yaşam sürenlerin düzenli spor yapanlara göre ömrü üç yıl daha kısadır.
- C) Kadınlar üzerine yapılan araştırmaya göre hızlı yürüyüş yapan kadınların kalp hastalığına yakalanma riskleri diğerlerine göre daha azdır.
- D) Kalp krizi riski düzenli yürüyüş yapan kadınlara göre hareketsiz yaşam süren erkeklerde daha yüksektir.

3. Araştırma sonuçlarında varılmak istenen düşünce hangisidir?

- A) Kalp hastalığı riski taşıyan kadınların, düzenli ve hızlı yürüyüş yapmaları gerekir.
- B) Düzenli spor yapan kadın veya erkeklerde kalp hastalığı geçirme riski düşüktür.
- C) Düzenli spor yapmak kalp hastalıkları riskini önemli ölçüde azaltır.
- D) Düzenli spor yapanların kalp krizi geçirdiklerinde iyileşmeleri daha kolaydır.

5. Atasözleri ile anlamlarını eşleştirelim.

1	Sağ baş yastık istemez.	Sağlıktan büyük zenginlik olmaz. Sağlık olmazsa varlık neye yarar?
2	Sağlık varlıktan yeğdir.	Sağlam insan durup dururken yatmak istemez. Yatmak istiyorsa her hâlde hastadır.
3	Hasta olmayan sağlığın kadrini bilmez.	Hastalıkların temel sebebi yediklerimiz ve içtiklerimizdir. İnsan yediklerine dikkat etmeli.
4	Hastalık kantarla girer, gramla çıkar.	Güneş, insan sağlığı açısından önemlidir. Güneş alan evde hastalık olmaz.
5	Mide hastalığının evi, perhiz tedavinin başıdır.	İnsan, hastalandığını sağlığının kıymetini anlar.
6	Güneş girmeyen eve doktor girer.	Hastalık, birden ve çok zorlu gelir. Ama yavaş yavaş iyileşir.
7	Ayağını sıcak tut, başını serin; gönlünü ferah tut, düşünme derin.	Hastalandığımız zaman doktora ihtiyaç duyarız. Can ve mal emniyetini kaybettiğimiz yerde başvuracağımız kişi de hâkimdir. Bu önemli iki kişinin bulunmadığı yerde oturmak son derece sakıncalıdır.
8	Can boğazdan gelir.	İnsan yemekle yaşar. Boğazına bakmayan kişinin sağlığı tehlikeye düşer.
9	Hekimsiz, hâkimsiz yerde oturma.	Hastalıktan korunmak için ayağımızı sıcak, başımızı serin tutmalıyız; olur olmaz şeyleri sıkıntı konusu yapmamalı, geniş yürekli olmalıyız.

6. Konuşalım.

Spor Yap, Zinde Kal!

Bu atasözlerinden birini seçiniz ve atasözünün anlamını günlük hayattan örnekler vererek açıklayınız.

Aşağıda A ve B isimli şahıslar spor ve sağlık üzerine konuşuyorlar.

Diyaloglardan hareketle konuşmayı sürdürünüz.

A Yaşamımızı kaliteli ve sağlıklı sürdürebilmek için öncelikle bilinçli beslenme, sonrasında ise bedenimize uygun sporun yapılması gerekmektedir.

B Evet dostum, sana katılıyorum. Uzmanlar beden sağlığının elverdiği şekilde spor yapılması gerektiğini kaydediyorlar.

A Ancak insanlar, uzmanların tavsiyelerini pek dikkate almıyorlar sanırım. Sen ne dersin bu konuda?

B .....

A .....

B .....

A .....

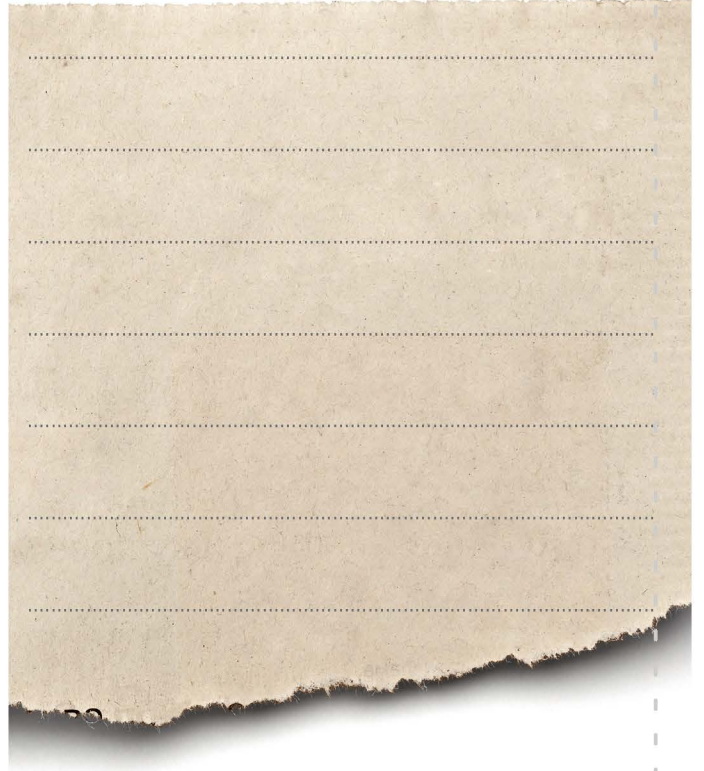
7. Yazalım.

Sağlık Köşesi

Ülkenizin en önemli gazetelerinden birinde "Sağlık Köşesi" yazıları yazıyorsunuz ve okurlarınızın sağlıkla ilgili sorularını size ayrılan köşenizden cevaplıyorsunuz.

Aşağıdaki sorulardan seçtiğiniz birini, okur kitlenizi de dikkate alarak bir paragraf olacak biçimde cevaplayınız.

- *Kilolarımdan dolayı mutsuzum. Ne yapmalıyım?
- *Göbeğimi nasıl eritebilirim?
- *Kilo alamıyorum ne yapmamı önerirsiniz?
- *Bir aydır öksürüğüm geçmedi, göğüs ağrılarım da iyice arttı. Ne yapmamı önerirsiniz?
- *Boynum, sırtım ve başım çok ağrıyor, bunun tedavisi mümkün mü?
- *Saçlarımı sık sık yıkamama rağmen hemen yağlanıyor. Üstelik kepek sorunun da var. Bu konuda bana yardımcı olabilir misiniz?
- *Ben her gün spor yapıyorum ama yine de istediğim ölçülerde bir vücuda sahip değilim. Spor dışında başka ne yapmalıyım?

Serbest Okuma

GELENEKSEL BİR TÜRK SPORU: MATRAK

Matrak, Osmanlılar tarafından oynanan askeri bir spordur. Karşılaşma sırasında kullanılan eşyalar yumuşak malzemeden yapılan matrak sopası, kalkan, miğfer ve sporcuların kıyafeti olan aba olmak üzere toplamda dört parçadır. 16. yüzyılda Matrakçı Nasuh Efendi tarafından ilk kez kuralları ve standartları ile tam bir spor dalı haline getirildiği sanılmaktadır. Ancak Matrakçı Nasuh Efendi'den önce de bu sporun var olduğuna dair bazı rivayetler de mevcuttur.

Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sinde geçen bilgilere göre en alttakinden en üstekine kadar toplumun her kesimi tarafından ilgilenilen bir spordu. Matrak, insanları her an güçlü ve dayanıklı tutardı. 19. yüzyılda Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması ile birlikte Osmanlı askeri düzeninde yapılan değişiklikler sonucu kılıç kullanmak ve bununla ilgili olan sporlar yasaklandığı için matrak sporu unutul-

muştur. Fakat günümüzde bu spora olan ilgi giderek artmaktadır.

Matrak oyununun kuralları Efkân Çaliş tarafından yeniden düzenlenmiş ve bu spor 15 Haziran 2010'da Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu'na bağlanmıştır. Bu kurallara göre: Oyuncular yaş ve sıklığa göre ayrılır. Matrak oyununda amaç, rakibin kafasına matrakla dokunmaktır. Karşılaşmalar, hake-min "cenk!" komutu ile başlar ve "dur!" komutu ile son bulur. Her dokunuş bir puan değerindedir. Karşılaşma süresi ikişer dakikadan iki oyun biçimindedir. Rakibe sert vurmak, kalkanla vurmak, oyun aleti veya koruyucu malzemesi yere düşen rakibe vurmak, karşılaşma sırasında oyun aletlerini veya koruyucu malzemeleri bilinçli olarak elden bırakmak ve yere atmak, rakibe bedensel olarak vurmak yasaktır.

DEĞERLENDİRME

ELVAN ABEYLEGESSE

Elvan, 1982 yılında yedi çocuklu bir ailenin altıncı çocuğu olarak Etiyopya'da doğdu. Ailesi ona Hewan Abeye adını verdi. Koşuculuk yeteneği keşfedilerek okuldaki beden eğitimi öğretmeni tarafından on dört yaşındayken atletizme yönlendirildi. 1999 yılında on yedi yaşındayken Kuzey İrlanda'da Etiyopya'nın küçükler takımında yarıştı ve dokuzuncu oldu. Orada İstanbul'daki bir toplantıya davet edildi. Bu sırada ENKA Spor Kulübü için atlet arayan işadama Önder Özbilen tarafından keşfedildi. Ailesinden izin alınıp Türkiye'ye getirildi. Türk vatandaşı oldu ve Elvan Abeylegesse adını aldı.

2001 yılında üç ayrı dalda Avrupa gençler şampiyonu oldu. 2004 yılında Norveç'te, Altın Lig 5000 metre yarışındaki 14.24.68'lik derecesi ile dünya rekoru kırarak birinciliği kazandı. Bu başarı ona 2004 Atina Olimpiyat Oyunları'na katılma hakkı sağladı. 2004 Atina Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye'nin en büyük madalya umudu oldu. Olimpiyatlarda 1500 metre finalinde koşan ilk Türk atlet olarak adını tarihe yazdırdı. 2007 yılında Japonya'da düzenlenen Dünya Atletizm Şampiyonası'nda 10000 metrede ikinci olarak gümüş madalya aldı. 2008 Pekin Olimpiyat Oyunları'nda 5000 ve 10000 metre yarışlarında yarıştı ve her ikisinde de ikinci olarak gümüş madalya kazandı. Aynı zamanda 10000 metre Avrupa rekorunu da kırdı. Bu sonuç ile Elvan Abeylegesse, Türkiye'ye Olimpiyat Oyunlarında bir şampiyonada iki madalya birden kazandıran ilk sporcu unvanını aldı.

Berlin'de 2009 yılında düzenlenen Dünya Atletizm Şampiyonası'nda rakibi Etiyopyalı Meselech Melkamu'nun koşu ayakkabılarını unuttuğunu fark edince ona kendi ayakkabılarını verdi. Rakibine yardım etmesi üzerine Dünya Fair Play Ödülü'ne layık görüldü.

Elvan Abeylegesse kırdığı rekorlar, aldığı dereceler, kazandığı unvanlar ile her yarışın sonunda *soluk soluğa kalsa* da Türk atletizmine yeni bir soluk getirdi. Nesiller boyunca hatırlanacak ve kendisiyle gurur duyulacaktır. Daha nice nesiller onun elde ettiği başarılarla bir gün kendilerinin de ulaşacağını hayal ederek çalışacaktır.

1. Okuduğunuz metinde Elvan'la ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Medeni durumuna
- B) Çalıştığı spor kulüplerine
- C) Türk atletizmine etkisine
- D) Doğum yerine

2. Okuduğunuz metne göre Elvan'a 2004 Atina yolunu açan oyunlar nerede düzenlenmiştir?

- A) Norveç
- B) Berlin
- C) İstanbul
- D) Kuzey İrlanda

3. Okuduğunuz metnin son paragrafında geçen "soluk soluğa kalmak" sözünün anlamı nedir?

- A) Nefes alamayacak duruma gelmek
- B) Çok heyecan ve korku vermek
- C) Durmaksızın uzun süre çalışmak
- D) Ciğerlere temiz hava çekmek

4. Okuduğunuz metne göre Elvan'la ilgili bilgilerden doğruların başına "D" yanlış olanlara "Y" yazınız.

- ☐ Atletizmle tanışması bir sporcu gözlemcisinin ondaki koşma yeteneğini fark etmesiyle başlar.
- ☐ Olimpiyatlarda Türkiye adına aynı turnuvada farklı koşularda birden fazla ödül alan ilk yarışmacıdır.
- ☐ Sporda rakibe saygı prensiplerine uymanın önemini kavramış ve karşısına çıkan bazı fırsatlara tenezzül etme ihtiyacı hissetmemiştir.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Konuşmalardaki anahtar kelimelerden hareketle metnin konusunu anlayabilirim.

😊 😐 😞

Hedef belirlediğim kitleye uygun bir üslupla yazılarımı yazabilirim

😊 😐 😞

Konuşmalardaki üslubu ve anlam kaymalarını kavrayarak deyimlerin ve günlük dilin çoğunu anlayabilirim.

😊 😐 😞

Bir okuma metninde bölümler arasındaki geçiş ve bağlantıları fark edebilirim.

😊 😐 😞

Metinde tartişılan tezlerden ulaşılmak istenen sonucu belirleyebilirim.

😊 😐 😞

Metinlerde öne sürülen tezleri anlayabilirim.

😊 😐 😞

Deneyimlerimi ve izlenimlerimi doğal bir şekilde anlatabilirim.

😊 😐 😞

Görüşlerimi fıkraya, anekdot ve deyimler aracılığıyla esprili bir biçimde aktarabilirim.

😊 😐 😞

Konuları uygun şekilde ilişkilendirebilir, bazı noktaları geliştirip açıklama yapabilirim.

😊 😐 😞

Karmaşık bir konuyu ana hatlarını çizip açık ve iyi geliştirilmiş bir kompozisyon veya rapor hâlinde sunabilirim.

😊 😐 😞

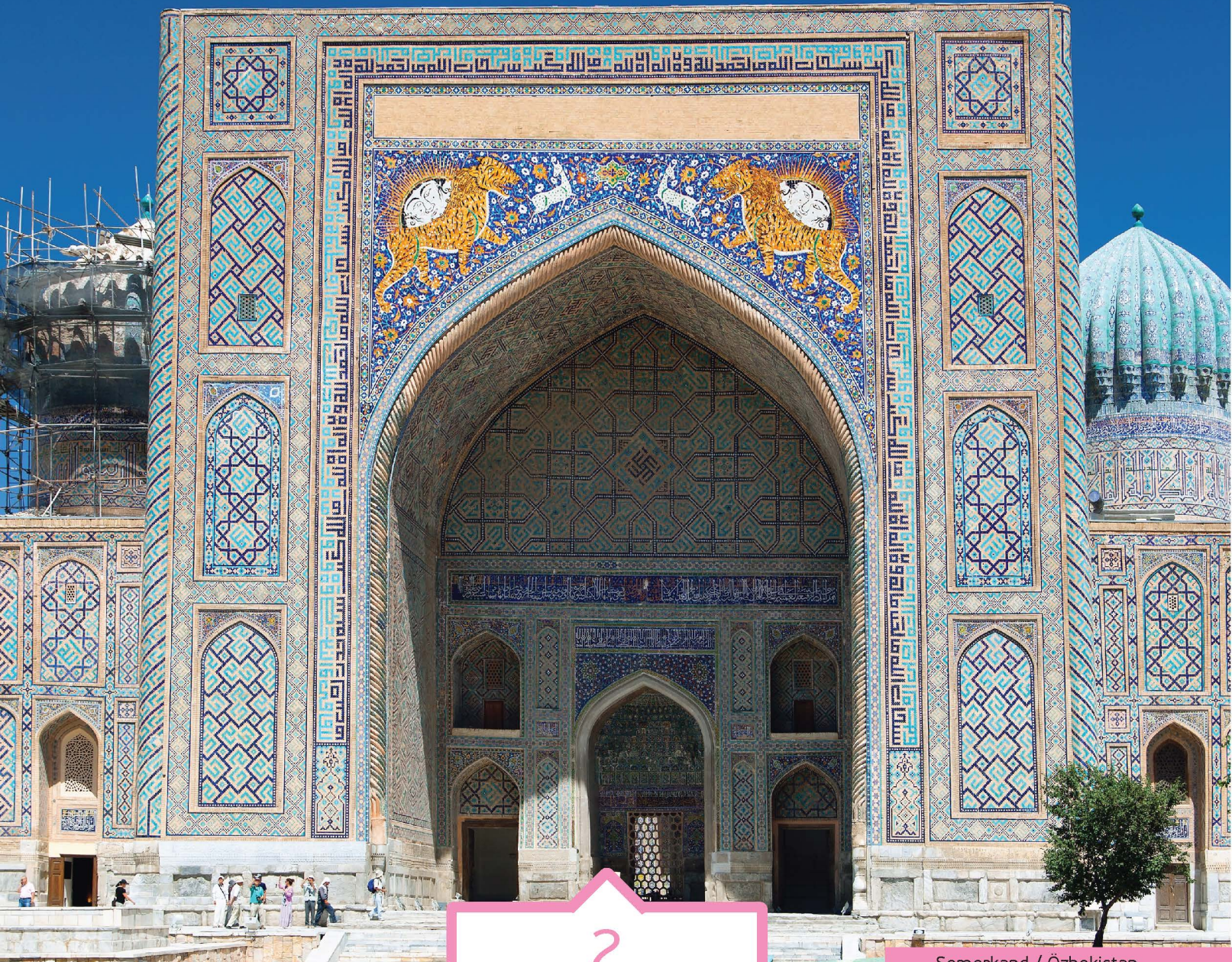
İçeriği ve anlatımı karmaşık TV programlarını anlayabilirim.

😊 😐 😞

İçerisinde atasözleri geçen metinleri anlayabilirim.

😊 😐 😞

2

Değişen Dünya

Semerkand / Özbekistan

● Bölümler

- A) Dünden Bugüne
- B) Neredeyim?
- C) Yakın Gelecek

● Beceriler

- Ulaşım İlgili Terimleri ve Kalıp İfadeleri Tanıma
- Teknolojik Terimler ve Kalıp İfadeleri Tanıma

● Kelimeler

- köy
- şehir
- robot
- teknoloji
- fabrika

Üniteye Hazırlık

- Daha önce hiç uzun yolculuk yaptınız mı? Bu yolculukta başınızdan ilginç bir olay geçti mi?
- En çok hangi ülkede yaşamak istersiniz?
- Sizce teknoloji hayatımızı nasıl kolaylaştırıyor?

A) DÜNDEN BUGÜNE

1. Okuyalım, konuşalım. Pekin'den Londra'ya

İpek Yolu, Çin'den başlayarak Anadolu ve Akdeniz aracılığıyla Avrupa'ya kadar uzanan ve dünyaca ünlü ticaret yoludur. Orta çağlarda deve kervanlarının Hindistan ve Uzak Doğu'nun ipekli dokuma, baharat ve kıymetli madenlerini Anadolu'dan Avrupa'ya ulaştırmak için kullandıkları ünlü yoldur.

İpek Yolu sadece ticaretin değil, aynı zamanda doğudan batıya ve batıdan doğuya bilgilerin, fikirlerin, dinlerin ve kültürlerin yolu olmuştur.

Doğudan batıya doğru gelişen bu ticari harekette daha önceki çağlardan beri kullanılmakta olan bir yol şebekesinden yararlanılmıştır. Yoğun bir şekilde ipek, porselen, kâğıt, baharat ve değerli taşların taşınmasının yanında kıtalar arasındaki kültür alışverişine de imkân sağlayan bu binlerce kilometre uzunluğundaki kervan yolları zaman içinde "İpek Yolu" olarak adlandırılmıştır. İpek Yolu, Asya'yı Avrupa'ya bağlayan bir ticaret yolu olmasının ötesinde,

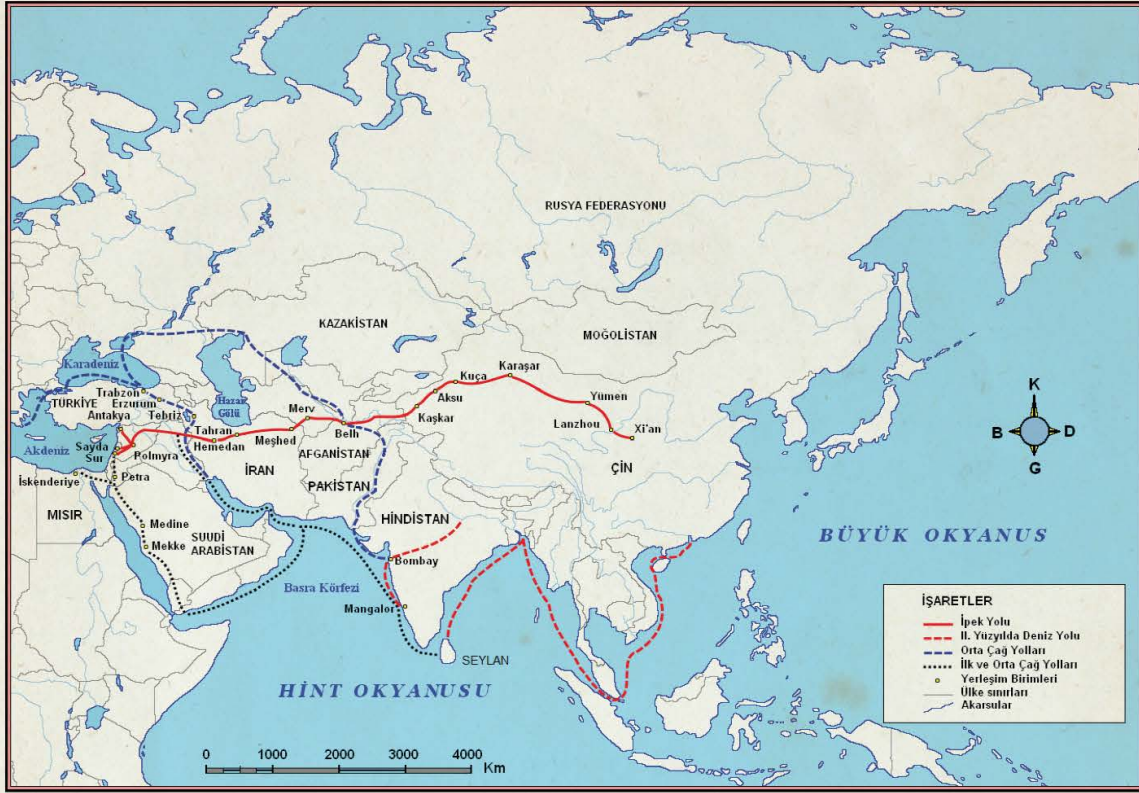
2000 yıldan beri bölgede yaşayan kültürlerin, dinlerin, ırkların da izlerini taşımakta ve olağanüstü bir tarihsel ve kültürel zenginlik sunmaktadır.

Taşınan kalıcı unsurlardan biri de dinler olmuştur. Böylece, Hindistan'da doğan Budizm, İpek Yolu üzerinden Uzak Doğu'ya, Çin'e ve Japonya'ya kadar yayılmış ve orada hâkim din olmuştur. Bunların yanı sıra, Şamanizmin, Mani dininin ve daha sonra İslamiyet'in yayılma ortamı bulduğu bir yol, bir bölge olmuştur. Kâğıt ve barut bilgisi yine İpek Yolu ile Arap ülkeleri üzerinden Avrupa'ya gelmiştir.

Dinler ve diğer kültürel öğeler gibi hastalıklar ve enfeksiyonlar da İpek Yolu üzerinde yayılmıştır. Uzun seyahat edenler, virüslerin bulundukları bölgelerden diğer yerlere taşınmasına ve bu virüsler yoluyla ortaya çıkan hastalıkların, bağışıklığı olmayan toplumlarda yayılmasına yol açmışlardır. Bu durum da felaketle sonuçlanan salgınların ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Kaynak: T. YÜCEL Türkiye Coğrafyası 1987

İPEK YOLU HARİTASI

R. SAYGILI 2010

tur. İpek Yolu üzerinde hastalıkların yayılmasına verilebilecek en iyi örnek 14. yüzyılda görülen veba salgınıdır. Bu salgın, Ortadoğu, Hindistan ve Çin'de yaklaşık 75 milyon kişinin ölümüyle sonuçlanmıştır. Özellikle kürk ihracatı salgının hızlanmasına neden olmuştur.

İpek, Batı için İpek Yolu üzerinde taşınan en sıra dışı, alışılmadık maddedir ve bu madde yola da adını vermiştir. Ancak, yol üzerinde başka mallar da taşınıp takas edildiğinden, bu kavram ticaret gerçekliğinden uzaktır. İpeğin yanı sıra baharat da Yeni Çağa kadar Güneydoğu Asya'dan taşınan önemli mallar arasında yer almıştır. Ayrıca Çin'e doğru yol alan kervanlar altın, değerli taş ve cam da taşımışlardır. Ters istikamette de özellikle kürk, seramik, yeşim taşı, tunç, vernik ve demir taşınmıştır. Yol üzerinde malların çoğu takas edilmiş ve asıl varış noktasına yetişmeden birden çok el değiştirmiştir.

Tarih boyunca İpek Yolu'nun tam uzunluğu olan yaklaşık 6000 km'yi dolaşan çok az insan vardır. Petrol yataklarının bulunması ile İpek Yolu yeniden önem kazanmaya başlamıştır. Yeni yollar inşa edilmiş ve ıssız bölgelere ulaşım kolaylaştırılmış, bölgeler sanayileştirilmiştir. Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarını kazanmalarından sonra, İpek Yolu'nun hem bir ticaret yolu hem de tarihsel ve kültürel değer olarak yeniden canlandırılması gündeme gelmiş, yapıların, yeni işlevler kazandırılarak korunmaları ve yaşatılmaları için çalışmalar başlamıştır. Ayrıca eski ticaret yolları onarılmış ve turistik amaçlı kullanılmaya başlanmıştır. 32 Asya ülkesinin katılımı ve Birleşmiş Milletler desteği ile "Asya Uzak Ticaret Yolları Ağı İnşası Projesi" yürütülmektedir. 2005 yılı itibarıyla yol ağının yenilenmesine 25 milyar dolar para harcanmıştır.

1. Soru

İpek Yolu yüzyıllar sonra tekrar değer kazanmıştır. Bunun nedenini açıklayınız.

2. Soru

İpek Yolu'nda sadece ipek taşınmadığı hâlde adını ipekten almıştır. Bu tarihi ticaret yolunda başka neler taşınmıştır?

3. Soru

İpek Yolu bazı şeylerin kıtalar arası yayılmasına neden olmuştur. Bunlar neler olabilir? Örnekler vererek açıklayınız.

2. İşaretleyelim.

Kutuda verilen kelimelerin hangi cümlelerle ilişkili olduğunu bulalım, işaretleyelim.

etkileşim

☐	a. Ticari, politik, diplomatik veya misyonerlik gibi nedenler ile gerçekleştirilmiş uzak ticaretin bütün türleri farklı toplumlar arasında kültürel değişimi meydana getirmiştir.
☐	b. Televizyonda birinci bölümünü seyrettiğim İpek Yolu belgeselinden çok etkilendiğim için ikinci bölümü de seyrettim.
☐	c. İpek Yolu sadece ticaret amaçlı kullanılmamış bu yol tarihi pek çok olaya da tanıklık etmiş bir yoldur.
☐	d. İpek Yolu'nun yeniden canlandırılması gündeme geldiğinde yapıların, yeni işlevler kazandırılarak korunmaları ve yaşatılmaları için çalışmalar yapılmıştır.

bulaşıcı hastalık

☐	a. İpek Yolunda pek çok insan deve kervanlarıyla seyahat ederken çeşitli hastalıklara maruz kalmıştır.
☐	b. Hastalığının nedeni ancak tam teçhizatlı bir laboratuarda yapılan tetkikler sonrası ortaya çıkarılabildi.
☐	c. İpek yolunu kullanan kervanlar, felaketle sonuçlanan salgınların ortaya çıkmasına neden olmuştur.
☐	d. İpek yolunda deve kervanlarıyla taşınan kürkler çeşitli mikrop ve virüsleri barındırıyordu.

güzergâh

☐	a. İpek Yolu, günümüzde tarih, kültür, turizm vb. değerleri olan eski bir ticaret yoludur.
☐	b. İpek Yolu'nda daha önceki çağlardan beri kullanılmakta olan bir yol şebekesinden yararlanılmıştır.
☐	c. Deve kervanlarıyla taşınan mallar takas edildiğinden, malların çoğu birden çok el değiştirmiştir.
☐	d. İpek Yolu üzerinde sadece baharat, ipek, cam ve porselen gibi mallar taşınmamış, ticaret aracılığıyla kültür de kıtalararasında yayılmıştır.

3. Cümleleri birleştirelim.

1. İpek Yolu üzerinde baharat, ipek, cam ve porselen gibi mallar taşınmaktadır.
2. İpek Yolu üzerinde kıtalar arasında kültür de yayılmıştır.

1. İpek, porselen, kâğıt, baharat ve değerli taşların taşındığı bu binlerce kilometre uzunluğundaki kervan yolları zaman içinde İpek Yolu olarak adlandırılmıştır.
2. Kıtalar arasındaki kültür alışverişine de imkân sağlayan bu binlerce kilometre uzunluğundaki kervan yolları zaman içinde İpek Yolu olarak adlandırılmıştır.

1. İpek Yolu, Asya'yı Avrupa'ya bağlayan bir ticaret yoludur.
2. İpek Yolu, 2000 yıldan beri bölgede yaşayan kültürlerin, dinlerin, ırkların da izlerini taşımakta ve olağanüstü bir tarihsel ve kültürel zenginlik sunmaktadır.

1. İpek Yolu üzerinde sadece baharat, ipek, cam ve porselen gibi mallar taşınmamıştır.
2. Bu yol üzerinde yapılan ticaret yoluyla kıtalararasında kültür de yayılmıştır.

1. Hindistan'da doğan Budizm, İpek Yolu üzerinden Uzak Doğu'ya, Çin'e ve Japonya'ya kadar yayılmıştır.
2. Orada hâkim din olmuştur.

4. Okuyalım, alt başlıkları yerleştirelim. İpek Yolu'ndan Marmaray'a

a.	İlk kazma 2004'te vuruldu.
b.	İlk tüp tünel 2007'de batırıldı.
c.	Kent içi ulaşımında raylı sistemlerin payı önemli oranda artacak.
d.	Türkiye, 1,5 asırlık hayali için gün sayıyor.
e.	Sultan Abdülmecid hayal etti.
f.	Marmaray projesinin teknik bilgileri
g.	2 kıta 4 dakika
h.	İlk deneme yapıldı.

Dünyanın en büyük projelerinden, Türkiye'nin 153 yıllık rüyası "Asrın Projesi" Marmaray, Türkiye Cumhuriyeti'nin 90. yıldönümünde 29 Ekim 2013'te hizmete girdi. Asya ile Avrupa kıtaları arasında denizin altından kesintisiz ulaşımı sağlayacak olan Marmaray, tarihî İpek Yolu'nu canlandıracak, dünyanın en büyük ve önemli projelerindendir.

29 Ekim 2013'te devletin zirvesi ile dünya liderlerinin katılımıyla açılan Marmaray, teknolojik alt yapısı, ekonomik büyüklüğü, demiryolu ulaşımına kazandıracağı ivme ve daha birçok yenilik bakımından şimdiden tüm dünyanın dikkatini çekmiş durumda. Ancak Türkiye'nin 1,5 asırlık rüyasına kavuşması o kadar da kolay olmadı. 'Asrın Projesi' diye de adlandırılan Marmaray'ın 153 yıllık uzun ve zorlu bir yapım öyküsü var.

1. ....

İstanbul Boğazı'nın altından geçecek bir demiryolu tüneli ile ilgili ilk düşünce 1860 yılında Sultan Abdülmecid tarafından dile getirildi. İstanbul Boğazı altından geçiş ilk olarak deniz dibi üzerine inşa edilen sütunların üzerine yerleştirilen tünel olarak planlandı. Bu fikir, izleyen dönem içerisinde daha ileri düzeyde değerlendirildi ve 1902 yılında bir tasarım geliştirildi.

Bu tasarımda İstanbul Boğazı'nın altından geçen bir demiryolu tüneli öngörülüyordu, an-

cak tasarımda, deniz dibi üzerine yerleştirilen bir tünelden bahsedildi. O zamandan bu yana, çok farklı fikir ve düşünceler denendi ve yeni teknolojiler tasarıma dönüştü. İstanbul Boğazı'nın altından geçen bir demiryolu toplu ulaşım bağlantısı isteği, 1980'li yılların başlarında giderek arttı ve 1987'de ilk geniş kapsamlı fizibilite etüdü gerçekleştirildi.

Çalışmalar sonucunda bugünkü projede belirlenen güzergâh, en iyi güzergâh olarak belirlendi. 1987 yılında ana hatlarıyla belirlenen proje, ilerleyen yıllarda tartışıldı ve 1995'te, daha detaylı etüt ve çalışmaların gerçekleştirilmesine ve 1987'deki yolcu talebi tahminleri dâhil olmak üzere fizibilite etütlerin güncellenmesine karar verildi.

2. ....

Bu çalışmalar 1998 yılında tamamlandı, elde edilen sonuçlar daha önceden elde edilen sonuçların doğruluğunu göstererek, projenin İstanbul'da çalışan ve yaşayan insanlara birçok avantaj sunacağını ve şehirdeki trafik sıkışıklığıyla ilgili hızla artan sorunları azaltacağını ortaya çıkardı. 1999 yılında Türkiye ve Japon Uluslararası İşbirliği Bankası (JBIC) arasında bir finansman anlaşması imzalandı. Ağustos 2004'te Türkiye'nin 1,5 asırlık rüyası için ilk kazma vuruldu.

3. ....

Marmaray'ın İstanbul Boğazı altından geçişini sağlayacak 11 tünelin birincisi törenle 24 Mart 2007'de denize batırıldı.

Dünyanın deniz altında en derine yerleştirilen tünellerin sonuncusu ise yine törenle 23 Eylül 2008'de Boğaz'ın 60 metre altındaki yerini aldı.

4. ....

Anadolu ve Avrupa yakalarını değil, bir anlamda, Pekin ile Londra arasını kesintisiz demiryolu hattı ile birleştirecek Marmaray Projesi'nde ilk test sürüşü 4 Ağustos 2013 tarihinde yapıldı.

5. ....

Türkiye, 150 yıldır beklediği hayaline, binlerce işçi, 1343 teknik uzman ve mühendisin çalışmaları sonucunda Cumhuriyet'in 90. yıldönümünde kavuşacak. Asya ve Avrupa'yı deniz altından demiryolu bağlantısıyla birleştirecek Marmaray, 29 Ekim 2013'te açıldı.

6. ....

Kent içi ulaşımında raylı sistemlerin payını yüzde 28'e çıkaracak ve İstanbul'un trafik sorununu önemli ölçüde azaltacak Marmaray, İstanbul-Ankara Yüksek Hızlı Tren Hattı'nın yanı sıra İstanbul Metrosu'na da bağlanacak.

7. ....

Marmaray çalışmalarında yapılan arkeolojik kazılarda 35 binin üzerinde tarihi eser ile 13 batık gemi çıkarıldı.

Bu tarihi değerler, Yenikapı 100 ada olarak nitelendirilen bölgede kurulacak Arkeopark'ta ve Marmaray Müzesi'nde sergilenecek.

440 araç sayısına sahip Marmaray projesi, İstanbul Halkalı ile Gebze arasında uzanıyor. Boğaziçi Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nün de iş yükünü azaltmayı amaçlayan Marmaray projesinde 3 tanesi yer altında olmak üzere toplam 40 durağa yer veriliyor.

Avrupa ve Asya yakasını İstanbul Boğazı'nın altından birleştiren Gebze ve Halkalı arasında yapılan Marmaray projesinde yolculuk süresi, 185 dakikadan 105 dakikaya indirilerek, yolculara 80 dakikalık zaman kazandırıyor. Marmaray projesi de tren seferlerinin 2 ile 10 dakika içerisinde gerçekleşmesi planlanıyor.

8. ....

- * Bir yöndeki yolcu sayısı – 75 bin,
- * Yüzeydeki İstasyon sayısı – 37 adet,
- * Yeraltındaki istasyon sayısı – 3 adet,
- * Yüzeysel metro kesimi uzunluğu – 63 kilometre,
- * Aç-kapa tünel uzunluğu 2,4 kilometre,
- * İstasyon boyu – 225 metreden az,
- * Maksimum eğim – 18,
- * Demiryolu Boğaz Tüp Kesimi Toplam Uzunluğu 13,6 kilometre,
- * Delme tünel uzunluğu – 9,8 kilometre,
- * Batırma tünel uzunluğu – 1,4 kilometre.

5. Dinleyelim, cevaplayalım. Deveyle 22 Yıl Seyahat

1. Goran kimdir?
2. Şu anda nerede bulunuyor?
3. Kaç yıldır seyahat ediyor? Niçin?
4. Kimsin, nerelisin, nereden geliyor ve nereye gidiyorsun?" sorularına nasıl cevap veriyor?
5. Goran gibi yaşamak ister miydiniz? Neden?

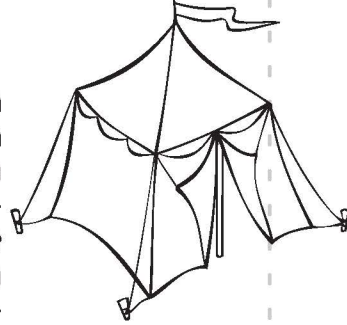

6. Okuyalım, konuşalım. Göçebe

Göçebelik, bir topluluğun, yaşamını ve soyunu sürdürebilmek için süresi belirsiz, aralıklarla yer değiştirme geleneği ya da alışkanlığıdır. Konar göçer yaşam biçimi süren oba, boy, aşiret gibi genellikle kan bağına dayalı olarak oluşmuş toplumsal grupların bu yaşayışı göçebelik olarak adlandırılmaktadır.

Göçebelikte insanların ve hayvanların iklime, coğrafi şartlara bağlı olarak ovaya inmesi ve dağa çıkması içgüdüüne uyması, daha doğrusu hayvanın doğal yaşantısına uyması vardır. Bu mevsimsel yer değiştirme

ya da coğrafi şartlara uyum arayışı büyük oranda geçim kaynağı olan hayvancılığa bağımlılığıdır. Tarıma dayalı yaşama geçilmeden önce hayvancılıkla uğraşmakta ve bunun doğal sonucu olarak hayvanların bakım ve besleme şartları göçerliğin doğal yaşama uyumunu gerektirmektedir. Oysa günümüzde yerleşik hayata geçilmiştir.

Göçebe bir hayat yaşamak ister miydiniz? Niçin?

7. Yazalım. Teknolojinin Faydaları

İletişim alanında yaşanan gelişmeleri düşünerek iletişimin insan ilişkilerine getirdiği olumlu ve olumsuz yönleri yazalım.

Olumlu

Olumsuz

B) NEREDEYİM?

1. Okuyalım, cevaplayalım.

İki Otobüs Meraklısının Serüveni

İngiltere, Londra...

İngiltere'nin başkenti Londra'dayız. Bu kentte metrodan sonra en çok kullanılan toplu taşıma aracı otobüs. Londra ve otobüs deyince de akla, kırmızı renkli çift katlı otobüsler geliyor. Bu otobüsler, kentin simgelerinden biri sayılıyor. İlk olarak 1904'te kullanılmaya başlanan çift katlı otobüsler, hâlâ aynı hatlarda çalışıyor.

Çin, Hong Kong...

Çin'in güneyinde bulunan Hong Kong'dayız. Bu kentte yaklaşık 7 milyon insan yaşıyor. Dolayısıyla toplu taşıma önemli. Üstelik kentte günlük yolculukların %90'ından fazlası toplu taşımayla gerçekleştiriliyor. Toplu taşıma araçları arasında çift katlı trolleybüsler de yer alıyor. Trolleybüsler elektrikle çalışıyor. Bu otobüsler elektriği, yol boyunca asılı olan bir elektrik hattındaki iki kablodan alıyor.

Avustralya, Adelaide...

Avustralya'nın güneyinde bulunan Adelaide'yiz. Kalabalık bir nüfusa sahip olan kentte dünyanın en uzun otobüs hattı var. Otobüsler, 12 kilometrelik bu hatta saatte 100 km hızla gidebiliyor. Yalnızca otobüslere ayrılmış olan bu hatta bir saatte 18.000 yolcu taşınabiliyor. Hattın tren yoluna benzemesi sizi yanıltmasın. Bu otobüsler bildiğiniz otobüslerden farklı değil. Onlar da tekerlekleri üzerinde gidiyor.

ABD, New York...

Dünyanın en çok nüfusa sahip kentlerinden birinde New York'tayız. Burada hibrit otobüsler çalışıyor. Peki bu hibrit otobüslerin diğer otobüslerden farkı ne? Sıradan bir otobüs yakıt olarak fosil yakıt kullanır. Örneğin mazot! Mazot, karbon salımına neden olarak çevre kirliliğine neden olan yakıtlardan biridir. Hibrit otobüslerdeyse hem mazot hem de elektrikle çalışan motorlar vardır. Böylece otobüsün kullandığı mazot miktarı daha az olur. Sonuç olarak hibrit otobüsler çevreye daha az karbon salımı yapar. Bu nedenle "yeşil" otobüs olarak da adlandırılır.

Fransa, Millau...

Ünlü Millau Viyadükü'nün altından geçiyoruz. Fransa'nın tarihi yerleşim yerlerinden birinde bulunan bu kenti gezmenin en iyi yolu bir tur otobüsüne binmek. Bu tur otobüsleri sayesinde kent, tarihi ve turistik yerleri görülerek belirli bir hat boyunca gezilebiliyor. Genellikle üstü açık olan bu otobüsler, 1970'li yıllarda ortaya çıkmış ve gittikçe yaygınlaşıyor.

Japonya, Tokyo...

Japonya'nın başkenti Tokyo'dayız. Tokyo, dünyanın en iyi toplu taşıma ağına sahip kentlerinden biri. Bu ağda metro ve otobüsler yer alıyor. Kentte körüklü otobüsleri de görmek mümkün. Körüklü otobüsler, yaklaşık 18 metrelik uzunluklarıyla dikkat çekiyor.

Kanada, Jasper...

Kuzey Kutbu'na yakın bir yerde, Jasper'dayız. Buradaki millî parkı görmek için bir kar otobüsüne bindik. Kar otobüsleri, yılın büyük bölümünün karla kaplı olduğu ülkelerde kullanılan önemli toplu taşıma araçlarından biri. Kalın ve büyük tekerlekleri sayesinde kar üzerinde kolaylıkla ilerleyebiliyorlar.

Düzenlenmiştir: Bilim Çocuk Dergisi

2. İşaretleyelim.

1. Londra ve Hong Kong'daki ulaşım ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Londra'da sadece metro kullanılırken Hong Kong'da otobüs ve metro kullanılır.
- B) Hong Kong'da toplu taşımada trolleybüsler kullanılırken Londra'da çift katlı otobüsler kullanılır.
- C) Londra'da insanların %90'ı toplu taşıma araçlarını kullanırken Hong Kong'da bu rakam %40'ın altındadır.
- D) Hong Kong'da toplu taşıma araçlarında mazot kullanılırken Londra'da elektrikten de faydalanılır.

2. Avustralya'daki otobüsleri diğer ülkelerdekinden ayıran en önemli özellik nedir?

- A) Avustralya'daki otobüslerin hepsi aynı renktir.
- B) Tren yoluna benzeyen bir hat üzerinde seyahat ederler.
- C) Tekerlek üzerinde değil raylar üzerinde seyahat ederler.
- D) Çalışma süreleri diğer ülkelerdekinden daha fazladır.

3. Tokyo'daki otobüsler hangi özellikleriyle dikkat çekmektedir?

- A) Dünyanın en eski otobüsleri olmalarıyla.
- B) Yapımında kullanılan malzemenin farklılığıyla.
- C) Diğer ülkelerdeki otobüslerden daha uzun olmalarıyla.
- D) Üzerlerindeki ilginç resimleriyle.

4. Kar otobüsleri daha çok nerelerde kullanılmaktadır?

- A) Kayak merkezlerinin çok olduğu merkezlerde
- B) Yılın büyük bölümünün karla kaplı olduğu ülkelerde
- C) Yeterince ulaşım ağı olmayan ülkelerde
- D) Buzlanmanın yoğun olarak yaşandığı ülkelerde

5. Aşağıdakilerden hangisi "Bu otobüsler elektriği, yol boyunca asılı olan bir elektrik hattındaki iki kablodan alıyor." cümlesindeki altı çizili sözcük ile aynı anlamdadır?

- A) Çok genç görünüyor ama boyunca çocukları var.
- B) Gece boyunca bir köşede oturup hayal kurdu.
- C) Irmak boyunca el ele yürüdüler.
- D) Bayram boyunca akrabalarını ziyaret ettiler.

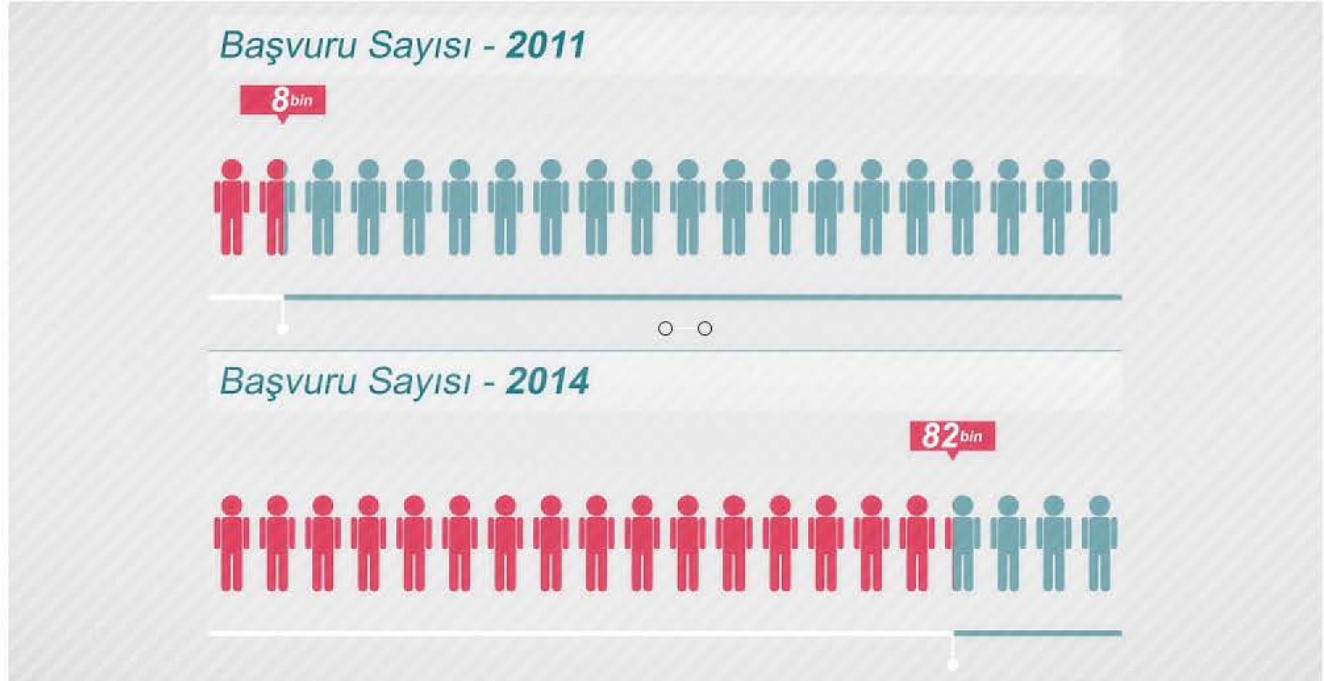

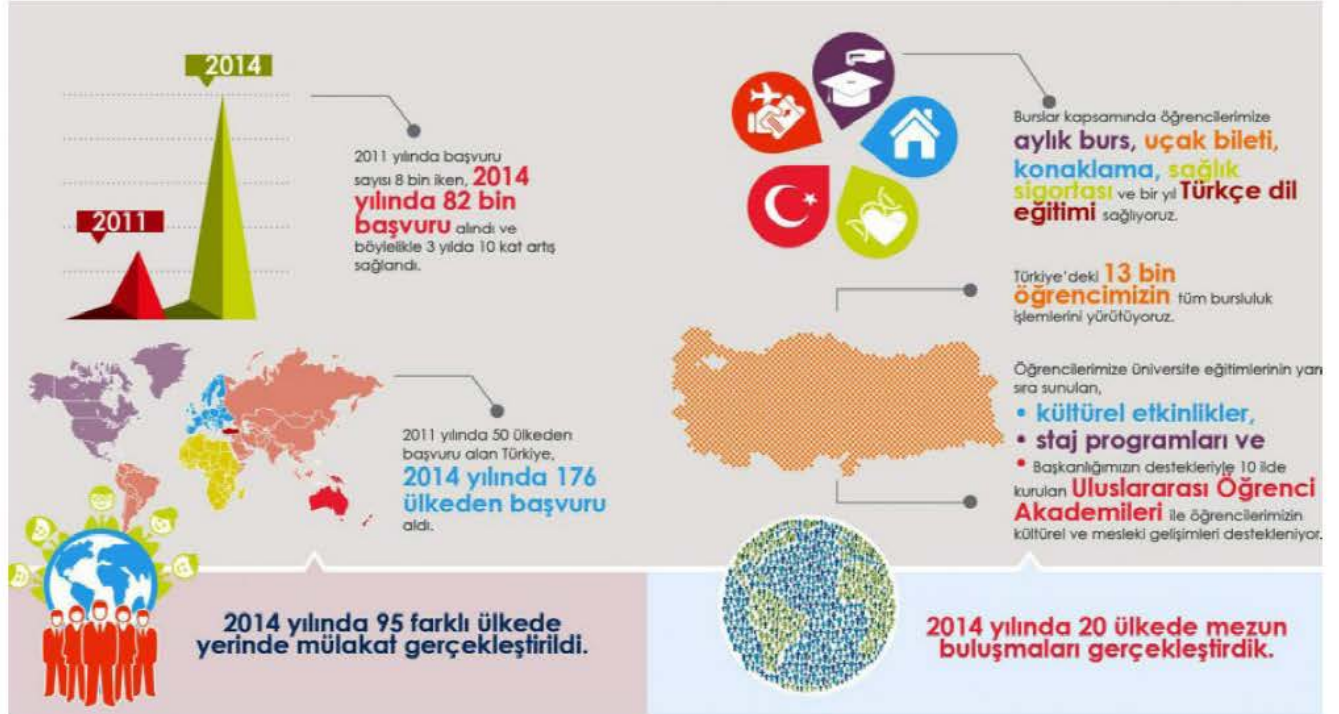
3. Okuyalım, İşaretleyelim. Türkiye’de Eğitim

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Türkiye Bursları kapsamında uluslararası öğrencilere Türkiye’nin seçkin üniversitelerinde burslu olarak yüksek öğrenim görme fırsatları sunuyor.

Yunus Emre Enstitüsü Türk Kültür Merkezlerinde A1-A2 seviyelerinde sertifika alan öğrencilerin, Türkiye’ye geldikten sonra üniversitelerin TÖMER’lerine devam edebilmek için belgeleri tamamlamaları gerekiyor.

2011 yılında 50 ülkeden başvuru alan Türkiye, 2014 yılında 176 ülkeden başvuru aldı.

Türkçe Öğrenim Merkezlerine Müracaatta İstenen Belgeler

A. Türkçe Öğrenim Merkezlerine İlk Müracaatta İstenen Belgeler

1. İkamet Beyannamesi Formu (1 adet)

Not: İkamet Beyannamesi Formu internetten tek sayfaya arkalı önlü çıktı alınıp veya Yabancılar Şube Müdürlüğünden temin edilip sadece ön sayfası doldurulacaktır.

- Bilgisayar veya daktilo ile pasaport bilgilerine göre doldurulur.
- Her birine birer fotoğraf yapıştırılır.

2. Pasaport

- Dış temsilcilüğimizden alınmış öğrenim meşruhatlı giriş vizesi işlenmiş olmalıdır.
- Bu vize ile gelen yabancılar en geç bir (1) ay içinde Yabancılar Şubesine başvuruda bulunmak zorundadır.

3. Pasaportun isimli sayfasının fotokopisi

4. Fotoğraf (3 adet)

5. Yurtta kalıyor ise yurt yazısı

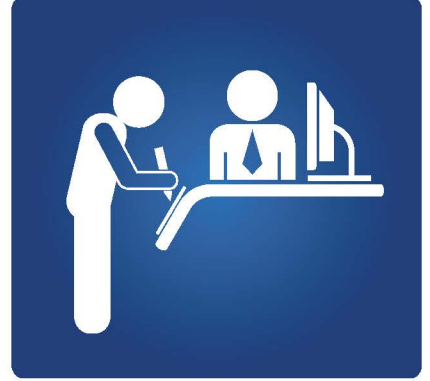
6. Yabancı Uyruklu Öğrenci Bilgi Formu (1 adet)

Not: Öğrenim göreceği dil öğrenim merkezinden alınır.

7. Burs Yazısı

8. İkamet Tezkere Bedeli

Not: Evrakların tam olarak teslim edilmesinden sonra, tezkere bedeli Yabancılar Şube Müdürlüğüne teslim edilir.

B. Uzatmada İstenilen Belgeler

1. İkamet Beyannamesi Formu (1 adet)

Not: İkamet Beyannamesi Formu internetten tek sayfaya arkalı önlü çıktı alınıp veya Yabancılar Şube Müdürlüğünden temin edilip sadece ön sayfası doldurulacaktır.

- Bilgisayar veya daktilo ile pasaport bilgilerine göre doldurulur.
- Bir fotoğraf yapıştırılır.

2. Pasaport

Not: İkametine bir yıldan fazla ara vermiş olanların pasaportlarına Dış Temsilciliklerimizden alınmış yeni öğrenim meşruhatlı giriş vizesi işlenmiş olmalıdır.

3. Pasaportun isimli sayfasının fotokopisi.

4. Fotoğraf (2 adet)

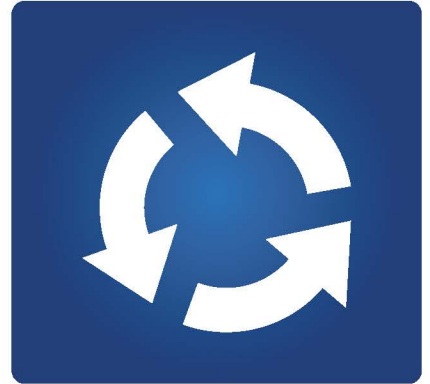
5. Yurtta kalıyor ise yurt yazısı

6. Yabancı Uyruklu Öğrenci Bilgi Formu (1 adet)

7. Burs Yazısı

8. Önceden almış olduğu ikamet tezkeresi

Not: Bir ikamet tezkeresi üzerinde 4 defa uzatma işlemi yapılır.

1. Türkçe öğrenim merkezlerinde öğrenim görecekt yabancılardan ilk müracaatta istenilen belgeleri işaretleyelim

1.	Burs yazısı
2.	İkamet Tezkere Bedeli
3.	İkamet Beyannamesi Formu
4.	Banka Cüzdanı
5.	Pasaport Fotokopisi
6.	Seyahat Bileti

7.	Öğrenci Bilgi Formu
8.	Dilekçe Yazısı
9.	Yurt Yazısı
10.	Fotoğraf
11.	Pasaport
12.	Kimlik

2. Süre uzatma işlemi için istenilen hangi belgelerde ilk müracaatta istenilenlerden farklılık vardır?

Pasaport
Yurt Yazısı

Fotoğraf
Öğrenci Bilgi Formu

4. Dinleyelim, tamamlayalım, cevaplayalım.

Uçuş Sendromu

TROMBOZ

Tromboz yani .....

AKÇİĞER EMBOLİSİ

Akciğer embolisi yani .....

NEDEN?

Uzmanlara göre uzun mesafe yolculukların neden olabileceği sorunlar; .....

Aşağıdaki maddelerden hangileri uzun mesafeli yolculuklarda alınabilecek tedbirleri arasındadır?

☐ yola çıkma saati

☐ çift kişilik koltuk

☐ rahat kıyafet seçimi

☐ ağrı kesici içmek

☐ bol sebze yemek

☐ aspirin içmek

☐ bol sıvı tüketmek

☐ hareket etmek

5. Konuşalım.

Yurt Dışında Öğrenim

Eğitim almak için yabancı bir ülkeye gitmeniz gerekiyor. Gitmek istediğiniz ülkenin büyükelçiliği vize vermeden önce sizinle görüşmek istiyor. Şimdi bir görevli ve vize isteyen öğrenci olarak bu görüşmede neler konuşulabileceğini düşünerek bir diyalog oluşturalım.

6. Yazalım.

Gezi Rehberi

Hangi ülkelerde, nereleri/neleri görmek isterdiniz? Niçin?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C) YAKIN GELECEK

1. Dinleyelim, cevaplayalım, işaretleyelim.

Yapay Zekâ

1. İnsanların durumunu derinden sarsacak olan ve devrimsel bir sıçrayışla sonuçlanacak olan nedir? Niçin?

.....

.....

2. Makine zekâsı ve zeki makine arasındaki fark nedir?

.....

.....

3. Hayatımızın hangi alanları yapay zekâlı makineler tarafından idare ediliyor?

.....

.....

4. Bağımsız düşünebilen ve hareket edebilen robotların olması çok iyi olur.

Çünkü .....

.....

.....

5. Bağımsız düşünebilen ve hareket edebilen robotların olması hiç iyi olmaz.

Çünkü .....

.....

.....

	D	Y
1. Makine zekâsı gelecekte insan zekâsını geçebilecek.		
2. Henüz kendi kendine karar verebilen makineler yapılamadı.		
3. Robotlar insanlardan daha iyi görür ve duyarlar.		
4. Robotlar ne gördüğünü, ne duyduğunu bilmezler.		
5. Şekil değiştirmesi gerektiğine kendi karar veren proto tip		
6. robotlar vardır.		

2. Okuyalım, işaretleyelim. Kullanma Kılavuzu

Değerli Müşterimiz,

Ürünümüzü tercih ettiğiniz için teşekkür ederiz. Yüksek kalite ve teknoloji ile üretilmiş olan ürününüzün size en iyi verimi sunmasını istiyoruz. Bunun için, bu kılavuzun tamamını ve verilen diğer belgeleri ürünü kullanmadan önce dikkatle okuyun ve bir başvuru kaynağı olarak saklayın. Ürünü başka birisine vererseniz, kullanma kılavuzunu da birlikte verin. Kullanma kılavuzunda belirtilen tüm bilgi ve uyarıları dikkate alarak talimatlara uyun.

Bu kullanma kılavuzunun başka modeller için de geçerli olabileceğini unutmayın. Modeller arasındaki farklar kılavuzda açık bir şekilde belirtilmiştir.

Çamaşır Makineleri Teknik Özellikleri

Modeller	7101E	7081E	7102ES	7102E
Maksimum kuru çamaşır kapasitesi(kg.)	7	7	10	9
Yükseklik (cm.)	80	84	70	85
Genişlik (cm.)	65	60	50	60
Derinlik (cm.)	50	54	60	54
Net ağırlık (±4 kg)	72	71	72	72
Elektrik girişi (V/Hz.)	220-240 V/50Hz			
Toplam süre	1 saat	1,5 saat	45 dk	1 saat
Toplam güç(W)	2000-2350			
Sıkma devri (dev/dak maks.)	1000	800	1200	1000
Bekleme modu gücü(W)	1.50	1.40	1.40	1.40
Kapalı mod gücü(W)	0.20	0.20	0.25	0.20
Ana model kodu	8811	8811	8811	8811
Tek Su/Çift Su girişi	Tek	Tek	Çift	Çift

	D	Y
1. Modellerin hepsi aynı miktarda çamaşır kapasitesine sahiptir.		
2. Modellerin yükseklik, genişlik ve derinlikleri farklıdır.		
3. Modellerin net ağırlıkları aynıdır.		
4. Makinelerin toplam akım ve güçleri, modele göre farklılık göstermemektedir.		
5. Çamaşırı sıkma devirleri modellere göre farklılık göstermektedir.		
6. Bekleme ve kapalı mod güçleri her modelde aynıdır.		
7. Modellerin su girişleri farklıdır.		

3. Okuyalım, tamamlayalım.

Yıkancak Giysilerin Hazırlanması

- Kemer tokası veya metal düğme gibi metal parçalara sahip çamaşırlar makineye hasar verir. Metal parçaları çıkarın ya da çamaşırları çamaşır torbası veya bir yastık kılıfına koyarak yıkayın.
- Ceplerdeki bozuk para, kalem, ataç gibi tüm cisimleri çıkarın ve mümkünse, cepleri ters çevirip fırçalayın. Bu tür cisimler ürüne zarar verebilir veya cihazınızdan istenmeyen seslerin çıkmasına neden olabilir.
- Çocuk çorapları ve naylon çoraplar gibi küçük boyuttaki çamaşırları, çamaşır torbası veya yastık kılıfına koyun.
- Perdeleri sıkıştırmadan yerleştirin. Perde bağlantı yerlerini sökün.
- Fermuarları kapayın, gevşek düğmeleri dikin, sökükleri ve yırtıkları onarın.
- "Makinede yıkanabilir" ya da "Elde yıkanabilir" etiketli ürünleri yalnızca uygun programlarda yıkayın.
- Renklilerle beyazları birlikte yıkamayın. Yeni, koyu renkli pamuklu giysiler çok boya verebilir. Bu çamaşırları ayrı yıkayın.
- Zorlu lekelerle yıkama öncesinde uygun şe-

kilde müdahale edilmelidir. Emin değilseniz, kuru temizlemeciye kontrol ettirin.

- Yalnızca makineyle yıkamaya uygun boyalar / renk değiştiriciler ve kireç çözücü maddeler kullanın. Ambalaj üzerindeki talimatlara mutlaka uyun.
- Pantolonları ve narin çamaşırları ters yüz ederek yıkayın.
- Angora yününden üretilmiş çamaşırları yıkamadan önce birkaç saat buzdolabının dondurucu bölümünde bekletin. Bu sayede oluşacak topak miktarı azalacaktır.
- Un, kireç tozu, süt tozu gibi maddelere yoğun olarak maruz kalan çamaşırları, makineye yerleştirmeden önce, iyice silkeleyin. Çamaşırların üzerindeki bu tip tozlar, makinenin iç aksamında birikerek zamanla arıza ya neden olabilir.

1. Metal parçaları olan çamaşırların ..... koyunuz.
2. .... ses problemlerine yol açabilir.
3. Makineye koymadan önce perdelerin .....
4. Çamaşırların etiketlerini okuyarak .....
5. Oluşabilecek topak miktarını azaltmak için .....
6. Çamaşırların üzerinde biriken yoğun tozlar .....

4. Tamamlayalım.

1. Kahve ..... çay hayatımın vazgeçilmezleri arasındadır.
2. Yiyecek, içecek ..... maddelerin taze tüketilmesi önerilmektedir.
3. Her gün iki ..... üç fincan kahve içiyorum.
4. Sofrada mutlaka bir ..... iki çeşit salata olmasını isterim.
5. Kahve, çay ..... içeceklere şeker atmayı sevmiyorum.
6. Sebze ..... meyve mutlaka tüketmemiz gereken gıdalardır.

ve

veya

gibi

5. Konuşalım.

Robotum

Evinizde her işinizi yapan bir robot olmasını ister miydiniz? Nedenini anlatınız.

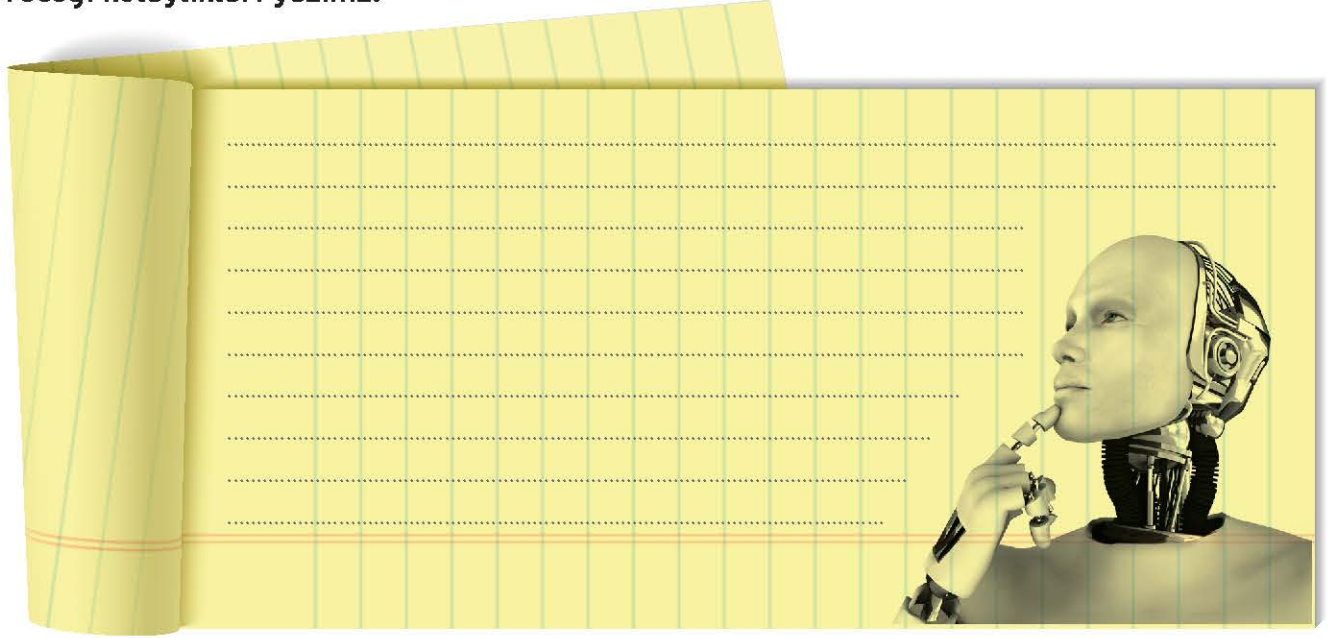

6. Yazalım.

Hayalimdeki Makine

Geleceğin teknolojik dünyasında olmasını istediğiniz bir makine bulunuz ve hayatınıza getireceği kolaylıkları yazınız.

Serbest Okuma

ANTAKYA

Bahçenizdeki tüm çiçeklerin aynı tür ve renkte olduğunu düşünün. Son derece tekdüze bir görüntü ortaya çıkardı değil mi? Ne kadar çok tür ve renkte çiçeğiniz varsa bahçeniz o kadar güzeldir. Toplum da böyle değil midir?

Türkiye, birçok tür ve renkte çiçeklerin oluşturduğu rengârenk bir bahçe misali. Antakya Türkiye'nin bu özelliğini en iyi yansıtan şehirlerden biridir.

Etnik kökenleri, dinleri ve mezhepleri farklı birçok topluluğa ev sahipliği yapan Antakya'ya her anlamda bir barış ortamı hâkimdir. Şehirde Türkler, Kürtler, Araplar, Yahudiler, Ermeniler, Gürcüler, Rumlar gibi pek çok millete mensup insan tarih boyunca bir arada yaşamıştır. Ayrıca Müslümanlar (Sünni, Alevi, Şii, Nusayri), Hristiyanlar (Ortodoks, Katolik, Protestan, Süryani) ve Yahudiler de Antakya'nın çok kültürlü yapısını gözler önüne sermektedir. Çok uzun zamandır birlikte yaşayan bu topluluklar, birbirlerini hayatın her alanında bir yapbozun parçaları gibi tamamlayan ortaya harika bir bütün çıkaran öğelerdir.

Antakya halkı yüzlerce yıldır kardeşçe yaşama tecrübesine dayanarak, tüm dünya halklarını kalıcı bir dünya barışı için tüm farklılıklarına rağmen karşılıklı saygıyı ve hoşgörüye davet ediyor.

DEĞERLENDİRME

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TIP

Modern tıp, kansız ameliyatlardan organ nakline mucizeler yaratıp hayat kurtarıyor. Tıp alanındaki gelişmelerde yeni araştırma ve buluşların rolü çok büyük, ancak bütün bu "mucizeler" geçmişten gelen bir birikimin eseri. Bu birikim elbette geleneksel tıp ile başladı.

Osmanlı Devleti'nde hekim önce sağlıklı yaşamın nasıl olduğunu anlatır ve halkı eğitirdi. Osmanlı Devleti zamanında bir hekim tayin edildiği yerde önce dağları taşları inceler, rüzgâr nereden esiyor, bitkiler, suların kalitesi, etraftaki madenler nedir, o bölgede yaşayan insanlar hangi saatlerde çalışıyor diye araştırma yapardı. Yani eski hekimler yalnızca hastalıkları tedavi etmeye çalışmaz, hastalıkların önüne geçmeye çalışırdı. Alınan tüm önlemlere rağmen hasta olanlar için şifalı bitkileri kullanarak özenle ilaçlar hazırlar ve hastaları tedavi ederdi. Ninelerimizin, annelerimizin biz hastalandığımızda bugün de hâlâ kullandığı birçok macun, şerbet, çay, çorba bu geleneksel tıp birikiminin eseridir.

Modern tıp, 150 yıldan beri geleneksel tıbbı dışlamıştı. Şimdi modern tıp, geleneksel yöntemlerin faydasını kabul ediyor. Doktorlar günümüzde insanların kişisel beslenme, çalışma, barınma koşullarını kısacası yaşam koşullarını araştırarak onların daha az hasta olmaları için önlemler alıyorlar. Şifalı bitkilerden modern yöntemlerle yapılmış pek çok ilaç kullanıyorlar. Hatta bazı doktorlar şifalı bitkiler alanında özel eğitimler alarak bu konuda uzmanlaşıyorlar. İnsanlar da artık kimyasal maddelerden üretilmiş ilaçları kullanmak istemiyorlar. Doğal beslenmeyi, istedikleri gibi doğal ilaçlarla tedavi edilmeyi tercih ediyorlar.

Kimyasal ilaç kaynaklı hastalıklara yakalanmaktan korkanlar oldukça fazla. Bazen bir hastalıktan kurtulmak için kullanılan ilaç insanları daha kötü bir hastalığa düşürebiliyor. Bu ve benzeri sebeplerle kimyasal ilaçlardan vazgeçilmesini savunanlar var fakat onların da göz ardı ettikleri durum insanların birçok hastalık için kimyasal ilaç kullanmaktan başka çarelerinin olmadığı.

Modern tıp, 150 yıldır reddettiği ata mirası geleneksel tıbbı yanına alarak gücüne güç katıyor. Modern tıp, unutulmuş ya da önemini yitirmiş geleneksel yöntemlerden bakalım daha neler öğrenecek?

1. Okuduğunuz metinde geçen altı çizili "önüne geçmek" ifadesinin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Etrafındaki insanlara liderlik etmek
- B) Tehlikeyi göze alarak bir işe girişmek
- C) Kötü bir durumu gerçekleşmeden önlemek
- D) Kendinden öncekilerden daha yetenekli olmak

2. Okuduğunuz metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Günümüzde uygulanan ilaç yapım tekniklerine
- B) Osmanlı'da tıp alanında yapılan uygulamalara
- C) Günümüz insanının iyileşme sürecindeki beklentilerine
- D) Coğrafyalara göre iklim ve doğa olaylarının durumuna

3. Okuduğunuz metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

- A) Geleneksel ve modern tıbbın ortak tedavi yöntemleri nelerdir?
- B) Kimyasal ilaç kullanımı kaynaklı ortaya çıkan hastalıklar nelerdir?
- C) Kimyasal ilaç karışıtlarının görmezden geldikleri şey nedir?
- D) Modern tıbbın geleneksel yöntemlerden öğreneceği şey nedir?

4. Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerden doğruların karşısına "D" yanlışların karşısına "Y" yazınız.

- ☐ Modern tıbbı kazırsanız altında geçmişte yapılan geleneksel tedavi yöntemlerinin olduğunu görürsünüz.
- ☐ Modern tıbbın bir asrı aşkın süredir geleneksel tıbbı dışlamasının sebebine metinde yer verilmiştir.
- ☐ Türk kültür hayatında geleneksel tedavi yöntemleri çeşitli şekillerde hâlâ canlılığını korumaktadır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Televizyonda yayınlanan röportajları anlayabilirim.

İlgi alanımla alakalı hazırlanmış raporlardaki teknik terim ve ifadeleri anlayabilirim.

Bir raporda bulunan tablo, grafik, şema vb. sayısal ifadeleri anlayabilirim.

Kullanım kılavuzlarındaki temel bölümleri ayırt edebilirim.

Teknik aletlerle ilgili hazırlanmış kullanma kılavuzlarını anlayabilirim.

Resmî dairelere verilen başvuru formlarında istenilen bilgileri anlayabilirim.

Genel ve mesleki konularda kendimi açık bir şekilde ifade edebilirim.

Yaşam tarzıma ilişkin bilgileri düzenli bir şekilde sırayolarak anlatabilirim.

Resmî makamlarda sorulan sorulara cevap verebilirim.

Bir konuyla ilgili açık ve anlaşılır bir dille rapor yazabilirim.

Bir görüşe taraf veya karşı olduğumu nedenleriyle kaleme alabilirim.

Teknolojik aletlerle ilgili görüş ve önerilerimi düzenli bir şekilde yazabilirim.

3

Kelimelerin Büyülü Dünyası

● Bölümler

- A) Sözlerin Gizemi
- B) Sazın ve Sözün Ustaları
- C) Hayalden Mecaza

● Beceriler

- Cümle ve Kelimelerdeki Anlam Kaymalarını Anlayabilme
- Mecazlı Söyleyişleri Anlama ve Kullanma

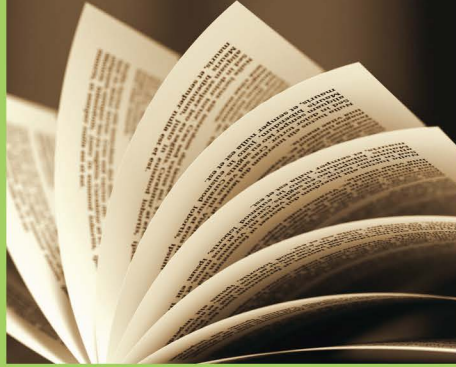
● Kelimeler

- söz
- laf
- dil
- mecaz

Üniteye Hazırlık

- "Bir atasözü onlarca sayfa yazıya bedeldir." sözü size ne anlatıyor.
- Halk ozanı kavramından ne anlıyorsunuz?
- Şiir okumayı sever misiniz? Niçin?

A) SÖZLERİN GİZEMİ

1. Okuyalım, başlıkları yerleştirelim. Tarihten Hazır Cevaplar

Haklı Ölüm

Anladığının İspatı

Tatlı Dil

Hz. Adem'in Mirası

Sır Saklamak

Susturucu Cevap

1. ....

Zamane gençlerinden biri, bir toplantıda Âkif'i küçük düşürmeye çalışıp:

- Siz veterinerdiniz, değil mi? demiş.

Âkif, istifini bozmadan şu cevabı vermiş:

- Evet, bir yeriniz mi ağrıyordu?

2. ....

Yavuz Sultan Selim, birçok Osmanlı Padişahı gibi devletin selameti için sefer hazırlıklarını gizli tutarmış. Bir keresinde vezirlerinden biri ısrarla seferin yapılacağı ülkeyi sorunca, Yavuz ona:

- Sen sır saklamasını bilir misin? diye sormuş.

Vezir, padişahı cevap alacağı ümidiyle:

- Evet hünkârım, bilirim dediğinde, padişah cevabı yapıştırmış:

- Ben de bilirim.

3. ....

Lokman Hekime:

- Hastamıza ne yedirelim? diye sorduklarında, şu cevabı vermiş:

- Acı söz yedirmeyin de, ne yese olur.

4. ....

Tanıdıklardan biri, yazdığı romanın müsveddelerini Neyzen Tefrik'e göstererek fikrini sorar: Neyzen beğenmediğini ifade edince, adam:

- İyi ama der. Siz hiç roman yazmadınız ki! Nereden bileceksiniz iyi olup olmadığını!

Neyzen Tefrik şu cevabı verir:

- Ben yumurtanın tazesini bayatını iyi anlarım. Ama bugüne kadar hiç yumurtlamadım.

5. ....

Sokrat ölüme mahkûm edildiğinde, eşi:

- Seni haksız yere öldürüyorlar, bu nasıl adalet diye ağlamaya başlayınca,

Sokrat:

- Üzme kendini hanım, demiş. Haklı yere öldürülseydim daha mı iyiydi!

6. ....

Fatih Sultan Mehmet, adamları ile gezerken yanına sokulan dilenciye bir altın vermiş. Dilenci parayı alınca:

- Aman Sultanım, demiş. Koskoca bir padişah, kardeşine bu kadarcık parayı mı layık görür?

Fatih Sultan Mehmet, nereden kardeş olduğunu sorunca, dilenci:

- İkimiz de Hazreti Adem'in çocukları değil miyiz? demiş. Elbette kardeşiz.

Sultan Fatih:

- Bu fikrini sakın başkasına söyleme, diyerek gülümsemiş. Diğer kardeşlerimiz de pay isterse sana zırnık bile düşmez.

2. Eşleştirelim.

a) Haklı Ölüm

b) Anladığının İspatı

c) Tatlı Dil

d) Susturucu cevap

e) Sır Saklamak

f) Hz. Adem'in Mirası

1. Bir işten çok iyi anlamak için o işi çok iyi yapmak gerekmez. ( )
2. İnsanların meslek ve makamlarına bakarak onları küçümsememek gerekir. ( )
3. Güzel söz, insana en güzel hediyedir. ( )
4. Bir sır sizdeyken size aittir, sizden çıkınca sır olmaktan çıkar. ( )
5. Azla yetinmeyen çoğu hiç bulamaz. ( )
6. Hangi şartlarda olursa olsun doğrulardan vazgeçmemeliyiz. ( )

Kelime Havuzu

1. görgü kuralları
2. dilin örgüsü
3. yardım
4. sanatkâr
5. buluş
6. lezzet
7. sözlük
8. hukuk
9. haz
10. mucize
11. şaka
12. zekâ
13. pırıltı
14. sözlük
15. şekil
16. anlam
17. sanat

58 Ünite 3 Kelimelerin Büyülü Dünyası

6. Seçelim, yazalım.

Sözler Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?

1. Türk dili zengin, geniş bir dildir. Her kavramı ifade kabiliyeti vardır. / **Atatürk**
2. Türkçe, dil âlimlerinden oluşmuş bir heyet, bir akademi tarafında şuurla yapılmış bir dil gibidir. / **Maks Müller**
3. Türkçe bir dilden ziyade bir musikidir. / **Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu**
4. Türk dili, yan yana çok düzenli bir şekilde dizilmiş lego taşları gibi bir dil. / **Prof. Dr. Klan Delius**
5. Dünyadaki Türkoloji bölümlerinde Türk dilinin sağlam yapısı ve mükemmel gramer yapısı Türkçeye karşı hayranlık uyandırıyor. / **Prof. Dr. Kemal Karpaz**
6. Türklerin gövdeleri ve sesleri gibi, konuştukları dil de görkemlidir." / **İbn Eşres**
7. Eğer Türkçe biliyorsanız, Yugoslavya'dan Çin'e kadar gittiğiniz her yerde konaklayacak bir yer, karnınızı doyuracak yiyecek bulmada hiçbir zorlukla karşılaşmazsınız. / **Sulzberger**

7. Okuyalım, yeniden yazalım.

Dil İncelik İster

Her dilin kendine has bazı kuralları vardır. Bu kurallar dile incelik ve zerafet katar. Bu kurallara uyulmaması, anlatımda bazı kusurlar oluşturur. Çoğu zaman muhatabımızın bizi yanlış anlamasına sebep olur. İşte bunun için dili kullanmak hassasiyet gerektirir. Bu hassasiyeti göstermeyenler, dile zarar verirler. Şimdi anlatımda kusur sayılan bu yanlışları inceleyelim.

Gereksiz Sözcük Kullanma

Bir cümlede anlamları aynı olan veya anlamca biri diğerini içeren sözcüklerin birlikte kullanılması anlatım bozukluğuna yol açar. Aşağıdaki cümlede "alçak sesle" gereksiz sözcüktür. Diğer cümlelerdeki gereksiz sözcüğü bulup yeniden yazalım.

1. Kulağıma eğilerek alçak sesle bir şeyler fısıldadı.

Kulağıma eğilerek bir şeyler fısıldadı.

2. Bu yol yaya yürümekle bitecek gibi değil.

3. Onlar da beş yıldır karşılıklı mektuplaşıyorlar.

4. Geçmişteki hatıralardan bir şikâyetim yok.

5. Ülkemizin sorunları bitmiyor, tükenmiyor.

8. Hangisi doğru? İşaretleyelim. Doğru Konuşalım, Doğru Yazalım

1. ☐ meyve	☐ meyva
2. ☐ sürpriz	☐ sürpriz
3. ☐ tıraş	☐ traş
4. ☐ şoför	☐ şöför
5. ☐ kavonoz	☐ kavanoz

9. Eşleştirelim.

1. Ana dilini iyi bilmeyenler başka dilleri gerektiği gibi öğrenemezler. (ç)
  2. Milletler ancak dillerini koruyarak varlıklarını sürdürebilirler. ( )
  3. Samimi olmayan insanların sözleri inandırıcı değildir. ( )
  4. İnsanlar konuşmalarıyla kendilerini ele veriler. ( )
  5. Sözlerin etkisini engellemek çok zordur. ( )
  6. Güzel konuşmalar, insanları etkileyerek işlerimizi kolaylaştırır. ( )
  7. Bir milletin büyüklüğü dilinin büyüklüğü ile ölçülür. ( )
  8. İnsanın ufku ve öngörü gücü dile hâkimiyetiyle doğru orantılıdır. ( )
-
- a. Bir dilin ölümü bir ulusun ölümüdür. / **David Crystal**
  - b. Gönlü ve sözü bir olmayan kişinin yüz dili bile olsa, o gene dilsiz sayılır. / **Mevlâna**
  - c. Bana mükemmel bir lisan ver, sana büyük bir millet teşkil edeyim. / **Leibniz**
  - d. Kendi dilini tam olarak bilmeyen, başka dilleri de bilemez. / **Bernard Show**
  - e. Dilimin sınırları, dünyamın sınırlarıdır. / **Ludwig Wittgenstein**
  - f. Kuşlar ayaklarıyla, insanlar dilleriyle yakalanırlar. / **Thomas Füller**
  - g. Dil ile düğümlenen, diş ile çözülmez. / **Kaşgarlı Mahmut**
  - h. Tatlı dil, her kapıyı açan sihirli bir anahtardır. / **Montaigne**

10. Konuşalım. Dilin Önemi

"Bir ülkenin yönetimini ele alsaydım, yapacağım ilk iş, hiç şüphesiz dilini gözden geçirmek olurdu. Çünkü, dil kusurlu ise kelimeler düşüncüyü iyi ifade edemez. Düşünce iyi ifade edilemezse, görevler ve hizmetler gereği gibi yapılamaz. Görev ve hizmetin gerektiği şekilde yapılamadığı yerlerde âdet, kural ve kültür

bozulur. Âdet, kural ve kültür bozulursa, adalet yanlış yollara sapar. Adalet yoldan çıkarsa, şaşkınlık içine düşen halk ne yapacağını, işin nereye varacağını bilemez. İşte, bunun içindir ki hiçbir şey dil kadar önemli değildir."

Konfüçyüs

Sizce bu sözle anlatılmak istenen nedir?

B) SAZIN VE SÖZÜN USTALARI

1. Dinleyelim, cevaplayalım. Yaşayan İnsan Değeri

Âşık Şeref Taşlıova

1. Şeref Taşlıova kimdir?
.....
2. Âşık Şeref Taşlıova türkü söylemeye ne zaman ve nerede başlamıştır?
.....
3. UNESCO 1988 yılında Âşık Şeref Taşlıova'ya hangi görevi vermiştir?
.....
4. Âşık Şeref Taşlıova tebliğlerini nerelerde sunmuştur?
.....
5. 1990 yılında hangi kitabı, kim tarafından basılmıştır?
.....
6. 1971 yılında yurt dışına hangi görevle gitmiştir?
.....
7. Âşık Şeref Taşlıova'nın aldığı ödülleri yıl sırasına göre yazınız.
.....

2. İşaretleyelim.

1. Âşık Şeref Taşlıova nerede doğmuştur?

- A) Bursa
- B) Adana
- C) Kars
- D) Artvin

2. "Gönül Bahçesi" adlı kitap kim tarafından basılmıştır?

- A) Sağlık Bakanlığı
- B) Kars Belediyesi
- C) Unesco
- D) Kültür Bakanlığı

3. 1971 yılında ilk olarak yurt dışına hangi görevle gitmiştir?

- A) şair
- B) sanat elçisi
- C) gönül elçisi
- D) büyükelçi

4. Taşlıova, 1981 yılında TRT'nin düzenlemiş olduğu yarışmaya hangi dalda katılmıştır?

- A) Türkü
- B) gazel
- C) güzelleme
- D) şiir

5. Karacaoğlan Türkmen Şöleni'nde hangi ödülü almıştır?

- A) Atatürk
- B) Âşık-ı Âzam
- C) Yılın sanatçısı
- D) Yılın şairi

6. Âşık Şeref Taşlıova ne zaman emekli olmuştur?

- A) 2003 yılında
- B) 2004 yılında
- C) 2000 yılında
- D) 2011 yılında

3. Okuyalım, bulalım.

Lambada Titreyen Alev Üşüyor

Abdurrahim Karakoç ile Son Röportaj

Hasta yatağında asil bir şair... Gözlerinde sis perdesi... Gönül gözü ise sonuna kadar açık. Bizi görünce yatağından doğrulmak istiyor, izin vermiyoruz. Büyük şair, düşünce adamı Abdurrahim Karakoç'un mütevazı evinde onu hasta yatağında ziyaret ediyoruz. Bu küçük ev, bu koca yüreği nasıl sığdırmış hayret ediyoruz. Karakoç'un mütevazı salonunda hepimiz koltuklara yerleşiyoruz. Hiç kimse şöyle arkasına yaslanıp oturmuyor rahatça. Çünkü üstat hasta yatağında rahat değil. Solunum cihazına bağlı bedeni, her an bir maraz çıkaracak gibi duruyor. Üstadın hâlini hatırlarını soruyoruz. Ellerini iki yana açıp hasta yatağından "çok şükür" diyor. Hâline rıza gösteren hak dostlarının enginliği var dilinde. Uzaklara dalıp gidiyor. Biz de onun baktığı yöne bakıyoruz. Karşımızda bir tablo... Uçsuz bucaksız bozkırlara hayvanlarını otlatmak için çıkmış bir çoban tablosu var baktığımız yönde. "Ne güzel değil mi?" diyor üstat, tabloyu göstererek. Evin duvarında üstadın dillere destan olmuş şiirlerinden ikisi tablolaştırılmış bir şekilde yerini almış: Hâkim Bey ve Doktor Bey... Salonun dört bir yanında şaire verilmiş ödüller var. Karakoç'un ödül kabul etmediğini, ödül törenlerine katılmadığını biliyorum. Bu yüzden zihnimdekini sormadan edemiyorum.

U.K.: Efendim ödül kabul etmediğinizi ve ödül törenlerine katılmadığınızı biliyorum. Hâlâ aynı şekilde mi düşünüyorsunuz?

Önce bana bakıyor, sonra gözlerini kısıp ödüllerin dizili olduğu vitrinin üstüne.

A.K.: Kabul etmiyorum; ancak eve gönderiyorlar, ben de hürmetsizlik olmasın diye koyuyorum bir köşeye. Geçenlerde Ayvaz Gökdemir Armağanı isimli edebiyat ödülünü bana uygun görmüşler. Ödülü almaya oğlum gitti. İşte şurada duruyor. Biz ödül derdinde değiliz, hiç de olmadık. Hep hakikatin peşinde olduk.

Çantamdan çekine çekine bir kâğıt çıkarıyorum. Çünkü bu bir hasta ziyareti ve Allah kalbimi biliyor gelirken röportaj yapmak gibi bir niyetim asla yok. Ancak sorduğum sorulara öyle güzel cevap veriyor ki üstad, bu cevaplar yalnız bizde kalsın, edebiyatseverler de istifade etsin diye hem soruyor hem cevaplarını not etmeye çalışıyorum. Salonda çit yok. Herkes sessizce çayını yudumluyor ve üstatla aramızda başlayan bu teklifsiz sohbeti can kulağıyla dinliyoruz.

U.K.: Abdurrahim Karakoç hakkında çok şey yazıldı, çok şey söylendi. Biz sizi sizin dilinizden tanımak isteriz. Kendinizden biraz bahseder misiniz?

A.K.: Ebedî kudretin tek sahibinden alınan emir üzerine 1932 yılında dünyaya gelmişim. Çocukluğum şöyle böyle geçti. Kıt imkânlarla, kıtlık yıllarına rağmen hâlâ o günleri özlerim. Birçok kimseye o yılları anlatsam, "Özlenecek neresi var?" diyebilirler, ama ben hep çocukluk yıllarımı sevdim. Şiir yazmaya küçük yaşlarda başladım. Zaten bizim oralarda her genç şiir yazar.

Bu tutku başka bir meşgalenin veya işin olmayışından kaynaklanıyor gibime geliyor. Ben de boşluğumu şiirle doldurmaya çalıştım. Benimle şiire başlayanlar yalnızlıktan, yarımsızlıktan dökülüp gittiler. Ama ben azimle yazmaya devam ettim. İlk yazdığım şiirleri iki kitap olacak hacimde iken beğenmeyip yaktım ve 1958 yılından itibaren yazdıklarımı 'Hasana Mektuplar' ismi altında yayınladım. Ardından diğer kitaplarım geldi. En çok ilgiyi Vur Emri gördü.

Şiirlerimden bazıları bestelendi. Özellikle Mihriban şiiri tanınmamda büyük öneme sahip.

U.K.: Efendim şiir yazmaya devam ediyor musunuz?

A.K.: Şiir yazmıyorum, ancak gazetede yazmaya devam ediyorum. Haftada bir gün yazıyorum. Geçenlerde apartmanların etrafını otlar sarınca insanların sıkıntısını görüp onu da yazdım gazetedeki köşemde. Ertesi sabah bir bakımdan belediye ekipleri otları yolmuş, her yer tertemiz... Sevindim. Hâlâ yazdıklarımız bir şeyleri değiştiriyor, insanlara faydalı oluyor.

U.K.: Yazdıklarınız yüzünden sıkça başınızın derde girdiğini hâkim karşısına çıktığınızı biliyoruz. Biraz bahseder misiniz?

A.K.: Doğru söyleyenin düşmanı çok olur. Hâkim karşısına yanlış yapanları eleştiren yazılarım yüzünden çok çıktım, tazminat davalarıyla mücadele ettim. Ne söylediysem arkasındayım. Hiç avukat tutmadım. Kendimi hep kendim savundum. Bazen bedel ödedim. Ama taksitle değil ha, nakit...

Hepimiz gülüyoruz bu cevabın ardından.

U.K.: Mihriban şiiri çok güzel bir sevdâ şiiri. Sanki yaşanmış bir aşkı anlatır gibi. Bir hikâyesi var mı? Bizimle paylaşır mısınız?

A.K.: Mihriban sembol bir isim. Başka yerlerde de söyledim. Ama bu şiirin bir muhatabı yok mu? Elbette var. Her şiirin bir muhatabı vardır. Adı Mihriban olmasa da başımızdan geçmiş bir macera var. Mihriban'ın muhatabı yaşıyor mu, yaşamıyor mu bilmiyorum. Kimseye tafsillatlı bir şekilde anlatmadım bu serüveni. Ama vuslat olmadı, o kendi yoluna gitti, ben kendi yoluma. Önce ben evlendim, sonra o. Ben Mihriban şiirini yazınca bana "Unutmak kolay mı?" diye bir mektup yazmış. Ben de ona ithafen, "Unutursun" isimli şiiri yazdım. Nasip... Kısaca böyle...

U.K.: Efendim müsaade buyurursanız aklıma takılan bir soruyu daha sormak istiyorum. Memleketiniz Kahramanmaraş'ın yetiştirdiği öyle çok şair, yazar, edip var ki insan şaşırıyor. Necip Fazıl, Nuri Pakdil, Ali Akbaş, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu, Erdem Bayazıt ve zatıalınız gibi onlarca kalem erbabı... Sizce bunun nedeni ne? Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

A.K.: Bu soru bana çok defa soruldu. Haklısınız, doğrudur. Maraş şair ve yazar için münbit bir topraktır. İş yok, güç yok oturduk şiir yazdık... (Üstat nükte yapıyor, hepimiz gülüyoruz.) Her bitki her toprakta yetişmez. Maraş kalem ve kelam açısından bereketli topraklardır.

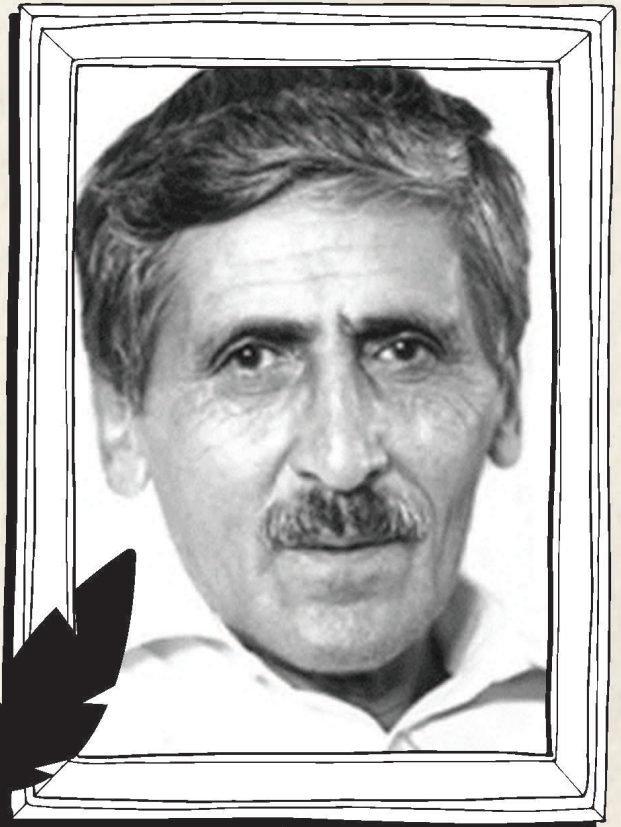
U.K.: Son olarak bir soru sormak istiyorum. Bize bir tavsiyeniz var mı?

A.K.: Okuyun hem de çok okuyun. Hasta yatağında bile gözüm kitaplara düşüyor. Hepsinin okumak istiyorum. Kaliteli yayınları takip edin. Eğer tenkit süzgecinden geçirebilecekseniz zıt görüşlü yayınları da okuyun ve üzerinde düşünün. Allah sizlere güzel hizmetler yapmayı nasip etsin. Beni hasta yatağında memnun ettiniz.

Sözün bittiği yer... Veda vakti... Gözlerimiz doluyor. Müsaade istiyoruz. Karakoç ile birkaç fotoğraf çekiyoruz. Bizi, ne kadar engel olsak da, ayakta uğurluyor. "Geldiğinizde kalkamadım, sizi ayakta yolcu edeyim." diyor. Çıkarken kütüphanesine gözüm iliştiriyor, müsaade isteyip kitaplarına bakıyorum. Yüzlerce kitap, üzerine notlar alınmış, üzerinde düşünülmüş sayfalar... Tam karşımda üstadın gençlik fotoğrafı... Asil bir fikir adamının bakışları var fotoğrafta. Fazla rahatsızlık vermeden çıkıyoruz. Hepimizin yüzünde bir gönül adamıyla muhabbet etmenin bıraktığı tatlı bir tebessüm, dilinde ise şifa duaları var.

Sohbetimizden ve bu güzel ziyaretin üzerinden bir ay geçmeden büyük şair ebedî âleme intikal ediyor. Sevenlerine, gönül dostlarına haber veriyor ve gönlümüzden şiirlerini geçirerek onu rahmetle anıyoruz.

Kümbet Altında Dergisi- Osman Baş, Uğur Kılıç

Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metinden hareketle tahmin edelim.

1. mütevazı: .....
2. hürmet: .....
3. meşgale: .....
4. tazminat: .....
5. muhatap: .....
6. tafsilat: .....
7. vuslat: .....
8. münbit : .....
9. tenkit: .....
10. tebessüm: .....
11. şifa: .....
12. ithaf etmek: .....

4. Yeniden yazalım.

1. Gözlerinde sis perdesi...
.....
2. Gönül gözü ise sonuna kadar açık.
.....
3. Bu küçük ev bu koca yüreği nasıl sığdırmış, hayret ediyoruz.
.....
4. Hâline rıza gösteren hak dostlarının enginliği var dilinde.
.....
5. Salonda çıt yok.
.....
6. Teklifsiz sohbeti can kulağıyla dinliyor.
.....
7. Ebedî kudretin tek sahibinden alınan emir üzerine
.....
8. Herkes sessizce çayını yudumluyor ve üstatla aramızda başlayan bu teksiz sohbeti can kulağıyla dinliyor.
.....
9. Bazen bedel ödedim. Ama taksitle değil ha, nakit...
.....

5. Yazalım.

Kim Olmak İstersin?

Ünlü bir şair ya da yazarla röportaj yapma imkânınız olsaydı, kimle yapardınız ve ona hangi soruları sorardınız?

Sezai Karakoç

Alice Munro

Lydia Davis

.....

.....

.....

.....

6. Konuşalım.

Hayata Yön Veren Sözler

Hayatınıza yön veren sözler var mı? En çok hangi sözleri beğeniyorsunuz, niçin? Aşağıdaki sözlerden en çok beğendiğiniz söz hangisi, niçin?

- Elmas nasıl yontulmadan kusursuz olamazsa, insan da acı çekmeden olgunlaşamaz. / **Konfüçyüs**
- Karnı açlardan çok, kalbi açlara acırım. / **Cenap Şahabettin**
- Hiç kimse, başarı merdivenini elleri cebinde tırmanmamıştır. / **Goethe**
- Gideceği limanı bilmeyene hiçbir rüzgârdan yardım gelmez. / **Montaigne**
- Gerçek arkadaş sağlık gibidir, değeri o yok olunca anlaşılır. / **Cervantes**
- Yüz kişinin içinde âşık, gökyüzünde yıldızlar arasında parıldayan ay gibi belli olur. / **Mevlâna**
- Aşk, aleyhine binlerce şey söylenir ama insanoğlu yine de onsuz yapamaz. / **Peyami Safa**

7. Okuyalım, yeniden yazalım.

Sözcükleri Birbiriyle Karşılaştırma

Anlamları veya yazılışları çok benzer olan sözcüklerin karıştırılarak birinin diğerinin yerine kullanılması cümlenin anlam bütünlüğünü bozar.

Doğrularını Yazalım

- Türkiye'nin kendine özgün gelenekleri vardır.

Türkiye'nin kendine özgü gelenekleri vardır.

- Bu binalar gerçekten çok yaklaşık yapılmış.

- Size birazdan düğün resimlerini göstereceğim.

- Bir öğrenci sınıfta kalmışsa onun sınıfı geçmesini güçlendiren nedenleri araştırmak gerekir.

- Bizden son öğretim durumunu gösteren bir belge istedi.

8. Hangisi doğru? İşaretleyelim.

Doğru Konuşalım, Doğru Yazalım

1. ☐ klavuz	☐ kılavuz
2. ☐ röportaj	☐ ropörtaj
3. ☐ materyal	☐ mataryal
4. ☐ çenber	☐ çember
5. ☐ makina	☐ makine

C) HAYALDEN MECAZA

1. Dinleyelim, cevaplayalım, işaretleyelim. Aşk Mektupları

1. Siz olsanız bu durumda ne yapardınız? / Rasim ne yapmış olabilir?

2. Sevdiğiniz kişi mektuplarınızı uzun süre cevap-sız bıraksa ne yapardınız/ Bedia ne yapmış olabilir?

3. Siz olsaydınız böyle bir mektuptan sonra ne yapardınız? / Rasim bu mektuptan sonra ne yapmış olabilir?

4. Babanız veya anneniz size böyle bir oyun oynasa tepkiniz ne olurdu? Rasim bu durumu öğrenince ne yapmış olabilir?

5. Hikâyeye yeni bir son yazsaydınız, nasıl tamamlardınız?

	D	Y
1. Rasim, ilk mektubu okulda almıştır.		
2. Bedia yaşları küçük olduğu için evlenmelerinin mümkün olmadığını düşünmektedir.		
3. Bedia, Rasim'in ailesiyle tanışmak istemektedir.		
4. Bedia, Rasim'den kendisine mektup yazmasını talep etmiştir.		
5. Rasim, Bedia'ya mektup yazmakta zorlanmaktadır.		
6. Rasim, Bedia'ya mektup yazarken birçok kitap okuyarak bilgi edinmektedir.		
7. Bedia, Rasim'in yazısını beğenmemektedir.		
8. Rasim'in babası oğlunun durumundan endişe etmektedir.		
9. Bedia, Rasim'in giyimine dikkat etmemesini kınamaktadır.		
10. Rasim'in davranışlarında Bedia'yı tanıdıktan sonra çok büyük değişiklikler olmuştur.		

2. Okuyalım, cevaplayalım.

Tatlı Dil

Güler yüze dair konuşmanın arkasından tatlı dilin gelmesini tabii karşılamalı. Mağaza vitrinlerindeki mankenleri bilirsiniz. Hepsi güler yüzlüdür. İçlerinde pek de güzelleri vardır. Ama dilleri olmadığı için soğukturlar. Onlar her ne kadar insan benzeri iseler de gerçek insanları güzel yapan, sıcak yapan dildir. Ama her dil değil. Dilin de tatlısı olmalı. Çünkü dil, ağzın içinde her dönüşünde can yakar, kalp kırar, gönül devirir.

“Dil yarası yaraların en derinidir.” derler. Doğru sözdür. Bıçağın açtığı yara zamanla kapanır; dil yarası, ruhun en gizli taraflarına doğru boyuna işler, bir türlü kapanmak nedir bilmez. Üstelik acı dilin zararı yalnız karşıdakine değildir; kendi sahibini de dünya güzeli olsa çirkinleştirir. Nice güzel insanlar vardır ki, dilleri yüzünden sevilmezler. “Şeytan görsün yüzünü!” deyip bucak bucak kaçtığımız insanlar, hep o insanlardır. Ama tatlı dil öyle mi ya? “Yılanı deliğinden çıkarır.” derler. Yılan pek insan dilinden anlamaz, ama tatlı dilin nelere kadir olduğum anlamak için herhalde böyle demişler. Ne kadar öfkeli olursanız olun, tatlı dil sizi yatıştırır. En yapmayacağınız işleri size tatlı dille, güler yüzle yaptırır.

Gerçek tatlı dil, iyi insanda olur. Yüreği merhametle, sevgi ile dolu insanın dili de kendiliğinden tatlılaşır. Bu geçici dünyada gönül yıkmanın, kalp kırmanın bolluğunu sezecek kadar olgun bir hayat anlayışına varmalı ki insan, en küçüğünden en büyüğüne kadar tatlı dille, güler yüzle seslenebilsin.

Şevket RADO (Düzenlenmiştir.)

1. İnsanı diğer canlılardan ayıran özellikler nelerdir? Niçin?

.....

2. Yazar mağaza vitrinlerindeki mankenleri niçin soğuk bulmaktadır?

.....

3. Dil yarası yaraların en derinidir, sözünden ne anlıyorsunuz?.

.....

4. Tatlı dilli olmayan insanlar, kendilerine nasıl zarar verir?

.....

5. Can yakmak, kalp kırmak, gönül devirmek, şeytan görsün yüzünü sözleriyle anlatılmak istenen nedir?

.....

3. Okuyalım, cevaplayalım. Sevi Şiiri

Ben senin en çok sesini sevdim
Buğulu çoğu zaman, taze bir ekmek gibi
Önce aşka çağıran, sonra dinlendiren
Bana her zaman dost, her zaman sevgili

Ben senin en çok ellerini sevdim
Bir pınar serinliğinde, küçücük ve ak pak
Nice güzellikler gördüm yeryüzünde
En güzeli bir sabah ellerinle uyanmak

Ben senin en çok gözlerini sevdim
Kâh çocukça mavi, kâh inadına yeşil
Aydınlıklar, esenlikler, mutluluklar
Hiç biri gözlerin kadar anlamlı değil

Ben senin en çok gülüşünü sevdim
Sevindiren, içimde umut çiçekleri açtıran
Unutturur bana birden acıları, güçlükleri
Dünyam aydınlanır sen güldüğün zaman

Ben senin en çok davranışlarını sevdim
Güçsüze merhametini, zalime direnişini
Haksızlıklar, zorbalıklar karşısında
Vahşi ve mağrur bir dişi kaplan kesilişini

Ben senin en çok sevgi dolu yüreğini sevdim
Tüm çocuklara kanat geren anneliğini
Nice sevgilerin bir pula satıldığı bir dünyada
Sensin, her şeyin üstünde tutan sevdiğini

Ben senin en çok bana yansımanı sevdim
Bende yeniden var olmanı, benimle bütünleşmeni
Mertliğini, yalansızlığını, dupduruluğunu sevdim
Ben seni sevdim, ben seni sevdim, ben seni...

Ümit Yaşar OĞUZCAN

1. Okuduğunuz şiiri, şair hangi duygularla yazmış olabilir?

.....

2. Şair sevdiğinin hangi özellik ve yönlerini hangi sebeplerle sevdiğini ifade ediyor?

.....

3. Sevdiğiniz insana bir şiir yazsaydınız, hangi özelliklerinden bahsederdiniz?

.....

4. Yazalım. Kış Günü

Bir kış günüydü. Dışarıda lapa lapa kar yağıyordu. Pencerenin kenarında oturuyor, bir yandan çay içiyor bir yandan da dışarıda kartopu oynayan çocukları izliyordum. Birden uzaklarda gözüme bir şey takıldı.

5. Konuşalım. Gönül Alma Sanatı

Eşinizle ya da bir arkadaşınızla tartışsaydınız, gönlünü almak için neler yapar, ne söylerdiniz?

6. Okuyalım, yeniden yazalım. Sözcükleri Yanlış Anlamda Kullanma

Sözcükler anlamlarına uygun yerde kullanılmadığında ya da yanlış anlama gelecek şekilde kullanıldığında anlatım bozukluğu doğar.

Doğrularını Yazalım

1. Bu onların bolluğa düştükleri zaman bile savurganlık etmelerine yol açar.

Bu onların bolluğa kavuştukları zaman bile savurganlık etmelerine yol açar.

2. Bence sizin bu sınavı kaybetme şansınız hiç yok.

3. *Ektiğin fidanlar meyveye döndü.

4. Bugün dünyanın yüz kırk ülkesinde cüzzamlılar günü kutlanıyor.

5. Bu yıl babamın yüzünden sınıfı geçtim.

Serbest Okuma

Aşk

Dağa düşer kül eyler
Gönüllere yol eyler
Sultanları kul eyler
Hikmetli nesnedir aşk

Sevelim sevillelim

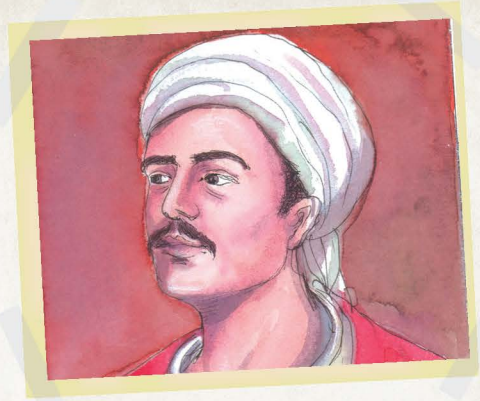
Gelin tanış olalım,
İşi kolay kılalım
Sevelim sevillelim,
Dünya kimseye kalmaz

Kendini Bilmek

İlim ilim bilmektir,
İlim kendin bilmektir,
Sen kendini bilmezsin,
Ya nice okumaktır.

Aşksız gönül
İşitin ey yarenler
Aşk bir güneşe benzer
Aşk olmayan gönül
Sanki bir taş benzer

Yunus Emre

Gönül İnsanı Yunus Emre

Yunus Emre 13. yüzyılda yaşadığı bilinen büyük bir şair ve düşünce insanıdır. Mevlânâ Celaleddin-i Rûmî, Hacı Bektaş-ı Velî, Ahî Evrân-ı Velî gibi gönül insanların etkilenmiştir. Yunus Emre, insan olan herkese karşı; din, dil, ırk, makam ayrımı yapmadan büyük bir sevgi beslemiştir. Onda insan sevgisi, yaratıcıya duyduğu sevgiden kaynaklanır. Yaratılmış her şeyin güzel olduğuna inanır. Yunus; duymuş, düşünmüş, inanmış ve bütün bu duyuş, düşünüş ve inanışlarını büyük bir sadelikle şiirleştirmeye muvaffak olmuştur.

DEĞERLENDİRME

KELİMELERİN GİZLİ DİLİ

Bu dünyada sonsuza kadar kalmak mümkün müdür? Tabii ki hayır! Bunun bilincinde olan Türkler, isimlerini yüzyıllar boyu hafızalarda tutmak yani bir bakıma ölümsüz olmak için ölümsüz eserler vermek gerektiğini keşfetmişlerdir.

Özellikle Osmanlı padişahları ve diğer devlet büyükleri, ölseler bile eserleri sayesinde isimlerinin yüzlerce yıl hafızalarda kalmasına büyük önem vermişlerdir. Camiler, medreseler, şifahaneler, hanlar, hamamlar... Hepsi bu güzel amaca ulaşmak için yaptırılmıştır. Hemen her eser üzerinde onun kim tarafından ne zaman yaptırıldığı hakkında bilgi veren kitabeler bulunur. Bu kitabelerde eserin ne zaman yaptırıldığı çoğu zaman açıkça yazılmaz, bir şiir içerisine gizlenirdi.

Türkler yüzyıllarca Arap alfabesi kökenli Türk alfabesi kullandılar ve bu alfabedeki her harfin sayısal bir değeri vardı. Yani her harf bir sayıyı temsil ediyordu. Arap alfabesindeki harflerin kolaylıkla hatırlanması için düzenlenen bir harf dizisi ile bu harf dizisinin her birine karşılık gelen bir rakam değeri sistemine "ebced hesabı" denir. Örneğin bu alfabedeki "a" harfinin karşılığı 1, "b" harfininki ise 2 idi. Bu hesaba göre yazılan şiirlerdeki harflerin sayısal değerlerini toplarsanız o eserin yapıldığı tarihe ulaşabilirsiniz.

Bu yöntem kitabeler dışında pek çok yerde kullanılmıştır. İnsanlar kimsenin anlamasını istemedikleri özel yazışmalarında ve ticarî ilişkilerinde bu yöntemi kullanmışlardır. Örneğin birisine 200 altın borç verdiniz. Kâğıda yalnızca bir "k" harfi yazıp ona gönderdiğinizde, ona borç verdiğiniz 200 altını geri istediğiniz mesajını hemen hemen hiç kimse anlamadan ona iletmış olurdunuz. Aynı zamanda doğum tarihlerinin unutulmaması için çocuğun doğum tarihinin bir kelime veya bir iki isimle belirlenmesinde yine bu sistem kullanılmıştır. Eskiden kitapların önsöz, giriş, sayfaları ile numara almayan sayfalar hep ebced hesabına göre numaralandırılmıştır. Kitapların ay ve sene kayıtları, yazı bölümleri ve madde başlıkları hep ebced hesabına göre düzenlenmiştir. Devlet arşivlerinde yer alan birçok resmî belge, tutanak, sayım ve döküm hesapları da bu hesaba göre tanzim edilmiştir. Bu hesap insanların ölüm tarihlerini vermek için mezar taşlarında hatta astroloji ve define aramada da kullanılmıştır. Harflere sayısal değer verme yöntemine İbrani ve Yunan dillerinde rastlansa da bunların ebced hesabı gibi kullanılmadığı görülmüştür.

Çok küçük bir ayrıntı gibi görünebilir, ama ebced hesabı Türk kültüründe hâlâ aydınlatılmamış, gizli yanları olan, son derece önemli ve ilgi çekici bir gelenektir.

1. Okuduğunuz metne göre aşağıdakilerden hangisinde ebced hesabı kullanılmamıştır?

- A) Diğer alfabelerde
- B) Günlük ihtiyaçlarda
- C) Çocuğa isim vermede
- D) Resmî devlet kayıtlarında

2. Üçüncü paragrafta altı çizili olan "ulaşmak" ifadesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Varmak
- B) Erişmek
- C) Katılmak
- D) Yetişmek

3. Okuduğunuz metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

- A) Türklerin unutulmayacak eserler vermelerinin nedeni nedir?
- B) Hangi önemli eserler üzerinde kitabeler bulunmaktadır?
- C) Eserlerin hangi tarihte yapıldığının gizli bir yönü olmasının sebebi nedir?
- D) Türkler hangi yıllar arasında Arap alfabesini kullanmışlardır?

4. Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerden doğruların karşısına "D" yanlışların karşısına "Y" yazınız.

- ☐ Ebced hesabının bazı yönleri hâlâ açıklığa kavuşturulmamıştır.
- ☐ Türk kültüründe dikkat çekici bir yöntem olan ebced hesabında her sayı bir harfi göstermektedir.
- ☐ Türklerde bir kişinin gerçek manada ölümü o kişinin adının unutulmasıyla gerçekleşmiş olur.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Mecazlı ifadelerin yer aldığı günlük konuşmaları anlayabilirim.

😊 😐 😞

Belirli bir konudaki konuşmayı tüm ayrıntılarıyla anlayabilirim.

😊 😐 😞

Bir konuşmadaki anahtar kelimelerden hareketle metnin konusunu anlayabilirim.

😊 😐 😞

Bir metinde başlık ve alt başlıklardan hareketle metnin konusunu tahmin edebilirim.

😊 😐 😞

Bir metindeki örtülü anlamları ve göndermeleri anlayabilirim.

😊 😐 😞

Farklı türlerdeki edebî metinlerin ana konusunu anlayabilirim.

😊 😐 😞

Sosyal konulardaki fikirlerimi fıkra, anekdot, deyim vb. öğelerle anlatabilirim.

😊 😐 😞

Konuşmam sırasında konuya ve duruma uygun mecazlı ifadeleri kullanabilirim.

😊 😐 😞

Karmaşık konulardaki düşüncelerimi açık ve ayrıntılı bir şekilde ifade edebilirim.

😊 😐 😞

Bir konu veya olay hakkında kendi cümlelerimi kurabilir ve ana düşüncüyü vurgulayabilirim.

😊 😐 😞

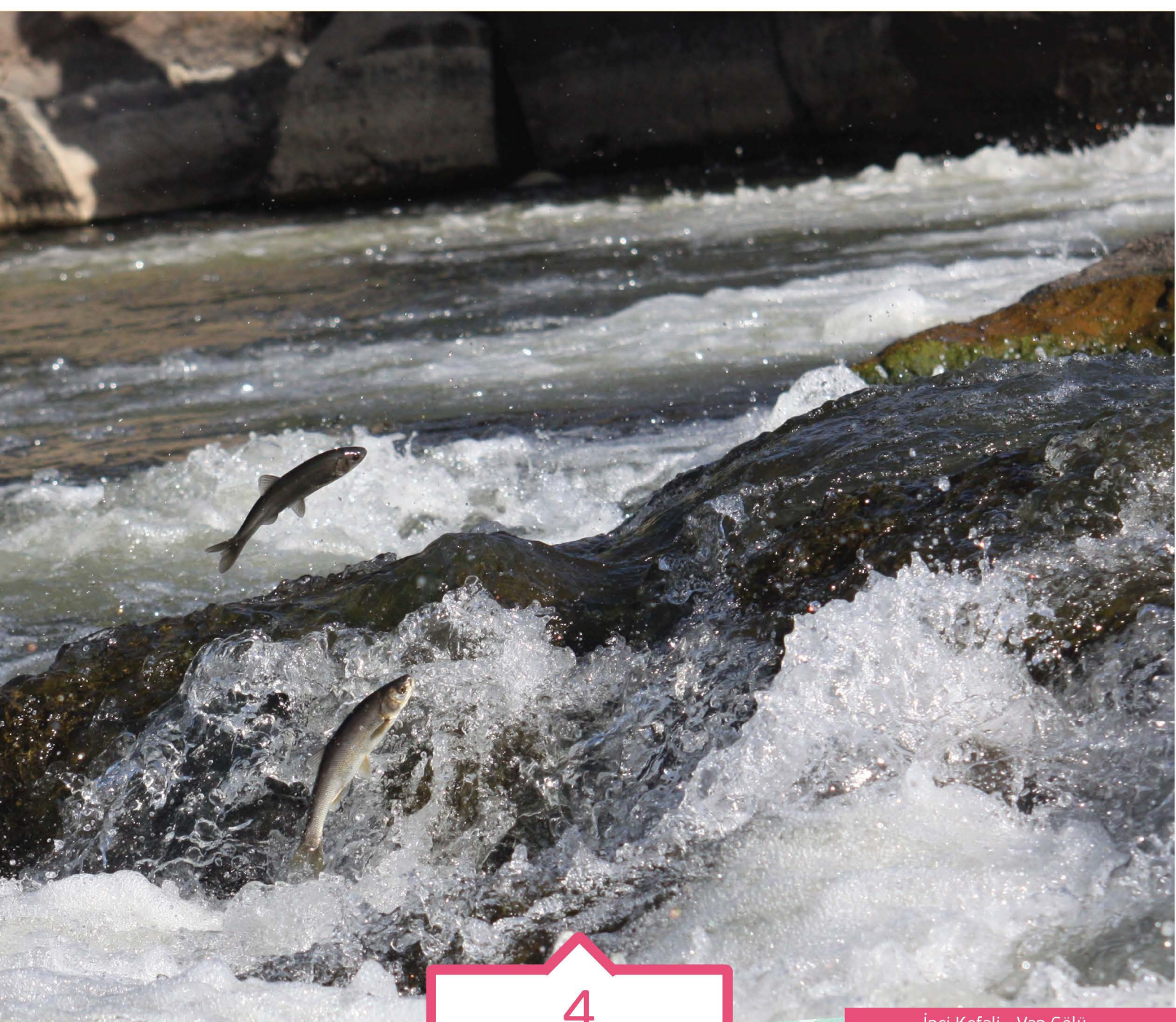
Kaleme aldığım bir yazıyı seçtiğim konuya ve türe göre şekillendirebilirim.

😊 😐 😞

Yarım bırakılan bir hikâyeyi anlam bütünlüğünü bozmadan tamamlayabilirim.

😊 😐 😞

4

İnci Kefali - Van Gölü

Canlılar Âlemi

● Bölümler

- A) Hayvanlar
- B) Bitkiler
- C) Modern Hayat ve Canlılar Âlemi

● Beceriler

- Hayvanlarla İlgili Deyim, Kalıp İfade ve Özlü Sözleri Kullanabilme
- Bitkilerle İlgili Deyim, Kalıp İfade ve Özlü Sözleri Kullanabilme

● Kelimeler

- doğa
- varlık
- böcek
- memeli
- canlı

Üniteye Hazırlık

- Evinizde ya da bahçenizde bir hayvan besliyor musunuz?
- Bitki örtüsünün dünyamız için önemi sizce nedir?
- Hayvanların yakalanarak hayvanat bahçesinde tutulması hakkında ne düşünüyorsunuz?

A) HAYVANLAR

1. Okuyalım, işaretleyelim. Hayvanlar Âlemi

İnsan dışındaki canlılar, hayvanlar ve bitkiler âlemi olmak üzere iki grupta incelenirler. Hayvanlar; gelişmiş bir sinir sistemine ve hareket yeteneğine sahip olan, kendi besinlerini üretemeyen, bu sebeple de diğer canlılarla beslenen çok hücrelilerdir. Genellikle yer değiştirerek hareket eden, organik maddelerle beslenen, içgüdüleriyle hareket eden canlılardır. Vücut ısıları

çevreye ve faaliyetlerine bağlı olarak değişkenlerine “soğukkanlı” veya “değişken ısılı”; vücut ısıları sabit olanlara ise, “sıcakkanlı” hayvanlar denir.

Deniz hidrası, sünger ve mercan gibi bazı hayvanlar tohumcuklanarak balık, kurbağa, semender, kertenkele, yılan, timsah, kaplumbağa ve kuşlar gibi bazı hayvanlar yumurtlayarak çoğalırlar. Memeli hayvan-

lar ise yavrularını doğururlar.

Hayvanlar hemen hemen dünyanın her yerine yayılmışlardır. Kutuplardaki buzullardan ekvator bölgelerine, basıncın insanın dayanamayacağı kadar yüksek olduğu okyanus diplerinden atmosfer yoğunluğunun çok az olduğu yüksek dağların zirvelerine kadar her yerde yaşarlar. Hayvanların organ ve vücut yapıları yaşa-

dıkları ortama uygun olacak şekildedir. Suda yaşayanların vücutları mekik gibidir. Vücutlarında kıl ve tüy bulunmaz. Çoğu solungaç solunumu yapar. Kara hayvanlarının vücutları ise kıl, tüy ya da pullarla kaplı olup akciğer solunumu yapar.

Her hayvanda, kendisini düşmanlarından koruyacak ya da avını yakalayacak özellikler bulunur. Bunlar; bazen boynuz, pençe, gaga, diş gibi savunma organları, bazen zehir ya da tükürük gibi sıvılar, bazen de koku gibi salgılardır. Düşmanlarından gizlenmek için renk değiştirenlerine de rastlanır.

Hayvanlar, ses çıkarma, koku ya da ışık yayma, renk değiştirme vb. yöntemlerle haberleşirler. Haberleşmenin

amacı; korunma, rakibini tehdit etme, birbirini tanıma, besinin yerini bildirme, tehlikeyi haber verme vb. durumlardır.

Günümüzde, yaşayan hayvan türünün iki milyona yakın olduğu bilinmektedir. Bu hayvan türlerinin üçte ikisini böcekler oluşturmaktadır. Böcekler sadece tür sayısı olarak değil, birey sayısı olarak da büyük miktarlara ulaşırlar. Örneğin; bir arı kovanında altmış bin, bir beyaz karınca yuvasında bir milyon bireye rastlamak mümkündür. Birçok araştırmacıya göre toplam kütleleri, karada yaşayan diğer hayvanların kütleleri kadardır. Bilinen hayvan türlerinin %10'u denizlerde yaşar. Dünyamızın üçte ikisinin denizlerle ve okyanuslarla kaplı olduğu göz önüne

Ev Hayvanları

Deniz Hayvanları

Böcekler

1. Metinde hayvanlarla ilgili aşağıdakilerden hangilerine değinilmiştir?

- ☐ yaşam alanları
- ☐ üreme şekilleri
- ☐ göç yolları
- ☐ avlanma biçimleri
- ☐ organ ve vücut yapıları
- ☐ beslenme biçimleri
- ☐ haberleşme amaçları
- ☐ sindirim sistemleri

2. Hayvanlarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Kendi besinlerini üretemezler.
- B) Vücut ısıları sabittir.
- C) Yüksek basınçta yaşayamazlar.
- D) Akciğer solunumu yaparlar.

3. Hayvanlarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kara hayvanları akciğer solunumu yapar.
- B) Onda biri denizlerde yaşar.
- C) Sinir sistemleri gelişmiştir.
- D) Dünyadaki hayvanların üçte biri böcektir.

4. Örnek verelim.

Boynuzları olan hayvanlar; .....

.....

Gagası olan hayvanlar; .....

.....

5. Örnek verelim.

Pençesi olan hayvanlar; .....

.....

Solungaçları olan hayvanlar; .....

.....

2. Dinleyelim, cevaplayalım.

Hayvan Davranışlarının İnsandaki Görünümleri

1. Metne göre, aşağıdaki özellikler hangi hayvan(lar)a aittir?

nankörlük	
inatçılık	
sadakat	
sinsilik	
liderlik	
masumluk	
kurnazlık	
çalışkanlık	

2. Metinde dinlediğiniz deyimleri yazınız.

Olumlu Deyimler	Olumsuz Deyimler

3. Kelimelerden yararlanarak metni kısaca özetleyiniz.

Bu Hayvanlar Çok İlginç

icgüdü

dürtü

sevgi

çevre şartları

doğa

doğru

güç gösterisi

tecrübe

benzerlik

hayvan davranışları

insan davranışları

4. Konuşalım. Aslan Payı

Aşağıdaki deyimlerin anlamını dinleme metnine göre açıklayınız. Siz de kendi dilinizin deyimlerinden örnekler veriniz.

- dört ayak üstüne düşmek
- aslan payını almak
- maymun iştahlı olmak
- koyun gibi davranmak

5. Dinleyelim, işaretleyelim. Benzerlikler

Metinde hangilerine değinilmiştir?

Hayvanların ve insanların benzer davranışları vardır.

Hedef yakın olduğunda ona ulaşabilme isteği artar.

Başarısızlık olağan bir durumdur.

Çocuklara eğitimde ulaşılabilir hedefler koymak gerekir.

Gerçekçi olmayan hedefler başarıma duygusunu azaltır.

Hedefe ulaşmak için heyecan duygusu harekete geçirilmelidir.

İyi bir eğitim için maddî imkânların iyi olması gerekir.

Metnin iletisi aşağıdakilerden hangisidir?

1. Başarılı olmak için hedefin ulaşılabilir olması gerekir.
2. Başarılı olmak için mutlaka bir hedefin olması gerekir.
3. Başarılı olmak için enerjiyi tutumlu kullanmak gerekir.
4. Başarılı olmak için beyne olumlu mesaj göndermek gerekir.

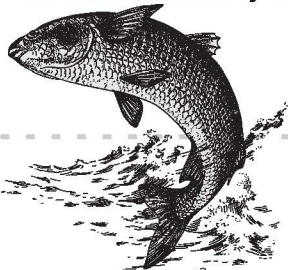
6. Okuyalım. İnci Kefali

İnci kefalli, dünyada sadece Van Gölü Havzası'nda yaşayan, gölün tuzlu ve sodalı sularına uyum sağlamış bir balık türüdür. En fazla yedi yıl yaşar ve üç yaşından itibaren üreme yeteneği kazanır. Tüm yaşamını gölde geçirir.

Gölün tuzlu ve sodalı suyu üremelerine imkân vermediğinden ilkbahar aylarında, üç yaş ve üzerindeki yaklaşık 2.5 milyar balık büyük sürüler oluşturarak akarsulara göç eder. Göçe hazırlanabilmek için akarsuların göl suyuna karıştığı noktalarda (mansap), belli bir süre, vücutlarında tatlı suya geçişi kolaylaştıracak iyon dengelemesi oluncaya kadar beklerler. Vücutları tatlı suya uyum sağladıktan sonra da su sıcaklığı 12-13 °C civarına ulaşınca akarsulara girmeye başlarlar. Akarsuya giren balık, göç boyunca yem almaz ve hızla yumurtalarını bırakacağı yere doğru gitmeye çalışır. Bu göç esnasında önüne çıkan yapay veya doğal engelleri aşmak için inanılmaz bir çaba sarf eder.

İnci kefalleri, yolculuk sırasında dağlardan göle doğru çağlayarak akan ırmaklardan yukarılara tırmanmak, hatta kendileri için çok yüksek sayılabilecek çağlayanlardan su akışına aksi yönde uçarcasına geçmek zorunda kalırlar. Bundan dolayı ömürlerinin nerdeyse yarısı olan üç yıl boyunca gölde beslenerek büyür, gelişir, serpilir ve güçlenirler. Ancak bundan sonra yola çıkarlar.

Balıklar uygun bir tatlı su kaynağına doğru gitmeye çalışır çünkü tabiatı gereği, suyun kaynağına yaklaştıkça yumurtalarının daha güvende olacağını hisseder. Güçlü olanlar, önü bir engelle kesilinceye kadar kaynağa doğru yüzerken zayıflar, dere içlerinde hafif çakıllı, kumlu alanları tercih ederler.

Dölllenmiş yumurtadan yavrunun çıkması, su sıcaklığına bağlı olarak 3 veya 7 gün sürer. Yumurtalar, su sıcaklığı 13 °C'nin üzerine çıkana kadar hareketsiz bekler. Isınan su, kuluçka görevi görür. Yumurtadan çıkan yavrular, akarsuların akıntısı az kıyı kısımlarında bir iki hafta kaldıktan sonra Van Gölü'ne doğru yola çıkarlar. Bu yolculuk 75 gün sürer. Hem ergin balıklar hem yavrular göle dönerken fizyolojik uyum için mansaplarda yine bir müddet beklerler.

İnci kefalli, üremesini tamamlayıp göle döndükten sonra güz sonuna kadar en fazla 35 metre derinlikte, gölün besince bol bölümlerinde yaşar, beslenir ve kışa hazırlanır. Yavrular daha sığ kesimlerde kışa kadar beslenerek hızla büyür. Havalarda soğuduğunda, genellikle kasım ayı civarında, kışlama alanı olarak kullandıkları gölün daha derin yerlerine geçerler. Kış aylarında genelde 50-70 metre derinliğe tercih ederler. Mart ayından itibaren havalarda ısınmaya başlaması ile birlikte göl kıyılarına yaklaşarak tekrar göç hazırlığını başlatmış olurlar.

7. Alt başlıkları yerleştirelim.

Balıklar Engelleri Aşıyor

Göç Başlıyor

Kışa Hazırlık

Göç Tersine Dönüyor

Yumurtlama Zamanı

8. Soralım, cevaplayalım.

Ne

a) İnci kefali nedir?

İnci kefali bir balık türüdür.

Nerede?

b) İnci kefali nerede yaşar?

Niçin?

c) İnci kefali .....?

Ne zaman?

d) İnci kefali .....?

Kaç?

e) İnci kefali .....?

9. Paragrafları özetleyelim.

İkinci paragrafta;

Üçüncü paragrafta;

Dördüncü paragrafta;

Beşinci paragrafta;

Altıncı paragrafta;

10. Bunları biliyor muydunuz?

Van Kedisi

Van yöresinde yaşar. Uzun ve beyaz tüylü, iri yapılı bir kedi türüdür. En belirgin özelliği, beyaz tüyleri ve farklı renkteki gözleridir. Van kedisi, bir seferde dört yavru doğurur. Yavrular, gözlerini doğumdan on gün sonra açar. Bu sürede yavrular, annelerini kokusundan tanırlar.

Kelaynak

Şubattan temmuza kadar altı ay Birecik'te yaşar. Başlarında tüy olmadığı için adları "Kelaynak"tır. Yumurtadan çıktıklarında kafalarında tüy vardır, ancak yaşları ilerlediği zaman bu tüyler yok olur. Ömürleri, 25-30 yıldır. Tek eşlidirler ve ölünceye kadar eşlerine sadık kalırlar. Dünyada nesilleri tükenmek üzeredir.

B) BİTKİLER

1. Okuyalım.

Oksijen Makineleri

Bulunduğu yere daha çok kökleriyle tutunarak gelişen ve üreyerek hayat süresini tamamladıktan sonra kuruyup ölen yosun, mantar, otsu veya ağaçsı yapıdaki canlı varlıklardır. Bitkiler, yeryüzünde çok geniş bir alan kaplar. Kara bitkileri tropik ormanlarda, toprak yüzeyinden itibaren 50 metreyi aşan yükseklikte bir örtü meydana getirirler. Orman şartlarının elverişli olmadığı bölgelerde bu örtünün kalınlığı birkaç santimetreye kadar daralır. Bitkisel hayatın toprak yüzeyinin derinlerine inışı sınırlıdır. İyi havalandırılan topraklarda bu birkaç metreyi bulur. Denizlerde ise 3000 metreden derinlerde yaşayan bitkisel planktonlara rastlanır.

Bitki ve hayvanları birbirinden ayırmak kolayca mümkündür. Ancak bitkiler ve hayvanlar âleminin alt kademelerine doğru inildikçe ve özellikle ilkel yapıları canlılarda farklar azalır. Tek hücreli küçük organizmalar grubunda hayvan ve bitki olarak kesin şekilde ayırt edemediğimiz canlılar bulunmaktadır.

Gelişmiş bitkiler, kök, gövde ve yaprak gibi kısımlarından meydana gelmektedir. Gelişmiş bitkiler, bulunduğu yere kök adı verilen bir toprak altı organı ile tutunurlar. Kökler topraktan su ve suda erimiş halde bulunan tuzları alarak gövdeye iletirler. Köklerin 30-40 metreye kadar indiği görülür. Bitkinin toprak üstünde yükselen kısmı genel olarak gövde adını alır. Gövde, esas-ana gövde, dal ve yapraklardan meydana gelir. Gövde genel olarak uçtan büyür.

Bütün organizmalarda olduğu gibi, bitkilerin de taze ağırlıklarının büyük bir kısmını su oluşturur. Bazı bitkilerin yapraklarında % 80-90, bazı sulu meyvelerde % 95'e kadar su bulunur. Bu oran odunda % 50, tohumlarda ise % 13-14'e kadar düşer.

Bütün canlıların başlıca özelliklerinden biri de kendilerine şekil ve fonksiyon bakımından benzeyen yeni bireyler meydana getirmeleri yani üremeleridir. Çiçekli (tohumlu) bitkilerde üreme organı çiçektir. Döllenme ve meyve oluşumu burada meydana gelir. Bitkilerin döllenmesi bazen rüzgâr, su, hayvan, insan gibi dış kuvvetlerin yardımıyla bazen de kendiliğinden tohumları çevreye saçması ile olur.

Bitkilerde Yaşama ve Geçinme Şekilleri

Çürükçül bitkiler:

Ekmek ve peynir gibi besin maddelerinin üzerindeki küf yapan mantarlar bu türün en iyi örneğidir. Tarla mantarı ve bazı bakteriler çürükçüldür.

Ototrof bitkiler:

Kökleri ile yaşadığı ortamdan ham besin suyunu alabilen bütün yeşil bitkiler, fotosentez ile kendileri ve diğer canlılar için gerekli besinler yaparlar.

Ortak yaşayan bitkiler:

Bu durumda, farklı türlere ait iki bitki birlikte yaşamaktadır. Bu bitkilere en iyi örnek alg ve mantar birliğinden meydana gelen likenlerdir.

Parazit bitkiler:

Birçok bitkiler beslenmeleri için gerekli besinleri başka bitkilerden alırlar. Küçük kök veya vantuza benzeyen özel uzantılarıyla bazı bitkilere tutunarak besinlerini emerler. Böyle bitkilere "asalak" veya "parazit bitkiler", sömürdükleri bitkiye de "konak" denir.

Böcek yiyen bitkiler:

Bu bitkiler diğer yeşil bitkiler gibi fotosentez yaparlar. Toprakta bulunan inorganik azot bileşiklerini alarak kullanırlar. Topraktaki azot bileşikleri ihtiyaca yetmediği zaman da, ufak böcekleri yakalayıp sindirim öz suları ile eritir ve onlardaki azot birleşiklerinden faydalanırlar. Böcekçi bitkilerde böceklerin yakalanması için yaprakları özel değişikliklere uğramış, bitkinin cinsine göre fark gösteren kapan tertibatları meydana gelmiştir.

Bitkiler ve Hayvanlar Arasındaki Farklar

1. Genellikle bitkiler bulundukları yere bağlıdır ve yer değiştirmez. Hayvanlar serbestçe hareket edebilirler. Fakat hayvanlarda, süngerler, mercanlar gibi sabit canlılar, ilkel bitkilerde de su yosunları, bakteriler gibi hareketli organizmalar vardır.
2. Bitkiler klorofil maddesinin yardımıyla CO_2 (Karbondiyoksit) çözümlemesi yapar ve güneş ışığından da faydalanarak besinlerini meydana getirirler. Hayvanlar ise kendi besinlerini üretemezler.
3. Bitkiler daima yeni dokular meydana getirip sürekli gelişirler. Buna karşılık hayvanlarda büyüme ve gelişme sınırlıdır, belirli bir devre sonra durur.
4. Bitkiler, besinlerini genellikle yüzeyleri tarafından erimiş halde alır. Buna karşılık hayvanlar, besinlerini bir ağız vasıtasıyla alır ve iç kısımlarında sindirir.
5. Bitkilerin sinir sistemi yoktur. Hayvanların ilkel formları hariç sinir sistemi vardır.

	D	Y
Gelişmiş bitkilerde kök, gövde ve yaprak bulunur.		
Bitkiler, bulundukları yere daha çok kökleri ile tutunurlar.		
Çiçekli bitkilerde döllenme çiçekte olur.		
Bazı bitkiler azot ihtiyaçlarını böceklerden alırlar.		
Bitkiler, besinlerini başka bitkilerden elde ederler.		
Basit de olsa bitkilerin sinir sistemi vardır.		
Bitkilerin döllenebilmesi için yardıma ihtiyaçları vardır.		

2. Cevaplayalım.

1. Dördüncü paragraftaki bilgilere göre, su bitkinin en az neresinde bulunur?

- A) Meyvesinde
- B) Tohumunda
- C) Yaprığında
- D) Gövdesinde

2. Metnin tamamına göre aşağıdaki bilgilerin hangisi yanlıştır?

- A) Bitkinin kökü toprağın 30-40 metre altına inebilir.
- B) Tropik ormanlarda 50 metreye ulaşan bitkiler vardır.
- C) Bazı bitkiler denizin 3000 metre altında yaşayabilir.
- D) Tek hücreli organizmalar bitki safında yer alır.

3. Dinleyelim, işaretleyelim. Çiçek Kültürü

	Osmanlı Devleti'nde, hobi olarak çiçek yetiştiren devlet adamları vardı.
	Klasik Türk şiirinde sevgili çiçeğe benzetilirdi.
	Sevgiliye gönderilecek çiçeğin rengi önemliydi.
	Çiçekler, önemli iletişim kaynaklarından biriydi.
	Sevgililer özlemlerini de küskünlüklerini de çiçeklerle dile getirirlerdi.
	Evlenmek isteyen gençler ailelerine çiçek verirlerdi.
	Üç karanfil gönderen genç kız, buluşmalarının güç olduğu mesajını verirdi.
	Çiçeklerin adlarıyla anlamları arasında bir ilişki vardır.
	Günümüzde çiçek dili eskisi kadar etkili kullanılıyor.

4. Cevaplayalım.

1. Evlenmek isteyen gençler bu isteklerini nasıl dile getirirdi?

.....

2. Şairler sevgililerini hangi çiçeklere benzetirdi?

.....

3. Evlenecek kızı olan aileler, bu durumu nasıl ifade ederdi?

.....

5. Yazalım.

Kardelen Çiçeğinin Hikâyesi

Uzun yıllar önce, iki kır çiçeği birbirlerine âşık olurlar. Her bahar, diğer çiçekler gibi açarlar ve güneşe merhaba derler. Bir gün bu çiçeklerden biri, diğerine;

“-Biz, diğer çiçekler gibi baharda açmayalım. Kışın ortasında açalım ki bütün doğa bize hayran olsun.” der.

İkisi de o bahar açmamak için sözleşirler. İlk çiçek, açmak için kışın gelmesini ve karın yağmasını bekler. İkinci çiçek, sözünde duramaz ve başka çiçeklerle de beraber olabilmek için ilkbaharda açar. Kar yağdığında açan ilk çiçek, her yerde sevgilisini arar ama bulamaz. Ümidini kaybeder, boynunu bükür. Hava çok soğuktur. Bu soğuğa daha fazla dayanamaz ve hayatını kaybeder.

O gün bu gündür, karda açan bu çiçeğe “kardelen”, sözünü tutmayan diğer çiçeğe de “hercai” denir.

Bana göre metindeki “hercai” kadındır çünkü .....

.....

.....

.....

Bana göre metindeki “hercai” erkektir çünkü .....

.....

.....

.....

6. Boşlukları dolduralım.

Çiçeklerin yapabildikleri, yapamadıkları

1. Bir çiçek, bir kadını size âşık etmez ama size olan aşkını **pekiştirir**.
2. Bir çiçek, kavga etmenizi engellemez, fakat karga sonrasında ondan özür dilemenizi .....
3. Bir çiçek, arkadaşınızın doğum gününde dilediklerini gerçekleştirmez, fakat sizi onun en sevdiği arkadaşı .....
4. Bir çiçek annenizin nasihatlerine son vermez ama onun merhametli kalbini .....
5. Bir çiçek, size yeni arkadaşlar bulmaz, fakat var olanlarla aranızdaki bağı .....
6. Bir çiçek, sizi evlendirmez, fakat her evlilik yıl dönümünüzde sizi birbirinize daha çok .....
7. Bir çiçek, dünyayı kurtaramaz, ama o dünyayı .....

7. Anlatalım.

Anlamlı Bitkiler

Kültürünüzde duygusal anlamlar yüklenen hangi çiçekler var? Bu çiçekler, hangi duyguları ifade ederler? Niçin?

8. Konuşalım, eğlenelim.

Meyveler ve İnsanlar

Metni okuyalım, biz de düşüncelerimizi söyleyelim.

Bazı meyveleri karakter olarak insana benzer. Örneğin, kiraz ve vişne ikiz kız kardeşlerdir ancak karakterleri farklıdır. Kiraz, naif, iyi huyludur ama vişne daha şımarık, aksi ve bencildir.

İncir tatlı, şeker gibi bir ninedir. Gelmesi dört gözle beklenen, geldiğinde çantasından türlü türlü hediyeler çıkan yaşlı bir teyzedir.

Limon, çok yaşamış, görmüş geçirmiş ama ekşi yüzlü bir büyükbabadır. Aslında çocukları çok seven ama sevdiğini belli etmeyen huysuz bir ihtiyardır.

Narın cinsiyeti yoktur. Erkek de olabilir, kadın da... Her iki cinsten de bereket saçar.

Dut ve çilek, ailenin nazlı kızlarıdır. Dutun yükseklerde olmak gibi bir tutkusu vardır. Çilek toprağa yakın olmayı sever.

- Kivi .....
- Greyfurt .....
- Elma .....
- Üzüm .....

C) MODERN HAYAT VE CANLILAR ÂLEMİ

1. Okuyalım, işaretleyelim. Tutsaklık mı Koruma mı?

Hayvanlarla kendi yuvalarında, vahşi bölgelerde veya doğal yaşam alanlarında karşılaşmak, bizde hayranlıkla karışık bir ürperti uyandırır. Hayvanat bahçelerindeki hayvanlar da ilginçlikleriyle, güzellikleriyle ve çeşitlilikleriyle büyüleyici olabilir. Hayvanat bahçesine gittiğimizde antilopların kudretine, maymunların oyunculuklarına ve fillerin asaletine hayran kalırız.

Hayvanat bahçeleri ile ilgili olarak yıllardan beri tartışılan iki görüş var:

Birinci görüş; aslında, hayvanat bahçesindeki hayvanların hayatlarının sadece bir kısmına şahit oluyoruz. Her ne kadar büyük ve iyi yönetilen hayvanat bahçelerinde, bu hayvanlara genellikle bol yiyecek verilmekte ve tıbbi bakım yapılmaktaysa da, onlar yine de biz insanların çok değer verdiği özgürlükten mahrumlardır. Birçok küçük hayvanat bahçesinde ise hayvanların yaşam koşulları içler acısı olabilmektedir. İnsanlar olarak merakımızı gidermek ve bilgilerimizi pekiştirmek uğruna hayvanların kendi doğalarında yaşama haklarını ellerinden almamalıyız.

İkinci görüş; bazı hayvanat bahçeleri, eğitim misyonlarının yanına, "tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan türleri, güvenli bir şekilde doğaya geri bırakana kadar koruma altına almak" gibi yeni ve çok önemli bir amaç eklemiştir. İnsan nüfusunun doğal yaşam alanlarına verdiği zararın artarak devam etmesi, birçok memelinin, kuşun, balığın ve bitkinin soyunun tükenmesine neden olmaktadır. Bu yüzden hayvanat bahçelerine ve koruma merkezlerine ihtiyacımız vardır.

Yakın zamanda, Arabistan antilobu gibi bazı türler koruma altına alındıktan sonra doğal yaşam alanlarına geri bırakılmıştır. ABD'de doğaya geri bırakma, yırtıcı kuş türlerinden biri olan "doğan"da başarılı olmuştur. Aynı şekilde yaşam alanları otoyollar tarafından işgal edildiği için tükenme sınırına gelmiş ve neredeyse sadece hayvanat bahçesinde yaşayabilen Kaliforniya akbabaları da koruma altına alınmış ve yüzden fazla genç akbaba doğaya geri bırakılmıştır.

Hayvanat bahçesi koruma programları pahalıdır ve aynı zamanda çeşitli genetik ve üreme sorunları yaratmaktadır, ama bu konularda son yıllarda gözle görülür bir ilerleme kaydedilmiştir. Küresel ısınma veya doğal yaşam alanlarının asfaltlanması, sürülmesi veya yok olana kadar otlatılması yüzünden tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan binlerce canlı türü vardır ve bunların korunması gerekmektedir.

Birinci görüşte aşağıdakilerden hangileri savunulmaktadır?

Büyük hayvanat bahçelerinde hayvanlar iyi beslenmekte ve onlara tıbbi bakım yapılmaktadır.
Küçük hayvanat bahçelerinde hayvanlar eziyet görmektedir.
Küçük hayvanat bahçelerinde yaşam koşulları hayvanlar için uygun değildir.
Hayvanat bahçelerinde hayvanlar özgür değildir.
Hayvanat bahçelerinde hayvanlar eğlence aracı olarak kullanılmaktadır.
Hayvanat bahçelerinde hayvanların doğada yaşama hakları ellerinden alınmaktadır.

İkinci görüşte aşağıdakilerden hangileri savunulmaktadır?

İnsanların, doğal alanlara zarar vermesi, canlıların soyunun tükenmesine neden olmaktadır.
Hayvanat bahçelerinin bazıları, soyu tükenmekte olan hayvanları koruma altına almak gibi bir amaç edinmişlerdir.
Hayvanların soylarının tükenmemesi için onları hayvanat bahçelerinde tutmalıyız.
Hayvanat bahçelerine ve koruma merkezlerine devlet desteği sağlanmalıdır.

2. Yazalım. Size Göre

Bana göre, hayvanat bahçeleri hayvanlar için gereklidir çünkü .....

Bana göre, hayvanat bahçeleri hayvanlara zarar vermektedir çünkü .....

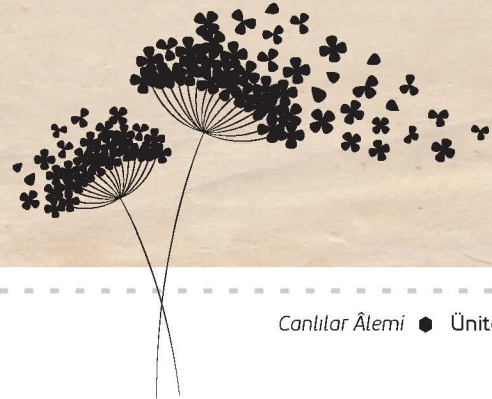
3. Dinleyelim, işaretleyelim. İsim Bulma Sanatı

Metne göre, kişiler neden bitkileri yakından incelemeliler?

Enerjiyle dolmak ve etraftaki her şeye karşı sevgi duymaya başlamak için
Hiçbir canlıya zarar vermemek için
Bitkilerin yaşama enerjilerini içlerinde hissetmek için
Bitkilerin gelişmelerini yerinde incelemek için
Bitkilere büyümelerine yardım etmek için
Kendilerini, güçlü ve moral olarak yükselmiş hissetmek için

Metne göre, çiçekler hangi yönleriyle çocuklara ve kadınlara benzetilmektedir?

- A) Küçük ve güzel olmalarıyla
- B) Narin ve korunmasız olmalarıyla
- C) Renkli ve bakıma muhtaç olmalarıyla
- Ç) Nazlı ve sevgi dolu olmalarıyla

4. Deyimlerle anlamlarını eşleştirelim.

1. arı kovarı gibi işlemek		Çok değerli bir şey kazanmayı başarmak
2. kuş sütüyle beslemek		(Gençler için) Yükümlülük duygusundan uzak, zevk ve eğlence peşinde koşmak
3. turnayı gözünden vurmak		Çok taze olmak
4. deveye hendek atlatmak		Gidip geleni, girip çıkanı çok olmak
5. çiçeği burnunda olmak		Bir kişiye yapamayacağı bir işi yaptırmaya çalışmak
6. güllük gülistanlık olmak		En değerli, az bulunur besinlerle beslemek
7. başında kavak yeli esmek		Neşe, gönül rahatlığı ve bolluk içinde olmak
8. çam devirmek		Farkında olmadan karşısındakini kıracak ya da kötü bir sonuca yol açacak söz söylemek

5. Konuşalım. Ağacın Dalı

İyi ağaçtan talihli dal çıkar. / Mevlana

Cılız ve bakımsız ağacın dalları her bakımdan iyi ve güçlü olan ağacın dallarına göre daha zayıftır. Talihli bir dal olmak isteyenler, iyi ve köklü bir ağacın dalı olmalıdırlar. Eğer cılız bir ağaca en yetenekli kimseyi dal yapmaya kalkarsanız, bütün yeteneği ziyan olur. Ama en cılız filizler bile güçlü ve mükemmel bir ağaç-

ta dipdiri dallar hâline gelebilir. Sözün özü, her öğrenci, hocanın niteliğine göre yetişir. Yeterli ve her bakımdan donanımlı hocanın yetiştirdiği öğrenciler de yeterli olur. Çünkü bir eserin mükemmelliği onu meydana getiren kimsenin mükemmelliği ölçüsündedir.

Yukarıdaki açıklamayı örnek alarak siz de aşağıdaki özlü sözlerden birini seçip açıklayınız.

- Meyvesiz ağaca kimse taş atmaz. / **Sadi**
- İyi ağaç kolay yetişmez, rüzgâr ne kadar kuvvetli eserse ağaçlar da o kadar sağlam olur. / **J. Williard Marriot**
- Geç yetişen ağaçlar, en iyi yemiş verenlerdir. / **Moliere**

6. Okuyalım, boşlukları dolduralım.

Dil İncelik İster

Her dilin kendine has bazı kuralları vardır. Bu kurallar dile incelik ve zerafet katar. Bu kurallara uyulmaması anlatımda bazı kusurlar oluşturur. Çoğu zaman muhatabımızın bizi yanlış anlamasına neden olur. İşte bunun için dili kullanmak hassasiyet gerektirir. Bu hassasiyeti göstermeyenler, dile zarar verirler. Şimdi anlatımda kusur sayılan bu yanlışları inceleyelim.

Sözcüğün Yapısındaki Yanlışlık

Bir sözcük dil bilgisi kurallarına aykırı türetilirse anlatım bozukluğu doğar.

Doğrularını Yazalım

1. Mehmet Efendi on beş yıldır **bakkalcılık** yapıyor.
Mehmet Efendi on beş yıldır **bakkallık** yapıyor.
2. Yiyecekleri kokturmuşsun.
3. Bölgeyi sorunlar artırıyor.
4. Her şeyi pahalılandırmışsınız.
5. Bilinçleşmenin gerçekleşmesini eğitim sağlayacaktır.

Yerinde Kullanılmayan Sözcük veya Ögeler

Bir sözcüğün cümledeki akışına veya anlamına uygun yerde kullanılmaması anlatım bozukluğuna yol açar.

Doğrularını Yazalım

1. Arda çok iyi futbolcu ama **fazla topla** oynuyor.
Arda çok iyi futbolcu ama **topla fazla** oynuyor.
2. Cesetler çok denizde kaldığından çürümüş.
3. Burada her Allah'ın günü kaza oluyor.
4. Başbakan Çin'e bu yılın sekizinci büyük gezisini yapıyor.
5. Değil bir lokma ekmek bir tabak yemek yine bulamaz.

7. İnceleyelim.

Doğru Konuşalım Doğru Yazalım

hiçbir şey
pek çok
pekaz
arasıra
yanısıra

hiç bir şey
pekçok
pek az
ara sıra
yanı sıra

peşi sıra
ardısıra
akşamüstü
ayak üstü
suç üstü

peşisıra
ardı sıra
akşam üstü
ayaküstü
suçüstü

8. Okuyalım, tartışalım. Bunları Biliyor musunuz?

Aptal Puma Sendromu

Pumayı bilirsiniz. Hani vahşi kedilerin uzak atalarından. Yaklaşık iki metre uzunluğundaki benekli yırtıcı. Birçok özelliği ile ünlüdür bu ormanların harika kedisi. Ama en çok da hızlı ve kıvrak koşusu ile tanınır. Avının peşine düştüğü andan itibaren giderek hızlanan, vücudunun tüm eklem ve kaslarını ortaya koyan pumayı seyretmek ayrı bir heyecan verir. Bu ölüm koşusu bazen pumanın, bazen de hayatı için koşan kurbanın zaferi ile sonuçlanır.

Peki bir puma, avının peşinden ne kadar koşar? İşte ormanların vahşi avcısını, uygarlıkların kurucusu insana örnek yapacak olan da pumanın bu özelliğidir. Puma, avının peşinden sürdürdüğü "ölüm koşusu"nu her zaman, avının cüssesine göre ayarlar. Yani bir ceylanı avlamak için koştuğu süre ile bir tavşanı yakalamak için harcadığı süre asla aynı değildir. Çünkü puma akıllı bir hayvandır ve koşarken harcadığı enerji miktarı, avdan elde edeceği enerji miktarını aştığı anda puma koşmaktan vazgeçer. Yenilgiyi kabul edip başka av arar. Bu nedenle ceylanın peşinden fazla, tavşanın peşinden çok daha az koşar.

İşte "Aptal Puma Sendromu", bunun tersini yapan insanların ruh hâlini ifade etmek için, yani bir tavşanın peşinden yıllarca koşan, sonra da yakaladığı avı bir öğünde bitiren akılsızlar için kullanılır. Başarının sırrı pumalıktan, yani "harcanan emek - ulaşılan sonuç" ilişkisini dengelemekten geçiyor.

Serbest Okuma

Şerbet

Osmanlı Ülkesi'nde şerbet, geleneksel olarak özellikle sıcak yaz günlerinde, konukları serinletmek amacıyla soğuk olarak ikram edilirdi. Ayrıca, düğün ve doğum gibi önemli günlerde konuklara sunulan şerbetlerin bir türü olan loğusa şerbetinin annenin sütünü arttırdığına inanıldığı için yeni annelere bu şerbet içirilirdi. Şerbetler, çiçeklerle (gül, gelincik, menekşe, yasemin, iğde çiçeği, nar çiçeği ve zambak) ya da meyvelerle (armut, ayva, çilek, elma, kızılıçık, dut, nar, bergamot, vişne, portakal) yapılırdı.

Ünlü yemek tarihçisi Alan Davidson'a göre, Osmanlı, Bizans, Venedik ilişkileri döneminde şerbet İtalyan mutfağına "sorbeto" olarak girdi. Fransızlar da şerbeti İtal-

yanlardan öğrenerek "sorbeto" adını verdi ve karlı - buzlu şerbetin benzeri olan buzlandırılmış şerbeti geliştirdi. Böylelikle şerbet "sorbeto" adıyla tüm dünya sofralarında geleneksel bir boyut kazandı. İngiliz seyyahlar da "sherbet" olarak doğruca kendi dillerine geçirdiler.

DEĞERLENDİRME

YERYÜZÜNÜN SÜZGEÇLERİ

Dünya yüzeyinin yüzde otuzu yeryüzündeki yaşamın devamı için önem taşıyan yeşil ormanlarla kaplıdır. Antarktika haricinde tüm kıtalarda orman bulunur. Ekvatorun çevresindeki nemli ve sıcak alanlardan Kuzey Amerika, Avrupa ve Asya'nın soğuk bölgelerine kadar hemen her yerde oluşabilirler.

Ormanlar genellikle gezegenimizin kirlilik süzgeçleri olarak bilinir. Bunun sebebi milyonlarca ton karbondioksidi emebiliyor olmalarıdır. Bu önemlidir; çünkü karbondioksit küresel ısınmaya sebep olduğu düşünülen sera gazlarından biridir. Ormanlarda bulunan farklı türdeki bitkilerin tümü havadaki karbondioksidi çeker ve yaşamak için ihtiyaç duyduğumuz oksijeni verir.

Son elli yılda dünyadaki birçok orman ciddi şekilde zarar gördü. Bu durum, gezegenimizi birçok yönden olumsuz etkilemekte. Yeryüzündeki bitki ve hayvan türlerinin çok büyük bir kısmı ormanlarda yaşıyor. Ormanların yok olması demek, yaşayacak yeri kalmayan bu canlıların da yok olması demektir. Ağaçların kesilmesi küresel ısınmayı hızlandırır. Orman alanları zarar görünce oksijen sağlayan ağaçların sayısı da azalır. Ormanlardaki bitkiler kökleri ile toprağı bir arada tutup dağılmasını önler. Ormanların yok olması demek toprağın aşınıp çöl olması demektir.

Çevreciler ormanlara karşı saygılı olma ve çok geç olmadan küresel ısınmayı azaltma konusunda insanları bilinçlendirmeye çalışıyor. Lütfen, biz de yeryüzünün geleceğı için elimizden geleni yapalım. Unutmayalım ki dünya hepimizin ve başka bir dünya yok!

1. Metne göre ormanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Atmosferdeki hava dolaşımını sağlar.
- B) Hayvanlara yaşam alanı oluşturur.
- C) Ahşap yaşam malzemelerine kaynaklık eder.
- D) Yeryüzünün bütün kıtalarında oluşur.

2. Metinde geçen "kirlilik süzgeçleri" ifadesi yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse anlam değişir?

- A) filtreleri
- B) süzekleri
- C) güzellikleri
- D) artıcıları

3. Metinde asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ormanları korumak için önlemler alınmaktadır.
- B) Dünyada ormanlara zarar verenler cezalandırılmalıdır.
- C) Karbondioksit tehlikesine karşı ormanlar korunmalıdır.
- D) Yaşamının devamı için ormanlara sahip çıkılmalıdır.

4. Okuduğunuz metinle ilgili aşağıdaki cümlelerden doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) ile işaretleyiniz.

- ☐ Dünyanın yaklaşık beşte birini orman örtüsü oluşturmaktadır.
- ☐ Küresel ısınmanın sebeplerinden biri de karbondioksit gazıdır.
- ☐ Ağaç kökleri toprağın kaymasına sebep olmaktadır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Konuşmalardaki anlam kaymalarını kavrayarak deyimlerin ve günlük dilin çoğunu anlayabilirim.

Karmaşık konularda düşüncelerimi açık ve ayrıntılı bir şekilde ifade edebilirim.

Bir konuşmadaki anahtar kelimelerden hareketle metnin konusunu anlayabilirim.

Rapor gibi bilimsel metinlerdeki veri ve değerleri anlayabilirim.

Bir metinde öne sürülen tezleri anlayabilirim.

Bir metindeki uzmanlık alanımla ilgili terimleri anlayabilirim.

Farklı konular arasındaki ilişkileri anlayarak analiz, sentez ve yorumlama yapabilirim.

Türkçeyi duygusal, göndermeli ve mecazlarla beraber kullanabilirim.

Sözcüklerin yan ve mecaz anlamlarını kullanarak cümleler kurabilirim.

Bir konu veya olay hakkında kendi cümlelerimi kurabilir ve ana düşünceyi vurgulayabilirim.

Anahtar kelimeleri verilen bir metni özetleyerek yazabilirim.

Herhangi bir olayı veya konuyu yardımcı fikirlerle destekleyerek özetleyebilirim.

Köl Tigin Yazıtı - Moğolistan

5

Tarihe Yolculuk

● Bölümler

- A) Yazının Macerası
- B) Medeniyetler
- C) Kilometre Taşlarımız

● Beceriler

- Basit Söz Sanatlarını Kullanabilme

● Kelimeler

- harf
- kelime
- yazı
- kâğıt

Üniteye Hazırlık

- Eski dillere ilgi duyuyor musunuz?
- Ülkenizde eski medeniyetlerden kalma antik eserler var mı?
- Türkçeye ilk olarak nasıl ilgi duydunuz?

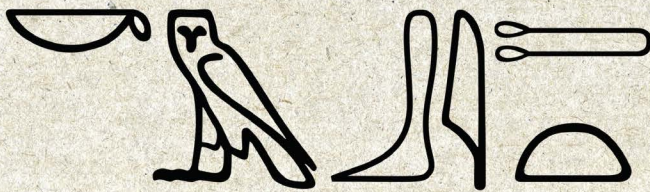
A. YAZININ MACERASI

1. Dinleyelim, işaretleyelim.

Dilimizi Yazıyoruz ve Okuyoruz

	Var	Yok
1. Dilin bir iletişim aracı olması.		
2. Yazının görsel işaretlere dayanması.		
3. İlk yazılı metin.		
4. İlk yazıların nelerle yazıldığı.		
5. İşaretlerin ses ve heceleri temsil etmesi.		
6. Sözlü dilin geçici olduğu.		
7. Yazı dili için bir ağzın esas alınması.		
8. Yazıya esas alınan ağzın eğitim dili olduğu.		
9. Türkiye Türkçesinin yazı dili olduğu.		
10. Türkçenin yazı dilinin İstanbul ağzına dayanması.		
11. Yazıyı ilk önce Sümerlerin kullanması.		
12. Sümerlerin depodaki malları kaydettiği.		

2. Yazalım. Dilimiz

Dinlediğiniz metni, yandaki "işaretleyelim" tablosunda bulunan kelimelerle özetleyiniz.

3. İşaretleyelim.

	D	Y
1. Yazı seslerin tamamını gösterir.		
2. Yazı düşünceleri değil dili gösterir.		
3. Doğru okuma için dilin sesleri bilinmelidir.		
4. Konuşma dili ve yazı dili aynıdır.		
5. Sümerler, yazmaya duygularını yazarak başladılar.		
6. Sümerlerde yazının başlangıcında resim vardır.		
7. Türkiye Türkçesinin yazı dili, İstanbul ağzına dayanır.		

4. Yazalım, konuşalım. Yeni Alfabem

Adınızda bulunan sesleri, dilinizin yazıldığı harflerin dışındaki işaretlerle yazmayı deneyiniz ve niçin o işaretleri kullandığınızı anlatıp tartışınız.

5. Okuyalım.

Yazı Nasıl Ortaya Çıktı?

Yazı birdenbire ortaya çıkmadı. İnsanlar önceleri mağara duvarlarına, kaya ve taşlara yaşadıklarını, düşüncelerini, sahip olduklarını anlatmak için resimler yaptılar. Bunlar gerçekten birer resimdi ve yazı niteliğine sahip değillerdi. Bu resimler zamanla soyut çizgilere dönüşerek gelişti ve yazı, yavaş yavaş ortaya çıkmaya başladı. Artık gerçek anlamda resim yoktu ve resimler birer anlam ifade eden çizgilere, sembollere dönüşmüştü. Örneğin bir "ok" resmi, "ok"la birlikte "savaşmak" fiilini ifade etmek için de kullanılmıştır.

MÖ 4000 yılından öncesine ait yazı örneklerine rastlamıyoruz. Ondan daha önceleri insanlar, kendi aralarında haberleşmek için söz ve hareket dışında, kırılmış dal parçaları, çakıl taşı kümeleri, kolye biçiminde dizilmiş deniz kabukları, ip düğümleri gibi belirli bir şifreli dili oluşturan maddi simgeler kullanırlardı. Yine aynı amaçla, bazen tahta ve odun parçalarına çentikler çizerler, kayaların ya da kumun üstüne izler bırakırlardı.

Resmi, yazı olarak kullanan bazı toplumlar, resimden harfe geçemedikleri için sistemli bir alfabe oluşturmamışlardır. Örneğin Eski Mısırlılar, bu resimlerle yazmayı ileri derecede kullanmışlar ama resimden harfe geçememişlerdir. Bundan dolayı üç binden fazla işaretin kullanıldığı "hiyeroglif" adı verilen resim yazısında kalmışlardır.

Hititler ve Persler, kilden tuğlalar üzerine

sivri uçlu, çiviye benzer bir çubukla yazı yazarlardı. Yazıları, çok ince çizgilere benzerdi. Bundan dolayı kullandıkları yazıya "çivi yazısı" denmiştir.

Çin hiyerogliflerinin en eskisi, MÖ 1766 yılına aittir. Bu yazı, MS 200 yılına gelindiğinde son şeklini almış ve günümüze kadar da önemli bir değişikliğe uğramamıştır. Çinliler bugün hâlâ aynı yazıyı kullanmaktadırlar.

Bugünkü Suriye'nin sahil kesimlerine yerleşmiş olan Fenikeliler, denizcilik ve ticaretle uğraşıyorlardı. Ticaret yoluyla birçok uygarlıkla karşılaşmış ve onları incelemişlerdir. Bunun sonucunda harflerden oluşan bir alfabe geliştirmişlerdir. Günümüzdeki Latin alfabesinin temelini oluşturan Fenike alfabesi, Yunanistan ve İtalya üzerinden bütün Avrupa'ya yayılmıştır.

Rusya'da, Orta Çağ'ın başlarında büyük harflerle yazılmaya başlanan Kiril alfabesi ise zamanla geliştirilmiş, el yazısı karakterleri eklenmiş ve gereksiz harfler çıkarılmıştır. Bu alfabeyi günümüzde Slav ülkelerinin yanında bazı Türk Cumhuriyeti ve toplulukları da kullanmaktadır.

Dünyada, Latin alfabesinden sonra en çok Arap alfabesi kullanılmaktadır. Sağdan sola doğru yazılan Arap alfabesi, MS 2-4. yüzyıllar arasında Nebati yazısından gelişmiş olmakla birlikte günümüze ulaşabilen en eski örnekleri MS 6. yüzyıla aittir.

İslam dininin kutsal kitabı Kur'an-ı Kerim'in yazıldığı alfabe olmasından dolayı İslam dininin yayıldığı coğrafyanın büyük bir kısmında kullanılan Arap alfabesini, Türkler de İslamiyet'i kabul ettikleri 10. yüzyıldan itibaren kullanmıştır. Türklerin kurduğu büyük devletlerden olan Osmanlı Devleti'nde de kullanılan bu alfabe, Osmanlı Devleti'nin devamı olan Türkiye Cumhuriyeti'nde, 1928 yılından itibaren yerini Latin harflerine dayanan Türk alfabesine bırakmıştır.

6. Tamamlayalım.

- a) İnsanoğlu önceleri mağara duvarlarına resim yaptı, çünkü .....
- b) Yazının başlangıcındaki somut resimler zamanla soyutlaştı, çünkü .....
- c) Çivi yazısı, ince çizgilerden oluşuyordu, çünkü .....
- ç) MÖ 4000 yılından öncesinde insanlar kırılmış dal parçaları, çakıl taşı kümeleri ve kolye biçiminde dizilmiş deniz kabukları, ip düğümleri kullanırdı çünkü .....
- d) Fenikeliler harflerden oluşan bir alfabe geliştirebilmişler çünkü .....
- f) İslam dininin yayıldığı coğrafyanın büyük kısmında Arap alfabesi kullanıyordu çünkü .....

7. Metne göre yorumlayalım, tamamlayalım.

- a) Ben bir mağara duvarıyım, ...
- b) Ben Eski Mısırlıyım, ...
- c) Ben Hititliyim, ...
- ç) Ben Çinliyim, ...
- d) Ben Fenikeliyim, ...
- e) Ben Osmanlı Devleti vatandaşıyım, ...
- f) Ben Türkiye'de yaşıyorum, ...

8. Konuşalım.

Benim Alfabem

- a) Ülkenizde tarih boyunca farklı alfabeler kullanıldı mı? Kullanıldıysa bu alfabeler hakkında bilgi veriniz.
- b) Ülkenizde şu anda kullanılmakta olan alfabe hakkında bilgi veriniz.

9. Okuyalım.

Orhon Yazıtları

Orhon Yazıtları, Göktürk Devleti'nin kağanı Bilge Kağan devrinde üzeri yazılıp dikilmiş taşlardır. Moğolistan'ın kuzeyinde, Orhon Irmağı vadisinde yer alırlar. Orhon Yazıtları; Türk dili, tarihi, edebiyatı, sanatı, töresi hakkında önemli bilgiler vermektedir. Türk ve Türkçe kelimeleri, ilk kez Türkçe bir metinde bu yazıtlarda geçmektedir.

Tonyukuk Yazıtı MS 726, Köl Tigin Yazıtı 732, Bilge Kağan Yazıtı ise 735 yılında dikilmiştir. Köl Tigin, Bilge Kağan'ın kardeşi, Tonyukuk ise veziridir. Tonyukuk Yazıtı'nın metni Tonyukuk'a aittir. Köl Tigin ve Bilge Kağan Yazıtları ise Bilge Kağan'ın ağzından yazılmıştır.

Yazıtların bulunduğu yerde sadece dikili

taşlar değil; heykeller, balballar (mezar taşı), şehir kalıntıları, taş yollar, su kanalları da vardır.

Bilim dünyasının 19. yüzyılda haberdar olduğu Orhon Yazıtları'nı, 1893 yılında Danimarkalı bilgin Vilhelm Thomsen okumayı başarmıştır. Okuduğu ilk kelimeler ise metinde çok sık geçen "Türk" ve "Tengri (Tanrı)" olmuştur. Ankara'da bir cadde, Vilhelm Thomsen'in adını taşımaktadır.

Göktürk Alfabetesi

Orhon Yazıtları'nda, 38 harfli Göktürk Alfabetesi kullanılmıştır. Bu alfabenin, Türkler tarafından Türkçeyi yazmak için geliştirildiği kabul edilmekle birlikte, başka dillerin yazısından alındığını söyleyen bilim adamları da vardır.

Göktürk Alfabetesi; dördü ünlü sesleri, otuz dördü ünsüz sesleri karşılayan harflerden oluşmaktadır. Bu alfabede gelişmiş bir ünsüz sistemi vardır. Birçok ünsüz sesin hem kalın hem ince şekilleri kullanılmıştır. Yazıda harfler birbirine birleştirilmez, kelimeler de birbirlerinden iki nokta üst üste konularak ayrılır. Yazı sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru yazılmış, satırlar ise soldan sağa doğru sıralanmıştır.

Nesnelerin Türkçede seslendirilmesine dayanan ve aşağıda bir kısmı verilen Göktürk harfleri, bu alfabenin Türkçe için geliştirildiğini göstermektedir.

GÖKTÜRK(Orhun)ALFABESİ									
ÜNSÜZLER			ÜNLÜLER		BÜTÜN ÜNLÜLERDE KULLANILANLAR		ÇİFT SESLİLER		
ORKUN									
Kalın	İnce	Latin	Orkun	Latin	Orkun	Latin	Orkun	Latin	
𐰀	𐰁	B	𐰂	A-E	𐰃	Ç	𐰄	IK-K-KI	
𐰅	X	D	𐰆	I-I	𐰇	M	𐰈	IÇ-ÇI	
𐰉	€	G	𐰊	O-U	𐰋	P	𐰌	OK-UK-KO-KU	
𐰍	ı	K	𐰎	Ö-Ü	𐰏	Ş	𐰐	ÖK-ÜK-KÖ-KÜ	
𐰑	Y	L	𐰒	É	𐰓	Z	𐰔	LD-LT	
𐰕	𐰖	N					𐰗	NÇ	
𐰘	𐰙	R					𐰚	ND-NT	
𐰛	I	S					𐰜	NG	
𐰝	h	T					𐰞	NY	
D	q	Y							

SÖZCÜK AYIRMA TANGASI

:

"Türk: Oguz: begleri: budun: eşidin: üze tengri: basmasar: asra yir: telinmeser: Türk: budun: ilinggin: törüngün: kim artatı"

"Türk, Oğuz beyleri, milleti, işitin! Yukarıda gök basmasa, aşağıda yer delinmese Türk milleti; ülkeni, töreni kim bozar?"

Tonyukuk Yazıtı

Kül Tigin Yazıtı

Bilge Kağan Yazıtı

10. Cevaplayalım.

1. Orhon Yazıtları şu anda hangi ülkenin sınırları içindedir?
.....
2. Orhon Yazıtları ne zaman dikilmiştir?
.....
3. Orhon Yazıtları'nda ilk okunan kelimeler hangileridir?
.....
4. Hem Kül Tigin hem de Bilge Kağan Yazıtları'nın metinlerini Bilge Kağan yazmıştır. Bunun sebebi ne olabilir?
.....
5. Göktürk Alfabesi'ndeki bazı harfler, nesnelerin şekillerine benzemektedir. Bunun sebebi ne olabilir?
.....

11. Yazalım.

Nasıl Yazdılar?

Yan sayfadaki Göktürk Alfabesi tablosunda, harflerin çizgilerden ve keskin uçlardan oluştuğu görülmektedir. Bunun sebeplerini, günümüzde kullanılan alfabelerden yola çıkarak yazınız.

B. MEDENİYETLER

1. Dinleyelim, cevaplayalım. Maya Medeniyeti

Mayalarla ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangileri yanlıştır?

	YANLIŞ
1. Maya medeniyeti, Orta ve Güney Amerika'da kurulmuştur.	
2. Maya medeniyeti, 17.yyda sona ermiştir.	
3. Mayalar Orta Amerika'da beş adet devlet kurmuştur.	
4. Günümüzde Mayaların yaşadığı ülkeler içinde Peru da vardır.	
5. Mayalar günümüzde, Güney Amerika'nın tamamında yaşamaktadırlar.	
6. Mayalar, birden fazla dil kullanmamışlardır.	
7. Mayalar dillerini bugün de kullanmaktadırlar.	
8. Maya medeniyeti, 300 yılında doruğa çıkmıştır.	
9. Maya medeniyeti, birçok alanda gelişmiştir.	
10. İspanyolların işgaline rağmen Maya medeniyeti yüzlerce yıl hayatını devam ettirmiştir.	
11. Mayalar başka toplumların içinde kaybolup gitmişlerdir.	
12. Mayaların özellikle tıpta ulaştıkları yüksek medeniyet dikkat çekicidir.	
13. Mayaların iki şehri, Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınmıştır.	
14. Mayalar kapalı bir hayat yaşamışlar ve ticaretle uğraşmamışlardır.	

2. Açıklayalım.

Aşağıdaki kelimelerin anlam ve açıklamalarını yazınız.

Maya medeniyeti: .....

Rabinal Achi, Popol-Vuh, Chilam Balam: .....

Piramit: .....

Tikal ve Quiriguá: .....

Tetun (ağaç taşı): .....

Yeşim taşı, kakao, mısır ve tuz: .....

3. Okuyalım, işaretleyelim.

"Maya" Deyince Akla O Gelir!

Fotoğrafta Kukulkán (Kukuul Kaan) Piramidi'nin kuzey cephesini görüyorsunuz. Mayalar bu piramidi, astronomi ve matematik bilgilerini ortaya koymak istercesine belirli bir sistemle inşa etmişlerdir. Örneğin piramidin dört cephesinin her birinde 91 basamak yer alır. Böylece 4x91'le bulduğumuz 364 sayısına en tepedeki düzlüğü de +1 olarak eklediğimizde, bir yıldaki günlerin sayısı olan 365'e ulaşırız. Piramidin yönü ve inşa edilme tekniği de çok dikkat çekicidir. İlkbahar ve sonbaharda gece ile gündüzün eşit olduğu günlerde, Güneş ışınları, piramidin çıkıntıları sayesinde, merdiven basamaklarının dibinde bulunan iki yılan heykelinin üzerinde "s" şeklinde gölge oluşturur. Bu gölgeler de yılanın kıvrımlı gövdesine benzer. Bu, piramidin tepesindeki Kukulkán adıyla bilinen tüylü yilandır. Mayalar'da gökyüzünün sembolü olarak yılanın seçilmesinin sebebinin, gök cisimlerinin yörüngelerinin şeklinin "s" harfine benzemesi olduğunu söyleyebiliriz.

Metne göre aşağıdaki çıkarımlardan hangileri doğrudur?

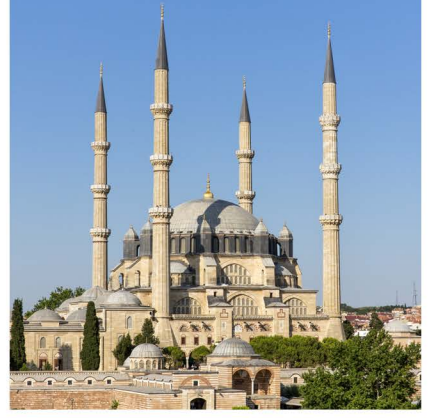
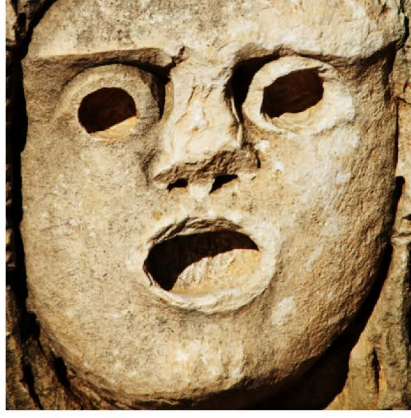
	DOĞRU	YANLIŞ
1. Mayalar, bu piramitle astronomi alanındaki üst seviyelerini göstermek istemiştir.		
2. Mayalar, bir yılın 364 gün olduğunu sanıyorlardı.		
3. Mayalar, geceyle gündüzün eşit olduğu tarihleri biliyorlardı.		
4. Mayalar, gök cisimlerinin sahip olduğu yörüngelerin farkındaydılar.		
5. Mayalar yörüngenin yuvarlak olduğunu sanıyorlardı.		
6. Piramidin basamak sayısının 91 olması tesadüfidir.		
7. Yılan, Mayalarda gökyüzünü temsil etmiştir.		

4. Konuşalım. Tarihî Eserler

- a) Tarihî eserler niçin korunmalıdır? Tartışınız.
b) Maya, Mısır, Eski Yunan, Çin, Roma, Türk, Arap, Fars vb. medeniyetlerden günümüze kalmış eserlerden hangilerini biliyorsunuz veya hatırlıyorsunuz? Bu eserler niçin önemlidir? Anlatınız.

En Değerli Hazinesimiz

a) Ülkenizdeki tarihî eserlerden bazılarının niçin, ne zaman, nasıl ve kimler tarafından yapıldığını araştırıp yazınız.

b) Yaşadığınız yerdeki tarihî eserleri geziniz ve eserlerle ilgili izlenim ve düşüncelerinizi yazınız.

6. İnceleyelim, yeniden yazalım.

Bir cümlede anlamca birbirine ters olan sözlerin birlikte kullanılması cümlenin anlam bütünlüğünü bozar. Genellikle "kesinlik-ihtimal" çelişkisi görülür.

1. **Hiç şüphesiz** bu olaya en çok üzülen başkan **olsa gerek**.

Hiç şüphesiz bu olaya en çok üzülen başkandır.

2. Kesinlikle söyleyebilirim ki tedavi hastayı ayağa kaldırabilir.

3. Şüphesiz sanatçı bu alanda çok başarılı eserler vermiş olmalı.

4. Gönderdiğim paketi eminim bugüne kadar almış olmalısınız.

5. Müdür Bey bu projeyi kesinlikle tamamlayabiliriz dedi.

7. Okuyalım, açıklayalım. Boğaziçi Köprüsü

Boğaziçi Köprüsü, Asya ile Avrupa kıtalarını birbirinden ayıran İstanbul Boğazı'nın üzerine kurulup karşıdan karşıya geçişi sağlayan ilk köprüdür. Bu köprü sadece İstanbul Boğazı'nın iki yakasını birleştirmemiş, mecazi olarak Asya ile Avrupa'yı da birleştiren simge olmuştur. Köprünün inşasına 1970 yılında başlandı ve 29 Ekim 1973 tarihinde açılışı yapıldı. Köprünün toplam uzunluğu 1560 m, deniz yüzeyinden yüksekliği ise 64 metredir.

Avrupa ve Asya kıtalarını ayıran Boğaz'dan karşıdan karşıya kolayca geçebilme fikri, yüzyıllar boyunca çekiciliğini korumuştur. Bilinen en eski Boğaz geçişi MÖ 511 yılında gerçekleştirildi. İskit seferine çıkan Pers Kralı Darius'un 700 bin kişilik ordusu, gemilerin yan yana getirilmesiyle oluşturulan yüzer köprü vasıtasıyla Trakya'ya geçti.

Mühendisler, Boğaz'ın bir köprüyle geçilmesi konusunda zaman zaman değişik projeler üretse de bunlar tasarı hâlinde kaldı. Örneğin 1940 yılında, Türk mühendislerin girişimleriyle Boğaz'a köprü yapılması projelendirilmiş ama neticelendirilememiştir.

20. yüzyılın ikinci yarısında İstanbul'un hızla gelişip büyümesi ve Avrupa-Asya arasındaki trafiğin artması, Boğaz'a köprü yapılmasını zorunlu hâle getirdi. Bunun üzerine Boğaziçi Köprüsü tasarlandı ve 1970 yılında da temeli atılarak yapımına başlandı. Köprünün kullanıma geçmesiyle köprü üzerindeki trafik, beklenenin

çok üstünde gerçekleşti. Köprünün hizmete açıldığı ilk yıl, günlük ortalama araç geçişi 32 bin iken 1987'de bu sayı 130 bine, 2004 yılında ise 180 bine çıktı. Daha sonra yapılan ikinci köprü, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü ile birlikte 2010 yılında günde ortalama 550 bin araç köprüleri kullanmaktadır. Yetkililer, günde 100 bin civarında aracın da köprüyü kullanmak istediği hâlde kullanamadığını belirtmektedir. Bundan dolayı bugünlerde, Boğaz'ın üzerinde üçüncü köprünün yapımı için çalışmalar başlamıştır.

Boğaziçi Köprüsü, yapımı tamamlandığında dünyanın en uzun dördüncü asma köprüsüydü 2012 yılına kadar yapılan köprülerle yirmi birinci sıraya gerilemiştir.

Boğaziçi Köprüsü, 1978'den beri yaya trafiğine kapalıdır. Köprünün açıldığı gün halk o kadar yoğun bir ilgi gösterdi ki on binlerce kişi aynı anda köprünün üzerinde Asya'dan Avrupa yakasına doğru ve bir süre sonra da karşılıklı yürümeye başladı. Üzerindeki yaya adımlarının çokluğu sebebiyle köprü salıncak gibi sallanmaya başladı ve daha ilk günden köprü çökmesin diye yaya geçişine son verildi.

Bu tehlikeden dolayı, her yıl yapılan "Uluslararası Avrasya Maratonu"nda yüreğimiz ağızımıza gelmektedir ama dünyanın kıtalararası tek yarışması olması da vazgeçilecek bir özellik değildir. Çünkü bu yarışmada atletler Asya'dan Avrupa'ya koşarak geçmektedirler.

1. Boğaziçi Köprüsü: .....
2. 1970: .....
3. 29 Ekim 1973: .....
4. 1560: .....
5. 64: .....
6. Pers Kralı Darius: .....
7. 1940: .....
8. 32 bin: .....
9. 130 bin: .....
10. 180 bin: .....
11. Fatih Sultan Mehmet Köprüsü: .....
12. 550 bin: .....
13. 100 bin: .....
14. Üçüncü köprü: .....
15. Dünyanın en uzun dördüncü asma köprüsü: .....
16. Yirmi birinci sıra: .....
17. 1978: .....
18. Uluslararası Avrasya Maratonu: .....

8. Yazalım.

Hangi Şehirde Yaşardınız?

Fotoğraflara bakınız ve bu fotoğraflardan yola çıkarak nasıl bir mimari çevrede yaşamak istediğinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C) KİLOMETRE TAŞLARIMIZ

1. Dinleyelim, tamamlayalım.

Sultan Şairler

a) Osmanlı sultanları arasında ilk şiir söyleyen .....

b) Fatih Sultan Mehmet, ...
..... ilgilenmiştir.

c) Osmanlı sultanları arasında ilk divan sahibi olan
.....

ç) Osmanlı şehzadeleri ..... eğitimi
almışlardır.

d) Fatih Sultan Mehmet ..... mahlasını
kullanmıştır.

e) II. Bayezit .....
Alfabesini biliyordu.

f) Cem Sultan, ... konularını işlemiştir.

g) Yavuz Sultan Selim'in ..... vardır.

ğ) Baki, Fuzuli gibi şairler ..... zamanında yaşamıştır.

2. Açıklayalım, yazalım.

Metinde geçen aşağıdaki kelimelerin anlamlarını yazalım.

Divan: .....

Mahlas: .....

Cem Şairleri: .....

3. İnceleyelim.

Doğru Konuşalım Doğru Yazalım

✓	ya da
	ve ya
	birgün
	bir şey
	birçok

	yada
	veya
	bir gün
	birşey
	bir çok

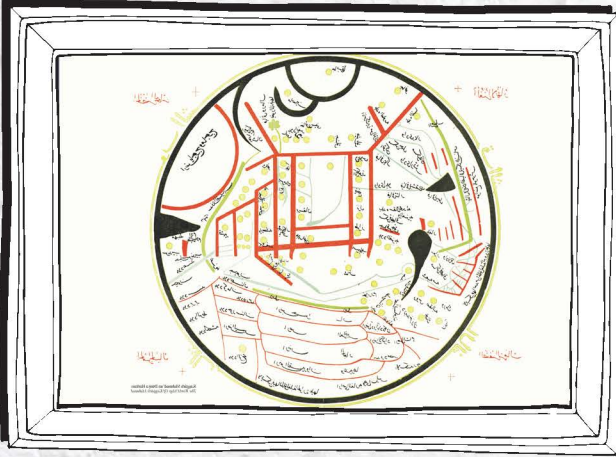
4. Okuyalım, cevaplayalım. Büyük Üstatlar

Kaşgarlı Mahmut

Kaşgarlı Mahmut (1008-1105), dönemin bilim ve kültür merkezlerinden Kaşgar'da doğmuştur. Türklerin kurduğu önemli devletlerden Karahanlı Devleti'nin başındaki kağan sülalesinden geldiği bilinmektedir.

Kaşgarlı Mahmut, Arapça ve Farsça öğrenip dönemin bütün klasik bilimlerini tahsil etti. Medrese eğitimini tamamladıktan sonra kendini Türk dilini araştırmaya verdi. Bu amaçla, bütün Türkistan coğrafyasını on beş yıl boyunca baştan başa dolaştı. Bu arada dil, edebiyat, gelenek, coğrafya, tarih vb. konularla ilgili notlar tuttu. Gezileri sırasında, Türkçenin birçok lehçe ve ağızını öğrendi.

Kaşgarlı Mahmut, 1057'de Kaşgar'dan ayrılarak dönemin önemli kültür merkezlerinden

biri olan Bağdat'a yerleşti. 1072'de Bağdat'ta, Divânü Lügâti't-Türk adlı ünlü eserini yazmaya başladı ve 1074'te tamamladı. Eserini uzun süre gözden geçirdi ve nihayet 1077 yılında son şeklini vererek Abbasi Halifesi'ne sundu. Bu eserin tek nüshası vardır ve İstanbul'dadır. Bu eser, Arapların Türkçeyi öğrenmeleri için yazılmış Türkçe-Arapça sözlüktür. Bu sözlüğün önemi; Türkçe kelimelerin farklı Türk lehçelerindeki telaffuz ve anlamlarının da gösterilmesi, ayrıca kelimeler için atasözü, bilmece şeklinde örneklerin verilmiş olmasıdır. Bu sözlükte ayrıca bir dünya haritası da bulunmaktadır.

Kaşgarlı Mahmut'un, yukarıda bahsedilen sözlük dışında Türkçenin dil bilgisiyle ilgili bir kitap yazdığını da biliyoruz ama henüz bu kitap elimize geçmiş değildir.

Kaşgarlı Mahmut, 1080'de Kaşgar'a döndü ve kendi adına kurulan Mahmudiye Medresesinde, ölünceye kadar ders verdi.

Ali Kuşçu

Ali Kuşçu (1403-1474) Semerkant'ta doğmuş, İstanbul'da ölmüştür. Dönemin iki büyük devleti olan Timurlular ve Osmanlı Devleti'nde bilim adamı olarak astronomi, matematik ve dil alanlarında çalışmıştır.

Ali Kuşçu'nun babası, Timurlular Devleti Sultanı Uluğ Bey'in kuşçusu olduğu için aile "Kuşçu" olarak anılmaktadır. Küçük yaşta matematik ve astronomiye ilgi duyan Ali Kuşçu, eğitimini tamamladıktan sonra kendisi de astronomi bilgini olan Uluğ Bey'in yardımcısı ve rasathane müdürü oldu.

Hacca gitmek için yola çıkan Ali Kuşçu, 1449'da İstanbul'a geldi ve Osmanlı Sultanı Fatih Sultan Mehmet tarafından törenle karşılandı. Hac dönüşü İstanbul'da, Ayasofya Medresesinde müderrris oldu. Ölünceye kadar İstanbul'da ders verdi.

Uluğ Bey

Uluğ Bey (1395-1449), dünyaca ünlü Türk matematikçisi ve astronomi bilginidir. Timur'un torunudur. 1446'da Timurlular Devletinin başına geçti. Bu arada astronomi ve matematik üzerindeki çalışmalarına devam etti. Gökyüzünün bir haritasını yapmayı başardı ve bu harita sonraki yıllarda Avrupa'da basıldı.

Uluğ Bey'in hakanlığı sırasında, Batı'da da Osmanlı Devleti hüküm sürüyordu. Uluğ Bey, Osmanlı Devleti ile ilişkilerini geliştirdi. İki ülke arasında elçiler ve bilim adamları gidip gelmeye başladı. Yukarıda bahsedilen Ali Kuşçu bunlardan biridir.

Uluğ Bey, savaştan çok bilim ve sanatla ilgileniyordu. Onun gözü yeryüzünde değil, gökyüzündeydi. Araştırma yapmaları için Çin'e kadar bilim adamları gönderdi, onları sarayında toplayıp korudu. Sarayı bir akademi gibiydi. Semerkant'a medrese ve rasathane yaptırdı. Astronomiyi, bu rasathane ile çağının en yüksek seviyesine çıkardı.

Onun zamanında yeni astronomi aletleri yapıldı, eski aletler geliştirildi. IX. ve X. yüzyılda bir usturlab ile ancak 43 işlem yapılırken Uluğ Bey zamanında geliştirilen 40 m çapındaki usturlab ile 1000'den fazla işlem yapılma-

ya başladı. Astronomi çalışmalarının esasını oluşturan trigonometride o güne kadar yapılan tahmine dayalı çalışmaları değiştirmiş, bilimsel temeller atmıştır. Geliştirdiği takvim, devrinin bilimsel esaslara dayanan tek takvimidir. Konuyla ilgili eseri olan "Zîc-i ULûğî", 1655 yılında İngiltere'de, 1853'te de Fransa'da basılmış; daha sonra diğer dillere de tercüme edilmiştir.

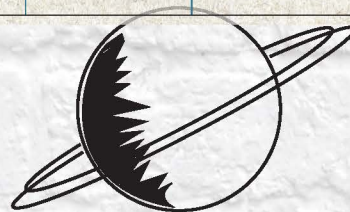
Ona "XV. Yüzyıl Astronomu" unvanı verilmiştir. Ayrıca Ay yüzeyindeki bir krater "Uluğ Bey" adını taşımaktadır.

Metinde anlatılan bilim adamlarının üçer özelliğini yazınız.

5. İşaretleyelim.

	Kaşgarlı Mahmut	Uluğ Bey	Ali Kuşçu
1. Divânü Lügâti't-Türk isimli eseri yazmıştır.			
2. Zîc-i ULûğî isimli eseri yazmıştır.			
3. Rasathane müdürü olarak çalışmıştır.			
4. Bir dil bilgisi kitabı yazmıştır.			
5. Yaptığı çalışmalar sonucu aydaki bir kratere adı verilmiştir.			
6. Dünyanın haritasını çıkarmıştır.			

6. Yazalım. Farkı Nedir?

Kaşgarlı Mahmut, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey hakkında aşağıdaki bilgileri yazınız:

Benzerlikleri

Farklılıkları

Buluşları

Eserleri

İnsanlığa Faydaları

7. Metinde hangi deyimler var? Bu deyimlerin anlamları neler?

1. adını taşımak: .....
2. ayaklanmak: .....
3. ayakta tutmak: .....
4. başına geçmek: .....
5. baş koymak: .....
6. baştan başa: .....
7. el atmak: .....
8. ele geçmek: .....
9. gözden geçirmek: .....
10. göz koymak: .....
11. gözü olmak: .....
12. hüküm sürmek: .....
13. hüküm vermek: .....
14. kendini vermek: .....
15. son şeklini vermek: .....
16. temel atmak: .....

8. Konuşalım. Ben Olsaydım...

Kendinizi, yukarıda anlatılan bilim adamı ve devlet adamlarının yerine koyunuz ve neler yapabileceğinizi anlatınız.

- a) Ben Kaşgarlı Mahmut'un yerinde olsaydım...
- b) Ben Uluğ Bey'in yerinde olsaydım...
- c) Ben Ali Kuşçu'nun yerinde olsaydım...

9. Tartışalım.

Haritada Ne Var?

a) Aşağıdaki haritaya göre yolcu nereleri takip etmiştir?

- Devlet adları
- Şehir adları
- Nehir adları
- Deniz adları

b) Haritada bulunan yerlerin tarihteki ve günümüzdeki önemi hakkında neler biliyorsunuz? Anlatınız.

10. Sunalım.

Önemli Biri

Ülkenizdeki önemli bilim adamlarından birinin hayatını araştırınız. Araştırma sonuçlarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

11. Yazalım.

Kültür Haritası

Ülkenizdeki tarihî yerleri gösteren bir harita hakkında bilgi veriniz.

Serbest Okuma

KADEŞ ANTLAŞMASI

Hitit kralı II. Mutavalli'nin yönettiği Hitit orduları ve Mısır kralı II. Ramses'in yönettiği Mısır orduları, bugünkü Suriye topraklarında bulunan Kadeş bölgesi için savaşmıştır. İki taraf da savaşta bir üstünlük gösteremeyince iki taraf arasında Kadeş Antlaşması imzalanmıştır. Tarihteki ilk yazılı barış antlaşması olarak bilinen Kadeş Antlaşması, M.Ö 1280'de Mısırlılar ve Hititliler arasında imzalanmıştır. Antlaşma metni Akad dilinde kaleme alınmış, Hitit ve Mısır dillerine tercüme edilmiştir. Antlaşmaya göre:

1. Kadeş ve kuzeyi Hititlerin, güneyi ise Mısır'ın olacak.
2. İki ülke birbirine bir daha saldırmayacak.
3. Ülkelerden birine içten veya dıştan bir saldırı olursa diğeri yardım edecek.
4. Bir ülkeden diğere sığınan suçlular iade edilecek.

Antlaşmanın bilinen tek nüshası kil bir tablete yazılmış hâlde Türkiye'de, Çorum il sınırları içinde bulunan eski Hitit başkenti Hattuşa'da 1906'da bulunmuştur ve İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir. Kadeş Antlaşması'nın bakırdan yapılmış dev bir kopyası, diplomasinin önemini hatırlatmak üzere New York'taki Birleşmiş Milletler binasının duvarında asılıdır.

DEĞERLENDİRME

ROSETTA TAŞI

Antik Mısır yazıları çözülmeden önce arkeologlar, Hiyerogliflerin Mısır'ın Büyük Tufan'dan önceki yaşamına ait şekiller olduğunu düşünüyorlardı. Hiyeroglif, Napolyon'un 1798 yılındaki Mısır Seferi'nde kale yapımı sırasında bir Fransız askeri tarafından bulunan bir taşın yardımıyla çözülmüştür.

Bu taş, Büyük İskender'in Mısır'ı fethinden sonra hüküm sürmeye başlayan Ptolemaios Hanedanı'nın hükümdarlarından biri tarafından bir tapınağa gönderilmek amacıyla ve üç dilde yazılmış. Bu diller: Demotik (Mısır'da halkın kullandığı dil), Hiyeroglif ve Antik Yunanca. Böylece Mısır halkı ile Mısır asilleri ve Yunanlılar bu antlaşmayı rahatlıkla okuyabilmişlerdir. M.Ö. 196 yılında yazıldığı tahmin edilen bu taş adını, bulunduğu Reşit (Rosetta) kasabasından almaktadır. Ağırlığı 760 kg'dan daha fazla ve 114 cm uzunluğunda, 72 cm genişliğinde, 28 cm kalınlığındaki bu taş granit ya da siyah bazalttan yapılmıştır. O güne kadar okunamamış Demotik ve Hiyeroglif alfabelerinin yanı sıra, okunabilen Antik Yunanca bir metnin de aynı taş üzerinde bulunması ile tek bir metnin üç ayrı dilde yazılmış olduğu görüşü pek çok araştırmacının ilgisini çekmiştir. Taşın, dolayısıyla Hiyeroglifin sırrını 1822 yılında Fransız araştırmacı Jean-François Champollion çözmüştür. Taş bulunduğu büyük heyecan yaratır zira metin bilinmeyen hiyerogliflerin su gibi bilinen Yunanca çevirisiyle tam bir cevap anahtarı gibidir. Jean-François elindeki bu muazzam belgeyle günlerce cebelleşip bir milim ilerleyemedikten sonra hiyerogliflerde kimi simgelerin gazetede işaretlenmiş ev ilanı gibi daire içine alındığını görür, bunların özel isim olabileceğine kanaat getirir. İşe taşın alçı örneklerini üniversitelere yollamakla başlar. Yunanca metindeki özel isimleri tarar ve hiyeroglifteki resimlerin harf veya heceye karşılık geldiğini anlar. Hiyeroglif artık sadece bir resim yazısından ibaret değil, tekil sesleri de kapsayan bir alfabedir ve o güne kadar sus pus oturan yüzlerce gizemli belge konuşmaya başlar.

Eski Mısır'a ait yazıların çözülmesi ile birlikte Eski Mısır bilimi doğmuş ve geçmiş yüzyılların açıklığa kavuşması kolaylaşmıştır. İngiliz koleksiyoncuların eline geçen taş, günümüzde British Museum'da sergilenmektedir.

1. Okuduğunuz metinde Rosetta taşıyla ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Adını nereden almıştır?
- B) Hangi boyutlardadır?
- C) Hangi dillerde yazılmıştır?
- D) Değeri ne kadardır?

2. İkinci paragraftaki altı çizili "çözmek" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) Pazar günleri gazetelerin verdiği bulmacaları çözmek babamın en sevdiği uğraşıydı.
- B) Annemin yolculuk için hazırladığı bohçanın ağzını çözünce hepimiz çok duygulandık.
- C) Herkesin imkânsız diye gördüğü cinayeti çözen polis memuru büyük takdir gördü.
- D) Her gün topladığı saçlarını bu sefer çözünce bambaşka bir insan oluvermişti.

3. Aşağıdakilerden hangisi Jean-François Champollion'un Rosetta taşıyla ilgili yaptığı çalışmalardan değildir?

- A) Yunanca metinleri gözden geçirme
- B) Hiyeroglifteki resimlerin karşılığını bulma
- C) Taşın alçı kopyalarını üniversitelere gönderme
- D) Taşın bir müzede sergilenmesine öncülük etme

4. Okuduğunuz metinle ilgili aşağıdaki cümlelerden doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) ile işaretleyiniz.

- ☐ Arkeologların Antik Mısır dilinin çözümünden önce hiyerogliflerle ilgili yanılgıları vardı.
- ☐ Dünyanın bilinmeyen tarihinin aydınlanmasında hiyerogliflerin etkisi göz ardı edilemez.
- ☐ Taş, Büyük İskender tarafından bir tapınağa gönderilmek amacıyla yazdırılmıştır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Konuşmalardaki anlam kaymalarını kavrayarak deyimlerin ve günlük dilin çoğunu anlayabilirim.

😊 😐 😞

Edebî metinlerde geçen söz sanatlarını anlayabilirim.

😊 😐 😞

Bir şiiri dinleyip ana fikrini anlayabilirim.

😊 😐 😞

Anlamını bilmediğim kelimeleri metnin bağlamından hareketle tahmin edebilirim.

😊 😐 😞

Tarihe ilişkin uzun yazıları tüm hatlarıyla anlayabilirim.

😊 😐 😞

Bir metindeki uzmanlık alanımla ilgili terimleri anlayabilirim.

😊 😐 😞

Bilgi sahibi olduğum bir konu hakkında o alana giren terimleri kullanarak hazırlıklı bir konuşma yapabilirim.

😊 😐 😞

Kendimi ünlü kişilerin yerine koyarak duygu ve düşüncelerimi ifade edebilirim.

😊 😐 😞

Sözcüklerin yan ve mecaz anlamlarını kullanarak cümleler kurabilirim.

😊 😐 😞

Bir konu veya olay hakkında kendi cümlelerimi kurabilir ve ana düşünceyi vurgulayabilirim.

😊 😐 😞

Yaşadığım çevreyi ana hatlarıyla tanıtan kısa yazılar yazabilirim.

😊 😐 😞

Farklı dillere ilişkin duygu ve düşüncelerimi ifade eden bilimsel yazılar yazabilirim.

😊 😐 😞

6

Bilimin Gözüyle

● Bölümler

- A) Sempozyuma Hazırlık
- B) Sempozyum Günleri
- C) Bildiri Sunuyorum

● Beceriler

- Bilimsel Konularda Konuşabilme
- Uluslararası Bilimsel Sempozyumlara Katılabilme
- Bilimsel Tartışmalarda Görüşlerini Uygun Bir Dille İfade Edebilme

● Kelimeler

- sunum
- makale
- görüş
- bilim
- bildiri

Üniteye Hazırlık

- Daha önce bilimsel bir toplantıya katıldınız mı?
- Sürekli takip ettiğiniz bir Türkçe yayın var mı?
- Bir sempozyumda konuşmacı olsaydınız en çok hangi konuda konuşmak isterdiniz?

A. SEMPOZYUMA HAZIRLIK

1. Okuyalım, cevaplayalım. *Sempozyum ve Bildiri*

Belli bir konuda çeşitli konuşmacıların katılımıyla düzenlenen bilimsel toplantılara sempozyum denir. Sempozyumlarda genellikle akademik bir konu, uzmanlar tarafından değişik boyutlarıyla ele alınır. Sempozyumda konu, alanında uzman kişilerce farklı yönleriyle ele alınır. Sempozyumlar genellikle bilimsel toplantılardır. Bilim, sanat, ekonomi, siyaset vb. gibi bir konuda alanında yetkin kişiler, özel izleyici topluluğuna bildiri sunar.

Sempozyumdan önce düzenleme kurulu oluşturularak konu belirlenir. Başkan ve konuş-

macılar saptanır. Başkan, konuyu dinleyicilere sunar, konu ile ilgili gerekli açıklamaları yapar. Konunun kapsamına göre bir veya birkaç oturumda düzenlenen sempozyum sonunda ortaya konan görüşlerin kısa bir özetini yapar. Sempozyum sonunda bildiriler ve alınan kararlar basılarak kamuoyuna duyurulur.

Sempozyumu açık oturum ve diğer tartışma türlerinden ayıran özellik, sempozyumda özel davetli dinleyicilerin olması ve yapılan tartışmaların, kararların bilimsel değer taşıdığı için basılarak kamuoyuna duyurulmasıdır.

Sempozyumun özellikleri şunlardır:

- Bilimsel ve ciddi bir sohbet havası içinde geçer.
- Konuşmacılar konuyu kendi uzmanlık alanları açısından ele alır.
- Amaç konuyu tartışmak değil, olumsuz ve olumlu yönleriyle değerlendirerek gerekli çözümleri üretmektir.
- Bir başkan tarafından yönetilir.
- Konuşmacı sayısı sempozyumun özelliğine göre değişir.
- Konuşmacıların konuşma süreleri beş ile yirmi dakika arasındadır.
- Konunun önemine göre birkaç oturumda, ayrı ayrı salonlarda, birkaç gün boyunca sürebilir.

Bildiri ise sempozyumlarda bilimsel konular üzerine, bir topluluk karşısında yapılan konuşmadır. Bildiride her şeyden önce aranan nitelik, bilimsel bir yenilik getirmiş olması ve orijinal bir konuyu ele almasıdır. Bunun yanında bildiri, bilinen bir konuya yenilik getirme, değişik görüş ve düşüncelerle yeni tezler ortaya koyma, bu tezleri bilimsel delillerle doğrulama veya bir önceki tezi çürütme gibi özellikleri de bünyesinde taşır.

Bu değerlendirmeye göre, bildiriye kısaca, bilimsel bir konuda yenilik getirmek, orijinal bir buluş ortaya koymak amacıyla kaleme alınmış bir yazı türü olarak tanımlamak yerinde olacaktır.

Bildiri, bir topluluk karşısında okunması bakımından konferansla benzerlik gösterir. Ancak, bildirinin dinleyicileri genellikle o konunun uzmanı kişilerden oluşur. Konferans da bilimsel olmakla birlikte öznel ve duygusal konular da yer alabilir. Oysa bildiri nesnel olmak durumundadır. Bildiri sunan kişi metne bağlı kalır. Konferansta konuşmacı zaman zaman metinden uzaklaşabilir. Konferans tek kişinin konuşmasına dayanırken bildiri genellikle sempozyumlarda belirli bir konu etrafında bir dizi konuşmayla birlikte yer alır. Konferansa göre daha kısadır. Genellikle konuşma on beş yirmi dakika ile sınırlandırılır. Sunulan bildiride ileri sürülen görüşler hakkında soru ve cevaplar yer verilir, tartışmalar yapılır.

Bildiriler uzmanlık dalının gerektirdiği dil, terim ve ifade yapısıyla yazılır. Bildiri, dinleyicilere okunmakla kalmaz, yayımlanmak üzere hazırlanır ve genellikle de yayımlanır.

1. Bir sempozyum için hangi hazırlıkların yapılması gerekir?

---

2. Sempozyum diğer toplantılardan hangi yönüyle ayrılır?

---

3. Sempozyumlarda konuşmacı sayısı neye göre belirlenir?

---

4. Bildiri ve konferans arasında farklar nelerdir?

---

2. İşaretleyelim.

	D	Y
1. Sempozyumlarda bir konunun farklı yönleri ele alınır.		
2. Sempozyumlar halk toplantılarıdır.		
3. Sempozyumlarda birden fazla başkan bulunur.		
4. Sempozyum kararları toplumla paylaşılır.		
5. Sempozyumlar birden fazla oturumda gerçekleşebilir.		
6. Bildirilerde daha önce ele alınmış konular anlatılabilir.		
7. Bildirilerde öznel ve duygusal konular ele alınabilir.		
8. Bildiriler sempozyumdan sonra yayımlanabilir.		

3. Konuşalım.

Seç Birini

Bir bildiri sunmak isteseydiniz hangi sempozyumu seçer, hangi konudan bahsederdiniz?

Çevre Sempozyumu

Çocuk Sempozyumu

Trafik Sempozyumu

4. Seçelim, yazalım.

Yunus Emre Sempozyumu

Bu sempozyumda bildiri sunsaydınız Yunus Emre'nin hangi yönünü ele alırdınız? Nelerden bahsederdiniz?

- Yunus Emre'nin Türk ve Dünya Edebiyatındaki Yeri
- Yunus Emre'ye Göre Sözün Değeri
- Yunus Emre ve İnsan Sevgisi
- Yunus Emre'de Barış ve Mutluluk

5. Dinleyelim, cevaplayalım. Sempozyuma Ulaşım

1. Sempozyumun olduğu ile kaç çeşit ulaşım yolu vardır?
.....
2. Sempozyuma ev sahipliği yapan üniversite kampüsüne şehir içinden kaç şekilde ulaşım sağlanabilir, bunlar nelerdir?
.....
3. Sempozyum katılımcıları nerede konaklayacaklardır?
.....
4. Sempozyum sekreterliğinin görevi sizce ne olabilir?
.....

6. Eşleştirelim.

1	Terminal	6	Demirtaşpaşa
2	Mudanya Feribot İskelesi	7	Ösmangazi
3	Güzelyalı Feribot İskelesi	8	Altıparmak
4	Minteks	9	Heykel
5	Demirtaşpaşa	10	İnönü

	Otobüs firmasının servisi
	48 numaralı otobüs
	2 numaralı üniversite treni
	2U belediye otobüsü
	43F numaralı otobüs
	93 numaralı otobüs
	48A numaralı otobüs

B. SEMPOZYUM GÜNLERİ

1. İnceleyelim, işaretleyelim.

Dünya Dili Türkçe

VI. ULUSLARARASI DÜNYA DİLİ TÜRKÇE SEMPOZYUMU

4 - 7 ARALIK
2013

ONURSAL BAŞKAN
Prof. Dr. Kamil DİLEK
Uludağ Üniversitesi Rektörü

DÜZENLEME KURULU BAŞKANLARI
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN
Prof. Dr. Kerime ÜSTÜNOVA

SEMPOZYUM KOORDİNATÖRÜ
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN

DÜZENLEME KURULU
Prof. Dr. Coşkun AK
Prof. Dr. Alev Sınar UĞURLU
Doç. Dr. Hülya TAŞ
Yrd. Doç. Dr. Sadettin EĞRİ
Yrd. Doç. Dr. Mustafa ÜSTÜNOVA
Öğr. Gör. Ayşe ENERGIN
Arş. Gör. Hasene AYDIN
Arş. Gör. Şermin KALAFAT
Arş. Gör. Ebru KUYBU
Arş. Gör. Burcu KAYA
Arş. Gör. Kadriye HOCAOĞLU

SEKRETERYA
Prof. Dr. Kerime ÜSTÜNOVA
Yrd. Doç. Dr. Özlem ERCAN
Yrd. Doç. Dr. Gülay DURMAZ
Arş. Gör. Tayfun BARİŞ
Arş. Gör. İbrahim KARAHANCI

İLETİŞİM: Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

16059 - Görükle Yerleşkesi Bursa - TÜRKİYE TEL: +90 224 294 18 14 / +90 224 294 18 19

E-POSTA: dunyadiluturkce2013@gmail.com WEB: http://dunyadiluturkce2013.uludag.edu.tr

YER : Uludağ Üniversitesi Mete Cengiz Kültür Merkezi / Bursa Holiday Inn Otel Görükle - BURSA

	Var	Yok
1. Sempozyumun adı		
2. Sempozyumun katılımcıları		
3. Destekleyen kuruluşlar		
4. Sempozyumun tarihi		
5. Bildiri gönderme tarihi		
6. İletişim bilgileri		
7. Onur kurulu		
8. Sempozyum konuları		

2. Dinleyelim, cevaplayalım.

VI. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Açış Konuşması

1. Uludağ Üniversitesinin amaçları nelerdir?

.....

.....

2. Rektör açış konuşmasını kimlere yapmaktadır?

.....

.....

3. Sempozyumu üniversitenin hangi bölümü organize etmektedir?

.....

.....

4. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu daha önce nerelerde yapılmıştır?

.....

.....

5. Sempozyumu hangi kurumlar desteklemektedir?

.....

.....

3. İşaretleyelim.

Sempozyum Konuları	D	Y
1. Yazılı, sözlü ve görsel iletişim aracı olarak Türk dili		
2. Türk dili haritasının tarihî ve güncel özellikleri		
3. Eski Türk dili araştırmaları		
4. Sanat dili olarak Türkçe		
5. Köken bilgisi araştırmaları		
6. Lehçe araştırmaları		
7. Çeviri bilimi araştırmaları		
8. Türk dilinde terim araştırmaları		
9. Dünya dili olarak Türkçenin öğretimi		
10. Çeviri dili olarak Türk dili		
11. Dünyadaki Türkoloji merkezleri ve çalışmaları		
12. Türkçenin güncel sorunları		
13. Disiplinlerarasılık ve Türk dili		
14. Türk dili araştırmalarında yayın sorunları		

4. Okuyalım, cevaplayalım.

Yabancılar Türkçe Öğretiminde Yunus Emre Enstitüsü Modeli (Saraybosna Örneği)

Serdar BAŞUTKU

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Eğitim ve Öğretim Merkezi
Uzman Yardımcısı basutku@yee.org.tr

Yurt dışında açılan Yunus Emre Enstitüsü Türk Kültür Merkezleri, Türkiye'nin son yıllarda gerçekleştirdiği bölgesel ve küresel açılımın yansımasıdır. İşte bu uluslararası gelişmenin bir yansıması olarak, Saraybosna Türk Kültür Merkezinin girişimleri ile Bosna-Hersek'teki kantonlarda Türkçe, seçmeli yabancı dil dersi olarak kabul edilmiştir. Zenica-Doboj (Zenitsa Doboy), Hersek-Neretva ve Bosna-Podrinje Kantonlarında Eğitim Bakanlıkları tarafından Türkçenin ilköğretim seviyesinde 6. sınıftan 9. sınıfa kadar ikinci seçmeli yabancı dil olarak okutulması kararının alınması ile birlikte 2011-2012 eğitim öğretim yılı itibariyle söz konusu kantonlardaki ilköğretim okullarında yaklaşık 1102 öğrenci Türkçe öğrenmiştir. Bu bağlamda, Yunus Emre Enstitüsü tarafından oluşan bu yeni hedef kitle için farklı bir model geliştirilerek yeni öğretim setleri hazırlanmaya karar verilmiştir. Bu kapsamda, Türkiye ile Bosna Hersek arasındaki ortak kül-

tür ve sosyal birikimden hareketle Boşnakçada var olan Türkçe ifade, kavram ve kelimelere yer veren "Haydi Türkçe Öğrenelim" seti hazırlanmıştır. Çalışmamızda Türkçenin ikinci seçmeli yabancı dil olarak Bosna-Hersek'teki kantonlarda öğretimi, bu süreçte gerçekleştirilen faaliyetler ve mevcut sorunlar ortaya konacaktır. Bu çalışmadan söz konusu hedef kitleye ders veren Türkçe öğretmenlerinin eğitimi, öğretimde standart uygulamaların yaygınlaştırılması amacıyla Yunus Emre Enstitüsü tarafından yapılan çalışmalar değerlendirilecektir.

Bunların yanı sıra, iki ülkenin sahip olduğu müşterek değerlerden faydalanılarak geliştirilen modelin, Türkçe öğretimindeki etkisinin artırılmasıyla, ortak tarih ve kültür coğrafyasını paylaştığımız diğer ülkelerde de etkili bir şekilde uygulanabilmesi için neler yapılması gerektiği ortaya konmaya çalışılacaktır.

1. Bildiriği kim sunmaktadır?
2. Yunus Emre Enstitüsü Türk Kültür Merkezlerinin açılması neyin göstergesidir?
3. "Haydi Türkçe Öğrenelim" seti hangi yaklaşımla ve niçin hazırlanmıştır?
4. Bildirinin amacı ve konusu nedir?

5. Yazalım.

Anahtar Kelimeler

Bildirinin anahtar kelimelerini bulalım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Davetiye yazalım.

Sempozyuma Davet

SEMPOZYUM

Almanya'ya Göçün 50. Yılında

GÖÇ VE EĞİTİM

Dünyaca ünlü Alman edebiyatçılar, Almanya'da yaşayan Türk edebiyatçılar ve KIBATEK'in katılımıyla gerçekleşecek sempozyuma tüm halkımız davetlidir

Maltepe Belediyesi, Maltepe Üniversitesi, 118-Y Anadolu Yakası Çevresi Federasyonu Kulüpleri Atalar Lions Kulübü, KIBATEK ve Nolte'nin katkılarıyla...

YER: MALTEPE ÜNİVERSİTESİ KONGRESAN SALONU • TARİH: 8 EYLÜL 2011 PERŞEMBE • SAAT: 10.00-16.00

7. Okuyalım, konuşalım. Bir Sempozyum Yap...

Son yıllarda üniversitelerimizde, tabiri mazur görün, bir sempozyum furçasına şahit olmaktadır. Hemen her üniversite, bilimsel etkinlikten geri durmamak adına, neredeyse her konuda sempozyum yapıyor.

Gördüğüm kadarıyla bu türden etkinliklerde, düzenleyenlerin birincil amacı, bilimsel bir iş yapmaktan çok, görünmek, tanınmak; öncelikli olarak kurumlarının/ yaşadıkları şehrin tanınmışlığını artırmaktır. Bu sebeple, ne kadar çok kişi çağrılırsa etkinliğe o kadar yararlı olunacağına inanılıyor. Hemen her müracaat kabul ediliyor. Bu türden etkinliklerin bir kısmına katılım paralı olduğu için, sanıyorum düzenleyiciler zaman zaman, bu türden “organizasyonlar”dan para da kazanmakta. Arada bir dost kazananlar da oluyor. Katılımcıların beklentileri, amaçları ise birden fazladır. Gitmedikleri, görmedikleri yerleri bu vesileyle gezip görürler masrafa girmeden. İkinci olarak akademik ilerleme için puan kazanacaklardır. Bu nedenle adında “uluslararası” ibaresi bulunan sempozyumlar, kongreler kaçırılmaz.

Sahanın profesörlerini tanımak, onlarla tanışmak, akademik ilerleme için yakınlık kurmak da katılımcılarca gözetilen bir diğer amaçtır. Önemlidir, şirinlikler ve ‘sempati ikmal’ yapmak. Yıllardır görmediği arkadaşlarını, meslektaşlarını bu vesileyle görmeyi murat edenler de

az değildir. Daha başka nedenler de eklenebilir bu saydıklarım, ama başlıcaları bunlardır.

Sempozyumlara, kongrelere katılan insaf ehli, ilim erbabı fark etmiştir; bu türden toplantılarda yeni bir buluş, özgün bir görüş, bilimsel bir sonuç ortaya koyan tebliğlerin sayısı, abartmıyorum, yüzde iki bilemediniz üç nispetindedir. İnanın beşi bulmaz. Bu bir iki değerli çalışmanın ortaya çıkması için yapılıyorsa, yapılmalıysa sempozyumlar, diyecek bir sözümüz olamaz.

Birkaç yerde söyledim, bu türden etkinlikler yapacaklara da anlatıyorum. Artık nicelik doygunluğuna ulaşıldı Türkiye’de. Yapacağımız faaliyetlerin niteliğine eğilsek diyorum. Yani bir şey yapacaksa güzel olmasına özen göstersek. En baştan katılımcı sayısına dikkat edip, söz gelimi, 100 kişi yerine 50 yahut otuz bildiri sahibi çağırsak. Bildirilerin hiç değilse özetlerini alanın insafı adamlarına okutup daha özenli bir eleme/ seçme yapılsa. Bilhassa şu “uluslararası” takıntısından artık kurtulsak. Bilhassa sosyal bilimlerde gördüğüm, yurtdışından gelen araştırmacıların hemen çoğunun turistik seyahat amacıyla geldiğidir.

Prof. Dr. Turan Karataş
Atatürk Kültür Merkezi Başkanı

Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Yazar neden yakınmaktadır?
2. Yazarın eleştirdiği konular nelerdir?
3. Yazarın görüşlerine katılıyor musunuz? Niçin?

C. BİLDİRİ SUNUYORUM

1. Dinleyelim, işaretleyelim.

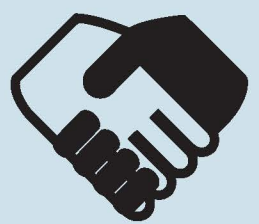
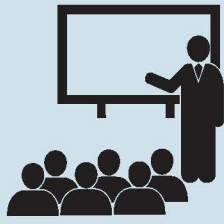
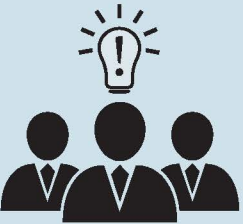
Kültürel Karşılaştırmalar Sempozyumu

	D	Y
1. Alena ve Fatih sempozyumda karşılaşıyorlar.		
2. Alena ve Fatih sınıf arkadaşıdır.		
3. Alena, Fatih'ten farklı bir konuda bildiri sunmak istiyor.		
4. Sempozyuma sadece öğrenciler katılabiliyor.		
5. Sempozyum "Kültürel Karşılaştırmalar" üzerinedir.		
6. Fatih Boşnak ve Türk gelenekleri üzerine bir bildiri hazırlamak istiyor.		
7. Fatih, Alena'ya birlikte çalışmayı teklif ediyor.		
8. Sempozyuma bildiri özeti göndermek için son tarih 15 Aralık.		
9. Sempozyumun gerçekleştirileceği şehir İstanbul'dur.		
10. Alena sempozyumdan afişler sayesinde haberdar olmuştur.		

2. İşaretleyelim.

	D	Y
1. Sempozyumun yapılacağı üniversite		
2. Sempozyuma katılacak dinleyici sayısı		
3. Sempozyuma bildiri özeti gönderme tarihi		
4. Sempozyuma katılacak bilim insanları		
5. Sempozyumun konusu		
6. Sempozyumun hangi ayda yapılacağı		
7. Sempozyumu destekleyen kuruluşlar		
8. Sempozyumun iletişim bilgileri		

3. Okuyalım, cevaplayalım.

Türk - Boşnak Halk Kültürünün Ortak Unsurları

Boşnak Anonim Halk Edebiyatı'nın önemli bir türü olan "Sevdalinka"; Arapçadan Türkçeye, Türkçeden Boşnakçaya geçen, "Sevda" kelimesinden türemiştir. Sevda; Aşk, sevgi; aşırı sevgiden doğan bir çeşit hastalık; istek, heves, arzu anlamına gelmektedir. Sevda kelimesi Boşnakçada, Türkçe anlamıyla özdeş olarak; sevda / sevdah şeklinde kullanılmaktadır. Türkçede "Âşık" anlamına gelen, sevdalı kelimesi; Boşnakçada aynı anlamda; sevdalija / sevdahlja / sevdelija şeklinde ifade edilmektedir. Türkçedeki "Âşık olma eylemi" anlamındaki, sevdalık ifadesi; Boşnakçada sevdaluk / sevdahluk şeklinde telaffuz edilmektedir. Anonim bir tür olan Sevdalinka, "Boşnakça aşk şarkıları" anlamına gelmektedir.

Boşnak Anonim Halk Edebiyatı'nın en yaygın lirik şarkı / şiir türü olan sevdalinka, Boşnakların İslamiyet'i kabul etmesiyle değişen kültürel yapının sonucunda ortaya çıkmıştır.

İslamiyet'in kadın-erkek ilişkileri, Boşnak halk kültüründe yeni davranış kalıpları oluşturmuştur. Doğrudan bir araya gelemeyen sevdalıları, okudukları sevdalinkalarla birbirlerine seslerini duyuruyorlardı. Sevdalı iki gencin buluşma yerleri ise genellikle pencere dibi oluyordu. Âşığın pencere dibinde söylediği sevdalinkaya, maşuk (sevgili) kafes arkasında bir başka sevdalinka ile ya da aynı sevdalinkanın bir diğer bölümüyle cevap verirdi. Böylece iki âşık birbirlerine duygularını ifade ederlerdi.

Sevdalinkalar, anonim bir tür olduklarından, hangi tarihten itibaren ortaya çıktıkları konusunda kesin bir bilgi olmamakla birlikte; XVI. yüzyıldan itibaren Boşnak halk kültüründe görülmeye başladığı kabul edilmektedir. Yazılı bir kaynakta ilk olarak 1574 yılında Hırvat yazar, Luka Botić bahsetmiştir. Onlu hece vezniyle yazılmış bu sevdalinka, altı dizeden oluşmaktadır. Botić, Split pazarında Adil isimli Müslüman Boşnak delikanlının Marija isimli Hristiyan genç kıza olan aşkını dile getirdiği sevdalinkayı eserinde kaydetmiştir. Botić, Osmanlı-Venedik sınırında bu tarz aşkların, olayların çok olduğunu vurgulamıştır. Bir süre Bosna Hersek'te kalmış Rus tarihçi Aleksandar F. Giljferding, Hersek'te

Stolac şehrinin kaymakamı Hamza Bey Rizvanbegovic'in konağında akşamları tambur eşliğinde sevdalinkaların söylendiğini belirterek, bey konaklarında özellikle Ramazan akşamları sevdalinkaların okunduğunu ifade etmiştir. Fransisken Antun Knežević 1870 yılında "Bosna'daki Evlenme Adetleri" isimli kitabında sevdalinka örneğinden hareketle, Türk kızlarının ve oğlanlarının arasındaki aşkın nasıl yaşandığını ifade etmiştir. Knežević'e göre, Türk erkeklerin kız evine girmeleri yasaktı; bundan dolayı kızlar akşamları pencere önüne geçer sevdalinka okurlardı. Oğlanlar ise tambur eşliğinde sevdalinkalara karşılık verirlerdi. Kızlar sevdalinkayı bitirip pencereden uzaklaşınca oğlanlar rüyadan uyanmış gibi kalkıp giderlerdi. 1893 yılında Çek etnomüzikolog Ludvig Kuba, Mostar şehrinde Ramazan geceleri ailelerin bir evde toplandığını, erkeklerin bu toplantılarda sevdalinka okuyup tambur çaldıklarını, kızların ise tepsi çevirerek sevdalinka söylediklerini ifade eder. 1894 yılında Hırvat seyahatname yazarı Ferde Hedelev, İstanbul'a giderken Bosna'dan geçer ve sevdalinkaların kahvehanelerde müzik eşliğinde söylendiğini belirtir. Sevdalinkaların çoğunlukla kadınlar tarafından söylenmesi, icra ortamı ve zamanlaması açısından manilerle benzerlikleri görülmektedir.

Sevdalinka, Boşnaklarla aynı coğrafyada yaşayan, aynı dili konuşan Sırp ve Hırvatların halk kültüründe görülmemektedir. XIX. yüzyılın ortalarında Polonyalı şair, Adam Mickiewicz sevdalinkalara değinmiş; bu şiirlerin / şarkıların hangi topluluğa ait olduğunu belirtmiştir. Mickiewicz, sevdalinkaların İslam dinine inanan Slavların, bu şiirleri Slavca söylediklerini belirtmiştir. Sevdalinkalarda mübalağa sanatının yaygınlığına da değinen Mickiewicz, bu sanatın Boşnak şiirinde, Doğu şiirinin bir tesiri olarak görmüştür.

Kaynak: Prof. Dr. Alena Čatović

Anahtar Kelimeler: Sevdalinka, Boşnak Halk Kültürü, Anonim Halk Edebiyatı

1. "Sevdalinka" kelimesinin kökeni nedir?

.....

2. Sevdalinka'nın anlamı nedir?

.....

3. Boşnaklar İslamiyet'i kabul ettikten sonra hayatlarında ne gibi farklılıklar oluşmuştur?

.....

4. Boşnaklarla aynı coğrafyada yaşayan aynı dili konuşan hangi milletlerde Sevdalinka yoktur?

.....

5. Sevdalinkalar hangi tarihten itibaren ortaya çıkmışlardır?

.....

4. Konuşalım. Bilimsel Yayınlar

Yayinsız bilim ölüdür.

Alıntı yaparken bilimsel etik kurallarına uymak erdemdir.

Bilimsel yayınlar tarafsız olmak mecburiyetindedir.

5. Dolduralım.
Bildiri Başvuru Formu

**SEMPOZYUM
BAŞVURU FORMU**

Katılımcının;

Adı, Soyadı	
Doğum yeri ve yılı	
E- Posta	
Telefon Numarası	
Faks Numarası	
Adres	

Bildiri Başlığı	
Bildiri Özeti	

Anahtar Kelimeler	
-------------------	--

Sempozyumun şartlarını okudum ve kabul ediyorum.

İmza

Kültürel İlişkiler

Arap ülkeleriyle Türkiye arasındaki kültürel değerlere ışık tutmayı amaçlayan, Uluslararası Türk-Arap Ortak Kültür Mirası Sempozyumu, başkent Amman'daki Ürdün Üniversitesinde yapıldı.

Sempozyumun açılışına Ürdün Başbakanı Abdullah en-Nusur, Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı, Türkiye'nin Amman Büyükelçisi Sedat Önal, Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Prof.Dr. Hayati Develi ve eski Kültür Bakanı Salah Cerrar katıldı.

Başbakan Nusur açılışta yaptığı konuşmada, "Türk kültür ve medeniyeti kültürel mirasımızın bir parçasıdır. Kral 1. Abdullah Türkiye'yi ziyaret eden ilk Arap lideridir. Bu, iki ülke arasındaki ilişkinin mahiyetini gösteriyor" ifadesini kullandı.

Millî Eğitim Bakanı Avcı, ülke arasındaki kültürel ilişkileri geliştirmeye çalıştıklarını belirterek, kültürel alışverişin sağlanması amacıyla Ürdün okullarında okutulan müfredata Türkçenin konulması yönünde çalışmalarda bulunduklarını bildirdi.

Sempozyumda konuşan Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Hayati Develi ise Türkiye ve Arap ülkeleri arasındaki ilişkilerin daha da gelişmesi için Yunus Emre Enstitüsünün Arap ülkelerinde açtığı kültür merkezlerinin büyük önem taşıdığını belirterek bundan sonraki dönemde kültürel, iktisadi ve siyasi ilişkilerin daha da gelişmesi için bu tür faaliyetler düzenleyeceklerini ifade etti. Sempozyuma, Türkiye ve Ürdün'ün yanı sıra Mısır, Tunus, Cezayir, Fas, Lübnan, Filistin ve Suriye'den çok sayıda düşünür katıldı.

Arap ülkeleriyle Türkiye arasındaki kültürel değerlere ışık tutmayı amaçlayan ve BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Arap Üniversiteler Birliği ile Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından desteklenen sempozyumda, Arap ve Türk toplumları arasındaki kültürel, sosyal ve tarihi ilişkiler konusunda görüş ve öneriler sunuldu.

Program dolayısıyla Amman'a gelen Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı onuruna elçilikte bir resepsiyon verildi. Bakan Avcı ve Başkan Develi resepsiyonda sempozyum katılımcılarıyla bir araya gelerek sohbet etme fırsatı buldular.

Program dünyanın yedi harikasından biri olarak kabul edilen Petra'ya yapılan geziyle sona erdi.

DEĞERLENDİRME

HULUSİ BEHÇET

20 Şubat 1889'da İstanbul'da dünyaya gelen ve zor bir çocukluk dönemi geçiren Türk bilim adamı Hulusi Behçet, henüz çok küçükken annesini kaybetmiş ve babaannesi tarafından büyütülmüştür. İlköğrenimini o zamanlar Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yer alan Şam'da tamamlamıştır. Fransızca, Almanca ve Latince öğrenmiştir.

Tıp öğrenimini, o dönemlerde sivil tıp öğretimi olmadığı için İstanbul'da, Gülhane Tıp Akademisi'nde almıştır. 1910'da buradan mezun olduktan sonra dermatoloji ve cinsel hastalıklar alanında uzmanlaşmıştır. Birinci Dünya Savaşı yıllarında Edirne'deki askeri hastanede dermatoloji uzmanı olarak çalışmıştır. Savaştan sonra tıbbi bilgisini geliştirmek amacıyla önce Budapeşte'ye sonra da Berlin'e gitmiştir. Türkiye'ye döndükten sonra önce Hasköy Cinsel Hastalıklar Hastanesinde, sonra Vakıf Gureba Hastanesinde çalışmıştır. Osmanlı Devleti'nden kalan en köklü eğitim kurumu Darü'l-Fünun'un eğitim sistemi ve yapısı değiştirilerek 1933'te İstanbul Üniversitesi adını aldı. Hulusi Behçet, İstanbul Üniversitesinde Dermatoloji Kliniğini kurdu ve profesör seçildi. Hulusi Behçet, Türkiye Cumhuriyeti'nde profesör unvanı alan ilk kişidir. 1937 yılında bir kan damarı hastalığı olan ve günümüzde de onun adıyla anılan, nedeni tam olarak bilinmeyen ve nadir görülen Behçet hastalığını keşfetti. İlk yıllardan beri dermatoloji konusunda üretken bir bilim adamı oldu. Birçok ulusal ve uluslararası kongreye bildirileriyle katıldı, birçok dergide makalesi yayımlandı, birçok kitap yayımladı, yeni nesillerin eğitimine yardımcı olmak için yabancı dillerden Türkçeye çeviriler yaptı.

Türk ve dünya tıp tarihine adını altın harflerle yazdıran Hulusi Behçet, ardında yüzlerce öğrenci, onlarca kitap ve makale bırakarak 8 Mart 1948 yılında hayata gözlerini yummuştur.

1. Hulusi Behçet ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eğitim amaçlı çeşitli ülke ve şehirlerde yaşamıştır.
- B) Sağlık bilimleri ile ilgili çok sayıda eseri vardır.
- C) Tıp dünyasında kendi adıyla anılan hastalık vardır.
- D) Meslek seçiminde yaşadığı dönemin katkısı olmuştur.

2. Son paragrafta geçen "adını altın harflerle yazdırmak" ifadesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Yapılanları ilan etmek
- B) Başarılı işlerle anılmak
- C) Kendi adına anıt yaptırmak
- D) Tarih kitaplarına konu olmak

3. Okuduğunuz metinde ..... değinilmemiştir.

- A) dermatoloji alanındaki buluşlara
- B) Hulusi Behçet'in akademik başarılarına
- C) Darü'l-Fünun'un eğitim sistemi hakkındaki bilgilere
- D) sivil tıp eğitimiyle ilgili sınırlılıkların olduğu dönemlere

4. Okuduğunuz metin ile ilgili aşağıdaki cümlelerden doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) ile işaretleyiniz.

- ☐ Hulusi Behçet unvanıyla yaşadığı dönemde ilk olma özelliğine sahiptir.
- ☐ Behçet hastalığının sebepleri ile ilgili kesin açıklamalar yapılmıştır.
- ☐ Hulusi Behçet'in çalışmaları eğitim amaçlı kullanılmaktadır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Bir anadili konuşucusunun günlük hayatta yaptığı konuşmaları anlayabilirim.

😊 😐 😞

Bilimsel ve teknik terimlerin çokça yer aldığı konuşmaları anlayabilirim.

😊 😐 😞

Metinlerdeki anahtar kelimeleri çıkarabilirim.

😊 😐 😞

Konuşmalardaki üslubu ve anlam kaymalarını kavrayarak deyimlerin çoğunu anlayabilirim.

😊 😐 😞

Metindeki bölümler arasındaki geçiş ve bağlantıları fark edebilirim.

😊 😐 😞

Okuduğum metinlerle ilgili sorulara cevap verebilirim.

😊 😐 😞

Konuları uygun şekilde ilişkilendirebilir, bazı noktaları geliştirip açıklamalar yapabilirim.

😊 😐 😞

Uzun ve zor metinleri kendi düşüncelerimle özetleyebilirim.

😊 😐 😞

Kişisel veya mesleki ilgi alanlarına ilişkin bir konuda ayrıntılı bir sunum yapabilirim.

😊 😐 😞

Bir ana tez etrafında farklı bilgi ve verileri bir araya getirerek bir bütünlük içinde sunabilirim.

😊 😐 😞

Konunun ve türün özelliğine uygun sözcük, kavram ve terimleri kullanabilirim.

😊 😐 😞

Bilimsel bir sempozyuma katılabilmek için başvuru formu doldurabilirim.

😊 😐 😞

7

Sayılarla Hayat

● Bölümler

- A) Abaküsten Bilgisayara
- B) Sayılar Ne Söyler?
- C) Hayatımızdaki Sayılar

● Beceriler

- Türk Kültüründeki Sayılarla İlgili Kültürel Unsurları Bilme
- Nüfusla İlgili Bilgileri Anlama

● Kelimeler

- rakam
- kültür
- nüfus
- yoğunluk

Üniteye Hazırlık

- Sayısal dersleri mi sözel dersleri mi daha çok seviyorsunuz?
- Sizce bir ülkenin nüfusunun fazla olmasının ne gibi faydaları vardır?
- Ülkenizde sayılara yüklenen özel anlamlar var mı? Birini örnek verebilir misiniz?

A. ABAKÜSTEN BİLGİSAYARA

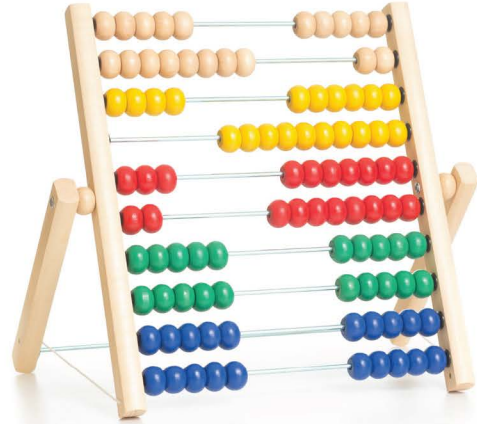
1. Okuyalım, yerleştirelim.

Sıra Sıra Boncuklardan Mini Mini Bilgisayarlara

20. yüzyılın ortalarına kadar kimse bilgisayar diye bir aygıtın olabileceğini düşünemezdi. Oysa bugün hemen her evde bir bilgisayar var. Üstelik de günümüzün bilgisayarları göz açıp kapayıncaya kadar trilyonlarca işlem yapabiliyor. Bilgisayarların tarihini adım adım keşfetmeye ne dersiniz?

1. ....

Günümüzde bilgisayarların yaptığı karmaşık hesap işlemlerini geçmişte insanlar yapardı. Ancak hesap yapmak zor bir işti. Hem işlemler uzun sürüyordu hem de hata yapma olasılığı çok yüksekti. Bu yüzden insanlar, hesap işlemlerini kolaylaştıran aygıtlar geliştirmeye başladılar. Bu aygıtların ilk örneklerinden biri bundan binlerce yıl önce Babillerin geliştirdiği düşünülen "abaküs"tür. Çubuklara geçirilmiş boncuklardan oluşan abaküs, aynı zamanda bilgisayarların ilk örneği olarak da kabul edilir.

2. ....

Zaman içinde, hesap işlemlerini daha kolay yapmayı sağlayan buluşlar ortaya çıkmaya başladı. Yaklaşık dört yüz yıl önce Alman Profesör Wilhelm Schickard (Vilhelm Şiikard) ilk hesap makinesini geliştirdi. Schickard, ünlü matematikçi ve gök bilimci Johannes Kepler (Yohannes Kepler)'in hesap işlerini kolaylaştırmak istiyordu. Bunun için 1623'te bir hesap makinesi yap-

maya başladı. Ancak veba salgınında yaşamını kaybetti ve makinesini tamamlayamadı. Schickard'ın planları doğruydu, makine çalışıyordu. Bu sebeple hesap makinesini bulan kişi Schickard olarak kabul edilir.

3. ....

Joseph Marie Jacquard (Jozef Mari Jekar) adlı Fransız buluşçu, 1801'de üzerine delikler açtığı kartları kumaş dokuma makinelerinde kullanmaya başladı. Kartların üzerindeki delikler dokuma sırasında kumaş üzerinde desen oluşmasını sağlıyordu. Bu delikli kartların benzerleri ilk bilgisayarlarda veri girişi yapmak amacıyla kullanıldı.

4. ....

Farklı amaçlarla kullanılabilen ilk bilgisayar 1941'de geliştirildi. Alman bilim insanı Konrad Zuse'nin geliştirdiği Z3 adlı bilgisayar dört işlem yapabiliyordu. Verileri girmek için delikli kartların kullanıldığı Z3, 1944'te bir bombardımanda yok olana kadar uçaklarla ilgili hesapların yapımında kullanıldı. Ardından 1944'te Colossus (Kolossus) ve Amerikan Harvard Mark 1 (Harvard Mark 1) çağdaş bilgisayarların ilk örneği olarak kabul edilir.

5. ....

1945'te tasarlanan bilgisayarlar, bir apartman dairesini kaplayacak kadar büyüktü. Bu bilgisayarlar hesap yapabiliyor, sonuçların çıktısını yazıcıdan alabiliyordu.

6. ....

Bilgisayarlar zaman içinde daha küçük boyutlarda üretilmeye başlandı. Özellikle 1947'de transistörün bulunmasıyla bu küçülme daha da hızlandı. 1960 yılında yeni bir bilgisayar modelinin geliştirilmesiyle de bilgisayarlar daha ucuza üretilmeye başlandı ve ilk bilgisayar oyunu tasarlandı.

7. ....

İlk kişisel bilgisayar, 1970'te John Blankenbaker (Con Blenkinbeykır)'ın geliştirdiği Kenbak-1 oldu. Ancak Kenbak-1'in ekranı ve klavyesi yoktu. Üzerindeki düğmelerle programlanıyordu. Sonuçlar da ışıklı göstergelerde görüntüleniyordu.

8. ....

Günümüzdeki masaüstü bilgisayarların ilk örneği 1981 yılında piyasaya çıktı. Aynı yıl ilk taşınabilir bilgisayar da üretildi. Büyükçe bir bavul görünümündeki bu 12 kilogramlık bilgisayarın klavyesi, ekranı ve disket sürücüsü de beraberinde bulunuyordu.

9. ....

Günümüzde kullandığımız masaüstü bilgisayarlar ilk örneklerinden çok daha yüksek bir işlem gücüne sahiptir. Bellekleri de çok daha geniştir. Masaüstü bilgisayarlara fare ve benzeri aygıtlar da bağlanabiliyor. Bunlar, bilgisayarların kullanımını çok kolaylaştırıyor. Taşınabilir bilgisayarlarla birlikte bilgisayarların boyutları da neredeyse bir defter kadar hatta not defteri kadar küçük olabiliyor. Üstelik bunlar, eskiden bir odayı dolduracak kadar kocaman olan bilgisayarlardan daha hızlı çalışıyor.

Levent DAŞKIRAN

1. Okuduğunuz metnin alt başlıkları aşağıda karışık olarak verilmiştir. Bu alt başlıkları metnin uygun bölümlerine yazalım.

- şimdiki Bilgisayarlar ok Hızlı
- Boncuklarla Hesap
- Kişisel Bilgisayar ağı Başlıyor
- Hesap Makineleri Geliyor
- Çağdaş Bilgisayarlar Doğuyor
- Delikli Kartlar
- Kocaman Bilgisayarlar
- Bilgisayarlar Gittikçe Klyor
- Hoş Geldin Masaüstü Bilgisayar

2. Başlık ve alt başlıklardan hareketle metnin konusu hakkında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Bilgisayarın tarihi
- B) Bilgisayar ağı
- C) Geçmişten günümüze bilgisayarlar
- D) Bilgisayar teknolojisi

3. Aşağıdaki sorularla ilgili cümleleri okuyalım ve soruların cevabını bulalım.

1. Bu nedir?

Çubuklara geçirilmiş boncuklardan oluşur. Bilgisayarların ilk rneği olarak da kabul edilir.

2. Bu kimdir?

Yaklaşık dört yüz yıl önce ilk hesap makinesini geliştirdi.

3. Bu kimdir?

1801'de üzerine delikler açtığı kartları kumaş dokuma makinelerinde kullanmaya başladı.

4. Bu nedir?

Çağdaş bilgisayarların ilk rneği olarak kabul edilir.

5. Bu kimdir?

Alman bilim insanıdır. Geliştirdiği bilgisayar dört işlem yapabiliyordu.

6. Ne zaman?

İlk bilgisayar oyununu tasarlandı.

7. Ne zaman?

Masaüstü bilgisayarların ilk rneği piyasaya ıktı.

8. Bu kimdir?

Kenbak-1 adlı ilk kişisel bilgisayarı tasarladı.

9. Bu nedir?

Bu bilgisayar çeşidi ile bilgisayarların boyutları da neredeyse bir defter kadar hatta not defteri kadar küçüldü.

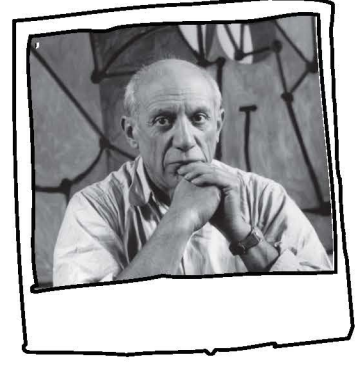

2. Dinleyelim, cevaplayalım. Pablo Picasso ve 4 Rakamı

1. Metni dinleyelim ve sorulara cevap verelim.

- Kim? .....
- Kiminle? .....
- Ne? .....
- Ne zaman? .....
- Niçin? .....

2. Picasso hakkında aşağıdakilerden hangisini söyleyemeyiz?

- A) Hayal gücü geniş bir öğrenci
B) Matematiğe karşı ilgili
C) Öğrenciliğinde resim yapmaya meraklı
D) Büyük bir sanatçı

3. Dinleyelim, cevaplayalım. Satrancın Hikâyesi ve Üslû Sayılar

1. Satranç ilk kez nerede oynanmıştır?
.....
2. Satrancı kim bulmuştur?
.....
3. Satrancı ilk kimler oynamıştır?
.....
4. Şah oyunu beğenmiş mi?
.....
5. Rahip satrancı ne amaçla yapmıştır?
.....
6. Şah, rakibine ödül olarak ne vermiştir?
.....
7. Maliye memurları niçin zorlanmış?
.....

3. Tamamlayalım. Hangi karede ne kadar buğday?

1. karede	
2. karede	
3. karede	
4. karede	
10. karede	
15. karede	
25. karede	
31. karede	
49. karede	
54. karede	
64. karede	18.446.744.073.709.551.615

4. Dinlediğiniz metne göre;

- a) Şah nasıl bir insandır?
b) Rahibin özellikleri nelerdir? Anlatınız.

4. Dinleyelim, cevaplayalım.

"Matematik" in Hayatımızdaki Yeri ve Önemi

1. Dinlediğiniz metne göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Öğrenciler matematiğin günlük hayatla ilişkisine inanır.
- B) Matematik hayatın bazı alanlarında önemli bir yere sahiptir.
- C) İnsanlar dinlenirken ya da eğlenirken de matematikten yararlanır.
- D) Matematik asık yüzlü ve korku duyulan bir disiplindir.

2. Dinlediğiniz metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Matematik hayatımızın her alanında bize yardımcı olur.
- B) Matematik problemlerini çözmek insanı dinlendirir.
- C) Matematik soyut bir bilim dalıdır.
- D) DNA'larımızın dizilişi matematiksel kurallara göreir.

3. Aşağıdaki cümleler ve ilgili birimi eşleştirelim.

Sabah çalar saati 6.30'a kurdum.

Kırtasiyeden bir kalem satın aldım.

Dolmuş 2 lira verim, dolmuşçu bana 25 kuruş para üstü verdi.

Teknoloji tasarım dersinde proje yaparken metreyi kullandım.

Basketbol maçında beş faul yaptığım için oyun dışı kaldım.

Omlet yaparken tuzu omlete göre oranladım.

dört işlem

zaman ölçüsü

dört işlem

tam sayılar

uzunluk ölçüleri

oran orantı

5. Okuyalım, konuşalım.

Hoca'nın Hesabı

Nasreddin Hoca bir gün heybe almak için pazara gider. Güzel bir heybe görüp pazarcı ile pazarlık yapar ve bir akçeye anlaşır. Tam oradan ayrılacaktır ki daha güzel bir heybe dikkatini çeker:

- Kaç akçe şu heybe muhterem?
- İki akçe hocam.

- Aldım gitti, diyen hoca elindeki bırakır ve onu alıp tam gidecekken pazarcı seslenir:

- Hocam! Bu heybe iki akçe. Sen bir akçe verdin.

Hoca sinirlenir:

- Bre cahil adam! Sana önce bir akçe verdim. Sonra da bir akçelik heybe bıraktım! İki eder iki akçe. Daha benden neyin parasını istersin!

Hoca'nın hesabı doğru mudur? Niçin

6. Okuyalım, tamamlayalım. Deli mi Akıllı mı?

Mahallenin delisi, sokağa yeni taşınan komşularının eşya taşıyışlarını seyrediyordu. Eşya taşıyan kişinin gayet güçlü ve iri yarı bir görüntüsü vardı. Eşyaları bir çırpıda 5. kata çıkarıyordu. Bir süre onu seyreden deli, yavaş yavaş adamın yanına yaklaştı. Onun geldiğini fark eden adam, bir şeyler sormak istediğini anlayıp beklemeye başladı. Nihayet deliden soru geldi:

- Bu eşyaların neden hepsini birden taşımıyorsun?
- Dikkat etmedin galiba. Burada bir kamyon eşya var. Hepsini bir seferde nasıl taşıyacağım?
- Bir seferde taşıyabileceğin miktarda eşyayı sırtladığında, üzerine o ağırlığın binde birini koyarsam yine taşıyabilir misin?
- Elbette. Ne kadar fark edecek ki?
- Öyleyse tekrar binde birini koyabilirim ve sen yine taşıyabilirsin.
- Doğal olarak! Binde birlik ağırlık farkı, beni etkilemez.
- Peki, bunu devamlı yaptığımda tüm eşyaları yüklemiş olmaz mıyım?
- Eeee, şeyy... evet!
- O hâlde neden hepsini birden taşımıyorsun?

1. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

Deli adamın matematik hesabı doğrudur çünkü .....

Deli adamın matematik hesabı mantıklı değildir çünkü .....

7. Okuyalım, cevaplayalım. Sayılar Yalan Söylemez

Öğretmen matematik dersinde öğrencilere sordu:

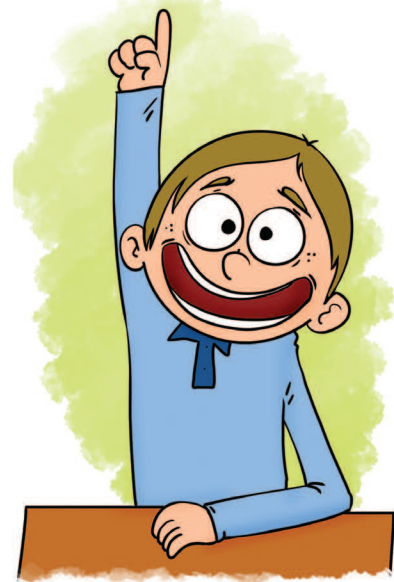
- Çocuklar sayılar asla yalan söylemez. Örneğin bir adam tarlayı on günde sürerse, on adam bir günde sürebilir. Buna benzer bir örnek de siz bulun bakalım!

Öğrencilerden birisi gülerek cevap verdi:

- Örneğin bir vapur Atlantik Okyanusu'nu altı günde geçerse, yüz kırk dört vapur da bir saatte geçer!..

1. Fıkırada yer alan öğrenci için hangisi söylenemez?

- A) akıllı
- B) zeki
- C) sinsî
- D) öz güven sahibi

8. Okuyalım, cevaplayalım.

Arabanın Hangi Lastiği Patladı?

Dört üniversite öğrencisi, uyanamadıkları için matematik finaline geç kalırlar ve okula gidince hocaya arabalarının lastiğinin patladığını söylerler. Hoca ilk başta inanmaz ama öğrencilerinin yalvarmalarına dayanamayarak onları üç gün sonra sınav yapacağını söyler. Sınav günü gelince hoca, dört öğrencinin hepsini boş bir salonun ayrı ayrı köşelerine oturtur.

Sınav geçme sistemi şöyledir: 100 üzerinden 50 puan alan herkes sınavı geçebilir. Hocanın hazırladığı sınavda ise ön sayfada 10'ar puanlık dört tane basit matematik sorusu vardır. Bunları kolayca çözerler. Arka sayfada ise 60 puanlık bir soru vardır:

"Arabanın hangi lastiği patladı?"

1. Arabanın hangi lastiği patladı? sorusu ile öğretmenin asıl anlatmak istediği nedir?

2. Fıkranın ana fikrini en iyi açıklayan atasözleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru biçimde verilmiştir?

- A) Ramazanda yalan söyleyenin yüzü, bayramda kara olur. - Ardıcın közü olmaz, yalancının sözü olmaz.
- B) Yalancının evi yanmış, kimse inanmamış. - Yalancının mumu yatsiya kadar yanar.
- C) El eliyle yılan tutan, yarısını yalan tutar. - Yalancının mumu yatsiya kadar yanar.
- D) Ramazanda yalan söyleyenin yüzü, bayramda kara olur. - Yalancının mumu yatsiya kadar yanar.

9. Okuyalım, cevaplayalım.

Uçak Yolculuğu

İki Matematikçi seyahat için uçağa binerler. Uçak havalandıktan bir saat sonra bir anons duyulur:

- Sayın yolcularımız, uçağımızın dört motorundan biri arızalanmıştır. Endişe etmeyiniz. Üç motorla uçuşu tamamlayabiliriz. Fakat beş saat sürecek yolculuğumuz yedi saate uzamıştır.

Yola devam edilir. Kısa bir süre sonra yeni bir anons duyulur:

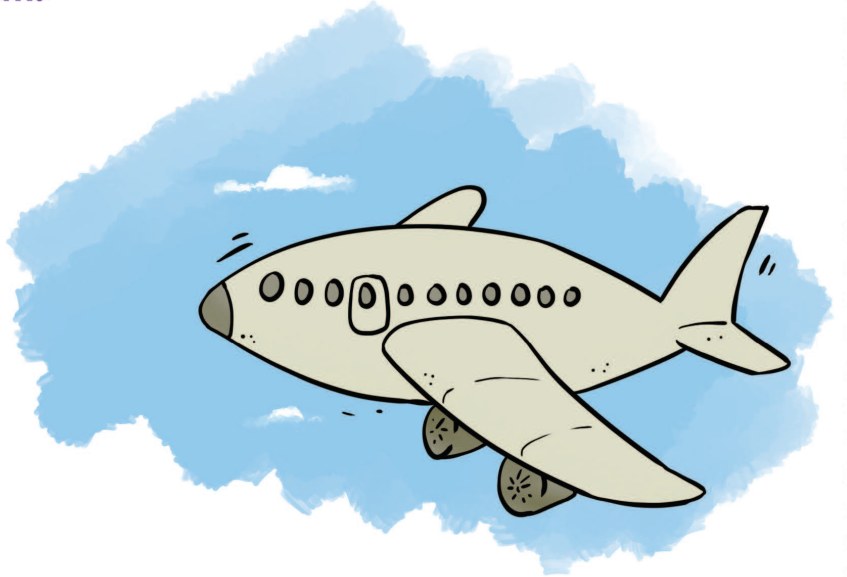
- Sayın yolcularımız, uçağımızın sağlam olan üç motorundan biri arızalanmıştır. Kaygılanmayınız. İki motorla uçuşu tamamlayabiliriz. Fakat yolculuğumuz on saate uzamıştır.

Derken az bir vakit sonra üçüncü anons duyulur:

- Sayın yolcularımız, motorlarımızdan biri daha arızalanmıştır. Fakat paniğe kapılmayınız. Tek motorla da uçuşu tamamlayabiliriz. Ancak yolculuğumuz on sekiz saate uzamıştır.

Bu son anons üzerine matematikçilerden biri şöyle der:

- Umarım bu son motor da arızalanmaz. Yoksa sonsuza kadar burada kalacağız...

1. Aşağıdaki deyimleri anlamları ile eşleştiriniz.

panik olmak

bir olay dolayısıyla büyük bir korku ve telaş içinde umutsuzluğa düşmek

panik yaratmak

yaptığı bir işin yanlış veya uygunsuz sonuç verdiğini anlayarak üzölmek

paniğe kapılmak

korku, dehşet uyandırmak

2. Eş anlamlı kelimeleri eşleştiriniz.

endişe etmek

duyuru

arızalanmak

gezi

seyahat

kaygılanmak

anons

bozulmak

10. Konuşalım.

Sorunların Çözümü

"Arkadaşımın sorunu benim sorunum."

Sınıf arkadaşınız matematik dersinden bir türlü başarılı olamıyor. Matematiğin çok zor olduğunu düşünüyor ve bu dersi gözünde çok büyütüyor. Matematik sınavından da zayıf notlar alıyor. Bundan dolayı çok üzgün ve sorunu-

nu kimseyle paylaşmak istemiyor. Bu durum da sizi ve diğer arkadaşlarınızı üzüyor.

Arkadaşınıza yardım etmek istemez misiniz? Haydi, onunla konuşun ve bu sorunu birlikte çözebileceğinize onu ikna edin.

11. Yazalım.

Otobüs Gecikti

Aşağıda bir metnin giriş bölümü verilmiştir. Bu bölümde verilen bilgilerden hareketle metni tamamlayınız.

Beklediğiniz otobüs gelmek bilmedi, "Biraz daha, haydi biraz daha!" dediniz ama sonunda sabrınız taşı. "Yürürüm daha iyi!" diyerek yola çıktınız. İyisi mi, siz siz olun gelecek sefer otobüsünüzü bekleyin. Matematikçilere göre hemen her zaman en iyi strateji bu!..

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B) SAYILAR NE SÖYLER?

1. Okuyalım, cevaplayalım. Türkiye'nin Nüfusu Açıklandı

Türkiye İstatistik Kurumuna (TÜİK) göre, Türkiye'nin nüfusu 2012 sonu itibarıyla 75 milyon 627 bin 384 kişi oldu. TÜİK'e göre, Türkiye'nin yıllık nüfus artış hızı, 2012 yılında binde 12 olurken nüfus bir yılda 903 bin 115 kişi arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2012 yılı "adrese dayalı nüfus kayıt sistemi" sonuçlarını açıkladı. Türkiye nüfusu 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla 75 milyon 627 bin 384 kişi oldu.

Türkiye'de ikamet eden nüfus 2012 yılında, bir önceki yıla göre 903 115 kişi arttı. Erkek nüfusun oranı %50,2 (37 956 168 kişi), kadın nüfusun oranı ise %49,8 (37 671 216 kişi) olarak gerçekleşti.

Türkiye'nin yıllık nüfus artış hızı, 2012 yılında %12 olarak gerçekleşti. 2011 yılında %13,5 olan yıllık nüfus artış hızı 2012 yılında %12'ye düştü.

İl ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranı %77,3 oldu. İl ve ilçe merkezlerinde ikamet edenlerin oranı 2011 yılında %76,8 iken 2012 yılında %77,3 olarak gerçekleşti.

İstanbul'da ikamet eden nüfus bir önceki yıla göre %1,7 artış gösterdi. Türkiye nüfusunun %18,3'ünün ikamet ettiği İstanbul, 13 854 740 kişi ile en çok nüfusa sahip olan il oldu. Bunu sırasıyla takip eden iller;

%6,6 ile (4 965 542 kişi) Ankara, %5,3 ile (4 005 459 kişi) İzmir, %3,6 ile (2 688 171 kişi) Bursa, %2,8 ile (2 125 635 kişi) Adana'dır. Bayburt ili ise 75 797 kişi ile en az nüfusa sahip il oldu.

Türkiye Nüfusunun Ortanca Yaşı Yükseldi

Ülkemizde 2011 yılında 29,7 olan ortalama yaş, 2012 yılında önceki yıla göre artış göstererek 30,1 oldu. Ortanca yaş erkeklerde 29,5 iken, kadınlarda 30,6 olarak gerçekleşti. Ortanca yaşın en yüksek olduğu iller sırasıyla Sinop (37,5), Çanakkale (37,2) ve Balıkesir (37,2) iken en düşük olduğu iller ise sırasıyla Şırnak (18,5), Şanlıurfa (18,9) ve Ağrı (19,5)'dir.

Çalışma Çağındaki Nüfus Bir Önceki Yıla Göre %1,5 Arttı

Ülkemizde 15-64 yaş grubunda bulunan çalışma çağındaki nüfusun oranı 2011 yılına (%67,4) göre 0,2 puan artarak %67,6 (51 088 202 kişi) olarak gerçekleşti. 0-14 yaş grubundaki nüfusun oranı ise %24,9'a (18 857 179 kişi) gerilerken, 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun oranı da %7,5'e (5 682 003 kişi) yükseldi.

Türkiye'de Kilometrekareye Düşen Kişi Sayısı Arttı

Nüfus yoğunluğu olarak ifade edilen bir kilometrekareye düşen kişi sayısı, Türkiye genelinde 2011 yılına göre 1 kişi artarak 98 kişi oldu. İstanbul kilometrekareye düşen 2 666 kişi ile nüfus yoğunluğunun en yüksek olduğu ilimiz oldu. Bunu sırasıyla; 453 kişi ile Kocaeli, 333 kişi ile İzmir, 264 kişi ile Gaziantep ve 258 kişi ile Bursa illeri takip etti.

Nüfus yoğunluğu en az olan il ise kilometrekareye düşen 12 kişi ile Tunceli oldu. Yüzölçümü bakımından ilk sırada yer alan Konya'nın nüfus yoğunluğu 53, en küçük yüzölçümüne sahip Yalova'nın nüfus yoğunluğu ise 250 olarak gerçekleşti.

1. Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. 2012 yılında Türkiye'nin nüfusu 75 627 384'tür. Verilere göre 2012 yılında nüfus 903 115 kişi arttığına göre 2011 nüfusu kaç olur?
.....
2. 2012 nüfus sayımı sonucunda erkek nüfusun 37 956 168, kadın nüfusun ise 37 671 216 olduğu belirlendi. Buna göre kadın nüfus ile erkek nüfus arasında yüzde kaçlık bir fark vardır?
.....
3. 2012 nüfus bilgilerine göre il ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranının % 77,3 olduğu tespit edildi. Buna göre kırsal kesimde yaşayanların oranının %22,7 olduğu görülmektedir. Kırsal kesim nüfusunun azlığı ya da şehir nüfusunun yoğunluğu ne anlama gelir?
.....
4. Nüfusun şehirlerde yoğunlaşmasının size göre sebepleri nelerdir?
.....
5. En çok nüfusa sahip olan il 13 854 740 kişi ile İstanbul'dur. İstanbul'un nüfus yoğunluğunun sizce sebepleri nelerdir?
.....
6. Çalışma çağındaki nüfusun artış göstermesi ne anlama gelmektedir?
.....
7. Ülkenizde en kalabalık şehir hangisidir? Nüfusun kalabalık olması bu şehir için ne tür avantaj ve dezavantajlar taşımaktadır?
.....
8. Bir ülkede erkek ya da kadın nüfusun ağırlıklı olması hangi sorunları doğurur?
.....

2. İllerin nüfus yoğunluğunun fazla olması onların hangi özelliklerini göstermektedir?

	D	Y
1. Bu illerin sanayi yönünden gelişmişliğini		
2. Bu illerin gelir durumunu		
3. Bu illerde iş bulma imkânlarının fazla olduğunu		
4. Bu illerin göç alan iller olduğunu		
5. Bu illerde genç nüfusun ihtiyar nüfusa göre fazla olduğunu		
6. Bu illerin nüfuslarının sürekli arttığını		

3. Metne göre aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) 2012 nüfus sayımına göre Adana nüfusu en kalabalık beşinci şehirdir.
- B) 2012 nüfus sayımına göre kadın nüfusu erkek nüfusuna göre daha azdır.
- C) 2012 nüfus artış hızı 2011'e göre %0,5 oranında gerileme göstermiştir.
- D) Nüfus yoğunluğunun en az olduğu il Konya'dır.

4. 2012 nüfus bilgilerinden hangisi çıkarılamaz?

- A) İl ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranı gittikçe artmaktadır.
- B) Türkiye nüfusunun ortanca yaşı yükselme göstermiştir.
- C) Ortanca yaşı en düşük olduğu il Şırnak'tır.
- D) Çalışma çağındaki nüfus %1'in üzerinde artış göstermiştir.

2. Dinleyelim, cevaplayalım. Türkiye Bursları

1. Türkiye, nasıl bir ülkedir?

2. Türkiye Bursları programının amacı nedir?

3. Türkiye Bursları niçin geliştirilmiştir?

4. Burs kapsamında öğrencilere ne tür imkânlar sunulmaktadır?

5. Program kapsamında hangi alanlar yer almaktadır?

6. Yüksek öğreniminizi Türkiye’de yapmak ister misiniz? Niçin?

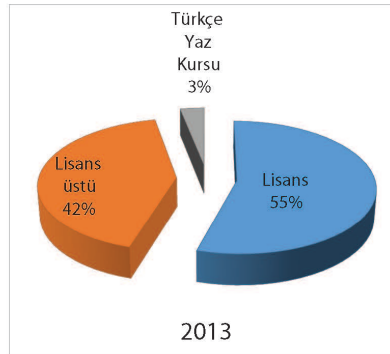
3. Grafikleri inceleyelim, soruları cevaplayalım.

Türkiye Bursları
Başvuru, Değerlendirme ve Seçim

Başvuru

Düzy	2013
Lisans	31.026
Lisansüstü	24.046
Türkçe Yaz Kursu	1.783
Toplam Başvuru	56.855
Toplam Kullanıcı	140.000

Değerlendirme

Seçim

Ön Değerlendirme
56.855 Öğrenci)

- Başvuru şartlarının kontrolü

Uzman
Değerlendirmesi
36.707 Öğrenci)

- Orijinal dilinde belge incelemesi
- Ülke ve ihtiyaç analizleri
- Tercih ve eğitim uyumu

Mülakat
11.193 Öğrenci)

- Toplam 85 ülkede ülke dilinde,
- 109 şehirde,
- 150 seçici heyet üyesi ile

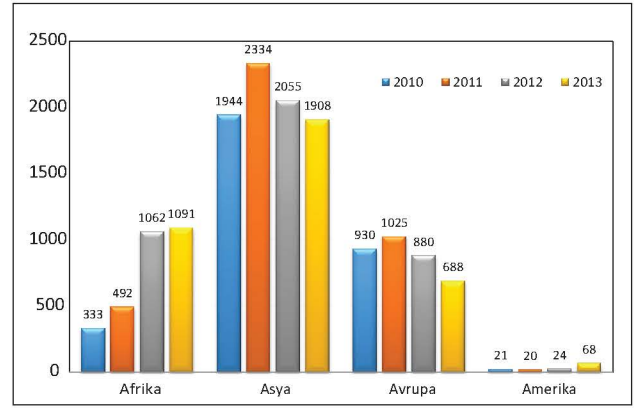

Yerleştirme

Düzey	2013
Lisans	2.106
Lisansüstü	2.142
Türkçe Yaz Kursu	368
Toplam	4.616

	2013
Ülke	140
Şehir	26
Üniversite	67
Program	485

17 Mayıs 2014

Not: Türkiye Bursları ile ilgili geniş bilgiye www.ytb.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Grafiklerde verilen bilgilere göre Türkiye Bursları ile ilgili doğru seçeneği işaretleyiniz.

- 1 A) En çok başvuru Avrupa ülkelerindendir.
B) Asya ülkelerinde başvuru sayısı Afrika ülkelerine göre daha azdır.
C) Amerika'dan başvuranların sayısı Afrika ülkelerinden daha fazladır.
D) Asya ülkelerinden başvurular, Afrika ve Amerika'nın toplam başvurusundan daha fazladır.
- 2 A) Asya ülkelerinde en çok başvuru 2013 yılında gerçekleşmiştir.
B) En çok başvurunun olduğu yıl 2013'tür.
C) 2013 yılında Amerika'da başvuru sayısı artmıştır.
D) Avrupa'da en çok başvuru 2010 yılında gerçekleşmiştir.

4. Araştırma, konuşalım. Nüfusunuz Az mı, Çok mu?

Arkadaşlarınızla takım oluşturunuz. Takım arkadaşlarınızla aşağıdaki konulardan birini seçiniz. Konu hakkında araştırma yapınız ve araştırma sonuçlarınızı sınıfta paylaşınız.

Konular:

1. "Nüfusun fazla olmasının ülke için ne gibi yararları / zararları olabilir?"
2. "Nüfus azlığının ülke için ne gibi olumlu / olumsuz sonuçları olabilir?"

5. Yazalım.

Dünya Nüfusu Azalacak

Birleşmiş Milletler verilerine göre dünya üzerinde şu an yaklaşık 7,2 milyar kişi yaşıyor ve nüfusun 2100 yılında 11 milyar olacağı tahmin ediliyor. Ancak Alman Deutsche Bank, dünya nüfusuyla ilgili yayınladığı raporda dikkat çekici rakamlar açıkladı.

"2055'te dünya nüfusu 8,7 milyar olacak."

Alman Deutsche Bank'ın raporuna göre bu rakamla dünya nüfusu zirveye çıkacak, ancak yine aynı rapora göre 2100 yılında ise nüfus gerileyecek ve 8 milyar kişiye düşecek. Birleşmiş Milletler'in tahminleri ise farklı. BM'ye göre

2100 yılında da dünya nüfusunun artışı sürecektir ve 10.9 milyar'a ulaşacak.

Deutsche Bank, 2055'ten sonra nüfusun azalması tahminini dünyanın en kalabalık ülkeleri arasında yer alan Çin, Rusya, Güney Kore ve Brezilya'daki doğurganlık oranının her geçen gün azalmasına bağlıyor. Deutsche Bank'a göre, yoksul ülkelerde ortalama çocuk sayısının 3'ün altında kalması durumunda nüfus azalacak.

Aşağıda bazı ülkelerin nüfus sayısı ve bu sayının dünya nüfusuna oranı tablo içinde gösterilmiştir.

Ülke	Nüfus	Dünya Nüfusuna Oranı
1. Çin	1.359.250.000	%19.1
2. Hindistan	1.232.320.000	%17.3
3. ABD	316.418.000	%4.45
4. Brezilya	193.946.886	%2.73
5. Rusya	143.400.000	%2.02
6. Japonya	127.350.000	%1.79
7. Almanya	80.493.000	%1.13
8. Türkiye	75.627.384	%1.06
9. İngiltere	63.181.775	%0.89
10. Kazakistan	17.028.000	%0.24
11. Macaristan	9.906.000	%0.14
12. Bosna-Hersek	3.839.737	%0.054
13. Makedonya	2.059.794	%0.029
14. Vatikan	800	%0.00001

Tablo: Ülkelerin nüfuslarına göre sıralaması

Dünya hızla yaşılanıyor. Özellikle Avrupa ülkelerinde genç nüfusun azlığı o ülkeler için ileride büyük sorunlara neden olacaktır. Sizce nüfusun azalmasının sebepleri nelerdir? Nüfusun azalmasına yönelik ne tür tedbirler alınabilir? Yazınız.

C) HAYATIMIZDAKİ SAYILAR

1. Okuyalım, cevaplayalım. Kültürümüzde Sayılar

Türklerin inanışları içinde bazı sayılar kutsal bir özellik taşır. Bir, üç, dört, beş, yedi, dokuz, on iki, kırk vb. sayıların dinî bakımdan çeşitli anlamları bulunmaktadır. Kültürümüzde sayılar üzerine kurulan inançların kaynakları hem İslam dinine hem de Orta-Asya yaşayışına ve Şamanizm'e dayanmaktadır.

Destanlarımızda, masallarımızda, hikâyelerimizde, şiirlerimizde ve günlük yaşayışımızda sık sık rastladığımız sayıları geleneksel kültürümüzde şu şekilde belirlemek mümkündür.

"Bir" Sayısı

İslam dininde bir sayısı Allah'ı ifade eder. Allah birdir ve tektir.

"Üç" Sayısı

Türk kültür tarihinde "üç" sayısı ile ilgili hususlara çok değişik biçimde rastlanmaktadır. Bunlardan bazılarını şu şekilde belirlemek mümkündür:

Türlere göre insan, evrenin üç önemli varlığından biri olarak kabul edilir. Bir Türk efsanesinde terazi burcu, üç ana yıldızla iki yan yıldızdan oluşmuştur. Üç yıldız göğe kaçan geyikleri, iki yıldız ise onları kovalayan avcı ile yayı olmuşturlar. Terazi burcunun üç yıldızı çoğu Türk efsanelerinde, usta bir avcı tarafından amansız bir şekilde kovalanan ve canlarını kurtarmak için kendilerini göğe atan "üç geyik" gibi tasavvur edilmiştir.

Karluk Türkleri üç aşiretten meydana gelmiştir. Oğuz menkıbesine göre Oğuz Han üç gün annesinin sütünü emmemiş, annesi üç gece üst üste gördüğü rüyadan etkilenerek rüyasında kendisine söylenilen şekilde hareket etmiştir.

Çin'de yaşayan Türklerde düğün merasimi üç aşamada yapılır. Gelin kız, kocasının evine geldikten sonra üç gün kocası, kaynanası ve kayın babasıyla karşı karşıya gelmez.

"Üç" sayısı atasözlerimizde ve deyimlerimizde, "er oyunu üçe kadar", "üç nal ile bir ata kalmak", "üç beşe bakmamak", "üç aşağı beş yukarı", "Balık ile misafir üç gün sonra kokmaya başlar." biçiminde yer alır.

Masallarda da üç rakamı, "üç gün üç gece, gökten üç elma düştü, padişahın üç oğlu, üç zaman sonra" gibi söyleyişlerle sık sık karşımıza çıkmaktadır.

"Dört" Sayısı

"Dört" sayısı İslam felsefesinde ve halk inanışlarında bazı temel unsurları nitelendirmek için kullanılır. Bunlardan bazıları dört unsur, dört tabiat, dört kitap, dört melek, dört mezheptir.

Bektaşilikte tasavvuftan gelen şeriat, tarikat, marifet, hakikat kavramları "Dört Kapı" ifadesiyle anlatılır.

"Beş" Sayısı

İslam inancında önemli bir yer tutan "beş" sayısı, çoğu kaynaklarda beş vakit namaz olarak gösterilir. Bunun dışında elde beş parmak vardır. Hattatlar Allah yazısını genellikle el şeklinde yazarlar. Ayrıca beş demekle Ehl-i Beyt kastedilir. Ehl-i Beyt Hz. Muhammed, Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'dir.

"Yedi" Sayısı

"Yedi" sayısı, Orta-Asya'daki Türk boylarından günümüze kadar Türk halk inançları ile günlük yaşamlarında en çok sözü edilen sayılardandır. "Yedi" sayısı, Anadolu'da ve bütün Türk boylarında kutsal sayılmaktadır. Bunlardan bazılarını şu şekilde belirlemek mümkündür:

Altay Türklerine göre ayın tutulması "yedi

başlı dev" yüzündendir. Kırgız Türklerinde Kutup Yıldızı'nda bulunan "Büyük Ayı"ya, "Yedi Bekçi" denir. Orta Asya ve Anadolu Türklerine göre yer yedi kattır. Kur'an-ı Kerim'de Yusuf Peygamber kıssasındaki rüyaya göre "Yedi besili ineği, yedi zayıf inek yer." yorumunda yedi yıl kıtlık olur. Hac'da Kâbe yedi kere tavaf edilir. Kur'an-ı Kerim'de geçen Eshab-ı Kehf olayı, "Yedi Uyurlar" olarak bilinir. Süleymaniye Camisi yedi senede yapılmıştır. Çile yedi yılda doldurulur. Yunus Peygamber, Diyarbakır kalesinde yedi yıl oturmuş; Eyüp Peygamber, Harran'da bir mağarada yedi yıl çile doldurmuştur.

İstanbul yedi tepe üzerine kurulmuştur. Gökkuşağı yedi renklidir. Başta yedi delik vardır. Gökteki takım yıldızlarının en ünlüsü Ülker Yıldızı'na "Yedi kandilli Süreyya" denir. Müzik notası yedi tanedir. Ailede soy yedi göbeğe kadar çıkarılır. Anadolu'da düğünün en namıslısı yedi gece, yedi gündüz olanıdır. Hafta yedi gündür. Tehlikeli ve sağa sola zorla baskı yapanlara "yedi bela" denir.

"Dokuz" Sayısı

Türklerde kutsal sayılan sayılardan biri de "dokuz" sayısıdır. Bu sayıya geleneksel kültürümüzün her aşamasında rastlamak mümkündür.

Altay Yaratılış Destanı'na göre Tanrı yerden "dokuz dallı" bir ağaç bitirerek her dalın altında bir insan yaratmıştır. Bunlar dokuz insan cinsinin ataları olmuştur. Bu dokuz insana "Dokuz Dedeler" denmektedir. Türk hakanlarının hakimiyet alameti davul ve tuğlar dokuz tanedir. Altay Türklerinde Şamanların omuzlarında dokuz ok ve yay sembolü bulunmaktadır.

Halk takviminde "Mart dokuzu" deyimi olarak görülen dokuz sayısı atasözleri ve deyimlerimizde de sıkça kullanılmıştır. Bunlardan bazıları:

"Dokuz at bir kazığa bağlanmaz.", "Dokuz ölç bir biç.", "Güzellik ondur, dokuzu dondur.", "Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.", "Dokuz ay karnında taşımak.", "Dokuz doğurmak."

"On İki" Sayısı

"On iki" sayısı halkımızca kutsal kabul edilen sayılar arasındadır. Bu sayı özellikle Alevi ve Bektaşiler tarafından kutsal bir sayı olarak bilinmektedir. On iki sayısı on iki din büyüğünün adı için "On iki İmam" deyimi olarak kullanılmaktadır.

"Kırk" Sayısı

Türkler tarafından, ilk çağlardan bu yana "kırk" sayısının kutsallığına inanılmaktadır. Alevi ve Bektaşilerde Hz. Ali'nin başkanlık ettiği kırk kişinin meclisine "Kırklar Meclisi" denmektedir. Bu sayı geleneksel kültürümüzde de değişik biçimlerde görülmektedir. Bunların bazılarını şu şekilde belirlemek mümkündür:

Doğumdan sonra kırk gün içinde bulunan anne ve bebeğe "kırk" denir. Kırk çıkması, anne ve bebek için önemli bir olay olarak kabul edilir. İnaniş'a göre, çocuk ayaklarını basmazsa ve ge-

lişmezse buna “kırk bastı” denir. Kırklı çocuğun elbise ve bezlerinin suyunun dışarı atılmaya-
cağına inanılır. Yine doğumdan ya da ölümden
sonra “kırk mevlidi” uygulaması yapılır, bekle-
nen kırk günün geçmesine “kırk uçurma” denir.
Ölümden sonra ölüünün kırkının çıkması beklenir
ve sonunda kırk aşısı verilir.

Türk kültüründe önemli bir yeri olan kahve-
nin de “kırk yıl hatrı vardır.” Misafire bir fincan
kahve ikram etmeniz, sizinle kırk yıllık dostluk
kurmasını sağlar.

Kırk sayısına, Anadolu’da yer isimlerinde de
Kırkağaç, Kırklareli, Kırkpınar, Kırktepe, Kırkkü-
yu, Kırkkavak gibi rastlanmaktadır.

Masal ve efsanelerde kırk gün kırk gece dü-
ğün yapılır.

Kutsal kitaplara baktığımızda kırk sayısının
birçok yerde geçtiğini görürüz. Kitab-ı Mukad-
des’te, Eski ve Yeni Ahit’te kırk sayısının geçtiği
yerleri gösterirsek: Saul gibi Davut ve Süley-
man da 40 yıl saltanat sürmüştür. Hz. İsa öldük-
ten sonra dirilerek 40 gün süreyle havarilerine
göründü. (Acts 1:3) Tanrı İsrailileri 40 yıl çölde
dolaştırdı. (Numbers 32:13) Tanrı günahkâr in-
sanoğlunun 40 gün 40 gece yağmurla cezalan-
dırılacağını söyledi (Genesis 7:4). Hz. İsa iblis
tarafından götürüldüğü çölde 40 gün 40 gece
oruç tuttu (Mathew 4:2).

Kur’an-ı Kerim’de ise kırk sayısı dört yerde
geçmektedir. Bakara Suresi’nin 51. ayetinde Hz.
Musa’nın Sina Dağı’nda kırk gün tutulduğu anla-
tılır. Maide Suresi’nin 26. ayetinde yoldan çık-
mış bir kavme mukaddes yerlere girmelerinin
kırk yıl haram kılındığından bahsedilir. Araf Su-
resi’nin 142. ayetinde Hz. Musa’ya Sina Dağı’n-
da verilen kırk günlük süreye değinilir ve Ahkaf
Suresi’nin 15. ayetinde ise kişinin kırk yaşına

geldiğinde olgunlaşacağından bahsedilmekte-
dir. Müslümanlar arasında Hz. Muhammed’e 40
yaşında peygamberlik verilmesi, ona ilk bağla-
nanların 40 kişi olması, kişinin malının kırkta bi-
rini zekât olarak vermesinden dolayı kırk sayısı
daha da önemli bir yere sahip olmuştur.

Kırk sayısı, deyimlerde ve kalıp sözlerde de
sıklıkla görülür. Bir işi yapmakta nazlanan ya
da o işi yapmak istemeyen kişiye “Kırk dereden
su getirdin.” denir. Zamanını kendi evinden çok
başkalarının evinde geçirene “kırk evin kedi-
si” benzetmesi yapılır. Bir iş için çok kimseyle
görüşülürse “kırk kapının ipini çekmek” deymi
kullanılır. Bir şeyin defalarca yapıldığını ifade
etmek için yine kırk sayısı imdada yetişir. Bir
kimsenin acınacak hâlde, güç koşullar altında
olduğunu belirtmek için “Kırk öksüzle bir ma-
ğarada mı kaldı?” ya da eldeki paranın çok az
olduğunu açıklamak için “kırk parasız”, “kırk
param yok” gibi deyimler kullanılır. Birbirinden
farklı birçok işle uğraşanlara “kırk tarakta bezi
var”, bir zaman diliminin uzunluğunu belirtmek
için “kırk yılda bir”, “kırk yıl”, “kırk saat”, “kırk
yılın başı” gibi tanımlar kullanılmaktadır. Bir
şeye nazar değmesin diye “kırk bir kere maşal-
lah” ya da “kırk bir buçuk kere maşallah” denir.

Bunların dışında kutsallığına inanılan başka
sayılar da bulunmaktadır.

İnsan vücudunda 366 kemik bulunduğun-
dan 366 sayısı kutsal sayılar arasında gösteril-
mektedir.

Yetmiş iki milleti işaret ettiği için 72, Al-
lah’ın adlarını işaret ettiği için 99 sayısı da kut-
sal sayılar arasında gösterilmektedir.

Mehmet Yardımcı

1. Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Okuduğunuz metinde hangi sayılarla ilgili inanışlar anlatılmaktadır?

2. Bir sayısı Türklerde niçin önemlidir?

3. On iki sayısının önemi nereden gelmektedir?

4. Dört sayısı Bektaşilik'te neleri simgeler?

5. Metinde hangi peygamberlere ve onlarla ilgili hangi inanışlara yer verilmektedir?

6. Kırk sayısının sizin kültürünüzde bir anlamı var mı? Anlatınız.

2. Okuduğunuz metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geleneksel kültürün sayılara verdiği önem
- B) Sayıların geleneksel kültür içindeki yeri
- C) Günlük hayatın içinde sayıların yeri
- D) Geçmişten günümüze sayılara verilen önem

3. Sayılarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Bazı sayıların, dinî bakımdan çeşitli anlamları bulunmaktadır.
- B) Bazı atasözü ve deyimler sayılar üzerine kuruludur.
- C) Sayılar üzerine kurulan inançların kaynaklarının bir kısmı Şamanizm'e dayanmaktadır.
- D) Geleneksel Türk kültüründe her sayı bir anlam değerine sahiptir.

4. Aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Altay Türklerinde Şamanların omuzlarında dokuz ok ve yay sembolü bulunmaktadır.
- B) Altay Türklerinin inanışına göre ayın tutulması "yedi başlı dev" yüzündendir.
- C) Altay Türklerinde düğün yedi gün yedi gece yapılır.
- D) Orta Asya ve Anadolu Türklerine göre yer yedi kattır.

5. Aşağıdakilerden hangisi atasözü değildir?

- A) Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.
- B) Dokuz ay karnında taşımak
- C) Güzellik ondur, dokuzu dondur.
- D) Dokuz at bir kazığa bağlanmaz.

6. Kırk sayısı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Türklerde kırk sayısının önemli ve kutsal bir yeri vardır.
- B) Anadolu'da kırk sayısına yer isimlerinde de rastlanılır.
- C) Masal ve efsanelerde kırk gün kırk gece düğün yapılır.
- D) Kur'an-ı Kerim'de ise kırk sayısı birçok yerde geçmektedir.

7. Aşağıdakilerden hangisi "beğenilen bir varlığa/canlıya vb. nazar değmesin." diye kullanılan bir sözdür?

- A) Kırk bir kere maşallah!
- B) kırk yılda bir
- C) kırk dereden su getirmek
- D) kırk tarakta bezi olmak

2. Dinleyelim, cevaplayalım.

Sayıların Uğuruna İnanır mısınız?

1. Metne göre sayıları iş hayatında kazanca çevirmek nasıl mümkündür? Bir cümle ile söyleyiniz.

2. Dinlediğiniz metnin konusunu en iyi anlatan kelime ve kavramlar hangi seçenekte verilmiştir?

- A) sayılar - uğur - uğurlu sayılar - batıl inanç - iş hayatı - kültürel hassasiyet
- B) negatif enerji - pozitif enerji - şans - Batı kültürü - Doğu kültürü - pazarlama stratejileri
- C) uğurlu sayılar - pazarlama stratejileri - kültürel hassasiyet - başarı- şans- iş hayatı
- D) kültürel hassasiyet - iş hayatı - pozitif enerji - sayılar - başarı - pazarlama stratejileri

3. Kimi iş adamlarının uğurlu taşlara inanmasının sebebi nedir?

- A) Bu taşların sayesinde işlerinin iyi gittiğine inanmaları
- B) Uğurlu olduğuna inandıkları taştan güç almaları
- C) Uğurlu taşların sihirli gücüne inanmaları
- D) Bu taşların manevi değeri, enerjisi veya hissinin kendilerine iyi gelmesi

4. Metne göre insanların uğur ve uğursuzluk anlayışı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Herkesin uğur ve uğursuzluk anlayışı birbirinden farklıdır.
- B) Uğur ya da uğursuzluğu belirleyen faktörlerin başında dinî inanışlar gelir.
- C) İnsanlar, başarılarını uğurlu gördükleri bazı nesnelere bağlarlar.
- D) Uğur ya da uğursuzluk anlayışı toplumdan topluma değişiklik gösterir.

5. On üç sayısının uğursuzluğunun kaynağı ile ilgili bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) 13 sayısının uğursuz sayılması Çin Kültürü'nden gelmektedir.
- B) İbraniler'de 13 sayısının uğursuzluğu alfabelerinin 13. harfinin ölüm sözcüğünün baş harfi olmasındandır.
- C) Hammurabi kanunları listesinde uğursuzluğundan dolayı 13 sayısı atlanmıştır.
- D) Günümüzde 13 sayısına duyulan fobi dolayısıyla birçok otelin 13. katı veya 13 numaralı odası bulunmamaktadır.

6. Doğuluların batıl inanışları konusunda aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğulular, uğurlu uğursuz sayılar, renklerle ilgili batıl inançlar konusunda daha hassastırlar.
- B) Uğurlu uğursuz renk ve sayılarla ilgili batıl inançlar, Tayvanlı müşterilerin satın alma kararlarını doğrudan etkilemektedir.
- C) Uğurlu ya da uğursuz sayıların Doğuluların alışveriş kültürünü etkiledikleri söylenemez.
- D) Sekiz rakamı Çince zenginlik ile sesteş olduğundan şanslı bir rakam olarak kabul edilmektedir.

3. Okuyalım, konuşalım.

Bu Sayılar Uçaklarda Niçin Yok?

Türk Hava Yolları uçaklarında 13 rakamının olmaması aslında bilinen ve sadece THY'ye özgü bir durum değil. Birçok havayolu şirketinin farklı ülkelerde sayılarla ilgili batıl inançları bulunuyor. Peki onlar ne?

Dünyada var olan farklı inanç mitlerine göre birçok havayolu şirketinin 4, 8, 9, 13 ve 17 rakamlarının bulunduğu koltukların uçaklarda yer almadığı belli başlı inançlara göre bu rakamların uğursuz olduğu kabul ediliyor.

Dünyada 13 rakamını kullanmayan tek havayolu Türk Hava Yolları değil. Uçaklar Boeing üretimi olduğu için sayısız havayolu şirketi 13 numaralı koltuk numarası olmadan sefer yapıyor.

Batıl inançlar kültürlerle göre değişirken birçok yolcunun bu koltuklarda oturmak istemediğini belirten yetkililer, "13 numaralı koltuk yolculara uğursuzluk getireceği için uçaklarımızda 12-14-15 sıra numaraları bulunuyor. Çünkü kimse bu koltuklarda oturmak istemiyor" diye yolcuların korkusunu dile getiriyor.

Japon Havayollarına ait tüm uçaklarda 4 ve 9 numaralı koltukların bulunmamasına rağmen Japonlar 13 rakamının uğursuzluğuna inanmıyorlar. Çünkü Japon inancına göre dört rakamı

ölümü çağrıştırırken, 9 rakamı işkenceyi çağrıştırmaktadır.

Amerika'da Eastern Havayollarının 1972 yılında 401 sefer sayılı uçağı Evirglades yakınlarında düşmüş, kazanın ardından arama kurtarma çalışmalarına gidenlerin kazada hayatını kaybeden pilotların hayalet olarak kendilerine saldırdığı kayıtlara geçmişti. Yaşanan kazanın ardından Amerika'da birçok havayolu şirketi 401 uçuş kodunu kullanmazken, 1975 yılında konu ile ilgili olarak "The Ghost Flight 401" adında bir film çekildi.

Birçok toplum 13 rakamının uğursuzluğuna inanırken kimi toplumlarda 13 sayısının uğuru-na inanılıyor. Örneğin Meksika'da, Keltik ve German toplumlarında bu sayı genelin tam tersine önemli, kutsal ve şans getiren bir sayı olarak görülüyor. İslam dünyasında da genel inancın aksine 13 rakamına ayrı bir değer veriliyor. Müslümanlar için önem taşıyan bazı tarihlere ait rakamların toplamının 13 çıkması bunun nedeni olarak gösteriliyor. Örneğin Hz. Muhammed'in doğduğu yıl olan 571 de bu örnekler arasında yer alıyor.

AirportHaber.com

1. Bazı sayıların uğurlu ya da uğursuz olmasına inanıyor musunuz? Niçin?
2. Sizin uğurlu ya da uğursuz olarak kabul ettiğiniz bir sayı var mı? Bu sayının uğurlu ya da uğursuz olması ile ilgili bir anınız oldu mu? Anlatınız?

4. Okuyalım, konuşalım. Batıl inançlar

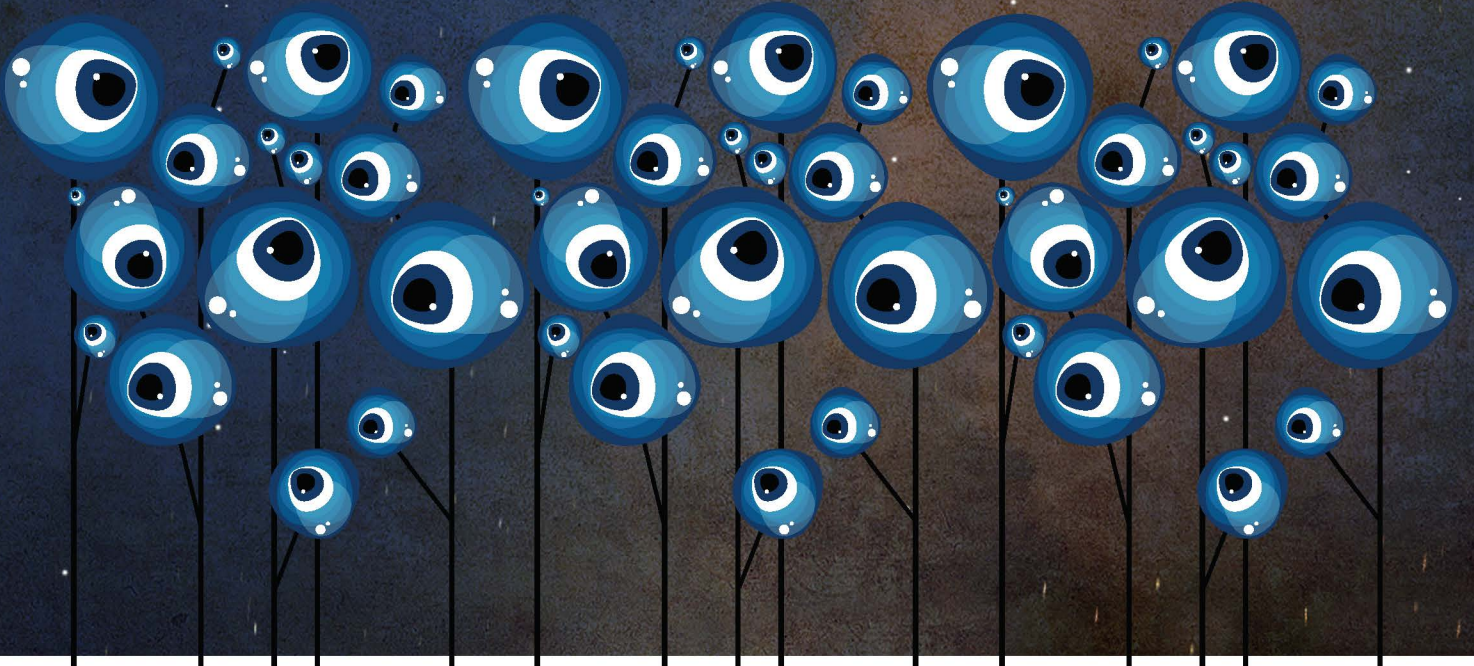
Yüzyıllardır süregelen batıl inançlar hayatın her noktasında etkisini gösterebilmektedir. Batıl inanışlar, ilk çağlardan günümüze kadar sürüp gelmektedir. Çoğunun bilimsellikle, akılla ve dinsel inançla bir ilgisi olmayan bu tür inanışları insanoğlunun gönlünden, beyninden, vicdanından söküp atmak kolay değildir. Aşağıda Türklere ait bazı batıl inançların neler olduğu ifade edilmiştir.

İşte Türklere ait bazı batıl inançlar...

Sağ avuç kaşınırsa para gelir, sol avuç kaşınırsa elden para çıkar. Akşam tırnak kesilmez. Akşam sakız çiğnenmez, akşam çiğnenen sakız ölü etidir. Yıldız kaydıığında bir insan ölür. Gece aya doğru tükürmek uğursuzluk getirir. Kırklı kadın evden fazla uzaklaşmaz. Kırklı çocuk yalnız bırakılacağı zaman başucuna bıçak,

soğan, sarımsak konur. Akşam kapının önü süpürülmez. Geceleri cinler, peri kızları gölde yıkanır. Akşam soğan yenen yere melekler gelmez. Bıçakla ekmek kesilmez, evin bereketi kaçar. Bir kişinin üzerinde dikiş dikilirse o kişinin kismeti bağlanır. Duvar dibinde uyumak iyi değildir, insan çarpılır. Dolu ilk yağdığında birkaç tane yemek sağlığa iyi gelir. Şimşek çaktığında yere bıçak saplanır. İncir ağacının altında uyuyanları şeytan alır götürür. Hamile kadın aş ererken neye bakarsa doğacak çocuk ona benzer. Bir evin başında baykuş öterse, o evde biri ölür ya da bir yıkım olur. Gece aynaya bakanın ömrü kısa olur. Elleri diz üzerinde kavuşturmak, parmakları birbirine geçirip el bağlamak iyi değildir, insanın kismeti kapanır. Baş sağlığına gelen kişilerin ayakkabıları ters çevrilmez. Kapı eşiğinde oturulmaz, insan fakir olur.

1. Yukarıdaki inanışlardan hangileri sizin kültürünüzde de vardır?
2. Sizin toplumunuzda ne tür batıl inanışlar var?
3. Batıl inanışların birey ve toplum hayatındaki olumlu ya da olumsuz etkileri nelerdir?
4. Günlük hayatı, batıl inanışlara göre tanzim etmenin doğru olduğunu düşünüyor musunuz? Niçin?

5. Okuyalım, yazalım.

Deyimler, Kalıp Sözler

Aşağıda dokuz sayısı ile ilgili deyim ve atasözleri ve kırk sayısı ile ilgili deyim ve kalıp sözler açıklamaları ile birlikte verilmiştir.

Bu deyim ve atasözlerinden de yararlanarak bir öykü ya da herhangi bir konu hakkında açıklama yazısı yazınız.

"Dokuz at bir kazığa bağlanmaz.", "Dokuz ölç bir biç.", "Güzellik ondur, dokuzu dondur.", "Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.", "Dokuz ay karnında taşımak.", "Dokuz doğurmak."

Bir işi yapmakta nazlanan ya da o işi yapmak istemeyen kişiye "Kırk dereden su getirdin." denir. Zamanını kendi evinden çok başkalarının evinde geçirene "kırk evin kedisi" benzetmesi yapılır. Bir iş için çok kimseyle görüşülürse "kırk kapının ipini çekmek" deyimini kullanılır. Bir şeyin defalarca yapıldığını ifade etmek için yine

kırk sayısı imdada yetişir. Bir kimsenin acınacak hâlde, güç koşullar altında olduğunu belirtmek için "Kırk öksüzle bir mağarada mı kaldı?" ya da eldeki paranın çok az olduğunu açıklamak için "kırk parasız", "kırk param yok" gibi deyimler kullanılır. Birbirinden farklı birçok işle uğraşanlara "kırk tarakta bezi olmak", bir zaman diliminin uzunluğunu belirtmek için "kırk yılda bir", "kırk yıl", "kırk saat", "kırk yılın başı" gibi tanımlar kullanılmaktadır. Bir şeye nazar değmesin diye "kırk bir kere maşallah" ya da "kırk bir buçuk kere maşallah" deyimleri kullanılır.

Serbest Okuma

Hakk'ın Kandilinde Gizli Sır İdim

Hakk'ın kandilinde gizli sır idim
Anamın beline indirdin beni
Ak mürekkep idim, kızıl kan ettin
Türlü irenklerle yandırdın beni

Anamın karnında ben neler gördüm
Yedi derya geçtim, ummana daldım
Dokuz aylık yoldan sefere geldim
Bir kapısız hana indirdin beni

Ben de bildim şu dünyaya geldiğim
Tuzlandım da çapıtlara belendim
Bir zaman da beşiklerde eğlendim
Anamın sütüne kandırdın beni

Beş yaşında akıl geldi başıma
On yaşında gider oldum işime
Varıp da değince on beş yaşıma
Bir kuru sevdaya yeldirdin beni

On beş yaşadım, yirmiye yol oldu
Otuzunda çevre yanımlı göl oldu
Kırk yaşadım, hayrım, şerrim bell'oldu
Hayrımı, şerrimi bildirdin bana

Ellisinde yaşımlı yarımın geçti
Altmışında yoluna yokuş düştü
Yetmişinde biraz tebdilim şaştı
Mertebe mertebe indirdin beni

Sekseninde beratçığım yazıldı
Doksanında kan damarım üzüldü
Yüz yaşında azalarım çözülürdü
Bir sabi masuma döndürdün beni

Karac'oğlan der ki yaktın yandırdın
Ecel şarabın verdin kandırdın
Emreyledin Azrail'i gönderdin
Hiç de doğmamışa döndürdün beni

KARACAOĞLAN

DEĞERLENDİRME

İlk felsefeciler evrendeki her şeyin karşılığını rakamlarla açıklamaya çalışırlardı. Ancak bir şeyin karşılığını hesap edememişlerdi. Hesap edemedikleri şey aslında 'bir şey' de sayılmazdı. Hiçlik... Olmayan bir şey nasıl ifade edilebilirdi ki?

Sıfır rakamını dünyaya matematik tarihinin en büyük bilim adamlarından biri olarak kabul edilen, birçok kaynakta Arap bilgini olarak tanıtılan ancak bir Türk olan Harezmi hediye etti. Harezmi, bilim ile ilgili konulara aşk ile bağlıydı. Gökbilim, tarih ve coğrafya alanlarında da önemli eserler ortaya koyan Harezmi'nin matematik alanındaki keşifleri bilim dünyasında önemli gelişmeler sağlamıştır. Mısır ve Sümerler doğal sayıları keşfetmişler ve kullanmışlardı. Ama Harezmi'ye kadar bilimde büyük başarılar elde eden bu medeniyetler dahi, sıfır rakamını kullanamamıştı. Roma rakamlarında halen temsili olmayan sıfır, insanlık kültürüne yazının icadından 4800 yıl sonra girebilmiş. Hiçbir kültürde o tarihe kadar sıfırla ilgili bir sembol kullanılmamış. Harezmi'nin bulduğu rakam 'hiçlik, boşluk' anlamında sıfır olarak adlandırıldı ve çember olarak şekillendirildi. Yani bugünkü "0" işareti... Harezmi'nin buluşu bir müddet sonra o zamanın en büyük medeniyeti Endülü's'e oradan da Avrupa'ya geçti. Gelin görün ki, sıfır rakamı Avrupa'da büyük bölünmelere yol açtı. Birçok Avrupalı bilim adamı, sıfırın matematikte kullanımının büyük karmaşaya yol açacağını savundu. Hatta sıfır, dönemin Avrupa'sında şeytanın rakamı olarak adlandırıldı.

Büyük tartışmalara yol açmış da olsa sıfır, sonunda tüm dünyada kabul gördü ve matematiksel işlemlerde büyük kolaylık sağladı. Günümüzde, Türk matematikçi Harezmi'nin hiçliği keşfi, insanlık tarihi için çok önemli olan matematik dünyasında çığır açmıştır.

1. Okuduğunuz metne en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rakamların Dünyası
- B) Hiçliğin Keşfi
- C) Matematiğin Önemi
- D) Harezmi'nin Eserleri

2. Son paragrafta geçen "çığır açmak" sözü hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Katkı, kolaylık sağlamak
- B) Tartışmalara neden olmak
- C) Yeni bir yol, yöntem başlatmak
- D) Problem çözümlerine hız kazandırmak

3. Metinde aşağıdaki bilgilerden hangisi yer almamaktadır?

- A) Harezmi birçok bilim dalı üzerinde çalışmıştır.
- B) Sıfırın bulunuşu batıl inançlara konu olmuştur.
- C) İlk felsefeciler her şeyi rakamlarla açıklıyormuş.
- D) Bilimsel çalışmalar tüm dünyada merak uyandırmıştır.

4. Okuduğunuz metin ile ilgili aşağıdaki cümlelerden doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) ile işaretleyiniz.

- ☐ Sıfırın keşfi bilim dünyasında tartışmalara neden oldu.
- ☐ Bilime ışık tutan birçok medeniyet Harezmi'den önce sıfırı kullanıyordu.
- ☐ Günümüzde sıfırın kullanılmadığı rakam dizisi de vardır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

1. Bir konuşmadaki temel kavramlardan hareketle konuşmanın konusunu anlayabilirim.

😊 😐 😞

2. Herhangi bir konudaki dinlediğim ders, sunum veya konferansın ana hatlarını belirleyebilir ve notlar alabilirim.

😊 😐 😞

3. Konuşmalardaki üslubu ve anlam kaymalarını kavrayarak deyimlerin ve günlük dilin çoğunu anlayabilirim.

😊 😐 😞

4. Çağdaş ve edebî metinleri kolaylıkla okuyabilirim.

😊 😐 😞

5. Bir metnin belirgin konusunun yanı sıra açıkça ifade edilmemiş anlam, fikir ve bağlantılarını da kavrayabilirim.

😊 😐 😞

6. Alanımla ilgili araştırma raporları gibi uzmanlık isteyen metinlerdeki fikir, görüş ve bilgileri anlayabilirim.

😊 😐 😞

7. Okuduğum bilimsel bir metindeki tezleri anlayabilirim.

😊 😐 😞

8. Karmaşık konularda açık ve ayrıntılı açıklamalar yapabiliyim.

😊 😐 😞

9. Konuları uygun şekilde ilişkilendirebilir, bazı noktaları geliştirip açıklama yapabiliyim.

😊 😐 😞

10. Dinlediğim bir metnin ana fikrini anlayabilirim.

😊 😐 😞

11. Yazdığım bir konuyu sayılarla destekleyerek açıklayabilirim.

😊 😐 😞

12. Yarım bırakılmış ve içerisinde atasözleri geçen bir metni devam ettirebilirim.

😊 😐 😞

8

Cumhurbaşkanlığı Sarayı - Ankara

Kişiler, Kişilikler

● Bölümler

- A) Bilim Adamı
- B) Kişiliğin Anahtarı:
El Yazısı
- C) Yüz Hatları ile
Karakter Okumak

● Beceriler

- Deyim ve Atasözlerini
Kullanabilme

● Kelimeler

- atasözü
- özdeyiş
- deyim
- kıssa

$$\frac{dz}{dy} = \frac{3y^2}{2\sqrt{x^2+y^3+1}} \cdot \frac{dz}{dy} = \frac{6y}{5y} = \frac{6}{5} = \frac{1}{\sin x} \cdot \cos x + \sin^2 x \cdot \ln(-\cos^4 5x) - 4\cos^3 5x$$

Üniteye Hazırlık

- Ülkenize ait paraların üzerinde ne gibi resimler var?
- Sizce bir insanın el yazısı size o insanla ilgili ne gibi bilgiler verir?
- Beden dilinin ne anlama geldiğini biliyor musunuz?

A. BİLİM ADAMI

1. Okuyalım, işaretleyelim. Cahit ARF

Bir ülkenin gelişmesi, o ülkenin bilim ve sanat anlayışının gelişmesiyle mümkün olmaktadır. Hiç şüphesiz ki, bilim bu konuda çok önemli bir rol oynar. Cahit Arf isimli bilim adamı da ülkesinin gelişmesine, matematik alanında yaptığı üstün çalışmalarla büyük katkılarda bulunmuştur. Matematik dehası lakabı takılan Türk bilim adamına aynı zamanda Ordinaryüs unvanı da verilmiştir.

Cahit ARF, 11 Ekim 1910 tarihinde Selenik ilinde doğmuştur. Bu dönemde bu bölge, Osmanlı Devleti'nin elinde bulunuyordu. 1912 yılında ilk Balkan Savaşı çıktığında, ünlü matematikçi iki yaşındaydı. Osmanlı Devleti Balkan Savaşını kaybettiğinde ise Cahit Arf, ailesi ile birlikte İstanbul'a gelmiştir. Arf, bu tarihten sonra İstanbul'da yaşamaya başlamıştır. Ünlü bilim adamı burada ilk olarak Beşiktaş Sultanisi, sonra da İstanbul Sultanisi'nde eğitim görmüştür. Arf bu yıllarda, okuldaki arkadaşlarıyla pek konuşmaz ve de dışarı çıkmazdı. Sınıf arkadaşlarıyla zaman geçirmemesi utangaçlığından, dışarı çıkmaması ise ailesinin yasağından kaynaklanmaktaydı.

Ünlü bilim adamı 9 yaşına bastığı zaman, Arf ailesi İstanbul'dan Ankara'ya taşındı. Bu taşınmadan kısa bir süre sonra da İzmir'e taşındılar. Tabii bu arada Cahit Arf, sürekli okul değiştirmek zorunda kalıyordu. Cahit Arf'ın matematik bilimine olan ilgisi, İzmir'deki okulunda

daha da arttı. Bu ilginin artmasında ise, okulunda Cahit Arf'a öklit bağlantısıyla ilgili geometri soruları çözdüren hocasıydı. Hoca, onun matematik ilgisini bir nevi körüklemişti.

Takvimler 1926 yılını gösterdiğinde, Arf yaşamak için ailesi tarafından Fransa'daki amcasının yanına gönderildi. Burada ise, üç yıllık liseyi iki yılda bitirme başarısı göstermiştir. Bu noktada, Cahit Arf'ın matematik zekâsı ortaya çıkmıştır. Arf, okuduğu okulda matematik sınavında en yüksek notları almayı başararak okulu erken bitirme başarısı göstermiştir. Daha sonradan Arf, maddi nedenlerden dolayı ailesi tarafından İstanbul'a çağırılmıştır. Tabii Arf'ın Fransa macerası burada bitmemiştir. Ordinaryüs'e Türkiye'ye dönüşün ardından bir burs va-

$$A = (x, y, z) \quad -1 + \sin^2 x \cdot \ln \sin x, \quad y' = y(1 + \ln x^2) - 4\cos^3 5x \quad y = (\sin$$

$$= \pi \rho \left[\int_0^R R^3 dz - 2 \int_0^R R^2 x^2 dx + \int_0^R x^4 dx \cdot \ln \sin x \right] = (\sin x)_{\theta_1 = \frac{1}{t}}^{\theta_2} (11x \sin^2 x)$$

$$I = \sum \rho \cdot R_i \Delta V_i \rho_i n = 12 \text{ p/min } m_1(t-s) - m_2, s_L = 0; \vec{M} = [\vec{r}, \vec{F}]$$

$$\vec{v} = (v_0 - at^2)\vec{i}$$

sıtasıyla Paris yolu açılmıştır. Eğitimine Paris'te devam eden Arf, buradan iki sene sonra mezun olmuş ve doktorasını tamamlamıştır. Cahit Arf, kendisine kariyer olarak öğretmenlik yapmayı seçmiştir ve bu hedef uğruna Galatasaray Lisesi'nde öğretmenlik yapmaya başlamıştır.

Cahit Arf, yaptığı iş ne olursa olsun her zaman matematik ilgisini ve araştırmasını sürdürmeye devam etti. Ve bu hedef doğrultusunda, İstanbul Üniversitesi'nin Matematik Bölümüne öğretim üyesi olarak katıldı. Arf, burada matematik çalışmaları için daha uygun ortam bulmuş ve araştırmalarına üniversite çatısı altında devam etmiştir. Burada, bir matematik projesi üzerinde çalışmaya başlamış ve bu proje Arf'ı oldukça zorlamıştır. Başa çıkılamayan bu projenin temeli ise, lise yıllarına dayanmaktaydı.

Arf, lise yıllarında geometri problemleri üzerine birtakım sorular sormaya başlamıştır. Bu sorular, geometri sorularında hangi soruların cetvelle çözülüp çözülemediği üzerineydi. Daha sonradan Galois teoremini öğrendi. Bu teoremi öğrendikten sonra, Galois cebir denklemlerinin listesini hazırlamaya karar verdi. Fakat kendisinin bu yapmak istediğini Jordan önceden yapmıştı ve bununla ilgili de bir kitap hazırlamıştı. Ama Jordan'ın hazırladığı bu kitapları okuyamadı. Ve Arf için bu konu artık bir projeye dönüştü. Başa çıkılamayan bir proje. Ve bu proje kapsamında Almanya'nın Göttingen bölgesine gitti. Burada Helmut Hasse danışman oldu ve Cahit Arf, doktora çalışmasında bulundu. Buradaki çalışmalarında Hasse-Arf teoremini geliştirdi ve bu projedeki çalışmasını sona erdirdi.

Arf, bu çalışmasının ardından İstanbul Üniversitesi'ne çalışmak için geri döndü. Başarılarından dolayı 1943 yılında profesörlük, 1955 yılında ise ordinaryüs profesörlük kavramları matematik dehasına verilmeye uygun görüldü.

Öğretmenlik sevgisi, onu 1963 yılında Ro-

bert Koleji'nde öğretmenlik yapmaya itti. Bir sene sonra ise buradan ayrılarak Amerika'da bir enstitüde çalıştı. 1967 yılında ise Arf'ın diğer üniversitesi Ankara'da bulunan ODTÜ oldu. Burada 3 sene çalıştıktan sonra emekli oldu. Emekli olmak, onu matematik ve bilim sevdasından vazgeçirememiştir. Emekliliğinden hemen bir sene sonra TÜBİTAK kuruldu ve bu kurumun kurulmasında çok önemli roller üstlendi. Ve bu kurumda yıllarca başkanlık yapmıştır.

Cahit Arf, matematik alanında olağanüstü katkı ve çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmalar ise, her zaman önemsenerek ödüsüz bırakılmamıştır. KATÜ, ODTÜ ve İTÜ gibi teknik üniversitelerden aldığı doktora unvanları, başarılarının meyvesini aldığı kanıtlardır.

Matematik profesörü, hayatını adadığı matematikte en önemli çalışmalarını cebir ve sayılar teorisi alanında yapmıştır. Arf sabitleri denilen kavram da, sayılar teorisi alanındaki çalışmalarının bir meyvesidir. Almanya'da hazırlamış olduğu Hasee-Arf teoremi de, bir diğer önemli başarı meyvesidir. Bunların dışında uygulamalı matematik dalında yayımladığı birçok makaleyle matematik bilimine hizmet vermiştir.

Yaptığı çalışmalarla Ordinaryüs profesör unvanı alan Cahit Arf'ın hayatı, Türk Edebiyatının en önemli yazarlarından birisi olan Oğuz Atay tarafından "Bir Bilim Adamının Romanı" adıyla da kaleme alınmıştır. Bu ünlü bilim adamı, aynı zamanda Türk tarihindeki en önemli bilim adamlarından biri olmasını, Türk parası olan 10 TL'nin arka kısmına resmi konularak kanıtlamıştır. Bilim adamı, 1997 yılının son günlerinde kalp krizi geçirerek hayata gözlerini yummuştur.

Yazar: Erdoğan GÜL

$$y) \text{tg } x \quad \frac{dz}{dy} = \frac{3y^2}{2\sqrt{x^2+y^3+1}}; \frac{dz}{dy}(A) = \frac{6}{5} \quad (-\cos^p x)^2 = -\ln \cos^p \sin x^{-1} + \sin^p$$

	D	Y
1. Bilimin bir ülkenin gelişmesinde önemli olduğu şüphe götürmez bir gerçektir.		
2. Cahit Arf çocukluğunda son derece sosyal bir öğrenciydi.		
3. Ankara'da okurken öğretmenini onun matematiğe olan ilgisini söndürdü.		
4. Cahit Arf, öğretmen olmak için yurt dışı eğitimini yarıda bırakarak İstanbul'a dönmüştür.		
5. Araştırmalarına uygun ortam bulmak için üniversitede çalışmaya başlamıştır.		
6. Almanya'da projesini tamamlayan Arf, meslektaşıyla bir teori geliştirdi.		
7. Çalışmaya başladığı üniversiteden emekli oldu.		
8. Matematik alanında, dünya çapında önemli başarılarla imza attı.		
9. Hayatını anlatan bir roman yazılmıştır.		

- 1910 yılında .....
- 1926 yılında .....
- 1943 yılında .....
- 1955 yılında .....
- 1967 yılında .....
- 1970 yılında .....
- 1997 yılında .....

2. Okuyalım, cevaplayalım.

Cahit Arf; Bir Efsanenin Ardından

Yaşlı adam piposundan bir nefes daha çekiyor ve beni ürkütmemeye özen gösteren bir ses tonuyla soruyor. "Hangi konuda çalışmayı planlıyorsunuz?"

Vereceğim cevabı o anda uydurduğumu sanması durumunda konuşmanın alacağı nahoş gelişmenin sorumluluğunu ona bırakmaya karar verip cevaplıyorum "Arf halkalarını incelemek istiyorum." Dudağının kenarındaki kıvrımın bir an titremesi için geçen süre kadar düşünüyor ve "Bu halkalar hakkında ne biliyorsunuz?" diyor. Yaşlı kurdun konuyu böylesine bir ustalıkla, tedirgin edici bir kişisellikten ikimizin de rahat edeceği

matematiksel nesnellığe çekişinden memnun, arkama yaslanıyorum.

Yıl 1984. Dışarıda sonbaharın ilk yağmurları Gebze'ye düşüyor. Yaşlı adamla TÜ-BİTAK'ın Gebze'deki araştırma merkezinde bir odada yalnızız. Beni işe alıp almama konusunda bir karar vermek üzere mülakat yapan yaşlı adam Cahit Arf. O, yabancı matematikçilerle her tanıştığımda ilk izlenimlerini etkilemek için, kendisiyle aynı milletten olduğumu söyleye geldiğim Cahit Arf...

Geometri ile cebirin kesiştiği o bulanık sulara tutulabilecek balıklardan söz ediyoruz. Piposunu her an ağzına sokabileceği

bir seviyede tutup mütemadiyen matematik anlatıyor. Gözlerinin içindeki pırıltılara takılıyorum. Yıllar önceki o ilk karşılaşmamız peyda oluyor gözlerimin önünde. ODTÜ üçüncü sınıftayız ve cebir dersinin ilk günü hocayı bekliyoruz. Koca sınıfta üç kişiyiz ve birbirimize cesaret vermek için yan yana oturmuş biraz da birbirimize sokulmuşuz. İlk kez Cahit Arf'tan ders alacağız.

Diğer sınıflar derse başlamış, koridor sessiz. Biz bekliyoruz. Yaşlı, huysuz, modası geçmiş prensiplerini zorla bize benimsetmeye çalışan, ne yapsak bizi beğenmeyecek bir adam bekliyorum. Kendi başarılarıyla bizi mütemadiyen ezecek kibirli bir adam... Bazı müzisyenlerin önce tıbbı yazılıp, ilk kadavra dersinde camdan atlayıp kaçtıklarını düşünüyorum. Sınıf zaten zemin katta...

Nihayet ayak sesleri duyuluyor. Giderek yaklaşan ayak sesleri. Pencereye son kez bakıyorum... Ve Cahit Arf sınıfa giriyor. Yüzünde içten bir tebessüm, sırtında göğsü bağı açık kısa kollu bir gömlek, ayağında ütüsüz bol

bir pantolon ve beyaz spor ayakkabılar. Kapıyı kaparken "Merhaba. Nasılsınız bakalım?" diyor. Benim için bir efsanenin başlamakta olduğunu hissediyorum. Ve sınıf penceresinden atlayıp müzisyen olma hayallerini bir daha kurmuyorum.

Bazen hayattan beklentilerim aldıklarımın on iki fersah önünde tırıs gitmeye başlayınca durup kendime sorarım: "Bugün sen Cahit Arf kadar çalıştın mı?"...

(Ali Sinan Sertöz, 15 Ocak 1998, Ankara.)

- Yazar, kendisine hangi durumlarda yukarıdaki soruyu sormaktadır?
- Yukarıdaki metne göre Cahit Arf nasıl bir kişiliktir?

3. Tamamlayalım.

1. Paris'teki St. Louis Lisesi'nde okumak ..... ailesi tarafından Fransa'ya gönderilmiştir.
a) üzerine b) üzere
2. Üniversitede yaptığı doktora çalışması onun dünya ..... tanınmasına yol açmıştır.
a) çapında b) içinde
3. Bir yıllığına misafir profesör ..... Maryland Üniversitesi'ne gitmiş.
a) kadar b) olarak
4. Matematiğe yapmış olduğu köklü katkılarından ..... TÜBİTAK Bilim Ödülü'ne layık görülmüştür.
a) dolayı b) için
5. Ülkemizde matematiğin simgesi haline ..... Arf, 26 Aralıkta vefat etmiştir.
a) gelen b) olan

4. Dinleyelim, eşleştirelim. Barış Manço - Kazma

Kazma

Söz-Müzik: Barış Manço

1. Barış Manço'nun Kazma adlı şarkısını dinleyelim ve şarkıda geçen deyim ve atasözlerini anlamları ile eşleştirelim.

a) dili sürçmek	.....	Sıkıntısız ve rahat yaşamak.
b) bir baltaya sap olamamak	.....	Emek vermek, zahmet çekmek.
c) yan gelip yatmak	.....	Bir iş için doğru ve düzgün yürümek, sorun çıkmak.
ç) keyif sürmek	.....	Hoş görmek.
d) alın teri dökmek	.....	Belli bir iş sahibi olamamak.
e) ters gitmek	.....	Yapacak işleri olmasına rağmen yapmamak.
f) kusura bakmamak	.....	Konuşma sırasında kelimeleri yanlış söylemek.
g) Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.	.....	Başkasının malı insanlara daha değerli görünür.
ğ) Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez.	.....	Büyük çıkarlar beklenen durumlarda küçük fedakârlıklardan kaçınmamalıdır.

2. Şarkıda geçen Dimyat, Şam ipeği, zezem suyu ile yıkanmak, dünya ahret gibi kelime ve ifadelerin Türk dili ve kültüründeki yeri hakkında bir araştırma yapınız.

5. Konuşalım. En Sevdiğim Ders

1. Eğitim hayatınızda en sevdiğiniz ders hangisiydi? Niçin?
2. Okulda hangi derslere ağırlık vermek gerekir? Niçin?

6. Yazalım. Onun Hayatı

İpucu olarak verilen ifadelerden yararlanarak Cahit Arf'ın hayatını ve neden dünyaca sevilen bir bilim adamı olduğunu anlatan bir metin yazalım.

Dünyaya gelişi
Eğitimi
İş hayatı
Başarıları
Dünyaca tanınması

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

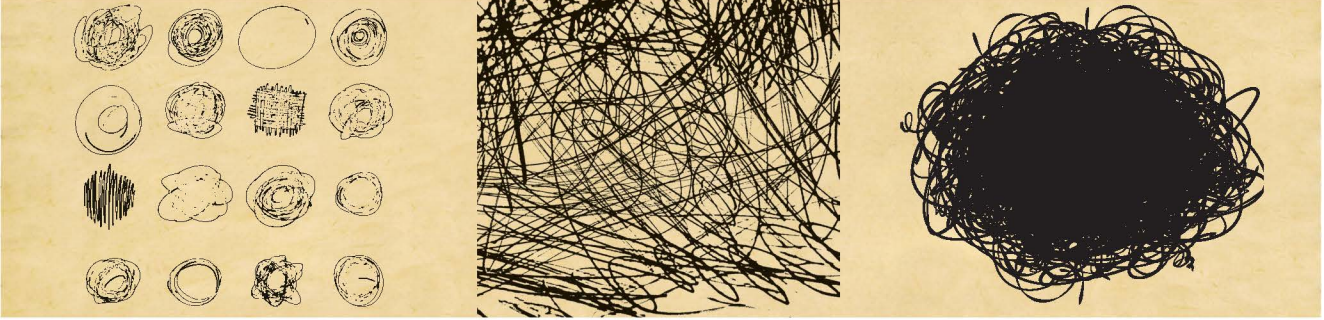
B. KİŞİLİĞİN ANAHTARI: EL YAZISI

1. Dinleyelim.

Karalamalar ve Karakter Tahlili

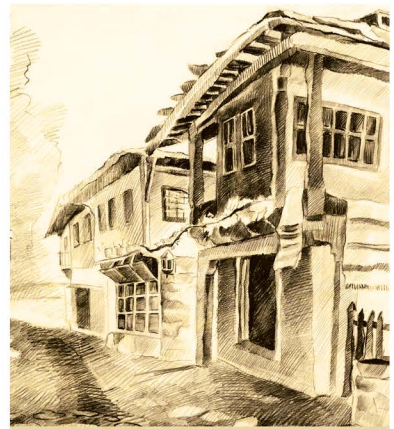
Karalama olarak çizilen şekillerin ne ifade ettiğini anahtar kelimeleri kullanarak yazalım.

2. Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki çizimlerin adı nedir?

Karakalem Portre

3. Okuyalım, cevaplayalım. El Yazısı Analizi

Elinizin altında bulunan kâğıt parçalarına farkında bile olmadan çizdiğiniz biçimler, sizin ruh hâlinizi ele vermeye yetiyor. Bu konudaki ilk araştırmalar ile bulgular, psikanalizin babası sayılan Sigmund Freud' un çabasıyla ortaya çıkmıştı.

Psikiyatristler, ellerinin altındaki örneklerle hastalarının sorunlarını daha kolay gün ışığına çıkarmaya başlamışlardı. Öyle ki, çeşitli karamaların anlamlarını kapsayan kitaplar elden ele dolaşmaya bile başlamıştı.

Böylece doğmuş olan Grafoloji Bilgisi, insanların yazılarından ya da attıkları imzalardan yola çıkarak karakter analizleri yapmayı kolaylaştırıyor.

Uzmanlara göre yazı özellikleri ve ifade ettikleri karakterlere bakalım;

Eğim:

- El yazısının sağa doğru eğimi, kişinin iletişim yeteneğinin göstergesi olarak yorumlanıyor. Örneğin kişi daha arkadaş canlısı, yönlendirici, sorumluluk sahibi, girişken olma eğilimi taşır. Aynı zamanda satış yapmaya, kontrolü elinde tutmaya, sevilmeye, destekçi olmaya kadar uzayan birçok olasılığı barındırır. Yazı sağa doğru eğildikçe kişinin kararlarında duygularının etkisinde kalma özelliği artar.
- El yazısının genellikle dik oluşu kişilik bağımsızlığına işaret eder.
- Sola doğru eğilen el yazısı, duygusal olarak ihtiyatlılığı temsil eder. Bu el yazısının sahibi, öncelikle her ayrıntıyı doğrulama ihtiyacı duyar. Başkalarının onu herhangi bir söz vermeye zorlamasından hoşlanmaz.

sola eğimli
sağa eğimli
dik harfler

Büyük - küçük:

- Büyük el yazısıyla yazan kişiler daha çok dışadönük, dost tavırlı kimselerdir. El yazısının sahibi kişi, yabancılara karşı daha mesafeli olmayı tercih etse de kendine güvenle

hareket eder.

- Küçük el yazısı mantığı temsil etmenin yanı sıra zıt düşülen kişilere karşı acımasız olmayı da ifade eder. Akademik ve zihinsel uğraşılardan hoşlanan kişilerde bu tip el yazısı görülür.
- Eğer yazı hem küçük hem de zarif ise kişinin kendi dalga boyuna uygun olmayan kişilerle de iyi bir iletişim kurması olası değildir. Bu kişiler, sosyal olarak kabul görmüş kuralları yıkmak konusunda zorlanırlar.

büyük yazı

küçük yazı

Baskı:

- Koyu harflerle yazan kişiler verdikleri sözü yerine getirmek konusunda çok titizdirler ve etraflarındaki birçok olan biteni ciddiye alırlar.
- Çok koyu harfler ise kişinin gerginliğinin, eleştiriye karşı sınırlarına fazla hâkim olmayışının ve küçük imalardan bile alınganlık göstermesinin ifadesi olarak yorumlanır. Bu kişiler önce tepki gösterir sonra soru sorarlar ve duygusal davranışlarını devam ettirirler.
- Çok silik ve ince yazılar ise ortama ve insanlara olan hassasiyeti temsil ediyor. Ama yazı aynı zamanda kaba saba ve şekilsiz ise kişi duygusal derinliği bile devam ettiremiyor ve sönük bir yaşam tarzı sürdürüyordur.

koyu harfler
silik harfler

l, t ve h harflerindeki sırlar:

- Bu harflerin üst kısımlarının uzun olması hedef ve hırsın mevcudiyetini gösterir. Ancak üst tarafı fazla uzun l, t ve h'ler, kişinin başarması gerektiğini düşündüğü meselede gerçek dışı beklentiler içinde olabileceği anlamına gelir.
- Bu harflerin üst tarafının oranlı bir şekilde kuyruklu olması kişinin her şey üzerine etraflı bir şekilde düşündüğünü ve hayal gücünü makul bir şekilde kullandığını gösterir.
- Kıvrımın enli olması, yeni fikirler üretme ve bunların üzerine uzun uzadıya düşünme eğilimini ortaya koyar.
- Üst kıvrımın tekrar harfe geri dönmesi, yazı sahibinin hayal gücünü kullanmaktan kaçındığını ve elindeki işi bitirebilmek için asgari gerekliliklerle kendini sınırladığını gösterir.

l t h l t h
l t h l t h

g, y, p harflerindeki sırlar:

- Kuyruğun dik olması, sabırsızlık alametidir.
- Kuyruğun basık bir şekilde yuvarlanması, saldırganlık ve yüzleşmekten uzak durma isteğini ortaya koyar.
- Kuyruğun bastırılarak yazılmış tam bir kanca halini alması, enerji, para kazanma isteği ve tenselliğin göstergesidir.
- Kuyruğun bastırmadan tam bir kanca şeklini alması güvenlik ihtiyacını gösterir.

g y p g y p
g y p g y p

Kelimeler arasındaki mesafe:

- Kelimeler arasındaki mesafenin fazla olması, "Bana nefes alacak alan bırak!" mesajını içerir.
- Kelimeler arasındaki mesafenin daha az olması ise başkalarıyla birlikte olma isteğini ortaya koyar, ama böyle yazan insanlar za-

man zaman gereksiz bir kalabalığa neden olabilirler ve dayatmacı bir kişilik sergileyebilirler.

kelimeler arasındaki mesafe

Satırlar arasındaki mesafe:

- Satırların arasının açık olması, olaylara sakin ve geniş bir bakış açısıyla bakma eğilimini ortaya koyar.
- Satır aralarının dar olması, yazarın hareketi sevdiğini ve eylemin içinde olmaktan hoşlandığını gösterir.
- Satır araları dar olup harfler arasındaki bağlantı çok sıkı değilse, söz konusu el yazısının sahibi baskı altında sükûnetini koruma disiplinine sahiptir.

satırlar arasındaki
mesafenin açık ol-
ması geniş olması

satırlar arasındaki
mesafenin dar ol-
ması küçük olması
harfler arası çok
sıkı ise yazar

Sayfa kenarındaki boşluk:

- Sayfanın sol tarafındaki boşluk, kişinin köklerini ve ailesini gösterir.
- Sağ taraftaki boşluk, diğer insanları ve geleceği temsil eder.
- Tepedeki boşluk hedef ve hırslardır.
- Sayfanın dibindeki boşluk, enerji, içgüdü ve pratiklik anlamına gelir.
- Sayfanın sol tarafındaki geniş bir boşluk bırakılması, hareketliliği sürdürme isteğini ortaya koyar.
- Soldaki mesafenin az olması ise temkinlilik ve hazır olmadığı takdirde bir şeyleri yapmaya zorlanmaktan kaçınma isteğini belirtir.
- Sağ taraftaki boşluğun az olması, sabırsızlık göstergesidir ve bir an önce işe başlayıp işi bitirme eğilimini yansıtır.
- Sağda geniş bir boşluk bırakılması ise bilinmeze karşı korkunun mevcudiyetini ortaya koyar.

(Kaynak: <http://ref5.net/karalama-defteri-f21/yaptigimiz-karalamaların-anlamları-ve-el-yazısından-karakter-analizi-k71912/#ixzz2n6xoe8fY>)

1. Bir arkadaşınızın defterini
alarak yazısını inceleyiniz.
Yazının özelliklerini listeleyiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Yazısını incelediğiniz
arkadaşınızın kişilik özelliklerini
yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Yazı incelemesinde çıkan
özellikler ile arkadaşınızın
özelliklerini karşılaştırınız. Ortak
olan ve ortak olmayan özellikleri
yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Konuşalım. Karşılaştırma

Yazı ve karakter özellikleri incelendiğinde ortaya çıkan sonuçlar ile yazısı
incelenen kişinin karakter özelliklerini tartışalım.

5. Yazalım. Yazı Analizi

Yazı karakteri ile bireyin karakteri arasında bir bağlantı olduğuna inanıyor musunuz?

Evet, diyorsanız nedenini örneklerle
açıklayınız.

Hayır, diyorsanız nedenini örneklerle
açıklayınız.

C.YÜZ HATLARI İLE KARAKTER OKUMAK

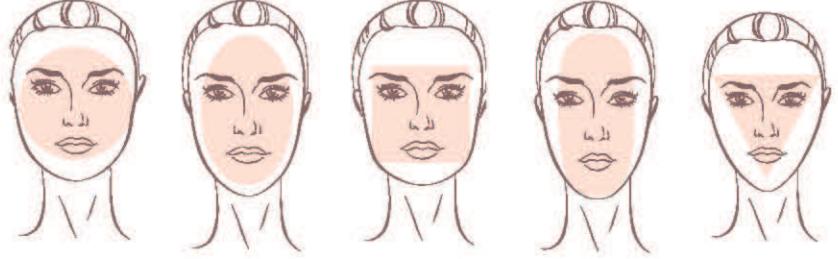

1. Okuyalım, cevaplayalım.

Yüz Hatları İle Karakter Okumak

İnsanda ilk göze çarpan şey yüzdür... Ruhun güzelliği yüze de yansıyor ve aslında sizin kişiliğinizi, nasıl biri olduğunuzu da anlatıyor. Kızınız, oğlunuz veya hut sevgiliniz ya da en yakın arkadaşınızı yüz özelliklerine göre tanımak istiyorsanız bu yazımız tam size göre. Yüzden karakter tahlili son dönemlerin en merak edilen işlerinden biridir. Dünyanın birçok yerinde bu konuda eğitim alan kişiler de vardır. Bu kişiler, evlenecek bireylerin yüzlerini inceliyor ve birbirlerine uygun olup olmadıklarını saptıyor. Karakterlerinin inceliklerini de ortaya çıkarıyor. Yüz hatlarından sadece güzellik değil ayrıca bir katilin düşündüklerini ortaya çıkarmak da mümkündür. Aslında yüz hatlarına bakıp da karakter analizi yapmak, yeni bir olay değildir. Ama şimdilerde bu işin eğitimi veriliyor ve hatta konu hakkında ayrıntılı bilgi içeren kitaplar bile yayımlanıyor. Özel olarak ünlülerin yüzlerini yan yana koyup onların aşk hayatlarını incelemeye kadar işi götürenler de olduğu gibi, bir de sadece kriminal alanlarda karakter analizi yapanlar vardır.

Yüz okuma sanatı, Fizyonomi'dir... Yunanca physis-doğa ve gnomon-yorum kelimelerinin birleşimidir. Aynı zamanda yasa, kural anlamına gelmektedir; yani, fizyonomi "doğa yasası" demektir. Della Porta'ya göre, doğanın belli kurallarına uyarak "belli vücut biçimlerine göre belli ruh hâllerini" öğrenebiliriz. Çok eski dönemlerden başlayarak, bilginler insanın yüz yapısı ile karakteri arasında bir ilişki kurmaya çalışmış-

lardı. Bu yöntemin temelinde insanın beden yapısı ve psikolojisi arasında doğal bir bağlantının olduğu inancı yatmaktaydı. Bilimsel temelden yoksun olmasına rağmen fizyonomi, karakter özelliklerinin tipolojisi için önyak olmuştur.

Fizyonomi, sistemli bir şekilde ilk kez Çin'de gelişmiştir. Eski zamanlarda Çin'de yüz okuma uzmanlarına göre, yüzü oluşturan unsurlardan beşi çok önemlidir. Bunlar kaşlar, gözler, ağız, burun ve kulaklardır. Eski metinlerde onlar beş önemli organ olarak geçmektedir. Bu organlardan birisinin bile dengeli bir biçimde olması en az 10 yıl mutlu yaşam demektir. Tüm organların aynı şekilde dengeli biçimde olması bu mutluluğu orantılı şekilde arttırmaktadır. Bu organların incelenmesinden sonra sırada alın, elmacık kemikleri, şakaklar, çene ve kırışıklar gelmekte, en sonunda ise derinin rengi, gözlerin parlaklığı, biçimi, göz küresi ve göz kapakları incelenmektedir.

Çin fizyonomi uzmanlarına göre, insan yüzünde belli konumlar ve çizgiler mevcuttur. Bunların her biri belli bir yaşı belirlemektedir. Uzmanlar, bir dizi "uzun ömürlülük belirtileri"ni de tespit etmişlerdir. Çinlilerin fizyonomi sistemi bugün de incelenmekte ve geliştirilmektedir.

http://www.gezmek.org/pagelD_7989045.html

1. İnsanlar yüz hatlarıyla karakter okuma işlemini nerelerde kullanıyor?

2. Fizyonominin temelindeki inanış nedir?

3. Çinliler insanların karakterlerini anlayabilmek için öncelikle hangi organları incelemiştir? Niçin?

4. Yüzdeki çizgiler neyi simgelemektedir?

2. Başlıkları ilgili kutulara yerleştirelim.

1. ....
Geniş : Entelektüel, hayal gücü kuvvetli
Dar : Çok dikkatli, dakik, rakamlarla arası iyi
Dik : Bağımsız
Bombeli: İnisiyatif sahibi, uyumlu
Açık : Sosyal, paylaşımcı

3. ....
Geniş ve düşük : Cömert
Kısa ve kalkık : Gururlu
Kalın ve kalkık : Ağzı kalabalık
İnce ve düşük : Öz konuşan

4. ....
Geniş : Otoriter
Dar : Yumuşak başlı
Gamzeli: İnatçı
Köşeli : Kolay

2. ....
Aşağı doğru : Centilmen, sahiplenici, ciddi ilişkiler yaşayan
Kalkık : Dinamik, hırslı, kolay sinirlenen
Çalı gibi : Güçlü kişilik, başarılı
Uzun : Güçlü, dirençli
İnce : Esnek, başarılı, kolay pes eder
Birleşik : Dengesiz, maceracı
Kısa : Duygusal, aktif
Düz : İyimser, dünyayla barışık
Geniş : Ufku geniş, güvensiz, hassas

5. ....
Geniş : Kendine güveni tam
Dar : Kontrolcü
Geniş ve düz : Sosyal ama kararsız
Dışa doğru : Lider ruhlu, idare etmeyi seven ve temsilci ruhlu
İçe doğru : Yardımlaşmayı seven, girişken
Geniş : İyi bir lider
Dolgun : Güçlü, inatçı, cömert ve sabırsız

6. ....
Çukur : Ciddi, gizemli
Burna yakın : Konsantrasyonu kuvvetli, titiz, kararlı
Büyük : Açık, kibar, sözüne güvenilir
Küçük : Odaklanmış, özel
Patlak : Hevesli ve meraklı

3. Metne göre fotoğraftaki kişilerin karakter analizlerini yapın.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Yazalım.

Karakter Analizi

Kişilik özellikleri ile fiziksel özellikler arasında bağlantı olduğuna inanıyor musunuz?

Evet, diyorsanız nedenini örneklerle açıklayınız.

Hayır, diyorsanız nedenini örneklerle açıklayınız.

5. Dinleyelim, cevaplayalım.

Bedeniniz Sizi Ele Veriyor

6. Yazalım.

"Hareketler, kelimelerden daha fazla konuşur, daha çok şey ifade eder." Oscar Wilde

Yukarıdaki söze katılıyor musunuz? Niçin? Örneklerle anlatalım.

Blank lined paper for writing.

7. Konuşalım. Gezgin

1. Çok gezen mi bilir, çok okuyan mı? Niçin?
2. Beyaz yalan var mıdır? Niçin?

Serbest Okuma

KIYAFETNAMELER

İnsanları dış görünüşlerine göre değerlendirmek her ne kadar doğru olmasa da, onlarla ilk karşılaştığımızda bir yargıya varmak için elimizde yalnız dış görünüşleri vardır. Bir kişiyi çok daha yakından tanıyuncaya kadar, önceki bireysel ya da toplumsal tecrübelerimize dayanarak bazı yargılara varırız. Vardığımız ilk yargılar bazen doğru bazen yanlış çıkabilir. Tek tek bireylerin edindiği izlenim ve tecrübeler zamanla toplumsal yargılara da dönüşebilir. Özelde insanların, genelde de toplumun edindiği tecrübeler yüzlerce yıl süren birikiminin sonucunda, bir edebî tür olarak kıyafetnameyi ortaya çıkarmıştır.

Eski Türk Edebiyatında kıyafetname türü, insanların dış görünüşlerine bakarak onların kişiliklerini ve iç özelliklerini açıklamaya çalışan eserlerdir. Kıyafetname türünde pek çok kitap yazılmıştır. Türün en ünlü örneği, Hamdullah Hamdi'nin 15. yüzyılda yazdığı Kıyafet-nâme adlı eserdir. Bu eserde renk, boy, saç, sakal gibi birçok başlık altında kişilik tahlilleri yer alır. Bu tahlillerden birkaçı:

- Parmağı uzun olan hünerli ve bilgili olur.
- Burnunun ucu yuvarlak olan kişi sevinçli olur.
- Sırtı geniş olanın kuvveti çok olur.
- Başının tepesi yassı olan kişi üzüntü çekmez.

DEĞERLENDİRME

VERMEYİNCE MABUT NEYLESİN MAHMUT

Derler ki Osmanlı Devleti padişahlarından Sultan Mahmut birine kısmeti bağılı bir adamdan, nam-ı diğer Tıkandı Baba'dan söz etmişler. Sultan Mahmut kılık kıyafetini değiştirip kahvehane işleten Tıkandı Baba'nın kahvehanesine gitmiş, oturmuş, bir çay istemiş.

Tıkandı Baba çayı getirince sormuş: "Herkes sana Tıkandı Baba diye hitap ediyor, neden?" Tıkandı Baba cevap vermiş: "Bir gece rüyamda birçok insan gördüm, her birinin bir çeşmesi vardı ve bazı çeşmelerden çok su akıyordu. "Benimki de çok aksın." diye içimden geçirdim. Bir çomak aldım ve oluğu açmaya çalıştım. Ben uğraşırken çomak kırıldı, oluk tamamen tıkandı ve hiç akmamaya başladı. Ben yine açmak için uğraşırken bir zat göründü ve "Tıkandı baba, tıkandı! Uğraşma artık..." dedi. Çeşmeyle birlikte kısmetim de tıkandı ve adım "Tıkandı Baba"ya çıktı. O gün bu gündür elimi hangi işe attıysam başarısız oluyorum."

Tıkandı Baba'nın anlattıklarından etkilenen ve ona yardım etmek isteyen Sultan Mahmut, koca bir tepsi baklava yaptırmış. Her bir baklava diliminin içine, görünmeyecek şekilde altın dizdirmiş. Adamını gönderip ona tepsiyi birinin bir adağı diyerek kısmetsiz şahsa vermesini ve şahsı takip etmesini emretmiş. Tıkandı Baba tepsiyi almış, götürmüş, ihtiyaçlarını karşılamak için satmış. Sultan Mahmut bunu duyunca adamlarına Tıkandı Baba'nın her gün geçtiği köprünün sağ tarafına o gelmeden hemen önce altın dizilmesini emretmiş. Tıkandı Baba köprüye geldiği zaman "Her gün sağ taraftan yürüyorum, bugün de soldan yürüyeyim değişiklik olsun." demiş. Padişah bunu duyunca adamın beylik arazilerden birine yaka paça getirilmesini emretmiş. Adamı getirmişler. Adam korkudan tir tir titrerken ona bir kasnak verilmesini emretmiş ve Tıkandı Baba'ya "Bu kasnağı atabildiğin kadar uzağa at, kasnağın yere düştüğü yere kadar olan arazileri sana vereceğim." demiş. Tıkandı Baba kasnağı bütün gücüyle atmış, kasnak havada bir yay çizip ayaklarının dibine düşmüş. Bunun üzerine Sultan Mahmut, Tıkandı Baba'yı da yanına alarak hazine odasına götürmüştü. Ona bir kürek vermiş ve "Küreği daldır, küreğe ne gelirse senindir." demiş. Adam heyecanla küreği altınlara ters daldırarak ve gele gele bir altın gelmiş.

Kısmeti bağılı olmanın ne olduğunu anlayan şair ruhlu padişah, "Vermeyince Mabut, n'eylesin Mahmut." demiş.

1. Okuduğunuz metinde geçen "yaka paça getirmek" ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hiçbir itiraz dinlemeden zorla götürmek
- B) Kılığına kıyafetine bakmadan götürmek
- C) Beğendiği bir şeyle kandırarak götürmek
- D) Hareket etmesini engelleyerek götürmek

2. Okuduğunuz metinden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Allah rahat bir yaşam veya yetenek kısmet etmemişse kulun elinden bir şey gelmez.
- B) Güzel bir şey, onu isteyen ve elde edecek gibi görünenin değil de kısmeti olanın eline geçer.
- C) Allah kendisine kısmet vermediği için yararlanılacak şeyi elde etmek kolaylaştığı zaman bile kişi ondan yoksun kalır.
- D) Allah alçak gönüllülük gösteren birinin kısmetini emek çekilmeden elde etmesi için ayağına getirir.

3. Okuduğunuz metne göre Tıkandı Baba'nın oluğu açmaya çalışırken oluğun tamamen tıkanması aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak
- B) İrmaktan geçerken at değiştirilmez.
- C) Boynuz isterken kulaktan olmak
- D) Aza kanaat etmeyen çoğu hiç bulamaz.

4. Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerin doğru olup olmadığını işaretleyiniz.

- ☐ Kahvehane çalıştıran Tıkandı Baba, kahvehanesine Sultan Mahmut'u davet etmiştir.
- ☐ Sultan Mahmut yardım etmeyi seven bir padişah olmakla birlikte şiirle de uğraşır.
- ☐ Bir kişiye lakap verilmesinde yaşanan olaylar etkili olmaktadır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

İçeriği ve anlatımı karmaşık, soyut ifadelerle yapılandırılmış bir anlatımı anlayabilirim.

😊 😐 😞

Bir ders esnasında dinlediğim konuşmanın ana hatlarını belirleyebilir ve notlar alabilirim.

😊 😐 😞

Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlayabilirim.

😊 😐 😞

Çağdaş ve edebî metinleri kolaylıkla okuyabilirim.

😊 😐 😞

Metinde tartışılan tezlerden ulaşılmak istenen sonucu belirleyebilirim.

😊 😐 😞

Araştırma raporlarında kullanılan uzmanlık alanıyla ilgili temel terimleri anlayabilirim.

😊 😐 😞

Konuşma yaparken düşünce ve görüşlerimi anlaşılır, planlı ve ikna edici bir biçimde ifade edebilirim.

😊 😐 😞

Karşı tarafın iddialarına ve yorumlarına uygun ve akıcı cevaplar verebilirim.

😊 😐 😞

Konuları uygun şekilde ilişkilendirebilir, bazı noktaları geliştirip açıklama yapabilirim.

😊 😐 😞

Bir ana tez etrafında farklı bilgi ve verileri bir araya getirerek bir bütünlük içinde sunan metinler yazabilirim.

😊 😐 😞

Bir konu veya olay hakkında yapılan bir yorumda kendi düşüncelerimi ifade edebilirim.

😊 😐 😞

Özlü bir sözü anlayabilir ve konuşmalarında kullanabilirim.

😊 😐 😞

C1 DİZİN

Ünite 1

a grubu
aba
acil yardım
açı (görüş)
açı (yön)
açık
açıklama
açıklamak
açılmak
açısından (yön)
ad
ad almak
ad vermek
adak
aday
adaylık
adeta
adına
adını duyurmak
adını tarihe
yazdırmak
adlı
aerobik
aferin bee!
ağ (file)
ağ (şebeke)
ağaç
ağır
ağlarla buluşturmak
ağrı
ağrımak
Ağustos
ahlâki
aidat
aile
ait
akarsu
Akdeniz
akıllı
akın etmek
akış (tarfık)
alan
alet
aletli
aletsiz

alınmak
alınmak (alınan)
alışmak
allah aşkına
almak
Alman
alt
alt başlık
alt yapı
altın
altıncı
altında
altışar
altyapı
ama
amaç
amaçlamak
amatör
an
ana bölüm
ana düşünce
ana hat (konu)
analiz
ancak
anıt
anlam
anlam kayması
anlamak
anlamına gelmek
anlaşılacak
anlatılmak
anlatım
anlatmak
anons
anti-doping
antrenman
antrenmanlı
ara verilmek
araba
araç
aradan
aramak
arası
arasında
arasındaki
araştırma
araştırma yapmak

araştırmacı
araştırmak
arazi
ardından
arkadaş
armağan
artırmak
artistik
artmak
asayiş
asker
askeri
aşağı
aşamalı
aşı
aşırı
at
at arabası
at terbiyesi
atasözü
ateş
ateşkes
atılmak
Atina Olimpiyat
Oyunları
atlet (sporcu)
atletizm
atlı
atmak
atmak (kalp)
Avrupa Futbol
Şampiyonası
Avrupa Kupası
Avustralyalı
ay
ayağını sıcak tut,
başını serin; gönlünü
ferah tut, düşünme
derin.
ayak
ayçiçeği
aydınlatılmak
ayırarak
aynı
ayrı
ayrıca
ayrıcılık

ayrılmak
ayrıntılı
az
azalmak
azaltmak
bağlamak
bağlanmak
bağlantı
bakmak
bana
barış
basın
basın mensupları
basit
basketbol
baş
başarı
başarı göstermek
başarılı
başarılı olmak
başarmak
başka
başkan
başlamak
başlatmak
başlık
başvurmak
başvuru
batmak
bayan
bayrak
bazı
bedava
beden
beden eğitimi
bedensel
belirlemek
belirlenmek
belirtmek
belki
ben
benzeri
berabere
bertaraf etmek
besin

beslenme
beslenmek
beşer
beşinci
beyaz
bırakılmak
bırakmak
biçim
biçimde
bildiri
bile
bilgi
bilim insanları
bilinçli
bilinmek
bilmek
binicilik
binlerce
binmek
bir an
bir arada
bir araya getirmek
bir şekilde
bir şey
birbiri
birçok
birden
birden (beraber)
birer
biri
birinci
birincilik
birincisi
birlikte
bisiklet
bitirmek
bitmek
biz
boğaz
boğulmak
boks
boyun
boyunca
boyut
bölüm
bronz
bu

bu kadar	dayalı	dört yılda bir	et	geliştirilmek
bugün	dayanıklı	dövüşmek	Etiyopyalı	geliştirmek
bulanmak	dayanmak	durdurmak	etki	gelmek
buluşmak	defa	durmak	etkili olmak	genç
bunama	değer	durmaksızın	etkin	genel
bunlar	değerlendirme	durum	etkinlik	genellikle
bunlardan biri	değerlendirme	durup dururken	etmek	geniş
bütçe	komisyonu	dünya	ev	geniş kapsamlı
bütün	değerlendirmek	Dünya Atletizm	ev sahibi	gerçek
bütünleşmek	değil	Şampiyonası	ev sahipliği	gerçekleştirilmek
büyük	değnilmek	dünya çapında	ev sahipliği yapmak	gerek
can	değişiklik	düşmek	evet	gerekli
can boğazdan gelir	delik	düşmek (pay)	eyvah	gerekmek
cenk	demek	düşük	Fair Play Ödülü	gereksinim
cevap	demir	düşünce	fakat	geri kalanı
cevaplamak	denge	düşünmek	far	gerilmek
ciddi	dengeli	düşünülmek	fark etmek	gerilmiş
ciğer	deniz	düşürmek	farklı	getirilmek
cirit atma	depresyon	düzen	farklılık	getirmek
coğrafi	derece (sıralama)	düzenleme	fayda	gevşemek
cümle	dereceye girmek	düzenlemek	faydalı	gibi
çabuk	ders	düzenlenmek	fazla	gidiş
çağ	destan yazmak	düzenli	federasyon	giriş
çağdaş	destek	egzersiz	felç	girmek
çalınmak (marş)	desteklemek	eğitmen	ferdi	gitmek
çalışma	detaylı	ehlileştirmek	festival	giymek
çalışmak	devam etmek	ekip	fırsat	giysi
çarpmak (kalp)	devam ettirmek	eklenmek	figür	gol
çek (ırk)	devlet	ekonomik	fikir	gol atmak
çek lokomotif	deyim	eksiklik	fikir vermek	golf
çekmek	dışında	el	file (spor)	göbek
çember	diğer	elde etmek	final	göğüs
çeşit	dijital	elden ayaktan düşmek	finans	göndere çekmek
çeşitli	dikkat	elden ele geçirilmek	forma	gönderilmek
çeviklik	dikkat edilmek	eldiven	formalı	göre
çevirmek	dikkat etmek	ele güne muhtaç	Fransız	görevli
çevre	dikkate almak	olmak	frekans	görmek
çevrilmek	dilemek	elektrik	futbol	görsel
çeyrek final	dinlemek	elektronik posta	futbol sever	görölmek
çıkarmak (maç)	dinlenme	eleme (seçme yarışı)	futbolcu	görüş
çıkış	disiplin	eli ayağı titremek	galip	gösteri
çıkmak	disk atma	elverdiği şekilde	garanti	göstermek
çıplak	diyabet	elverişli	gazete	gözlemci
çim	diyalog	emanet edilmek	gazeteci	grekoromen güreş
çizmek	doğal	emniyeti	geçici	grup
çocuk	doğal afet	en	geçirme (hastalık)	gurur duyulmak
çocuklu	doğal hayat	endişeli	geçirmek	gurur kaynağı
çoğu	doğmak	enerji	geçirmek (kriz)	güç
çok	doğru	engel	geçiş	güçlendirmek
çözüm	doğrudan	engel atlama	geçit töreni	güçlenmek
çünkü	doğum yeri	Enka Spor Kulübü	geçmek	güçlü
dağıtılmak	doktor	erişilmek	geçmek (bahsi)	gümrük
daha	dokunmak	eritmek	geçmiş	gümüş
dair	dokunuş	erkek	geçmiş olmak	gün
dakika	dokuzuncu	eski	(kesişme)	günde
dal (ağaç)	doping	eskrim	gelenek	güneş
dal (branş)	dost	esnasında	geleneksel	güneş girmeyen eve
dal (spor)	dosya	esneklik	gelir	doktor girer
damar	dönem	eşik	geliş	günlük
damar sertliği	dörder	eşleştirmek	gelişim	günlük dil
davet edilmek	dördüncü	eşya	gelişme	günlük hayat

günümüzde	hep	inme (hastalık)	karakterli	kiloyu
güreş	hepsi	insan	karar vermek	kim
güreşçi	her	insanoğlu	karbonhidrat	kimi
güven	her bir	inşa edilmek	kardeşlik	kimse
güvenli	her biri	internet	kare	kişi
güvenlik	her gün	isimli	karışım	kişilik
güzel	her hâlde	istatistik	karmaşık	kitap
güzellik	her yana	istemek	karşı	kitle
haber	herkes	istemek	karşı çıkmak	kolay
haberci	heyecan	iş	karşılaşma	kolayca
hafta	heyecan uyandırıcı	işadamı	karşılaşmak	kolaylaştırmak
hakem	hız	işlem	kart	kolesterol
hâkim	hızlı	işte	kas	komisyon
hâkimsiz	hiç	iyi	kasılmak	komite
haklı	hindistan cevizi	iyice	Kasım	kompozisyon
hakkında	hipodrom	iyileşme	kategori	komut
hâl	hissetmek	iyileşmek	katılım	konaklama
hâlbuki	hissi	izin	katılma	Konfederasyon Kupası
hâlihazırda	hizmet	izin alınmak	katılmak	konsept
hâlinde	hücre	izlemek	kavramak	kontrol
haline getirilmek	hükümet	izlenmek	kayak	konu
halk	icat edilmek	izleyici	kaybetmek	konum
halka	içerik	jimnastik	kaydetmek	konuşma
halter	içerisinde	jimnastikçi	kayık	konuşmak
hangi	içermek	judo	kayıp	korku vermek
hangisi	için	jüri üyesi	kaymak	kort
harcanmak	içinde	kabartma	kaynak	koruma altında
hareket	içme suyu	kabul edilmek	kazandırmak	korumak
hareketsiz	içmek	kabul etmek	kazanmak	korunmak
hareketsizlik	ideal	kaç	kelime	koruyucu
harita	ifade	kaçıncı	kelime öbekleri	koşma
hasta	ifade edilmek	kadar	kemik	koşmak
hasta bakım	ifade etmek	kadın	kemik erimesi	koşu
hasta olmak	ihmal edilmek	kadir bilmek	kendi	koşuculuk
hastalanmak	ihtiyaç	kafa	kendi ellerinde	koşul
hastalık	ihtiyaç duymak	kaldırılmak	kendine hayran	köle
hastalık	ikinci	kale	bırakmak	köşe
hastalık kantarla	ikişer	kalıcı	kent	kötü
girer, gramla çıkar	ikna edici	kalinbağırsak kanseri	kepek	kötümserlik
hastane	ikna etmek	kalite	kere	kronik hastalık
hatırlanmak	ilaç	kaliteli	kesilmek	kros
hava	ilan	kalkan	kesim (kısım)	kullanılmak
hava durumu	ilan etmek	kalmak	kesinlikle	kullanıma açık
havaalanı	iletişim	kalori	keşfedilmek	kullanmak
havlu atmak	ilgi	kalp	kez	kupa
hayal etmek	ilgi çekmek	kalp atışı	kılıç	kural
hayat sürmek	ilgilendirmek	kalp hastalığı	kırmak (rekor)	kurban
hayır	ilgilenilmek	kalp krizi	kırmızı	kurban kesilmek
hayvan	ilgilenmek	kalsiyum	kırmızı kart	kurmak
hazırlama	ilgili	kamuoyu	kısa	kurtarma
hazırlamak	ilginç	kan	kısaca	kurutulmuş
hazırlamak	ilişkilendirmek	kan basıncı	kışın	kuş
hazırlık	ilk	kanıt	kıta	kuşanmak
Haziran	ilk çağ	kanıtlamak	kiyafet	kutlama
hedef	ilkel	kanun	kiyi	kutsal
hediye edilmek	ille de	kapانیş	kıymet	kutsal ateşkes
hekimsiz	imkân	kapasite	kıymetini bilmek	kuvvetlendirmek
hem	imza atmak	kapsam	kilo	kuvvetli
hem de	imzalanmak	kapsamlı	kilo almak	küçük
hemen	imzalı	kaptırmak	kilo vermek	kültür
hemşire	incelemek	kar	kilometre	kültürel

kürek	ne anlama gelmek?	oturmak	peynir	sarı
kürekçi	ne dersin	oynamak	pihtılaşıma	savaş
lakap	ne kadar	oynanmak	pihtılaşımak	savunmak
lakaplı	ne zaman	oyun	pist	sayesinde
layık görölmek	neden	oyun dışı kalmak	pişirilmek	saygı
lig	neden olmasın!	oyuncu	plan	sayı
liste	nedir	ödemek	planlamak	sebebe
logo	nefes almak	ödöl	planlanmak	sebze
Macar	nehir	ödöl almak	planlı	seçilmek
maç	nerede	öğle	politik	seçmek
madalya	neredeyse	öğrenci	Polonyalı	sen
madde	nesil	öğretmen	portakal	serbest güreş
maddî	nice	öksürmek	potansiyel	sergilemek
mağlubiyet	niçin	ölçü	prensip	serin tutmak
mal	nitelik	ölçüt	profesyonel	sert
malzeme	nokta	ömür	program	ses
maraton koşusu	noktalı	ön	prosedür	sevmek
masa	normale dönmek	önce	protein	seyahatname
masa tenisi	not	önceden	puan	seyirci
maskot	not almak	öncelikle	puan vermek (spor)	sıcak
masraf	not etmek	öne geçmek	puanlama	sık
materyal	nüfus	önem	radyo	sıkıntı
matrak	nüşa	önemli	rağmen	sıkıntılı
mavi	o	önermek	rahatlamak	sıklet
medeni durum	okul	önlemek	rakam	sıklık
mekân	okuma	önlenmek	raket	sınıf
mekanizma	okumak	ördek sürüsü	rakip	sınıflandırılmak
meme kanseri	okur	örneğin	rapor	sıra dışı
merasim	olay	örnek	rastlanmak	sırada
mesafe	Olimpia Festivali	öteki	referandum	sıralı
meşale	olimpik	öykü	rekör	sırasında
meteoroloji	olimpik oyun	özel	rekör kırmak	sırasıyla
metin	olimpiyat	özellik	renk	sırt
metre	olimpiyat ateşi	özellikle	resmen	sıvı
mevcut	olimpiyat bayrağı	özet	ring	silah
meyve	olimpiyat köyü	özetlemek	risk	simge
mezun olmak	olimpiyat meşalesi	özgür	ritmik	simgelemek
mide hastalığı	olimpiyat oyunları	pahalı	rol	sistem
miğfer	olimpiyat parkı	pankrasyon	Romanyalı	sit alanları
miktar	olmak	panzer	saat	siyah
millî	olumlu	paragraf	saç	siyasi yapı
millî marş	olunmak	parça	sadece	siz
millî takım	olur olmaz	Paris Olimpiyat	sağ	sizce
milliyet	oluşmak	Oyunları	sağlam	slogan
mineral	oluşturmak	parkur	sağlamak	sokmak
miras	oluşturulmak	pas	sağlanmak	sokulmak
mitoloji	ona	paylaşmak	sağlık	sol
modern	onlar	pazarlama	sağlık köşesi	soluk soluğa kalmak
motorsuz	onur	pedal	sağlıklı	son
muhtaç olmak	onurlandırmak	pek	saha	son bulmak
mutluluk	orada	pek çok	sahip	son derece
mutsuz	oran	peki	sahip olmak	sonra
mücadele	organizasyon	Pekin Olimpiyat	sakıncalı	sonrasında
mücadele etmek	orta	Oyunları	sakin	sonuç
mükemmel	orta (pas)	penaltı	salgın	sonunda
mükemmelleşmek	orta yaş	pentatlon	sana	sopa
mümkün	ortak	performans	sanat	soru
müsabaka	ortalama	performans	sanatçı	sorun
müzik	ortaya çıkmak	göstermek	sanılmak	sosyal
nasıl	otel	perhiz	sanmak	soyut
ne	otobüs	perhiz yapmak	saptanmak	söndürölmek

söylemek	tanıtıcı	toplum	vizyon	yaz
söylenmek	tanıtım	tören	voleybol	yazar
söz	tanrı	trafik	vurmak	yazı
spor	tanrıça	turnuva	vuruş	yazmak
spor adamı	tansiyon	tutmak	vuruşmak	yeğ
spor kulübü	tansiyonu düşmek	tuzlu	vücut	yemek
spor salonu	tapınak	tüketim	yağ	yemek (fil)
spor yapmak	taraf	tüketmek	yağlanmak	yeni
sporcu	tarafından	tüm	yakalanma	yeni bir soluk
sportif	tarih	Türk	yakılmak	getirmek
stadyum	tarihî	Türkçe	yakın	yenîçeri ocağı
standart	tartışılmak	Türkiye	yakından	yeniden
stres	tartışma	tüyleri diken diken	yakmak	yenik duruma düşmek
su	tasarlanmak	olmak	yalnızca	yenilgi
su topu	tasarruf	ulaşılacak	yan	yenilmek (kaybetmek)
sunmak	edilmiş(etmek)	ulaşım	yan etki	yenişmek
sunucu	taşımak	ulaşım araçları	yangın	yenmek
sunulmak	taşınmak	ulaşmak	yanı sıra	yer
sunum	taşıt	uluslararası	yanlış	yer almak
sürdürmek	tavsiye	Uluslararası Olimpiyat	yanmak	yer altı
süre	tecrübe	Komitesi	yansıtmak	yer üstü
süresince	tedavi	umut olmak	yapacak	yer verilmek
sürmek (devam etmek)	tedavinin başı	unsur	yapay	yerde (hakimsiz yerde)
sürmek (hayat)	tedbir	unutmak	yapılandırılmak	yerinde duramamak
süt	tehdit	unutulmak	yapılmak	yerine
süt ürünleri	tehlike	unvan	yapmak	yerini tutmak
sütün	tehlikeye düşmek	unvan almak	yapraklı	yerleştirilmek
şahıs	tek	uygarlık	yaramak	yeşil
şampiyon	tek başına	uygulanmak	yarar	yetenek
şampiyon olmak	tekerlekli	uygun	yararlanmak	yeter ki
şampiyona	teknik	uyku	yararlı	yeterince
şampiyonluk	teknoloji	uymak	yarasa	yeterli
şart	teknolojik	uzak	yaratmak	yetişmek
şehir	tekrardan	uzman	yardım	yetiştirmek
şeker hastalığı	tekvando	uzun	yardım etmek	yetmek
şekerli	telaş	üçüncü	yardımcı olmak	yıkamak
şekil	telaşa kapılmak	ülke	yardımla	yıl
şekilde	telefon	ölkeler arası	yarı final	yıldızlı (otel)
şekilde (tutum)	telekomünikasyon	üniversite	yarı yarıya	yıllarca
şey	televizyon	üretim	yarım	yıllık
şiiir	televizyoncu	ürün	yarış	yine
şimdi	tema	öslup	yarışma	yiyecek
şişmanlık	temel	üst	yarışmacı	yok
şu	temiz	üstelik	yarışmak	yoksa
şüphe	Temmuz	üstün	yasak	yol
taahhütname	tempolu	üstünlük	yasaklanmak	yol (tutum)
tablo	temsil edilmek	öye	yasal	yol (yöntem)
taç	temsil etmek	üzere	yastık	yol açmak (sebepl olmak)
tadını çıkarmak	tenezzül etmek	üzeri	yaş	yol vermek
tahıl	tenis	üzerinde	yaşam	yolculuk
tahmini	tepki	vadi	yaşam sürmek	yorulmak
takılmak	tepki vermek	var	yaşamak	yorum
takım	tertibat	var olmak	yaşanmak	yorumcu
takip etmek	tesis	varılmak	yaşlılık	yön
tam	tespit edilmek	varlık	yatak	yön vermek
tam puan	tez	vatandaş	yatmak	yönelik
tamamlamak	tıbbî	verilmek	yatmak	yöneltmek
tamamlanmak	tiyatro	verimli	yav!	yönetim
tanım	top	vermek	yavaş	yönetim kurulu
tanışmak	toplam	vitamin	yayımlanmak	
	toplantı	vize	yaymak	

yumruk
yumurta
yumuşak
Yunan
Yunanca
yuva
yüksek
yüksek (derece)
yüksek atlama
yükseklik
yükselmek
yükseltmek
yürekli
yürümek
yürüyüş
yürüyüş yapmak
yüz (görünen kısım)
yüzde (%)
yüzme havuzu
yüzyıl
zafer
zaman
zaruri
zayıflatmak
zenginlik
zeytin
zirh
zihinsel
zinde kal!
ziyade
ziyaret etmek
ziyaretçi
zor
zorlu

Ünite 2

acil
açık
açıkça
açıklamak
açılmak
açmak
ad
ad vermek
ada
adet
adım
adlandırılmak
ağ (yol)
ağır
ağırlık
ağrı kesici
Ağustos
akciğer
akciğer embolisi
akım
akşam
alakalı
alan
alan (çalışma çevresi)

alet
alevi
alınmak (almak)
alışılmadık
alışkanlık
alışveriş
alkol
alkol almak (içmek)
alkollü
almak
alt
alt yapı
altı çizili
altın
amaçlamak
amaçlı
ambalaj
an
ana
ana hatları
Anadolu
ancak
aniden
anla
anlam
anlamak
anlaşmak
anlatmak
anne
ara vermek
aracılığıyla
araç
aralık (ara)
aralıklarla
Arap
arası
arasında
araştırma
araştırma yapmak
araştırmak
arayış
arıza
arkalı
arkeolojik
arkeopark
artık
artırmak
artmak
asıl
asır
asırlık
aspirin
aşağı
aşiret
aşkın
ata mirası
ataç
atmak
avantaj
ay
ayak

ayakta
aynı
aynı zamanda
ayrı
ayrıca
az
azalmak
azaltmak
bacak
bacak bacak üstüne
atmak
bağımlı
bağımsız
bağımsızlık
bağışıklık
bağlamak
bağlanmak
bağlantı
bağlı
baharat
bahçe
bahsedilmek
bakalım (gel bakalım
anlamında)
bakım
bakımından
banka
banka cüzdanı
barındırmak
barınma
barış
barut
basınç
basmak
baş
başından geçmek
başka
başka biri
başlamak
başlanmak
başparmak
başvuru
batı
batık
batırılmak
batırma tüp tünel
bazen
bazı
bedel
bekleme
bekleme modu
beklemek
beklenti
bekletmek
belge
belgesel
belirlenmek
belirsiz
belirtilmek
belirtmek
ben

benzeri
beri
besleme
beslenme
beslenmek
beyaz
bildirilmek
bile
bilet
bilgi
bilgisayar
bilimsel yazı
bilinmek
bilmek
binlerce
bir arada
bir şekilde
biraz
birbiri
birçok
bিরer
birikim
birikmek
birinci
birkaç
birleşmiş milletler
birleştirmek
birlikte
birtakım
bitki
biz
boğaz
Boğaz (coğrafi)
bol
boy
boya
boya vermek
boyunca
boyut
bozuk para
bölge
bölüm
böyle
böylece
bu
bu sayede
bu yana
budizm
bugün
bugünkü
bulaşıcı hastalık
bulmak
bulunmak
buluş
bunlar
burs
buzdolabı
bükülü
bütün
büyük
büyükçilik

büyüklik
cam
canlandırılmak
canlandırmak
canlılığını korumak
cep
cevap
cevap vermek
ciddiye almak
cisim
coğrafi
coğrafya
cumhuriyet
cümle
çağ
çalışma
çalışmak
çamaşır
çamaşır makinesi
çare
çay
çeşit
çeşitli
çevirmek
çıkarılmak
çıkarmak
çıkış
çıkma
çıkma
çıkma
çıkma
çift
çocuk
çoğu
çok
çorap
çorba
çözücü
çünkü
dağ
daha
dâhil olmak
dakika
dakikalık
daktilo
damar
dar
davet etmek
dayalı
dayanmak
defa
değer
değerlendirilmek
değerli
değerli taş
değil
değnilmek
değişim
değişmek
değiştirici
değiştirmek
delme tünel

demek	dünyaca	geçerli	gündeme gelmek	içinde
demir	düşük	geçilmek	günümüz	içmek
demiryolu	düşünce	geçim kaynağı	günümüzde	idare edilmek
deneme	düşünmek	geçiş	Gürcü	ideal
denenmek	düşürmek	geçmek	güzel	ifade
deniz	düzen	geçmek (bahis)	güzergah	ifade etmek
derin	düzenli	geçmiş	hâkim	ihracat
derinden sarsmak	düzey	gelecek (isim)	hâkim (egemen)	ikamet
derinlik	eğim	gelenek	hakkında	ikamet beyannamesi
destek	eğitim almak	geleneksel	hâlâ	ikamet tezkeresi
destek teli	eğitmek	geleneksel tıp	hâlde	ikinci
detaylı	Ekim	gelişme	halk	iklim
deve	ekonomik	gelişmek	hangi	ilaç
devir (dönüş)	el değiştirmek	geliştirilmek	hangisi	ileri
devir (zaman)	elbette	gelmek	harcanmak	ileri sürülmek
devlet	elde edilmek	gemi	hareket	ilerlemek
devrimsel	elde yıkanmak	genel	hareket etmek	iletişim
dış temsilcilik	elektrik	genellikle	harika	ilgi alanı
dışlamak	eleman	geniş	hasar vermek	ilgili
diğer	emboli (pıhtı)	genişlik	hasta	ilginç
dikkat	emin	gerçekleşmek	hasta olmak	ilişki
dikkat çekmek	en	gerçekleştirilmek	hastalık	ilişkili
dikkat edilmek	en azından	gerçeklik	hat (ağ)	ilişkin
dikkat!	enfeksiyon	gerekmek	hat (yol)	ilk
dikkate almak	engel	gerektirmek	hatta	imkân sağlamak
dikmek	engellemek	getirmek	hava	imzalanmak
dil öğrenim merkezi	Ermeni	gevşek	hava yolu	incelemek
dile getirilmek	eser	gevşek olmak	hayal	indirilmek
dilekçe	eski	gezi	hayal etmek	inmek
din	esmek	gıda	hayat	insan
dip	eşofman	gibi	hayatımın	inşa
diplomatik	etiket	giriş	vazgeçilmezleri	inşa edilmek
direkt	etiketli	girişmek (bir işe başlamak)	hayvan	internet
diyalog	etkilenmek	gitmek	hayvancılık	ipek
diye	etkileşim	giymek	hazırlamak	ipek yolu
diz	etmek	giyinmek	hazırlanmak	ipekli
doğa olayları	etnik	giysi	hekim	isimli
doğal	etraf	göçebe	hem	İslamiyet
doğmak	etüt	göçebelik	hem de	istasyon
doğru	ev	göçer	henüz	istek
doğruluk	ev sahipliği yapmak	göçerlik	heparin	istemek
doğrusu	evrak	göre	hepsi	istenilmek
doğu	Eylül	görevli	her	istenmek
doktor	fakat	görmek	her biri	istikamet
dokuma	fark	görmezden gelmek	her gün	iş
dolar	farklı	görölmek	hristiyan	İş yükü
dolaşım	farklılık	görüntü	hızla	işaretlemek
dolaşmak	fayda	görüş	hızlanmak	işbirlik
dolayısıyla	faydalı	görüşme	hiç	işçi
doldurulmak	fazla	görüşmek	hindistan	işlem
dondurucu	felaket	göstermek	hizmete girmek	işlenmek
doz	fermuar	göz ardı etmek	hoşgörü	işlev kazandırılmak
dönem	fırçalamak	göze almak	husus	itibariyle
dönüşmek	fikir	gözler önüne sermek	ırk	ivme
durak	finansman	grafik	issiz	iyi
durmak	fincan	grup	iç	iyice
durum	fizibilite	gücüne güç katmak	içecek	iyileşme
duymak	form	güç	içerisinde	iz
düşme	fotoğraf	gün	içgüdü	iz taşımak
dünden bugüne	fotokopi	gün saymak	içilmek	izlemek
dünya	geç	güncellenmek	için	Japon

kabin	kimyasal	mesafe	oldukça	parmak
kabul etmek	kimyasal madde	mesafeli	olmak	pasaport
kaç	kireç	mesleki	olumlu	pay
kaçınılmak	kişi	meşruhatlı	olumsuz	pek çok
kadar	kişilik	metal	oluşma	perde
kafeinli	kişisel	metin	oluşmak	petrol yatakları
kâğıt	kod	metre	oluşturmak	pihtı
kahve	kolay	metro	onarılmak	pihtılaşma
kalem	kolaylaştırılmak	mevsimsel	onarmak	planlanmak
kalıcı	kolaylaştırmak	meydana gelmek	onlar	politik
kalite	kolaylık	meydana getirmek	orada	porcelain
kalkmak	koltuk	meyve	oran	pozisyon
kalmak	konar	mezhep	organ nakli	problem
kan	kontrol ettirmek	mikrop	orijinal	proje
kan bağı	konu	miktar	orta çağ	Protestan
kansız ameliyat	konuşmak	millet	ortadoğu	prototip
kapalı mod	koridor	milyar	ortak	rağmen
kapamak	korkmak	milyon	ortam	rahat
kapasite	korunma	misali	ortaya çıkarılmak	rahatsızlık
kapsamlı	koşu	misyonerlik	ortaya çıkarmak	rapor
karar verilmek	koşul	model	ortaya çıkmak	raylı sistem
karar vermek	koymak	modern	Ortodoks	reddetmek
kardeşçe	koyu	modern tıp	otobüs	rehber
karşı	köken	mucize	oturma	rengârenk
karşı karşıya kalmak	köprü	mucize yaratmak	oturmak	renk
karşılıklı	kötü	mutlaka	oturulmak	renkli
karşıt	kötüleştirmek	müdahale etmek	ova	resmî daire
katılım	kullanılmak	müdûrlük	oysa	resmî makam
Katolik	kullanım	mühendis	öğre	risk
kavram	kullanma kılavuzu	mümkün	öğrenci	robot
kavuşmak	kullanmak	mümkün olmak	öğrenilmek	rol
kaybedilmek	kurtarmak	müracaat	öğrenim	röportaj
kaynak	kurtulmak	Müslüman	öğrenim görmek	Rum
kaynaklı	kuru	müşteri	öğrenmek	rüya
kazandırmak	kuru temizlemeci	müze	ölüm	rüzgâr
kazanmak	kurulmak	narin	ön	saat
kazanmak	kutu	nasıl	önce	saatlerce
(bağımsızlık)	küçük	naylon	önceden	sadece
kazı	kültür	ne	önceki	sağlamak
kazımak	kültürel	ne kadar	önem	sağlık
kazma	kültürlü	neden	önem kazanmak	sağlıklı
kelime	kürk	neden olmak	önemli	sahip
kemer tokası	Kürt	neler	önemli ölçüde	sakınmak
kemersiz	laboratuvar	nere	öneri	saklamak
kendi	leke	nerede	önerilmek	salata
kendi kendine	lider	nereden	öngörölmek	salgın
kent	liderlik etmek	nereli	önlem	sanayileştirilmek
kervan	literatür	nereye	önlemek	savunmak
kesim (kısım)	macun	net	önlü	sayfa
kesintisiz	madde	niçin	önüne geçmek	saygı
kılavuz	madde (rakamla	nine	örnek	sayı
kılıf	belirtilen bölüm)	nitelendirilmek	ötesinde	sayısal
kısacası	maden	not	öykü	sebeb
kıta	makine	numarası	özel	sebze
kıtalar arası	maksimum	o	özellik	seçim
kıvrık	mal	o kadar	özellikle	sefer
kıyafet	mani (din)	oba	özenle	sendrom
kıymetli	Marmaray	okumak	pamuklu	seramik
kilometre	Mart	olağanüstü	pantolon	sergilenmek
kim	maruz kalmak	olan	para	ses
kimlik	mensup	olay	parça	sevmek

seyahat	şimdiden	ticaret	üzere	yeni
seyahat etmek	şirket	ticari	üzeri	yeni çağ
seyretmek	şu	tip	üzerinde	yeniden
sıçrayış	şube	topak	vaka	yenilenmek
sıkı	tablet	toplama	var	yenilik
sıkışıklık	tablo	toplardamar	varış noktası	yer
sıkıştırmak	tahmin	toplu (bir arada)	varis çorabı	yer almak
sıkma	takas edilmek	topluluk	vazgeçilmek	yer altı
sıkmak	talep	toplum	vaziyet	yer değiştirmek
sınırlamak	talimat	toplumsal	veba	yer verilmek
sıra dışı	tam	topuk	ven	yeraltı
sıralamak	tamamı	torba	verilmek	yerini almak
sırasında	tamamlamak	toz	verim	yerleşik
sıvı	tamamlanmak	tören	vermek	yerleştirmek
silkelemek	tane	trafik	vernik	yerleştirmek
siz	tanıklık etmek	tren	virüs	yeşim taşı
sizce	tanıtmak	tromboz (kan pıhtısı)	vize	yetenekli
sofra	tarafından	tunç	vurulmak	yetişmek
son derece	tarım	turistik	vücut	yıkama
sonra	tarih	turizm	yabancı	yıkamak
sonuç	tarihî	tüketilmek	yabancı şube	yıkanmak
sonuçlanmak	tarihsel	tüketmek	müdürlüğü	yıl
sonuncu	tartışılmak	tüm	Yahudi	yıldönümü
soru	tarz	tünel	yaka (kenar)	yıllık
sorulmak	tasarım	tüp	yakalanmak	yırtık
sorun	taş	tür	yakın	yine
soy	taşımak	Türk	yaklaşık	yitirmek
sökmek	taşınmak	Türkçe öğrenim	yalnızca	yiyecek
sökük	taşınmak (taşımak)	merkezleri	yanı sıra	yoğun
söylemek	edilgen)	uç	yanına almak	yok
su	tayin edilme	uçak	yanında (bununla)	yol
sultan	taze	uçuş	birlikte)	yol (yöntem)
sunmak	tecrübe	uçuşmak	yani	yol açmak
susuz	teçhizatlı	uğraşılmak	yanlış	yol almak
Sünni	tedavi	ulaşım	yansıtmak	yolcu
sürdürmek	tedavi edilmek	ulaştırmak	yapay zekâ	yolculuk
süre	tedavi etmek	uluslararası	yapay zekâlı	yön
süreç	tedbir	un	yapboz	yöntem
sürelî	tehdit etmek	unsur	yapı	yukarı
sürmek (yaşam)	tehlike	unutmak	yapılmak	yurt
sürüş	tek	unutulmak	yapım	yurt (yatakhane)
Süryani	tekdüze	uyarı	yapıştırılmak	yurt dışı
süt	tekli	uyarmak	yapmak	yüksek
sütun	teknik	uygulama	yararlanılmak	yüksek hızlı tren
Şamanizm	teknoloji	uygulamak	yardım etmek	yükseklik
şart	teknolojik	uygun	yastık	yün
şebeke	tekrar	uyum	yaşam	yürümek
şebeke (ağ)	televizyon	uyruklu	yaşam biçimi	yürütülmek
şehir	temin edilmek	uyum	yaşama	yüzde (%)
şeker	tercih edilmek	uzak	yaşamak	yüzey
şekil	tercih etmek	uzak doğu	yaşanmak	yüzeysel
şekil (yöntem)	terim	uzanmak	yaşantı	yüzlerce
şekilde	ters	uzatma	yaşatılma	yüzünden (sebebi)
şekilde	ters yüz etmek	uzman	yaşayış	yüzyıl
şema	teslim edilmek	uzmanlaşmak	yavaş	zaman
şerbet	test	uzun	yayıma	zaman kazandırmak
şey	teşekkür etmek	uzunlamasına	yayılmak	zarar vermek
şifalı	tetkik	uzunluk	yayınlanmak	zekâ
şii	tezkere	ülke	yazı	zeki
şikayet	tıkamak	üretilmek	yazmak	zenginlik
şimdi	tıp	ürün	yemek	zirve

zorlu
zorunda
zorunda kalmak

Ünite 3

acı
acı çekmek
acı dil
acı söz yedirmek
acımak
aç
açık
açıkça
açıklığa
kavuşturulmak
açısından (yönünden)
açmak
açtırmak
ad
adalet
adam
âdet
adlı
ağız
ağlamak
aile
ait
ak pak
akademi
aklına takılmak
alçak sesle
âlem
aleyh
alfabe
alınmak (almak)
âlim
Allah
almak
alt
alt başlık
altı çizili
altın
amaç
aman
an
ana dil
ana düşünce
ana konu
anahtar
anahtar kelime
ancak
anektod
anladığının ispatı
anlam
anlamak
anlamca
anlamlı
anlaşılacak
anlatılmak
anlatım

anlatım bozukluğu
anlatmak
anlayış
anne
annelik
apartman
ara
aramak
Arap Alfabeti
arasında
araştırmak
arka
arkadaş
armağan
arşiv
art
asil
asla
astroloji
aşağı
âşık
aşk
aşksız
atasözü
avukat tutmak
ay
ayak
ayakta
aydınlanmak
aydınlatılmak
aydınlık
ayırarak
aynı
aynı zamanda
ayrım
ayrıntı
ayrıntılı
azim
azla yetinmeyen çoğu
hiç bulamaz
baba
bağlı
bahsetmek
bakış
bakmak
bana
basılmak
başarı
başı derde girmek
başımızdan geçmiş
başka
başkası
başlamak
başlık
bayat
bazen
bazı
bedel
bedel ödemek
beden
beğenmek

belediye
belge
belirlenmek
belirli
belli olmak
ben
bence
benzemek
benzer
benzeri
bereketli
bestelenmek
bey
bıçak
bırakmak
bile
bilgi edinmek
bilgi vermek
bilinç
bilinmek
bilmek
bina
binlerce
bir bakıma
bir keresinde
bir şekilde
bir şey
bir türlü
bir yandan
biraz
birazdan
birbiriyle
birçok
birden
biri
birkaç
birlikte
bitki
bitmek
biz
bolluk
borç
borç vermek
boşluk
boy
bozkır
bozmak
bozulmak
bölüm
böyle
bu
bu kadar
bu yüzden
bucak
bucaksız
bugün
buğulu
bulmak
bulunmak
buluş
bunlar

bütün
bütünleşmek
bütünlük
büyük
büyükkelçi
büyükler (anne-baba)
büyüklük
büyülü dünya
cami
can kulağıyla
dinlemek
can yakmak
canlı
cep
cevap
cevap almak
cevap vermek
cevaplamak
cevapsız bırakmak
cümle
cüzamlı
çağırarak
çalışmak
çanta
çay
çekinmek
çekmek
çember
çıkarmak
çıkarmak
çıt
çıt yok
çiçek
çirkinleşmek
çoban
çocuk
çocukça
çocukluk
çoğu zaman
çok
çözülmek
çünkü
dağ
daha
dair
dal (branş)
dalıp gitmek
davranış
defa
define
değer
değer
değil
değişiklik
değiştirmek
demek
denmek
derinde değiliz
derin
devam etmek
devlet

deyim
dış
dışarı
diğer
diğeri
dikkat çekici
dikkat etmek
dil
dil yarası
dilenci
dilim
dilün örgüsü
dillere destan olmak
dilsiz
din
dinlemek
dinlendirmek
direniş
diş
dişi
diye
dizi (sıra)
dizili
dizilmek
doğmak
doğru
doğru orantılı
doğru söyleyenin
düşmanı çok olur
doğrulamak
doğum tarihi
doktor
doldurmak
dolu
dost
doymak
dökülüp gitmek
döküm
dönmek (çiçekler
meyveye döndü)
dönüş
dört bir yanı
dua
dupduruluk
durmak
durum
duvar
duygu
duymak
duymak (sevgi)
duyuş
düşümlenmek
düşün
dünya
dünya güzeli
dünyaya gelmek
düşmek
düşünce
düşünce adamı
düşünmek
düşünölme

düşünüş	genç	günlük	hiç	kadar
düzenlemek	gençlik	günlük konuşma	hiç kimse	kâğıt
düzenlenmek	gene	güzel	hiçbir	kâh
düzenli	geniş	güzelleme	hiçbir şey	kalem
-e kadar	gerçek	güzellik	hikâye	kalem erbabı
ebced hesabı	gerçekleşmek	haber vermek	hikmetli	kaleme almak
ebedî	gerçekten	hacim	hizmet	kaliteli
edebî metin	gerek	hafıza	hukuk	kalkmak
edebiyat	gerekmek	hafta	hünkâr	kalmak
edebiyatsever	gereksiz	hak	hürmet	kalp
edip	geri	hakikat	hürmetsizlik	kalp kırmak
efendim	gezmek	hâkim	ırk	kanat germek
eğer	gibi	hâkimiyet	ısrar	kapamak
eğilmek	gibime geliyor	hakkında	İbrani	kapamak nedir
ekip	giriş	haklı	iç	bilmez
ekmek	gitmek	haklı ölüm	içermek	kapı
ekmek (fil)	giyim	haklı yere	için	kaplan
el	gizem	haksız yere	içlerinde	kar yağmak
elbette	gizlenmek	haksızlık	içmek	kardeş
ele almak	gizli	hâl	ifade	karın
ele vermek	gizli tutmak	hâl hatır sormak	ifade edilmek	karıştırılmak
eleştirmek	gökyüzü	hâlâ	ifade etmek	karmaşık
elmas	gönderme	halk	ihtiyaç	karşı
emekli	göndermek	halk ozanı	iletişim	karşılama
emir	gönül	hamam	iletmek	karşılaşmak
en	gönül adamı	han	ilgi çekici	karşılaştırmak
endişe etmek	gönül almak	hangi	ilgi görmek	karşılık
engel olmak	gönül bahçesi	hangisi	ilim	karşılıklı
engellemek	gönül devirmek	hanım	ilişki	kartopu
enginlik	gönül elçisi	hareket	ilk	katılmak
erişmek	gönül gözü	harf	imkân	katkı
ertesi	gönül insanı	Hasana Mektuplar	inadına	katmak
esenlik	gönül yıkmak	hassasiyet	inandırıcı	kavanoz
eser	göre	hasta	inaniş	kavram
eskiden	görev	hatırda kalmak	inanmak	kavuşmak
eş	görgü kuralları	hatta	incelemek	kaybetmek
etki	görkemli	hayal	incelik	kayıt
etkilemek	görmek	hayat	insan	kaynaklanmak
etkilenmek	görölmek	hayır	insanoğlu	kelam
etmek	görünmek	hayranlık uyandırmak	intikal etmek	kelime
etraf	görürlü	hayret etmek	isim	kelime havuzu
ev	göstermek	hayvan	isim vermek	kenar
evet	gövde	haz	isimli	kendi
evlenmek	göz	hazır cevap	ispat	kendi yoluna gitmek
farklı	gözden geçirmek	hazırlık	istemek	kendiliğinden
faydalı olmak	göze takılmak	hediye	istenmek	kendine has
fazla	gözü dolmak	hem	istifade etmek	kendine özgü
fıkra	gözü ilişmek	hem de	istifini bozmamak	kendini
fısıldamak	gramer	hemen	iş	kesiliş
fidan	güç	hep	işitmek	keşfetmek
fikir	güçlendirmek	hepimiz	işlemek	kılavuz
fikir adamı	güçlü	hepsi	işte	kınamak
fotoğraf	güçlük	her	ithaf etmek	kısaca
gazel	güçsüz	her biri	ithafen	kısmak
gazete	güler yüz	her ne kadar	itibaren	kış
geçenlerde	güler yüzlü	her şey	iyi	kıt
geçici	gülmek	her zaman	izin vermek	kıtlık
geçirmek	gülümsemek	herhalde	izlemek	kim
geçmiş	gülüşt	herkes	kabiliyet	kimse
gelenek	gün	hesap	kabul etmek	kişi
gelmek	güneş	heyet	kaçmak	kitabe

kitap	mektup	olay	pınar	sevilmek
koca	mektuplaşmak	olgun	pırıltı	sevindirmek
kolay	memleket	olgunlaşmak	pul	sevinmek
kolay kılmak	memnun etmek	olmak	rağmen	sevmek
kolaylaştırmak	merdiven	oluşmak	rahat	sezmek
kolaylıkla	merhamet	oluşturmak	rahatça	sıcak
koltuk	merhametle	oluşturulmak	rahatsızlık vermek	şıdırmak
konaklamak	mertlik	ona	rahmetle anmak	sıkça
konu	mesaj	onlar	rakam	sıkıntı
konuşma	meslek	onlarca	rastlanmak	sınav
konuşmak	meşgale	onsuz	resim	sınıf geçmek
korumak	metin	ora	resmî	sınıfta kalmak
koskoca	meyve	ot	rıza göstermek	sınır
koymak	mezar taşı	otlatmak	roman	sır
kökenli	millet	oturmak	röportaj	sır olmak
köşe	miras	oyun	ruh	sır saklamak
köşe (gazete)	mucize	ödemek	rüzgâr	sıra
kudret	muhabbet etmek	ödül	sabah	sırasında
kul eylemek	muhatap	ödül almak	sadelik	sihirli
kulak	musiki	öfkeli	sağlam	sis perdesi
kullanılma	mutluluk	öge	sağlık	sistem
kullanılmak	muvaffak olmak	öğrenci	sağlık bakanlığı	siz
kullanmak	mücadele etmek	öğrenmek	sahip	sizce
kural	mükemmel	öğretim	salon	sizden
kurmak (cümle)	mümkün	ölçülmek	samimi	soğuk
kusur	mümkün olmak	öldürmek	sana	sohbet
kusurlu	münbit	öldürölmek	sanat	solunum cihazı
kusursuz	müsaade	ölmek	sanat dalı	son
kuş	müsaade buyurmak	ölüm	sanat elçisi	son derece
kutlanmak	müsvedde	ölüne mahkûm	sanatçı	sonra
küçücük	mütevazı	edilmek	sanatkâr	sonsuz
küçük	nakit	ölümsüz	sanki	sormak
küçük düşürmeye	nasıl	ölümsüz eser vermek	sarmak	soru
çalışmak	nasip	önce	satılmak	sorulmak
küçümsemek	nasip etmek	önem	savunmak	sorun
kül eylemek	ne	önem vermek	savurganlık etmek	sosyal
kültür	ne kadar	önemi	sayesinde	söylemek
kültür bakanlığı	ne söylediysem	önemli	sayfa	söylenmek
kütüphane	arkasındayım	öngörü	sayı	söz
lambada titreyen alev	ne zaman	önsöz	sayılmak	sözcük
üşüyor	neden	örneğin	sayım	sözlük
lapa lapa	neden olmak	örtülü	sayısal	sözün bittiği yer
layık görmek	neler	öyle	saz	sultan
lego	nerede	öyle mi ya	sebep	sunmak
lezzet	nereden	özel	seçmek	susturucu cevap
liman	nereden bilecek	özellik	sefer	sürdürmek
lisan	neresi	özellikle	selamet	süre
macera	nereye	özlemek	sembol	sürpriz
madde	nesne	özlenmek	sen	şair
mağaza	nice	padişah	sene	şaka
mağrur	niçin	para	serinlik	şans
makam	niyet	paragraf	serüven	şart
makina	not	parıldamak	ses	şaşırmak
mana	not etmek	patron	seslenmek	şaşkınlık içine düşmek
manken	numara	pay	sessizce	şekil
maraz çıkarmak	numaralandırılmak	paylaşmak	sevda	şekilde
materyal	nükte yapmak	pek	sevgi	şekillendirmek
mavi	o	pek çok	sevgi beslemek	şey
mecaz	oğul	pencere	sevgi dolu	şeytan görsün yüzünü
mecazlı	okul	peşinde olmak	sevgili	şifa
medrese	okumak		sevi şiiri	şifahane

şiiir
şiiirleştirmek
şikâyet
şimdi
şoför
şölen
şöyle
şöyle böyle
şu
şurada
şuur
şükür
şüphesiz
tabii
tabii ki
tablo
tablolaştırılmak
tafsilat
tafsilatlı
tahmin etmek
takip etmek
taksit
talep etmek
tam
tamamlamak
tanıdık
tanımak
tanınmak
tanış olmak
tanışmak
tanzim edilmek
taraf
tarafından
tarih
tartışmak
taş
tat
tatlı
tatlı dil
tatlı dil yılanı
deliğinden çıkarır
tatlı dilli
tatlılaşmak
tavsiye
taze
tazminat
tazminat davası
tebessüm
tebliğ
tek
teklifsiz
temsil etmek
tenkit
tenkit süzgeci
tepki
tertemiz
teşkil etmek
tırış
tırış
tırmanmak

ticarî
toplamak
toplantı
toprak
tören
tutanak
tutku
tutmak
tükenmek
tüm
tür
Türk
Türk Alfabeti
Türk Dili
Türkçe
Türkmen
Türkoloji
türkû
uçsuz
ufuk (düşünce gücü)
uğurlamak
ulaşmak
ulus
umut
unutmak
unutturmak
unutulmak
usta
uyanmak
uygun
uygun görmek
uyku kardeşliği
uyulmak
uzak
uzun
üçüncü
ülke
ümit
ünlü
üst
üstâd
üstelik
üstünde tutmak
(herşeyin)
üzeri
üzerinde
üzerine
üzmek
vahşi
vakit
var
var olmak
varılmak
varlık
varmak
vazgeçmek
veda
verilmek
vermek
veteriner

vezir
vitrin
vur emri
vurgulamak
vuslat
yakalanmak
yaklaşık
yakmak
yalansızlık
yalnız
yalnızca
yalnızlık
yan
yan yana
yanına sokulmak
yani
yanlış
yanlış anlama gelmek
yanlış yola sapmak
yansımak
yapı
yapılmak
yapıştırmak
yapmak
yaptırılmak
yaptırmak
yara
yaratıcı
yaratılmak
yardım
yardımsızlık
yaren
yarım bırakılmak
yarışma
yaslanmak
yaş
yaşamak
yaşanmak
yatak
yatıştırmak
yaya
yayın
yayınlamak
yazar
yazı
yazılış
yazılmak
yazışma
yazmak
yedirmek
yemek (fil)
yeni
yeniden
yer
yer (vücutta bir bölüm)
yer almak
yerine
yerleşmek
yeryüzü

yeşil
yetiştirmek
yetiştirmek
yetmek
yıl
yılan
yıldız
yine
yiyecek
yok
yok olmak
yol
yol açmak
yol eylemek
yolcu etmek
yoldan çıkmak
(meczaz)
yolmak
yontulmak
yön
yön vermek
yönetim
yöntem
yudumlamak
yumurta
yumurtlamak
Yunan
yurt dışı
yürek
yürümek
yüz
yüzlerce
yüzünden
yüzyıl
yüzyıllar boyu
yüzyıllarca
zalim
zaman
zamane
zarar
zarar vermek
zaten
zatıaliniz
zekâ
zengin
zerafet
zırnık düşmek
zıt
zihin
ziyade
ziyaret
ziyaret etmek
zor
zorbalık
zorlanmak
zorluk

açmak
ad
ad almak
ad vermek
ağaç
ağaçsı
ağırlık
ağır
ahşap
aile
ait
akarsu
akbaba
akciğer
akıllı
akılsız
akıntı
akış
akmak
aksi
aksi (zıt)
akşamüstü
alan
âlem
alg
alinmak
almak
alt
altıncı
ama
amaç
amaç edinmek
an
ana düşünce
ana gövde
anahtar kelime
analiz
ancak
anlam
anlam kayması
anlamak
anlamalı
anlatılmak
anlatım
anlatım bozukluğu
anne
antilop
aptal puma
sendromu
ara
ara sıra
araç
aramak
arasında
araştırmacı
ardı sıra
arı
arı kovani gibi
işlemek
arıtıcı

Ünite 4

açıklamak

arkadaş	başarma	biri	çanta	dil
armut	başarmak	birinci	çekmek	dilbilgisi
artmak	başbakan	birkaç	çekmen	dile getirmek
arttırmak	başında kavak yeli	birleşik	çeşitli	dilemek
asalak	esmek	birlik	çeşitlilik	dinlemek
asalet	başka	birlikte	çevre	dip
asfaltlanmak	başlamak	bitirmek	çevreci	dipdiri
asıl	başlatmak	bitki	çıkarmak	diş
asla	başlıca	bitki örtüsü	çıkma	doğa
aslan payı	bazen	bitkisel	çıkmaq	doğal
aslan payını almak	bazı	biz	çiçeği burnunda	doğan
aslında	beklemek	Bizans	olmak	doğmak
aşağı	belirgin	bol	çiçek	doğru
âşık etmek	belirli	bolluk	çiçekli	doğruca
âşık olmak	belli	boynuz	çilek	doğum
aşınmak	belli etmek	boyun bükme	çocuk	doğum günü
aşk	bencil	boyunca	çoğalmak	doğurmak
aşmak	benekli	boyut	çoğu	doku
at	benzemek	böcek	çoğu zaman	dolaşım
atmak	benzer	böcekçil bitki	çok	dolayı
atmosfer	benzeri	bölge	çünkü	dolmak
av	benzerlik	bölüm	çürükçül	donanımlı
avcı	benzetilmek	böyle	çürükçül bitki	döllenme
avlamak	benzetmek	böylelikle	çürümek	döllenmek
avlanma	beraber	bu	dağ	dönem
ay	bereket	bu yüzden	dağılmak	dönmek
ayaküstü	bergamot	bulma	daha	dördüncü
ayarlamak	beri	bulmak	daima	dört
ayırmak	besin	bulmak (erişmek)	dal (ağaç)	dört ayak üstüne
ayırt etmek	besince	bulunmak	daralmak	düşmek
aykırı	beslemek	buna karşılık	davranış	dört gözle beklemek
aynı	beslenme	bundan	dayanmak	durmak
aynı zamanda	beslenmek	bunlar	değer	durum
ayrı	beşinci	burada	değer vermek	dut
ayrıca	beyaz	buzlandırılmak	değerli	duygu
ayva	beyaz karınca	buzlu	değil	duygusal
az	beyin	bütün	değiniilmek	düğün
azalmak	birakılmak	büyük	değişiklik	dünya
azaltmak	birakmak	büyükbaba	değişken ısı	dürtü
azot	biçim	büyüleyici	değişmek	düşman
bağ	biçimde	büyüme	değiştirmek	düşmek
bağlı	bildirmek	büyümek	demek	düşünce
bağlı olmak	bile	canlı	dengelemek	düşünmek
bahar	bileşik	ceset	deniz	düşünülmek
bahçe	bilgi	ceylan	denmek	-e doğru
bakım	bilimsel	cezalandırılmak	dere	-e kadar
bakımdan	bilinçlendirmek	cılız	derin	eğer
bakımsız	bilinçlenmek	ciddi	derinlik	eğitim
bakkalcılık	bilinmek	cins	destek	eğlence
bakkallık	bilme	cinsiyet	desteklemek	eklem
bakteri	binlerce	civar	devam	eklemek
balık	bir arada tutmak	cümle	devam etmek	ekmek
bana	bir gün	cüsse	deveye hendek	ekşi yüzlü
basınç	bir müddet	çaba	atlatmak	ekvator
basit	bir seferde	çağlamak	devir	elde etmek
baş	bir süre	çağlamak	devlet	elinden geleni
başarı	bir şekilde	çakıllı	devlet adamı	yapmak
başarılı	birbiri	çalışkanlık	deyim	elinden alınmak
başarılı olmak	birçok	çalışmak	dış	elinden almak
başarısızlık	birey	çam devirmek	diğer	elma

elverişli olmak	geniş	hal	ışık	kademe
emek	gerçekçi	halde	iç	kadın
emmek	gerçekleşmek	hâline gelmek	içgüdü	kafa
en	gerçekleştirmek	ham	içilmek	kaleme almak
enerji	gerek	hangi	için	kalınlık
engel	gerekli	hangisi	içler acısı	kalkmak
engellemek	gerekmek	hani	ifade	kalmak
ergin	gerektirmek	harcamak	ifade etmek	kalp
erimek	geri	harcanmak	iğde çiçeği	kapan
erkek	getirilmek	hareket	ihtiyaç	kaplamak
esas	gezegen	hareket etmek	ihtiyaç duymak	kaplı
eser	gezi	harekete geçirilmek	ihtiyar	kaplumbağa
eskisi	gibi	hareketli	ikinci	kar
esmek	gidermek	hareketsiz	ikiz	kara (toprak)
esnasında	girmek	hariç	ikram edilmek	karakter
eş	gitmek	harika	ilerleme	karanfil
etkilemek	gizlenmek	hassasiyet	ilerlemek	karbondioksit
etkili	göç	hatta	ileti	kardelen
etraf	göç etmek	hava	iletişim	kardeş
ev	göl	havalandırılmak	iletmek	karga
evlendirmek	gönderilmek	havza	ilgili	karışık
evlenmek	göndermek	hayat	ilginç	karışmak
evlilik	göndermeli	hayatını kaybetmek	ilginçlik	karlı
eziyet görmek	gönöl rahatlığı	hayran kalmak	ilişki	karşı
faaliyet	göre	hayran olmak	ilk	karşı karşıya olmak
fakat	görev	hayranlık	ilkbahar	karşılaşmak
fark	görmek	hayvan	ilkel	kas
farkında olmak	görmüş geçirmiş	hayvanat bahçesi	imkân	Kasım
farklı	görölme	hazırlanmak	imkân vermek	katmak
faydalanmak	görünüm	hazırlık	inanılmak	kavga etmek
fazla	görüş	hedef	inatçılık	kavramak
fil	göstermek	hediye	incelemek	kaydedilmek
filiz	gövde	hem	incelenmek	kaynak
filtre	göz	hemen	incelik	kaynaklanmak
fizyolojik	göz önüne alınmak	hemen hemen	inci kefali	kaynaklık etmek
fonksiyon	gözle görölür	hepimiz	incir	kaza
form	greyfurt	her	İngiliz	kazanmak
fotosentez	grup	her Allah'ın günü	inilmek	kedi
Fransız	güç	her ne kadar	iniş	kelaynak
futbolcu	güçlenmek	her şey	inmek	kendi
gaga	güçlü	her zaman	inorganik	kendiliğinden
gaz	gül	hercai	insan	kendine has
geç	güllük gülistanlık	herhangi bir	iri yapılı	kertenkele
geçinme	olmak	heyecan	isim	kesilmek
geçirmek	gün	heyecan vermek	istek	kesim
geçiş	güneş	hızla	istemek	kesin
geçmek	günlük dil	hızlandırmak	istenmek	kıl
gelecek	günümüzde	hızlanmak	iş	kır çiçeği
geleneksel	güven	hızlı	işaretlemek	kırmak
gelincik	güvenli	hiçbir	işgal edilmek	kısım
gelişme	güz	hiçbir şey	işte	kış
gelişmek	güz el	hidra	İtalyan	kışın
gelişmiş	güzellik	hikâye	İtalyan Mutfağı	kışlamak
geliştirmek	haber vermek	hissetmek	itibaren	kıta
gelmek	haberleşme	hobi	iyi	kıvrak
genç	haberleşmek	hoca	iyi huylu	kiyı
genel	hafif	huysuz	iyon	kız
genelde	hafta	hücreli	kabul etmek	kızılıcık
genellikle	hak	ırmak	kaç	kimse
genetik	hakkında	ısınma	kadar	kiraz

kirililik	ktle	ne	önem	sarf etmek
kişi	liderlik	ne kadar	önem taşımak	savunma
kivi	liken	ne zaman	önemli	savunulmak
Klasik Türk şiiri	limon	neden	önlem	saygılı
klorofil	loğusa şerbeti	neden olmak	önlemek	sayı
koku	lokma	nemli	örneğin	sayılmak
kokutmak	lütfen	nerede	örnek	sebepe
kolay	madde	neredeysede	örnek almak	sebepe olmak
kolayca	maddî	neresi	örnek vermek	seçmek
kolaylaştırmak	mahrum	nesil	örtü	sekizinci
konak	makine	neşe	özel	semender
konu	malzeme	niçin	özellik	sentez
konuk	mansap (gl suyu ile	nine	özellikle	sera
konuşma	akarsuların karıştığı	nitelik	özetlemek	serbestęe
konuşmak	yer)	nokta	zgr	serinletmek
koruma	mantar	nüfus	özgürlük	serpilmek
koruma altına	Mart	o	zlem	ses
alinmak	masumluk	o gün bu gündür	zl söz	sevgi
koruma altına almak	maymun	o kadar	özümlemek	sevgi dolu
korumak	maymun iştahlı	odun	özür dilemek	sevgi duymak
korunma	olmak	oksijen	pahalı	sevgili
korunmak	mecaz	okumak	pahalılaştırmak	sevmek
korunmasız	mecaz anlam	okyanus	paragraf	seyretmek
koşmak	mekik	olağan	parazit	seyyah
koşu	memeli	olay	pek az	sıcak
koşul	menekşe	olmak	pek çok	sıcakkanlı
kovan	merak	olumlu	peki	sıcaklık
koymak	mercan	olumsuz	pekiştirmek	siğ
koyun gibi	merhaba	oluşmak	penęe	sınır
davranmak	merhametli	oluşturmak	peşi sıra	sınırlı
kök	merkez	oluşum	peşinde	sır
köklü	mesaj	ona	peşine düşmek	sırasında
kötü	mesaj vermek	ondan	peynir	sıvı
kudret	metin	onlar	plankton	sindirim özsuları
kullanılmak	metre	oran	portakal	sindirim sistemi
kullanmak	meydana gelmek	organ	program	sindirmek
kuluçka	meydana getirmek	organik	pul	sinir sistemi
kumlu	meyve	organizma	puma	sinsilik
kural	meyvesiz	orman	rakip	siz
kurbağa	miktar	orta	rapor	sizce
kurban	milyar	ortak	rastlamak	sodalı
kurmak (cümle)	milyon	ortam	rastlanmak	sofra
kurnazlık	milyonlarca	ortaya koymak	renk	soğuk
kurtarmak	misyon	otlatılmak	renkli	soğukkanlı
kurucu	modern	ototrof bitki	ruh hâli	soğumak
kurumak	moral	otoyol	rüzgâr	solungaç
kusur	muhatap	otsu	sabit	solunum
kuş	muhtaç olmak	oynamak	sabit olmak	son
kuş style	mutlaka	oyunculuk	samak	son vermek
beslemek	mükemmel	ge	sadakat	sonra
kutup	mkemmelik	ğrenci	sadece	sonuç
kuvvet	mümkün	öğrenmek	sadık kalmak	sonuçlanmak
kuvvetli	naif	öğün	sağlam	sorun
kuzey	nankörlük	ölçü	sağlamak	soy
küçük	nar	ölmek	sağlanmak	sömürmek
kf	nar çiçeği	ölüm koşusu	sahip çıkmak	söylemek
kültür	narın	ömür	sahip olmak	söylenmek
küresel	nasıl	n	salęı	söz
küresel ısınma	nasihat	önce	sanat	sözcük
küskünlük	nazlı	ne sürülmek	santimetre	sözcük

sözleşmek
sözün özü
sözünde durmak
sözünü tutmak
su
su yosunu
suçüstü
sulu
sunulmak
sünger
sürdürmek
süre
sürekli
sürmek (devam etmek)
sürü
sürülmek
süt
süzek
süzgeç
şahit olmak
şair
şart
şaşırtıcı
şeker
şekil
şekilde
şekillendirmek
şerbet
şey
şımarık
şimdi
Şubat
tabak
tabiat
takip etmek
talihi
tamamı
tamamlamak
tanıma
tanınmak
tarafından
tarihçi
tarla
tartışılmak
taş
tatlı
tatlı su
tavşan
taze
tecrübe
tehdit etmek
tehlike
tek eşli
tek hücreli
tekrar
Temmuz
tercih etmek
terim

tersine dönmek
tersini yapmak
tertibat
teyze
tez
tıbbi
tırmanmak
timsah
tohum
tohumlu
tomurcuklanmak
ton
top
topla
toplam
toprak
toprak kayması
tropik
turnayı gözünden
vurmak
tutku
tutmak
tutsaklık
tutulmak
tutumlu
tutunmak
tuz
tuzlu
tükenme
tükenmek
tükürük
tüm
tümünü
tür
türetilmek
Türkçe
türülü türülü
tüy
tüyülü
uç
uçmak
ufak
uğramak
uğruna
ulaşabilmek
ulaşmak
ulaşmak
unutmak
uyandırmak
uygarlık
uygun
uygun değil
uyulmak
uyum
uyum sağlamak
uzak
uzak
uzantı
uzmanlık

uzun
uzunluk
üçüncü
ülke
ümidini kaybetmek
ünlü
üreme
üreme organı
üremek
üretmek
ürperti
üst
üzere
üzeri
üzüm
vahşi
var
var olmak
varlık
vasıta
vazgeçmek
veri
verilmek
vermek
veya
vişne
vurgulamak
vücut
vücut ısısı
yağmak
yakalamak
yakalanmak
yakın
yakından
yaklaşık
yaklaşmak
yan
yan anlam
yanı sıra
yani
yanlış
yanlışlık
yapay
yapı
yapılandırılmak
yapılı
yapılmak
yapmak
yaprak
yaptırmak
yaratmak
yardım
yardım etmek
yardımcı fikir
yarı
yasemin
yaş
yaşam
yaşama
yaşamak

yaşlı
yavru
yayılmak
yaymak
yaz
yazı
yazmak
yem
yemek
yemek (fil)
yemiş
yeni
yenilgi
yer
yer değiştirmek
yerinde (incelemek)
yerine (senin)
yeryüzü
yeşil
yetenek
yetenekli
yeterli
yetişmek
yetiştirmek
yetmek
yıl
yılan
yıldönümü
yıllarca
yırtıcı
yırtıcı kuş
yine
yiyecek
yoğunluk
yok
yok olmak
yol
yol açmak
yola çıkmak
yolculuk
yosun
yön
yönetilmek
yöntem
yöre
yukarı
yumurta
yumurtlama
yumurtlamak
yuva
yüklenmek
yüksek
yüksek basınç
yükseklik
yükselmek
yükümlülük
yüzde (%)
yüzey
yüzmek
yüzünden

zafer
zaman
zambak
zarar
zarar görmek
zarar vermek
zayıf
zayıflamak
zehir
zerafet
zevk
zirve
ziyan olmak
zorunda kalmak

Ünite 5

açıklama
açıklık
açılış
açılmak
ad
ad vermek
adam
adet
adım
adına
adını taşımak
adlı
ağaç
ağırlık
ağız
ağız (diyalekt)
aile
ait
Akad Dili
akademi
akla gelmek
alan
alçı
alet
alet
alfabe
alınmak (almak)
almak
amacıyla
amaç
an
ana düşünce
ana fikir
ana hat (konu)
ancak
anılmak
anlam
anlam bütünlüğü
anlam kayması
anlamak
anlamca
anlatılmak
anlatmak
anne

antik	bazalt	buluş	değişik	düzlük
antik mısır	bazen	bundan	değişiklik	-e kadar
antlaşma	bazı	bundan dolayı	değiştirmek	edebî metin
antlaşmak	beklenmek	bunlar	delinmek	edebiyat
araç	belge	burnundan kıl	demek	eğitim
Arap	belirli	aldırmamak	demotik	eğitim almak
Arap Alfabeti	belirtilmek	bütün	denemek	Ekim
Arapça	belirtmek	büyük	denilmek	eklemek
arasında	ben	büyük tufan	deniz	eklenmek
araştırma	benzemek	büyümek	deniz kabuğu	el
araştırmacı	benzer	cadde	denizcilik	el atmak
araştırmak	benzerlik	cebelleşmek	denmek	el geçmek
arkadaş	beri	ceph	depo	el yazısı
arkeolog	bey	ceph (taraf)	derece	elçi
arkeoloji	bırakmak	cevap	ders vermek	ele geçmek
artık	biçim	cevap anahtarı	dev	eline geçmek
artmak	bile	cinayet	devam	eminim
asılı	bilgi	civar	devam etmek	en
asil	bilgi sahibi olmak	coğrafya	devam ettirmek	esas
askeri	bilgi vermek	cümle	devir	esas alınmak
asma köprü	bilgin	çağ	devlet	eser
astronom	bilim	çakıl taşı	devlet adamı	eski
astronomi	bilim adamı	çalışma	devlet başkanı	eski mısır
aşağı	bilim dünyası	çalışmak	deyim	eski yunan
atasöz	bilimsel	çap	dış	eşit olmak
atlet	bilinmek	çekicilik	dışı	etki
ay	bilmece	çelişki	dışında	ev
ayağa kalkmak	bilmek	çentik	diğer	fark
ayaklanmak	bilmek	çeviri	dikili	farklı
ayakta tutmak	bina	çevre	dikilmek	Fars
aydınlanmak	bir	çıkarılmak	dikkat çekici	Farsça
ayırmak	bir daha	çıkarım	dil	fayda
aynı	bir gün	çıkarmak	dil bilgisi	fazla
ayrı	bir süre	çıkıntı	dini	Fenike Alfabeti
ayrıca	bir şey	çıkma	dinlemek	Fenikeli
ayrılmak	birbiri	Çince	dip	fetih
baba	birçok	Çinli	diplomasi	fil
bahsedilmek	birdenbire	çivi	divan	fikir
bakır	birer	çivi yazısı	Divanü Ligat-İt Türk	fotoğraf
baki	biri	çizgi	diye	Fransız
bakmak	birleşmiş milletler	çizili	dizilmek	gazete
balbal	birleştirilmek	çizmek	doğmak	gece
bambaşka	birleştirmek	çoğu	doğru	geçici
barış	birlikte	çok	dolaşmak	geçilmek
basamak	boğaz	çokluk	dolayı	geçiş
basılmak	bohça	çökmek	dolayısıyla	geçmek
basmak	boyunca	çözmek	doruğa çıkmak	geçmiş
baş	boyut	çözülmek	dönem	gelenek
baş koymak	bozmak	çözüm	dönmek	gelinmek
başarılı	bölge	çubuk	dönüş	gelişmek
başarmak	böylece	çünkü	dönüşmek	geliştirilmek
başına geçmek	bu	daha	dördüncü	geliştirmek
başka	bu arada	daire (şekil)	duvar	geliştirmek
başkan	bu sefer	dal	duygu	gelmek
başkent	bugün	Danimarkalı	duygulanmak	gemi
başlamak	bugünkü	dayalı	düğüm	genellik
başlangıç	bugünlerde	dayanmak	dünya	genişlik
başlanmak	bulmaca	değer	dünyaca	gerçek
baştan başa	bulmak	değerli	düşünce	gerçekleşmek
bati	bulunmak	değil	düşünmek	gerçekleştirilmek

gerçekten	harita	inşa etmek	kıvrımlı	Mısır Seferi
gerek	hasta	ip	kıl	Mısırlı
gereksiz	hatırlamak	İslam	kilometre taşı	milim
gerilemek	hatırlatmak	İslamiyet	kim	millet
getirilmek	hayat	İspanyol	kimi	mimar
gezi	hazırlamak	istemek	Kiril Alfabeti	mimari
gezmek	hazırlıklı	iş	kişi	miras
gibi	hazine	işaret	kişilik	muazzam
girişim	hece	işaretlemek	kişisel	müderris
girmek	hem	işaretlenmek	kitap	müdür
gitmek	henüz	işgal	klasik	mühendis
gizemli	hepimiz	işitmek	kolayca	mümkün
gök	her	işlem	kolaylaşmak	Müslüman
gök cismi	her biri	işlemek	koleksiyoncu	mütevazı
Göktürk Alfabeti	her gün	itibaren	kolye	müze
gökyüzü	herkes	iz bırakmak	konu	nasıl
gölge	heyecan	izlenim	konulmak	ne
gönderilmek	heykel	kabul edilmek	konuşma	ne kadar
göndermek	hızla	kabul etmek	konuşmak	ne zaman
göre	hiç	kadar	kopya	Nebati Yazısı
görmek	Hititli	Kadeş Antlaşması	korumak	nehir
görsel	hiyeroglif	kağan	korunmak	nere
görölmek	hizmet	kakao	koşmak	nereden
görüş	hüküm sürmek	kale	köprü	nesne
gösterilmek	hükümdar	kaleme alınmak	kral	neticelendirilmek
göstermek	ırmak	kalın	krater	niçin
gövde	ışın	kalınlık	kullanılmak	nihayet
göz	iade edilmek	kalıntı	kullanım	nitelik
göz ardı etmek	ibaret	kalmak	kullanmak	nokta
göz koymak	iç	kanaat getirmek	kum	not tutmak
gözden geçirmek	için	kapalı	kur'an-ı kerim	nüsha
gözü olmak	içinde	kapsamak	kurmak (cümle)	o
granit	içine almak	karakter	kurmak (devlet)	odun
gün	ifade etmek	kardeş	kurulmak	Oğuz
günde	ihtimal	karşıdan karşıya	kuşçu	ok
gündüz	ikinci	karşılamak	kuzey	okuma
güneş	il	karşılanmak	küçük	okumak
güney	ilan	karşılaşmak	kültür	okunmak
günlerce	ileri	karşılık	küme	olay
günlük	ilerlemek	karşılıklı	Latin Alfabeti	olmak
günlük dil	iletişim	kasaba	lehçe	oluşmak
günümüz	ilgi çekmek	kavramak	liste	oluşturmak
günümüzde	ilgi duymak	kavuşmak	macera	oluşturulmak
haberdar olmak	ilgi göstermek	kaya	maddi	on binlerce
haberleşmek	ilgilenmek	kaybolmak	mağara	ona
hac	ilgili	kaydetmek	mahlas	ondan
hakanlık	ilişki	kelime	mal	onlar
hakkında	ilişkin	kendi	malzeme	ordu
hâl	ilk	kendi adına	matematik	orta
hâlâ	ilkbahar	kendini vermek	matematikçi	orta çağ
hâlde	imkânsız	kesim	mecaz	ortalama
hâle getirmek	imzalanmak	kesinlik	mecazi	ortaya çıkmak
halife	ince	kesinlikle	medeniyet	ortaya koymak
halk	incelemek	keskin	medrese	öğrenmek
hanedan	İngiliz	kez	medrese eğitimi	ölmek
hangi	insan	kırılmak	merdiven	ön
hangisi	insanlık	kısa	merkez	önce
hareket	insanoğlu	kısım	metin	önceki
harf	inşa	kıta	metre	öncülük etmek
harfli	inşa edilmek	kıtalararası	mezar taşı	önem

önem	sık	tam	Uluslararası Avrasya	yazdırılmak
önemli	sınır	tamam	Maratonu	yazı
örneğin	sır	tamamlamak	unvan	yazı dili
örnek	sıra	tamamlanmak	usturlab	yazılı
örnek verilmek	sıralanmak	tanıtmak	uygarlık	yazılmak
özel isim	sırasında	tanrı	uzmanlık	yazıt
özellik	simge	tapınak	uzun	yazıt
özellikle	sistem	taraf	uzunluk	yazıt
özetlemek	sistemli	tarafından	üçer	yazmak
paket	sivri	taramak	üçüncü	yeni
paragraf	siyah	tarih	ülke	yer
parça	Slav	tarihî	üniversite	yer almak
parlak	sol	tarihî eser	ünlü	yerinde olmak
paylaşmak	somut	tartışmak	ünlü (vokal)	yerine koymak
pazar	son	tasarı	ünsüz	yerleşmek
pek çok	son şekli verilmek	tasarlanmak	üretmek	yeryüzü
Pers	son verilmek	taş	üst	yeşim taşı
piramit	sonbahar	tedavi	üstat	yetkili
polis memuru	sonra	tehlike	üste	yıl
proje	sonraki	tek	üstünlük	yılan
projelendirilmek	sonuç	tekil	üzere	yine
rağmen	soru	teknik	üzeri	yoğun
rahatlık	soyut	telaffuz	üzerinde	yok
rasathane	soyutlaşmak	temel	üzülmek	yol
rastlamak	söylemek	temel atılmak	vadi	yola çıkmak
resim	söz	temel atmak	var	yolcu
resim yazısı	söz sanatı	temsil etmek	vasıta	yolculuk
resmi	sözcük	tepe	vatandaş	yollamak
rosetta taşı	sözlü	tercüme edilmek	vazgeçilmek	yön
saç	sözlük	terim	verilmek	yönetmek
sadece	su	ters	vermek	yörünge
sağ	su kanalı	tesadüfi	vezir	yukarı
sağlamak	suçlu	tıp	vurgulamak	Yunanca
sahil	sultan	ticaret	yaka	Yunanlı
sahip	sultan	toplam	yaklaşık	yuvarlak olmak
sahip olmak	sunmak	toplamak	yan	yüksek
saldırı	sus pus oturmak	toplanmak	yan anlam	yükseklik
saldırmak	sülale	topluluk	yan yana	yüreği ağzına gelmek
salıncak	süre	toplum	yanı sıra	yürümek
sallanmak	sürmek (devam etmek)	toprak	yanılgı	yüzer
sanat	şair	torun	yanlış	yüzey
sanatçı	şehir	töre	yapılmak	yüzlerce
sanmak	şehir	tören	yapım	yüzyıl
saray	şehzade	trafik	yapmak	zaman
satır	şekil	trigonometri	yaptırmak	zaman zaman
savaş	şeklinde	tuğla	yaratmak	zamanında
savaşmak	şifreli	tuz	yardım	zira
sayesinde	şiiir	tüm hatlarıyla	yardım etmek	zorunda
sayfa	şu	Türk	yardımcı	zorunlu
sayı	şüphesiz	Türk Alfabesi	yarı	
sebebiyle	tablet	Türk Dili	yarışma	
sebebi	tablo	Türkçe	yaş	
seçilmek	tahmin	Türkiye Türkçesi	yaşam	
sefer	tahmin etmek	tüylü	yaşamak	
sembol	tahsil etmek	uç	yavaş	
sergilenmek	tahta	uçlu	yaya	
seslendirilmek	takdir görmek	uğramak	yaya trafiği	
seviye	takip etmek	uğraş	yaygın olmak	
sevmek	takma ad	uğraşmak	yayılmak	
siğınmak	takvim	ulaşmak	yazar	

Ünite 6

abartmak
açı (görüş)
açık oturum
açıklama
açılım
açılış
açılmak
açısından
açış konuşması

açmak	ayırmak	birincil	davetli	düzenlenmek
ad	aynı	birkaç	davranış	düzenleyici
adam	ayrı ayrı	birlik	dayanmak	düzgün
adet	ayrılmak	birlikte	değer	edebiyat
adına	ayrıntılı	bitirmek	değerlendirilmek	eğilmek
adını almak	az	Boşnak	değerlendirme	eğitim
adını altın harflerle	babaanne	Boşnakça	değerlendirmek	eklenmek
yazdırmak	bağlam	boyunca	değerli	ekonomi
adıyla anılmak	bağlantı	boyut	değil	elçilik
adres	bağlı	bölgesel	değnilmek	ele alınmak
afiş	bahsetmek	bölüm	değirmek	ele almak
aile	bakan	böylece	değişik	eleme
ait	bakanlık	bu	değişmek	eleştirmek
akademik	bakımından	bugün	değiştirilmek	en
akşam	barış	bulmak	delikanlı	e-posta
alan	basılmak	bulmak (erişmek)	delil	erdem
alınmak (almak)	baş	bulunmak	demek	erkek
alıntı yapmak	başarı	buluş	denmek	eser
alışveriş	başarılı	buluşmak	dergi	eski
almak	başbakan	bundan	dermatoloji	eşlik
Almanca	başka	bunlar	ders	etik
amaç	başkan	bunun yanında	ders vermek	etkili
amaçlamak	başkent	buradan	desteklemek	etkinlik
amaçlı	başlamak	bünye	desteklenmek	etnomüzikolog
ana tez	başlıca	bütünlük	diğer	etraf
anadili	başlık	büyük	dikkat etmek	ev
anahtar kelime	başvuru	büyükelçi	dil	ev sahipliği
ancak	bazı	büyütölmek	dile getirmek	evlenme
anılmak	Behçet hastalığı	cevap	din	evvelemin
anıt	beklenti	cevap vermek	dinleyici	eylem
anlam	belediye	cevaplamak	dip	faaliyet
anlama gelmek	belirlenmek	ciddi	disiplinlerarasılık	faks
anlamak	belirli	cinsel	dize	fark
anlatılmak	belirtmek	coğrafya	dizi	fark etmek
anlatmak	belli	cümle	doğmak	farklı
anne	benzerlik	çağırmak	doğru	farklılık
anonim	beri	çağırmak	doğrudan	faidalanılmak
araç	bey	çalışılmak	doğrulamak	fazla
arada bir	bırakmak	çalışma	doğu	feribot
aralık	bildiri	çalışmak	doğum yeri	fırsat bulmak
aranmak	bildirmek	çalmak (müzık aleti)	dolayı	fırma
Arap	bile	Çek (ırk)	dolayısıyla	form
Arapça	bilgi	çeşit	doldurmak	form (belge)
arasında	bilhassa	çeşitli	dost	Fransızca
araştırma	bilim	çeviri	doğunluk	furya
araştırmacı	bilim adamı	çevirmek	dönem	gece
ardında	bilimsel	çevre	dönmek	geçirmek
arkadaş	bilimsel toplantı	çıkma	durum	geçiş
arkasında	bilinmek	çocuk	duygu	geçmek
artık	bilmek	çocukluk	duygusal	gelenek
artırılmak	bir araya gelmek	çoğu	duyurmak	gelişmek
arzu	bir araya getirmek	çoğunlukla	duyurulmak	geliştirilmek
askeri hastane	bir süre	çok	dünya	geliştirmek
aşağı	bir şekilde	çokça	dünyanın yedi	gelmek
âşık	birbiri	çözüm	harikası	genç
aşırı	birçok	çürütme	dünyaya gelmek	genellikle
aşk	birden	daha	düşünce	gerçekleşmek
Atatürk Kültür	biri	dakika	düşünür	gerçekleştirilmek
Merkezi	birikim	dal (branş)	düzenleme	gerçekleştirmek
ay	Birinci Dünya Savaşı	davet	düzenlemek	gerek

gerekli	ibare	karar	kültürel	olay
gerekmek	icra	karar alınmak	küresel	olmak
geri durmak	iç	karar verilmek	kütüphane	olumlu
getirmek	içeri	karşı	Latince	olumsuz
gezi	için	karşılaşmak	lehçe	oluşmak
gezmek	içinde	karşılaştırma	lider	oluşturmak
gibi	ifade	karşılık vermek	lirik	oluşturulmak
girişim	ifade edilmek	katılım	mahiyet	onlar
girmek	ifade etmek	katılımcı	makale	onlarca
gitmek	ikinci	katılmak	mani	onlu
göndermek	ikmal yapmak	katkı	Mart	onur kurulu
göre	iktisadi	kavram	masrafa girmek	onuruna
görev	ilan etmek	kaybetmek	maşuk	organizasyon
görmek	ileri sürülmek	kaydetmek	mazur görmek	organize etmek
görsel	ilerleme	kaymakam	mecburiyet	orijinal
görölmek	iletişim	kaynak	medeniyet	orta
görünmek	ilgi alanı	kazanmak	merkez	ortak
görüş	ilgili	kelime	meslek	ortam
gösterge	ilim erbabı	kendi	mesleki	ortaya
göstermek	ilişki	kendi adına	meslektaş	ortaya çıkmak
göz	ilişkilendirmek	kesin	metin	ortaya konmak-
gözetilmek	ilişkin	kesin bilgi	mevcut	koymak
grafik	ilk	keşfetmek	mezun olmak	ortaya koymak
Gülhane Tıp	ilköğretim	kısa	milli eğitim bakanı	otobüs
Akademisi	imza	kısaca	miras	oturum
Gün	inanılmak	kısım	model	oysa
güncel	inanmak	kız	murat etmek	öge
günümüzde	insaf ehli	kim	mutluluk	öğrenci
güzel	insaflı	kişi	mübalağa	öğrenim
haberdar olmak	insan	kişisel	müfredat	öğrenmek
hakkında	isimli	kitap	müracaat	öğretim
halk	iskele	klirik	Müslüman	öğretmen
halk edebiyatı	İslam	konak	müşterek	ölü
hangi	İslamiyet	konaklamak	müzik	ön
hangisi	istek	konferans	nadir	önce
hareket	istemek	kongre	nasıl	önem
harita	iş	konu	ne	önem taşımak
hastalık	işaretlemek	konulmak	ne kadar	önemli
hastane	işte	konuşma	neden	öneri
hava	itibaren	konuşmacı	neler	örgüt
hayat	itibariyle	konuşmak	nere	örnek
hayata gözlerini	izleyici	konuşucu	nerede	özdeş
yummak	kabul edilmek	köken	neredeyse	özel
haydi	kabul etmek	köken bilgisi	nesil	özellik
hazırlamak	kaç	köklü	nesnel	özellikle
hazırlanmak	kaçırılmak	kral	nicelik	özen göstermek
hazırlık	(yararlanamamak)	kullanılmak	niçin	özenli
hece vezni	kadar	kullanmak	nispet (oran)	özet
hedef	kadın	kural	nitelik	özgü
hedef kitle	kafes	kurmak	nokta	özgün
hemen	kahvehane	kurtulmak	numara	para
henüz	kaleme alınmak	kurulu	numaralı	paragraf
her	kalıp	kuruluş	o	paralı
her şey	kalkmak	kurum	o kadar	parça
heves	kalmak	küçük	oğlan	paylaşılmak
Hırvat	kampüs	kültür	okul	paylaşmak
hiç değilse	kamuoyu	kültür bakanı	okumak	pazar
Hristiyan	kan damarı	kültür merkezi	okunmak	pencere
ışık tutmak	kanton	kültür ve turizm	okutmak	Polonyalı
(kılavuzluk etmek)	kapsam	bakanlığı	okutulmak	profesör

program
puan
rağmen
ramazan
rektör
resepsiyon
resim
Rus
rüya
sadece
sağlamak
sağlanmak
sağlık bilimleri
saha
sahi
sahip
sahip olmak
salon
sanat
saniyen akademik
ilerleme (c1-119
sayfa)
sanmak
saptanmak
Saraybosna Türk
Kültür Merkezi
savaş
sayesinde
sayı
saymak
sebebi
seç
seçilmek
seçim
seçme
seçmek
seçmeli
sekreterlik
sempati
sempozyum
servis
ses
set
sevda
sevdalı
sevdalık
sevgi
sevgili
seviye
seyahat
seyahatname
sınıf
sınır
sınırlandırılmak
sınırlılık
sırada
sıralama
Sırp
sistem
sivil

siyaset
siyasi
Slav
Slavca
sohbet etmek
sohbet havası içinde
son
sona ermek
sonra
sonuç
soru
sosyal
sosyal bilim
sosyal bilim
soyadı
söylemek
söylenmek
söz
söz gelimi
söz konusu
sözcük
sözlü
standart
sunmak
sunulmak
sunum
süre
süreç
sürekli
sürmek (devam
etmek)
şahit olmak
şair
şarkı
şart
şehir
şekil
şekilde
şey
şiir
şirinlik
şu
Şubat
şunlar
tabir
tablo
takıntı
takip etmek
tam
tamamlamak
tambur
tanımak
tanımlamak
tanınırılık
tanışmak
tarafından
tarafsız olmak
tarih
tarihçi
tarihî
tartışma

tartışmak
tarz
taşımak
tebliğ
tek
teklif etmek
teknik
telaffuz edilmek
telefon
tepsi
terim
terminal
tesir
tez
tibbi
tıp
tıp dünyası
toplanmak
toplantı
topluluk
toplum
trafik
tren
turistik
tür
türemek
Türk
Türkçe
Türkçe
Türkoloji
ulaşılabilir
ulaşım
ulusal
uluslararası
unsur
unvan
uyanmak
uygulama
uygulanmak
uygun
uymak
uzaklaşmak
uzman
uzman yardımcısı
uzmanlaşmak
uzmanlık
uzun
ülke
üniversite
üretken
üretmek
üzere
üzeri
vakıf
var
var olmak
veri
verilmek
vesile
vurgulamak

yabancı
yabancı dil
yahut
yakınlık kurmak
yakınmak
yaklaşık
yaklaşım
yanı sıra
yani
yanlış
yansıma
yansımak
yapacak
yapı
yapılmak
yapmak
yaptırmak
yararlı olunmak
yardımcı olmak
yasak
yaşamak
yaşanmak
yaygın
yaygınlaşmak
yaygınlaştırılmak
yaygınlık
yayımlamak
yayımlanmak
yayın
yayinsız
yazar
yazı
yazılı
yazılmak
yeni
yenilik
yer
yer almak
yer vermek
yerinde olmak
yerine
yetkin
yıl
yok
yol
yön
yönetilmek
Yunus Emre
Enstitüsü
Yunus Emre
Enstitüsü
Yabancılar Türkçe
Eğitim Ve Öğretim
Merkezi
Yunus Emre Türk
Kültür Merkezleri
yurt dışı
yüzde (%)
yüzlerce
yüzyıl

zaman
zaman zaman
zamanlama
ziyaret etmek
zor

Ünite 7

"dokuz dallı"
"dokuz dedeler"
"dört kapı"
"kırk bastı"
"kırk yıl hatırı vardır."
"kırk"
"kırklar meclisi"
"mart dokuzu"
"üç geyik"
"üç gün üç gece,
"yedi başlı dev"
"yedi başlı dev"
"yedi bekçi"
"yedi bela"
"yedi kandilli
süreyya"
"balık ile misafir üç
gün sonra kokmaya
başlar."
"doğru söyleyeni
dokuz köyden
kovanlar.",
"dokuz at bir kaziğa
bağlanmaz.",
"dokuz ay karnında
taşımak.",
"dokuz doğurmak."
"dokuz ölç bir biç.",
"er oyunu üçe kadar",
"güzellik ondur,
dokuzu dondur.",
"kırk bir buçuk
keremaşallah"
"kırk bir kere
maşallah"
"kırk dereden su
getirmek"
"kırk evin kedisi"
"kırk kapının ipini
çekmek"
"kırk mevlidi"
"kırk öksüzle bir
mağarada mı kaldı?"
"kırk param yok"
"kırk parasız"
"kırk saat"
"kırk tarakta bezi
var"
"kırk uçurma"
"kırk yıl"
"kırk yılda bir"
"kırk yılın başı"
"üç aşağı beş yukarı",

"üç nal ile bir ata kalmak",	ana yıldız	aylık	belge	birleşmiş milletler
"üç beşe bakmamak",	anadil	ayna	belirgin	birlikte
"yedi besili ineği, Yedi zayıf inek yer."	Anadolu	aynı	belirlemek	bitirmek
"yedi uyurlar"	Anadolu Türkleri	aynı zamanda	belirlenmek	(yetiştirmek)
abaküs	analiz	ayrı	belirtmek	biz
acınacak hâlde	ancak	ayrı ayrı	bellek	bombardıman
acınmak	anlam	ayrıca	belli başlı	boncuk
açık	anlam kayması	ayrılmak	belli olmak	boş
açıkça	anlamak	ayrıntılı	ben	boşluk
açıklama	anlaşmak	az	benzemek	boy (toplum)
açıklama yapmak	anlatılmak	azla	benzer	boyut
açıklamak	anlatmak	azalmak	benzeri	bozulmak
açıklanmak	anlayış	azlık	benzetmek	bölüm
açmak	anne	Azrail	beraber	bölünmek
ad	anons	Babil	berat	brahman
adam	apartman	bağlamak	bereket	bre
adım adım	araba	bağlanmak	beş vakit namaz	bu
adlandırılmak	Araf Suresi	bağlantı	beşik	bu yana
adlı	aralık	bağlı	beşinci	bu yüzden
adres	arama	bahsedilmek	beyin	bugün
ağaç	Arap	bakalım	bez	bugünkü
ağırlık	arasında	Bakara Suresi	bıçak	buğday
ağırlıklı	araştırma	bakımdan	bırakılmak	bulmak
ahit	ardıcın közü olmaz,	bakımından	bırakmak	bulunmak
Ahkaf Suresi	yalancının sözü	bakmak	biçim	bulunuş
aile	olmaz	bana	bildirmek	buluş
ait	ardından	basit	bilgi	buluşçu
ak	arızalanmak	basketbol	bilgin	buna
akçe	arka	baskı	bilgisayar	bundan
akçelik	arkadaş	basmak	bilgisayar oyunu	bundan dolayı
akıcı	artış	baş	bilim	bunlar
akıl	artış göstermek	baş sağlığı	bilim adamı	bunu
akıllı	artmak	başarı	bilim dünyası	bunun dışında
aklı başına gelmek	asıl	başarılı	bilim insanı	burada
aksine	asıl yüzlü	başında	bilimsel	burç (astroloji)
akşam	asla	başka	bilimsellik	burs
alamet	aslında	başkanlık etmek	bilinmek	bütün
alan	aşağı	başlamak	bilmek	büyük
aldım gitti	aşama	başlanmak	binde biri	büyük ayı
alevi	aşermek	başlatmak	binde birlik	büyükçe
alfabe	aşiret	başlık	binde on iki	cahil
alışveriş	aşk	başta	binlerce	can
Allah	ata	başucu	binmek	canlı
almak	atasözü	başvurmak	bir çırpıda	cevap
Alman	atasözü	başvuru	bir gün	cevap vermek
alt	atılmak	batı kültürü	bir müddet	cevaplamak
alt başlık	atlanmak	batıl inanç	bir seferde	cezalandırılmak
Altay Türkleri	okyanus	batıl inanış	bir şey	cin
Altay Yaratılış	atmak	bavul	bir türlü	cins
Destanı	avantaj	baykuş	biraz	coğrafya
amaç	avcı	bazı	biraz	cümle
amansız	Avrupalı	bebek	birbiri	çağ
Amerikan	avuç	beğenilmek	birçok	çağdaş
an	ay	bekleme	birden	çağrıştırmak
ana	ay tutulması	beklemek	birdenbire	çalar saat
ana fikir	ayak	beklenmek	birey	çalışma
ana hat (konu)	ayakkabı	Bektaşî	biri	çalışma
	ayet	Bektaşîlik	birim	çalışmak
	ayet	bel	birisi	çapıt
	aygıt	belenmek	birkaç	çarpılmak

çember	dışında	duyuru	felsefe	görüntülenmek
çeşit	diğer	düşme	felsefeci	görünüm
çeşitlendirmek	dikilmek	düşün	fıkra	görüŖ
çeşitli	dikiŖ	dünya	fikir	görüŖülmek
çevirmek	dikkat çekici	düşmek	film çekilmek	gösterge
çevre	dikkat çekmek	düşmek (bölüŖtükten	(çekmek)	gösterilmek
çevrilmek	dikkat etmek	sonra pay)	final	göstermek
çığıır açmak	dil	düşük	fincan	götürmek
çıkarılmak	dile getirmek	düşünmek	fobi	götürülmek
çıkarmak	dilim (zaman)	düşünülmek	Fransız	göz açıp kapayıncaya
çıkamak	din	düzey	galiba	kadar
çıktı	din büyüğü	-e kadar	gayet	gözünde büyötmek
çığnenmek	dinî	havayolları	gece	grafık
çile	dinî inanış	ecel Ŗarabı	gecikmek	grup
Çince	dinlemek	edebî	geç kalmak	güç
çocuk	dinlenmek	efsane	geçirilmek	güçlü
çoğıu	dinsel	eğitim	geçirmek	gülmek
çok	dip	eğlenmek	geçmek	gün
çöl	dirilmek	ehl-i beyt	geçmek (bahsi)	günahkâr
çözmek	disiplin	ekmek	geçmek (içinde)	günlük
çözölmek	disket sürücüsü	ekran	geçmek (sınav)	günlük dil
çözüm	diye	el	geçmiş	günlük hayat
çubuk	diz	el eliyle yılan tutan,	gelecek sefer	günlük yaşam
çünkü	dizi	yarısını yalan tutar	geleneksel	günlük yaşayış
daha	diziliŖ	elbette	gelin kız	günümüz
daire (konut)	doğıal olarak!	elbise	geliŖme	günümüzde
dal (ağıaç)	doğıal sayı	elde etmek	geliŖmek	güzal
dal (branŖ)	doğımak	elden çıkmak	geliŖmişlik	güzellik ondur,
dalmak (deniz)	doğıru	emmek	geliŖtirilmek	dokuzu dondur
davul	doğıru söyleyeni	emreylemek	geliŖtirmek	hac
dayalı	dokuz köyden	en	gelmek	hafta
dayanmak	kovarlar	endiŖe etmek	genç	hakan (han)
defalarca	doğırudan	enerji	genel	hakikat
defter	doğıu költürü	erkek	genellikle	hakimiyet
değer	doğıulu	eser	geniş	hakk
değer verilmek	doğıum	eski	gerçekleŖmek	hakkında
değerlendirme	doğıurganlık	eskiden	gerileme	hâl
değerlendirmek	dokuma	esnasında	gerilemek	halen
değıil	dokuz at bir kazığı	eŖ anlamalı	Germen	halk
değıinilmek	bağılanmaz	eŖik	getirmek	halkımızca
değıişik	dokuz ay karnında	eŖleŖtirmek	geyik	hamile
değıişiklik	taŖımak	eŖya	gezi	Hammurabi
değıişmek	dokuz doğıurmak	et	gibi	Kanunları
değımek (ulaŖmak)	dokuz ölç bir biç	etki	giriŖ	han
dehŖet uyandırmak	dolaŖtırmak	etkilemek	girmek	hangi
deli	dolayı	etkilenmek	gitmek	hangisi
delik	dolayısıyla	etmek	gittikçe	haram kılınmak
delikli	doldurmak	ev	gizli	hareket
demek	doldurulmak	evet	göç almak	hareket etmek
denmek	dolmak	evren	gök	harf
derken	dolmuşçu	evren	gökbilim	hassas
ders	dolu	peygamber	gökbilimci	hassasiyet
derya	dostluk	fakat	gökkuŖağı	hata
desen	döndürmek	fakir	gökten üç elma düŖtü	hatta
destan	dönem	faktör	göl	hava yolu
desteklemek	dört	fare	göndermek	havalanmak
devam edilmek	dört iŖlem	fark	gönöl	havari
devam ettirmek	dört kitap	fark etmek	göre	havayolu
devamlı	dört melek	farklı	görmek	hayal gücü
deyim	durum	faul	görölmek	hayalet
dezavantajlar	duvar	fayda	görönmek	hayat
dışarı	duyulmak	fazla	göröntü	hayatını kaybetmek

haydi	ilk çağ	karar	olmak	kumaş
hayır	ilk örneği	kare	kırk yıl	Kur'an-ı Kerim
hazırlamak	ilk örnek	camii	Kırk yılda bir	kural
hediye etmek	imdada yetişmek	dağ	kırk yılın başı	kurmak
hem	imkân	karın	kırkağaç	kurmak (saat)
hem de	inanç	karışık	kırkı çıkmak (ölü)	kurtarma
hemen	inanılmak	Karluk Türkleri	kırkkavak	kurtarmak
hepsi	inaniş	karmaşa	kırkkuyu	kuru
her	inanmak	karmaşık	kırklareli	kurulmak
her şey	incelemek	karşı	kırkli	kurulu
her zaman	incir	karşı karşıya gelmek	kırkli çocuk	kuruş
herhangi bir	indirmek	karşılık	kırkli kadın	kutsal
herkes	insan	karşımıza çıkmak	kırkpınar	kutsal kitap
hesap	insanlık	kart	kırkta biri	kutsallık
hesap etmek	insanoğlu	kastedilmek	kırktepe	kutup yıldızı
hesap makinesi	irenk	kaşınmak	kırsal	küçük
heybe	iri yarı	kat	kırtasiye	küçülmek
heyet	isim	katılmak	kısa	kültür
hız	İslam	katkı	kısım	kültürel
hızla	İslam Dünyası	kavim	kısmeti bağlanmak	küstahlık
hızlanmak	İsrailli	kavram	kısmeti kapanmak	lastik
hızlı	istemek	kavramak	kıssa	lira
hiç	iş	kavuşturmak	kıtlık	lisans
hiçbir	iş adamı	kayda geçmek	kızıl	lisansüstü
hiçlik	iş hayatı	kaygılanmak	kilogramlık	liste
hikâye	iş yapmak	kayınbaba	kilometrekare	maç
hissi	işaret	kayıt	kim	mağara
hitap edilmek	işaret etmek	kaymak	kimi	mahalle
hoca	işaretlemek	kaynak	kimse	Maide Suresi
hoş geldin	işkence	kaynana	kişi	makine
hristiyanlık	işlem	kaza	kişisel	mal
husus	işte	kazanç	Kitab-ı Mukaddes	maliye memuru
ışık tutmak	itibarıyla	kazandırmak	kitap	manevi değeri
(aydınlatıcı düşünce)	iyi	kelime	klavye	mantıklı
ışıklı	iyi gelmek	Keltik	koca	marifet
iblis	iyi gitmek	kemik	kocaman	masal
İbrani	iyisi mi	kendi	kod	masaüstü bilgisayar
icat	Japon	kere	kolay	masum
iç	Kâbe	kesilmek	kolayca	matematik
içeri	kabul edilmek	kesim	kolaylaştırmak	matematikçi
içerik	kabul etmek	keşfetmek	kolaylık	matematiksel
için	kabul görmek	keşif	kolaylıkla	meclis
içinde	kaç	kez	koltuk	medeniyet
içindeki	kaçlık	Kırgız Türkleri	komşu	melek
ifade	kaçmak	kırk aş	kontrol	menkıbe
ifade edilmek	kadar	kırk bir buçuk kere	konu	merak uyandırmak
ifade etmek	kadın	maşallah	konur-konmak-	meraklı
ihtiyaç	kahve	kırk bir kere maşallah	koymak	merasim
ihtiyar	kalabalık	kırk çıkması	konuşma	merkez
ikamet etmek	kale	kırk dereden su	konuşmak	mertebe
ikna etmek	kalem	getirmek	korku	metin
ikram etmek	kalıp söz	kırk evin kedisi	korku duyulmak	metre
il	kalmak	kırk gün kırk gece	korku yaratmak	meydana gelmek
ilçe	kamyon	düğün yapmak	koşul	mezhep
ileride	kan	kırk kapının ipini	kovalamak	mısır
ilgi	kan damarı	çekmek	kovalanmak	miktar
ilgili	kandırmak	kırk öksüzle bir	koymak	milyar
ilgili	kandil	mağarada mı kaldı	köşe	milyon
ilişki	kapı	kırk param yok	kullanıcı	mini mini
ilişkilendirmek	kapısız	kırk parasız	kullanılmak	misafir
ilk	kaplamak	kırk saat	kullanım	mit
ilk başta	kapsam	kırk tarakta bezi	kullanmak	model

motor	orantı	pilot	sebeb	süpürülmek
muhterem	orijinal	piyasaya çıkmak	seçenek	süre
mukaddes	orta	plan	seçici	süregelmek
mülakat	ortalama	pozitif enerji	seçim	sürmek
mümkün	ortanca	problem	seçmek	sürmek (devam etmek)
mürekkep	ortaya çıkmak	profesör	sefer	süt
Müslüman	ortaya koymak	program	sembol	sütun
müşteri	oruç tutmak	programlanmak	sen	şah
müzik	otel	proje	sene	şaman
namlı	otobüs	puan	seslenmek	Şamanizm
nasıl	oturmak	puanlık	sesteş	şans
nasıl	oturtmak	radyo	sevda	şanslı
nazar değmek	oturulmak	rağmen	sevmek	şart
nazar değmesin	oyunmak	rahip	seyahat	şaşmak
nazlanmak	oysa	rakam	seyretmek	şehir
ne	oyun	rakam dünyası	sıfır	şekil
ne anlama gelmek	oyun dışı	ramazanda yalan	sık sık	şekilde
ne kadar	öğrenci	söyleyenin yüzü,	sıkça	şekillendirilmek
ne zaman	öğrencilik	bayramda kara olur	sıklıkla	şer
neden	öğretmen	rapor	sınav	şeriat
neden olmak	ölçü	rastlamak	sınıf	şey
negatif enerji	ölmek	rastlanılmak	sır	şeytan
neler	ölü	rastlanmak	sıra	şiiir
nereden	ölüm	renk	sıra sıra	şimdiki
neredeyse	ömür	renkli	sıralamak	şimşek çakması
nesne	ön	resim	sırasında	şirket
niçin	ön değerlendirme	Roma Rakamı	sırasıyla	şöyle
nihayet	önce	rüya	sırtlamak	şu
nitelendirmek	önceki	saat	sihirli	tabiat
nokta	önem	sabah	sinirlenmek	tablo
not	önem	sabi	sinsi	tahmin
not almak	önemli	sabır taşmak	sistem	tahmin edilmek
not defteri	örneğin	sadece	siz	takım
nota	örnek	sağ	siz siz olun	takım yıldızlar
numara	ötmek	sağlam	sizce	takip etmek
numaralı	öykü	sağlamak	soğan	takvim
nüfus	öyleyse	sağlık	sokak	tam
nüfus sayımı	öz güven	sahip	sol	tam sayı
nüfus yoğunluğu	özel	sahip olmak	son	tamamlamak
o	özellik	sakız	sonra	tane
o halde	özellikle	saldırmak	sonsuz	tanım
oda	özgü	salgın	sonuç	tanıtılmak
ok	padişahın üç oğlu, üç	salon	sonunda	tanrı
okul	zaman sonra	saltanat sürmek	sormak	tanzim etmek
okumak	paniğe kapılmak	sana	soru	tarafından
olasılık	panik olmak	sanatçı	sorun	tarih
olay	panik yaratmak	sanayi	sorun doğurmak	tarikat
olgunlaşmak	para	saplanmak	soy	tarla
olmak	para üstü	sarımsak	soyut	tartışma
olumlu	paragraf	satın almak	sökmek	tasarım
olumsuz	parmak	satranç	söylemek	tasarlamak
oluşmak	patlamak	savunmak	söylenilmek	tasarlanmak
oluşturmak	paylaşmak	sayesinde	söylenmek	tasavvuf
omlet	pazar	sayfa	söyleyiş	tasavvur edilmek
omuz	pazarcı	sayı	söz	taş
on iki imam	pazarlama	sayılı	sözcük	taşımak
ona	pazarlık	sayılmak	sözel	taşımak
onarmak	peki	sayılmak	sözü edilmek	taşınabilir bilgisayar
onlar	peri kızları	(addedilmek)	strateji	taşınmak
oradan	peygamber	sayın	su	taşıyan
oran	peygamberlik	sayısal	sunulmak	taşıyış
oranlamak	verilmek	sayısız	Sümer	

tavaf edilmek	uzamak	yarı	yüklemek	analiz
Tayvanlı	uzman	yarım	yüklenmek	ancak
tebdil	uzmanlık	yaş	yüksek	anlam
tedbir alınmak	uzun	yaşamak	yüksek öğrenim	anlamak
tehlikeli	uzunluk	yaşamını kaybetmek	yükselmek	anlamına gelmek
tek	üçüncü	yaşanmak	yürümek	anlaşılacak
teknoloji	ülke	yaşayış	yüz ölçümü	anlatılmak
tekrar	Ülker Yıldızı	yaşlanmak	yüzde (%)	anlatım
telaş	üniversite	yavaş yavaş	yüzünden (sebebe)	anlatmak
televizyon	önlü	yay	yüzyıl	anlayış
temel	üretilmek	yayınlamak	zaman	ara
temsili	üretim	yazı	zaman dilimi	aralık
terazi (burç)	öslup	yazı (kader)	zarar	arası iyi
tercih	öslü sayılar	yazıcı	zayıf (düşük)	arasında
ters	üst üste	yazılmak	zekât olmak	araştırma
tespit edilmek	üstelik	yazmak	zeki	arazi
tırnak	üye	yedi gece, yedi	zenginlik	ardında
toplam	üzeri	gündüz	zirveye çıkmak	ardından
toplum	üzerine	yedi göbek	zor	arf halkaları
transistör	üzgün	yedi gün yedi gece	zorla	arf sabitleri
trilyonlarca	özmek	yedi tepe		arka
tuğ	özölmek	yeldirmek		arkadaş
tutulmak	vakit	yemek		arkadaş
tuz	vapur	yeni		arkadaş canlısı
tuzlanmak	var	yenmek		artık
tükörmek	var olmak	yer		artmak
tüm	varlık	yer (önem)		arttırmak
tür	varmak	yer almak		asgari
Türk	veba	yer tutmak		aslında
Türk Hava Yolları	veri	yer verilmek		aşağı
Türkçe	verilmek	yer yedi kat		aşk hayatı
Türkçe Yaz Kursu	vermek	yerleştirme		atasözü
Türkiye	vicdan	yetkili		atlamak
Türkiye Bursları	vücut	yetmiş iki millet		atmak
Türkiye Bursları	yağmak	yıkanmak		atmak (imza)
Programı	yağmur	yıkım		ayağına getirmek
Türkiye İstatistik	yakın	yıl		ayak
Kurumu (Tüik)	yaklaşık	yıldız		ayakkabı
türlü	yaklaşmak	yıllık		aynı
ucuz	yakmak	yine		aynı şekilde
uçak	yalan	yoğunlaşmak		aynı zamanda
uçuş	yalancının evi	yoğunluk		ayrıca
uğraşmak	yanmış, kimse	yok		ayrılmak
uğur	inanmamış	yok olmak		ayrıntı
uğurlu	yalancının mumu	yoksa		ayrıntılı
uğurlu görmek	yatsiya kadar yanar	yoksul		az
uğurlu sayı	yalnız	yokuş		aza kanaat etmeyen
uğurlu taş	yalvarmak	yol		çoğu hiç bulamaz
uğursuz	yan	yol açmak		baba
uğursuzluk	yan yıldız	yola çıkmak		bağımsız
ulaşmak	yandırmak	yolcu		bağımsızlık
umarım	yani sıra	yolcu		bağır
umman	yani	yolculuk		bağlantı
umutsuzluğa düşmek	yanlış	yoldan çıkmak		bağlı
unsur	yapılmak	yorum		bakış açısı
usta	yapım	yön		baklava
uyanmak	yapmak	yönelik		bakma
uygulamak	yarar	yöntem		bakmak
uygun	yararlanmak	yukarı		balık
uyum	yaratmak	yurt dışı türklere ve		Balkan Savaşı
uyumak	yardım etmek	akraba toplulukları		bana
uzaklaşmak	yardımcı olmak	başkanlığı		barındırmak

Ünite 8

acımasız	analiz
açık	ancak
açıklama yapmak	anlam
açıklamak	anlamak
açmak	anlamına gelmek
ad	anlaşılacak
adak	anlatılmak
adam	anlatım
adamak	anlatmak
adı çıkmak	anlayış
adlı	ara
ağırlık vermek	aralık
ağız	arası iyi
ağzı kalabalık	arasında
ahiret	araştırma
aile	arazi
ait	ardında
akademik	ardından
akıcı	arf halkaları
akmak	arf sabitleri
aktif	arka
alan	arkadaş
alan (branş)	arkadaş
alçak gönüllölük	arkadaş canlısı
göstermek	artık
alın	artmak
alın teri dökmek	arttırmak
alınanlık göstermek	asgari
Allah	aslında
almak	aşağı
alt	aşk hayatı
altın	atasözü
amca	atlamak
an	atmak
ana hat (konu)	atmak (imza)
ana tez	ayağına getirmek
anahtar kavram	ayak
anahtar kelime	ayakkabı
	aynı
	aynı şekilde
	aynı zamanda
	ayrıca
	ayrılmak
	ayrıntı
	ayrıntılı
	az
	aza kanaat etmeyen
	çoğu hiç bulamaz
	baba
	bağımsız
	bağımsızlık
	bağır
	bağlantı
	bağlı
	bakış açısı
	baklava
	bakma
	bakmak
	balık
	Balkan Savaşı
	bana
	barındırmak

barışık	bir şekilde	çalışmak	dili sürçmek	elden ele dolaşmak
basık	biraz	çalıştırmak	dilim	ele vermek
baskı	birbiri	çap	dimyat	eleştiri
baskı altında	birçok	çatısı altında	dinamik	elimi hangi işe
basmak (yaş)	birey	çay	dinlemek	attıysam
bastırılmak	bireysel	çekişmek	dip	elimizde
bastırmak	biri	çekmek (nefes)	dirençli	elinde bulunuyordu
baş	birikim	çene	disiplin	elindeki işi
başa çıkılmak	birisi	çeşitli	diye	elinden bir şey
başarı	birkaçı	çeşme	dizdirmek	gelmemek
başarı göstermek	birleşik	çıkarmak	dizilmek	eline geçmek
başarı meyvesi	birleşim	çıkarılmak	doğa	elinin altında
(sonuç)	birlikte	çıkarmak	doğa	elinizin altında
başarılarının	birtakım	Çinli	doğa yasası	bulunan
meyvesini almak	bitirmek	çizgi	doğal	elmacık kemiği
başarılı	bitmek	çizgi	doğmak	emek çekilmek
başarısız	biz	çizilmek	doğru	emek vermek
başarmak	bol	çizmek	doğrulamak	emekli olmak
başka	bombeli	çocukluk	doğrultu	emeklilik
başkaları	boşluk	çomak	doktora	emretmek
başkanlık	boy	çözdürmek	dolayı	en
başkası	boynuz isterken	çözölmek	dolgun	enerji
başlamak	kulaktan olmak	çukur	dost tavırlı	engellemek
başlık	bölge	daha	dönem	enli
bazen	bölüm	dakik	dönmek	enstitü
bazı	böyle	dal (branş)	dönüş	entelektüel
beden	böylece	daldırmak	dönüşmek	erken
beden dili	böylesine	dalgı boyu	dudak	eser
beğenmek	bu	danışman	durmak	eski
beklemek	bu arada	dar	durum	eski zamanlarda
beklenmek	bugün	davet etmek	duygu	esnasında
beklenti	bulanık	davranış	duygusal	esnek
belirlemek	bulgu	dayanmak	duygusal derinlik	etki
belirti	bulmak	dayatmacı	duymak	etkilemek
belirtmek	bulunmak	defter	duyulmak	etkilenmek
belli	bunlar	değerlendirmek	dünya	etkili olmak
ben	bunun üzerine	değerli	dünya çapında	etraf
benimki	burada	değil	dünya gelmek	etrafı
benimsetmek	buradan	değişiklik	dünyaca	evet
beyaz	burs	değiştirmek	düşmek	evlenmek
beyaz yalan	burun	deha	düşük	eylem
beylik	bütün	demek	düşünce	ezmek (sindirmek)
birakılmak	bütönlük	dengeli	düşönmek	fakat
birakmak	büyük	dengesiz	düz	farkında olmak
biçim	büyükölük	denilmek	düzgün	farklı
bile	cam	denklem	edebi	fazla
bilgi	cebiri	derece	edebî metin	fedakârlık
bilgili	centilmen	deri	edebiyat	fersah
bilgin	cesaret vermek	ders	edinmek	fikir
bilim	cetvel	ders almak	efsane	fiziksel
bilim adamı	cevap	destekçi	eğeri	fizyonomi
bilimsel	cevap vermek	devam etmek	eğilim	galois teoremi
bilinmek	cevaplamak	devam ettirmek	eğilmek	gamzeli
bilmek	cevaplar vermek	dış	eğim	gece
bir an	ciddi	dışadönük	eğitim	geçirmek
bir an önce	ciddiye almak	dışarı	eğitim almak	geçmek
bir araya getirmek	cömert	dışında	eğitim görmek	gele gele bir altın
bir baltaya sap	çaba	diğeri	eğitim hayatı	gelmiş
olamamak	çağdaş	dik	eğitim verilmek	gelecek
bir daha	çağırılmak	dik olmak	Ekim	gelişmek
bir dizi	çalı	dikkatli	el yazısı	geliştirilmek
bir nevi	çalışma	dil	elde etmek	geliştirmek

gelmek	hasee-arf teoremi	iletişim kurmak	karakter	kolaylaşmak
genelde	hassas	ilgi	karakter analizi	kolaylaştırmak
genellikle	hassasiyet	ilgili	karakter okuma	kolaylıkla
geniş	hasta	ilgin	karakter tahlili	kolej
geometri	hatta	ilgisini sındırmek	karalama	komşunun tavuğu
geometrik	hava	ilişki	karar	komşuya kaz görünür
gerçek dışı	hayal	ilişki kurmak	karar vermek	konsantrasyon
gerek	hayal gücü	ilişkilendirmek	kararlı	kontrolcü
gereklilik	hayat	ilk	kararsız	kontrolü elinde
gerekmek	hayata gözlerini	ima	kariyer	tutmak
gereksiz	yummak	imza	karmaşık	konu
gerginlik	hayır	imza atmak	karşı	konulmak (koyulmak)
geri	hazır olmak	inanç	karşılamak	konum
geri dönmek	hazırlamak	inanış	(gidermek)	konuşma
getirmek	hazine	inanmak	karşılaşmak	konuşma yapmak
gezgin	hedef	inatçı	karşılaştırma	konuşmak
gezmek	hem	ince	karşılaştırmak	koridor
gibi	hem de	incelemek	kasnak	korku
girişken	hemen	incelenmek	kaç	korumak
girişken olma	her	incelik	katılmak	koymak
girmek	her biri	inisiyatif	katil	koyu
gitmek	her gün	insan	katkı	kök
gizemli	her şey	ipucu	kavram	köklü
gnomon-yorum	her zaman	isimli	kaybetmek	köprü
göğüs	herhangi bir	istek	kaynak	körükleme
gömlek	herkes	istemek	kaynaklanmak	köşeli
gönderilmek	hevesli	istenmek	kaz gelen yerden	kriminal
göndermek	heyecan	iş	tavuk esirgenmez	kul
göre	hırs	iş hayatı	kazanma	kulak
görmek	hırslı	iş sahibi	kazma	kullanılmak
g�r�lmek	hiç	işaret	kelime	kullanmak
g�r�nmek	hiçbir	işaretlemek	kenar	kural
görünüş	hissetmek	işe almak	kendi	kurmak (hayal)
görüş	hitap etmek	işi götürenler	kendine güven	kurulmak
gösterge	hizmet vermek	işlem	kesişmek	kurum
göstermek	hoca	işletmek (�alıştırmak)	keyif sürmek	kusura bakmamak
götürmek	hoş görmek	itiraz	kez	kuvvet
g�z	hoşlanmak	iyi	kılık kıyafet	kuvvetli
göz kapakları	huysuz	iyimser	kırılmak	kuyruğun dik olması,
göz küresi	hünerli	izlenim	kırışık	sabırsızlık alametidir
göze çarpmak	ırmaktan geçerken at	kaba saba	kısa	kuyruk
grafoloji	değiştirilmez	kabul görmek	kısa kollu	kuyruklu
gururlu	i�	ka�ınmak	kısım	küçük
g��	içeri	kaçmak	kismet	küçüklük
güçlü	içerik	kadar	kismet etmek	kültür
gün	içermek	kadavra	kismetsiz	k�re
gün ışığına çıkarmak	içgüdü	k�ğit	kıvrım	kürek
güvenlik	içimden geçirmek	kahvehane	kıyafet-nâme	lakap
güvensiz	için	kalabalık	kız	lakap takılmak
güzel	içinde	kaleme alınmak	kibar	layık g�r�lmek
güzellik	içten	kalın	kibirli	lider
hâkim olmak	idare etmek	kalkık	kimse	lider ruhlu
hakkında	iddia	kalmak	kişi	lise
hal	ifade	kalp krizi geçirmek	kişilik	liste
hal almak	ifade edilmek	kanca	kişilik anahtarı	listelemek
halka	ifade etmek	kandırmak	kişilik tahlili	macera
hangi	ihtiyaç	kanıtlamak	kişisellik	maceracı
hangisi	ihtiyaç duymak	kapamak	kitap	maddi
hareket	ihtiyatlılık	kapı	kitap hâline	makale
hareket etmek	ikna etmek	kapsam	getirilmiştir	makul
hareketlilik	il	kapsamak	koca	mal (mülk)
harf	iletişim	karakalem	kolay	mantık

matematik	oluk	profesör	sırt	takılmak
matematikçi	oluk açmak	profesörlük	silik	takip etmek
matematiksel	oluşturmak	proje	simge	takvim
memnun	ona	psikanaliz	simgelemek	tam
merak edilmek	ondan	psikiyatrist	sinir	tamamen
meraklı	onlar	psikolojisi	sinirlenmek	tamamlamak
merhaba	oranlı	rağmen	sistem	tanımak
merkez	orantılı	rahat	sistemli	tanınmak
mesafe	ordinaryüs	rahat etmek	siz	tanışmak
mesafeli olmak	organ	rakam	sizce	taraf
mesaj içermek	ortak	rapor	sokmak	tarafından
mesele	ortam	renk	sokulmak	taftaki
meslektaş	ortaya çıkarmak	resim	(yaklaşmak)	tarih
metin	ortaya çıkmak	resmi	sol	tartışılmak
mevcudiyet	ortaya koymak	rol	son	tartışmak
mevcut	otoriter	rol oynamak	sona erdirmek	tarz
meyve (sonuç)	oturmak	roman	sonbahar	taşımak
mezun olmak	ödüsüz	ruh	sonra	taşınmak
millet	öğrenci	ruh hâli	sonradan	tebessüm
misafir	öğrenmek	rüya	sonuç	tecrübe
modası geçmiş	öğretim üyesi	sabırsız	sormak	tedirgin etmek
mutlu	öğretmen	sabırsızlık	sorru	tek
mutluluk	öğretmenlik	saç	sorumluluk	teknik
mülakat yapmak	Öklit Bağlantısı	sadece	sorumluluk sahibi	tekrar
mümkün	ömürlülük	sağ	sorun	temel
mümkün olmak	ön	sahip	sorun çıkmak	temkinlilik
mütemadiyen	önayak olmak	sahiplenici	sosyal	temsil etmek
müzisyen	önce	sakal	soyut	temsilci ruhlu
nahoş	önceden	sakin	sönük	tensellik
nam-ı diğer	önceki	saldırganlık	söylemek	teorem
nasıl	öncelik	sana	söz etmek	teori
nasılsınız bakalım	öncelikle	sanat	söz konusu	tepe
ne	önemli	sanmak	söz vermek	tepki göstermek
ne anlama gelmek	önemsenmek	saptamak	sözüne güvenilir	tepsi
ne kadar	örneğin	satır	spor	tercih etmek
neden	örnek	satır arası	su	terim
neden olmak	öyle	satış yapmak	sunmak	ters
nedir	öz konuşmak	satmak	sükûnet	ters gitmek
nefes	özel	sayfa	sürdürmek (devam	tespit etmek
nefes almak	özellik	sayı	ettirmek)	tez
nerede	özen göstermek	sayılmak (addeilmek)	süre	tıkandı baba
nesnellik	padişah	seçmek	sürekli	tıkanmak
niçin	pantolon	sen	sürmek (devam	tıp
nihayet	para	sene	etmek)	tırıs gitmek
nokta	parça	sergilemek	şahıs	tip
not almak (puan)	parlaklık	ses	şair ruhlu	tipoloji
notlar almak	parmak	sessiz	şakak	tir tir titremek
o	patlak	sevda	şam ipeği	titiz
o gün bu gündür	paylaşımçı	sevgili	şarkı	titremek
ocak	pek	sevgisi	şekil	ton (ses derecesi)
oda	pek çok	sevmek	şekil almak	toplum
odaklanmış	pencere	sevinçli	şekilde	toplumsal
oğul	pes etmek	seviye	şekilsiz	tutmak
okul	peyda olmak	sevmek	şey	tutup (denetimine
okumak	pırıltı	sıkı	şiiir	almak)
olağanüstü	pipo	sıkıntısız	şimdilerde	tübitak
olası	planlamak	sınav	şüphe götürmez bir	tübitak bilim ödülü
olasılık	planlı	sınıf	gerçektir	tüm
olay	portre	sınırlamak	şüphesiz	tür
oldukça	pratiklik	sır	tabi	Türk
olma	prensip	sıra	tahlil	Türk Edebiyatı
olmak	problem	sırasında	takdirde	uç

ufku geniş	yalnız	yorumlanmak
uğraşı	yan	yönlendirici
uğraşmak	yan gelip yatmak	yöntem
uğraşmak (iş edinmek)	yan yana	yukarı
uğur (amaç)	yanı sıra	yumuşak başlı
ulaşılmak	yanına almak	Yunanca
unsur	yani	yurt dışı
unvan	yanlış	yuvarlak
ustalık	yanlış çıkmak	yuvatlanmak
utangaçlık	yansımak	yüksek
uydurmak	yansıtmak	yürümek
uygulamalı	yapı	yüz
uygun	yapılandırılmak	yüz hatları
uygun görülme	yapılmak	yüz okuma sanatı
uygun olmak	yapmak	yüzlerce
uymak	yaptırmak	yüzleşmek
uyumlu	yararlanılmak	yüzyıl
uzak	yararlanmak	zahmet çekmek
uzamak	yardım etmek	zaman
uzman	yardımlaşmak	zaman zaman
uzmanlık	yargı	zamanla
uzun	yargıya varmak	zarif
uzun uzadıya	yarıda bırakmak	zat
üçüncü	yarım	zaten
ülke	yasa	zekâ
üniversite	yasak	zemin kat
ünlü	yaslanmak	zemzem suyu
üretmek	yassı	zıt düşmek
ürkütme	yaş	zihinsel
üst	yaşam	zorla
üst kısım	yaşamak	zorlamak
üstlenmek	yaşanmak	zorlanmak
üstün	yaşlı	zorunda kalmak
ütüsüz	yaşlı kurt	
üzere	yatmak (bulunmak)	
üzerinde	yay	
üzerine	yayımlamak	
üzüntü çekmek	yayınlanmak	
var	yazar	
varmak	yazı	
vasıtasıyla	yazı karakteri	
vazgeçirmek	yazılmak	
vefat etmek	yazılmak (okula)	
verdikleri sözü yerine	yazmak	
getirmek	yeni	
veri	yer	
verilmek	yer almak	
vermek	yetenek	
vermeyince mabut	yetmek	
neylesin mahmut	yıkanmak	
veyahut	yıkmak	
vücut	yıl	
yabancı	yıllarca	
yağmur	yıllık	
yağmurdan kaçarken	yine	
doluya tutulmak	yoksun	
yaka paça getirilmek	yoksun kalmak	
yaka paça getirmek	yol açmak	
yakın	yola çıkarmak	
yakından tanımak	yolu açılmak	
yaklaşmak	yorum	
	yorumlamak	

Seviyeler

A1

A2

B1

B2

C1

C2

TEMEL

ORTA

İLERİ

Yunus Emre Enstitüsü

www.yee.org.tr

ISBN 978-605-87010-2-1